

KAZIMIERZ WIERZYŃSKI
OLIMPIJSKI VENEC
PREVOD IN UVOD TINE DEBELJAK

R O Z I N A Š V E N T
G R A D I V O Z A B I B L I O G R A F I J O
T I N E T A D E B E L J A K A

MUZEJSKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA

LOŠKI RAZGLEDI
DONESKI 20

KNJIŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJA LOKA

BIBLIOGRAFIJE POMEMBNIH
OSEBNOSTI S ŠKOFJELOŠKEGA 3

KAZIMIERZ WIERZYŃSKI
OLIMPIJSKI VENE C
PREVOD IN UVOD TINE DEBELJAK

R O Z I N A Š V E N T
GRADIVO ZA BIBLIOGRAFIJO
TINETA DEBELJAKA

Š k o f j a L o k a 2 0 0 9

LOŠKI RAZGLEDI

DONESKI 20

BIBLIOGRAFIJE POMEMBNIH OSEBNOSTI S ŠKOFJELOŠKEGA 3

Kazimierz Wierzyński Olimpijski venec
prevod in uvod Tine Debeljak
urednik Nikolaj Jež

dr. Rozina Švent Gradivo za bibliografijo Tineta Debeljaka

Z izvirnimi linorezi opremila Bara Remec
Uredniški odbor dr. Nikolaj Jež, dr. Rozina Švent, Helena Janežič
Oblikovalka Beta Poljanšek Koman
Prelom Igor Pustovrh
Tisk Littera Picta
Izdala in založila Muzejsko društvo Škofja Loka,
zanj mag. Aleksander Igličar, *predsednik*
www.mdloka.si
Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka,
zanj Marija Lebar, *direktorica*
Naklada 500 izvodov
Izid knjige je finančno podprla Občina Škofja Loka

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.162.1-1

821.162.1.09Wierzyński K.

012Debeljak T.

WIERZYŃSKI, Kazimierz

Olimpijski venec / Kazimierz Wierzyński ; prevod in uvod Tine Debeljak ; [z izvirnimi linorezi opremila Bara Remec]. Gradivo za bibliografijo Tineta Debeljaka / Rozina Švent. - Škofja Loka : Muzejsko društvo : Knjižnica Ivana Tavčarja, 2009. - (Bibliografije pomembnih osebnosti s Škofjeloškega ; 3) (Loški razgledi. Doneski ; 20)

ISBN 978-961-91172-6-2 (Knjižnica Ivana Tavčarja)

1. Švent, Rozina: Gradivo za bibliografijo Tineta Debeljaka
247324928

OB IZIDU KNJIGE OLIMPIJSKI VENEC

Pobuda za izid pesniške zbirke poljskega pesnika Kazimierza Wierzyńskiego Olimpijski venec v prevodu dr. Tineta Debeljaka je bila v Škofji Loki prisotna že od leta 2003, ko je ob 100-letnici rojstva predolgo pozabljeni loški rojak dr. Tine Debeljak dobil obeležje v Aleji znamenitih Ločanov. Vzporedno z zbiranjem gradiva o njegovem življenju in delu je bil v Narodni in univerzitetni knjižnici (NUK) v Ljubljani najden prevod omenjene pesniške zbirke, ki jo je dr. Debeljak za izid pripravil spomladi 1945. Žal zaradi vojnih razmer in Debeljakovega odhoda v Argentino knjiga do sedaj ni izšla.

Poleti 2008 sem v zavetju prijetne sence domače pergole prebiral knjigo Črni Kamnitnik / Loma Negra, ki jo je leta 2003 izdalo Muzejsko društvo Škofja Loka v sodelovanju z založbo Družina. Knjiga govori o prvih letih življenja, ki jih je dr. Debeljak preživel v daljni Argentini. Presunila me je zgodba intelektualca, ki je moral pri skoraj petdesetih letih svoje življenje praktično pričeti znova in to skoraj z družbenega dna. Izjemno ganljive so njegove pesmi in pisma, v katerih izraža neizmerno hrepenenje in ljubezen do svojih najbližjih, do žene Vere, sina Tinčka ter hčera Metke in Jožejke, od katerih je bil ločen skoraj deset let. Ljubezen do svojih najdražjih, do rodne Loke in do domovine mu je vlivala moči, da je kljub težkim razmeram še naprej ustvarjal. Utrujen po celodnevem delu v tovarni je dolgo v noč prebiral debele kupe knjig. Ko sem v knjigi zasledil datum njegove poroke, 12. julij 1934 in pogledal na koledar, ki je kazal isti datum, sem začutil, da ima to »naključje« globlji pomen, kakšen pa tedaj še nisem vedel.

Kot novoizvoljenega predsednika Muzejskega društva Škofja Loka, katerega soustanovitelj je bil tudi dr. Tine Debeljak, me je najprej prevel ponos, da lahko nadaljujem vizionarstvo naših ustanoviteljev, ki so v daljnem letu 1937 začutili potrebo po varovanju in ohranjanju bogate kulturne dediščine na loškem ozemlju. Ob prebiranju knjige Črni Kamnitnik / Loma negra pa sem začutil tudi notranji klic, da moramo dr. Debeljaku za njegovo delo v društvu izkazati ustrezno zahvalo. Z vso vnemo sem se lotil priprav za izid knjige Olimpijski venec. Že na začetku je bil

6

vklučen Jure Svobljak, ki je pretipkal celotno besedilo in me povezal s polonistom dr. Nikolajem Ječm s Filozofske fakultete v Ljubljani, ki je Debeljakovo besedilo pregledal in ga v knjigi širše predstavil kot prevajalca.

Ob pripravi knjige se je kaj kmalu porodila še ideja o vključitvi Debeljakove bibliografije. Našemu povabilu se je prijazno odzvala sodelavka NUK dr. Rozina Švent, ki je življenje in delo dr. Debeljaka že obdelala v publikaciji *Sem senca zapuščena*, ki je izšla ob 100-letnici njegovega rojstva. Ker v danem časovnem okviru ni bilo možno v celoti popisati Debeljakovih objav v Argentini, smo drugi del knjige naslovili Gradivo za bibliografijo. Naša velika želja pa ostaja, da bo idejo o pripravi celovite Debeljakove bibliografije kmalu kdo uresničil.

Oblikovno knjiga sledi trem Debeljakovim prevodom iz bogate poljske književnosti ter prevodu Puškina iz ruščine, ki so v enotni obliki izšli pred drugo svetovno vojno. Želeli smo, da je Olimpijski venec navzven sestavni del teh izdaj, čeprav izhaja s skoraj šestdesetletnim zamikom. V knjigi so objavljene ilustracije, ki jih je slikarka Bara Remec. Debeljakova svakinja, pripravila za predvideni izid leta 1945. Hvala oblikovalki Beti Koman in postavljalcu Igorju Pustovrhu, da sta prisluhnila našim željam.

Veseli smo, da pri izdaji sodelujeta tudi poljsko veleposlaništvo in društvo slovensko-poljskega prijateljstva, saj s tem utujujemo prijateljstvo in sodelovanje med slovanskima narodoma, katerih zgodovina in kulturno ustvarjanje imata veliko skupnih točk.

Pri izdaji sodeluje tudi Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, ki nadaljuje izdajanje bibliografij pomembnih loških ustvarjalcev. Našemu povabilu se je odzval tudi Zavod za šport Škofja Loka, saj je v pesmih v tej knjigi izražen slavospev športu, s čimer si kultura in šport podajata roki. Za sodelovanje se zahvaljujemo tudi družbi KRKA, d.d.

Iskreno pa se zahvaljujem tudi Heleni Janežič, podpredsednici našega društva in najožji sodelavki dr. Rozine Švent, ki je s svojimi razmišljanji, pobudami, vloženno energijo in opravljenim delom izdajo knjige izjemno nadgradila.

Vzporedno z nastajanjem knjige Olimpijski venec pa sem v sebi ves čas čutil neki nemir, da izdaja knjige ni zadosti in da moramo v našem društvu spoštovanje do dr. Debeljaka izraziti še kako drugače. Ob 20- obletnici njegove smrti, 20. januarja 2009, sem ob pripravi besedila za spletno stran dobil idejo, da bi morali dr. Debeljaka imenovati za častnega člana Muzejskega društva Škofja Loka. S tem bi se pridružil profesorskima kolegoma, sosedoma »podnuncema«, dr. Pavlu Blazniku in profesorju Francetu Planini, ki sta bila kot soustanovitelja našega društva tega spoštovanja deležna že davno. Z bojaznijo sem predlog posredoval kolegom v izvršnem odboru, saj vendar ni običajno, da se imenovanje za častnega člana podeljuje tako dolgo po smrti. A življenjska pot dr. Debeljaka je bila vendar drugačna, žal ne po njegovi volji. Neizmerno sem bil vesel, ko so me kolegi podprli in še bolj, ko so člani Muzejskega društva na letošnjem zboru članov dr. Tineta Debeljaka posthumno imenovali za častnega člana.

Žal dr. Tine Debeljak te časti ni bil deležen za časa svojega življenja. Prepričan pa sem, da imenovanje za častnega člana Muzejskega društva Škofja Loka mogoče celo bolj cenijo njegovi otroci, Tine Debeljak ml., Metka Debeljak Vombergar in Jožek Debeljak Žakelj, ter njegovi vnuki in pravnuki, kar so pokazali tudi s svojim prihodom v Škofjo Loko iz daljne Argentine.

Z izidom knjige Olimpijski venec in izročitvijo listine o imenovanju dr. Tineta Debeljaka za častnega člana Muzejskega društva Škofja Loka smo mu izkazali naše spoštovanje ter zahvalo za njegovo delo in ga pridružili velikim osebnostim, ki so delovale v našem društvu.

Škofja Loka, september 2009

Mag. Aleksander Igličar
Predsednik Muzejskega društva Škofja Loka

Mam prawdziwą przyjemność i zaszczyt współuczestniczyć w zaprezentowaniu Państwu zbioru wierszy Kazimierza Wierzyńskiego Laur Olimpijski, stanowiący jedną z rzadkich, literackich pochwał nowożytniej idei olimpijskiej. Pomimo ponad osiemdziesięciu lat, które upłynęły od ich powstania nie straciły nic ze swojej aktualności. Cieszy mnie, że słoweńscy czytelnicy, których widoczne na każdym kroku zaangażowanie w aktywny, sportowy tryb życia budzi nieklamany szacunek, będą mieli okazję poznać twórczość naszego poety w doskonałym przekładzie dr Tine Debeljaka.

Wśród literackich wizji olimpijezyków, które spotykamy w poezji Kazimierza Wierzyńskiego nie trudno wyobrazić sobie także niezapomnianego, wybitnego gimnastyka Leona Štukelja, złotego medalistę tych samych IX Letnich Igrzysk Olimpijskich w Amsterdamie, na których nagrodzony został niniejszy tom poezji.

Dzięki zaangażowaniu dr Nikolaja Ježa z Uniwersytetu w Lublanie, znawcy i nieocenionego propagatora polskiej literatury w Słowenii, możemy w bieżącym roku, przy przypadających rocznicach, dwudziestej - śmierci dr Tineta Debeljaka i czterdziestej - śmierci autora, oddać do Państwa rąk książkę, która łączy ich wysiłki i talenty w jeden z najgłębszych holdów, jaki możemy im dzisiaj złożyć.

V veliko zadovoljstvo in čast mi je, da lahko sodelujem pri predstavitvi enkratne pesniške zbirke Olimpijski venec, ki slavi novodobno olimpijsko idejo. Čeprav je minilo več kot osemdeset let od njenega nastanka, je danes še zmeraj enako aktualna. Veseli me, da bodo slovenski bralci, katerih zavzetost za aktivni, športni način življenja iskreno občudujem, lahko spoznali pesniško ustvarjalnost našega pesnika v izvrstnem prevodu dr. Tineta Debeljaka.

Med literarnimi upodobitvami olimpijcev, ki jih srečamo v pesmih Kazimierza Wierzyńskiego, si ni težko predstavljati nepozabnega, izvrstnega telovadca Leona Štuklja, olimpijskega prvaka prav na IX. poletnih olimpijskih igrah v Amsterdamu, na katerih je bila nagrajena tudi ta pesniška zbirka.

Zaradi prizadevnosti dr. Nikolaja Ježa z Ljubljanske univerze, poznavalca in neprecenljivega promotorja poljske literature v Sloveniji, se lahko v jubilejnym letu – dvajseti obletnici smrti dr. Tineta Debeljaka in štirideseti obletnici smrti Kazimierza Wierzyńskiego poklonimo njunemu spomenu s knjigo, ki združuje njuno nadarjenost in ustvarjalna prizadevanja.

Piotr Kaszuba

Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej / *Weleposlanik Republike Poljske*

Doktorja Tincta Debeljaka sem spoznal leta 1989 skozi pripovedovanje njegove bližnje sorodnice, s katero sem sodeloval na začetku svoje poklicne poti v Sloveniji. Takrat se mi ni niti sanjalo, da bom nekoč z veseljem sodeloval pri izdaji njegovega prevajalskega dela. Moje veselje je toliko večje, ker je to delo prevod zbirke pesmi Olimpijski venec mojega rojaka, poljskega pesnika Kazimierza Wierzyńskiego.

Čeprav so bile pesmi napisane pred več kot osemdesetimi leti, so aktualne še danes. Celo več – v času, ko vrhunski šport postaja čedalje bolj stvar denarja, tehnologije, žal tudi goljufij in tekmovanja za vsako ceno – so te pesmi, ki slavijo olimpijske ideale, zdravo tekmovalnost in povezovanje ljudi preko športa, še kako dobrodošle.

Knjiga združuje dve za Slovence pomembni plati življenja – literaturo in šport – zato verjamem, da bo našla številne bralce. Obenem sem prepričan, da bo upravičila svoj sloves olimpijske zmagovalke na olimpijskem natečaju ob IX. olimpijskih igrah v Amsterdamu leta 1928 in obdarila bralce s številnimi lepimi občutji.

Janusz Klim, dr. med.
Predsednik Društva slovensko-poljskega prijateljstva

Tine Debeljak

(reprodukcija originala M. Maleša)

Vir: www.dlib.si

Kazimierz Wierzyński

OLIMPIJSKI VENEĆ

Kazimierz Mierzynski
OLIMPIJSKI VENEC
pesni prevael in uvod napisal
Aina Debeljak
z izvirnimi linorezi oprasila
Bera Remec
Prva izdaja izdala za Veliko noč leta 1945
Lada Remec
Ljubljana, Poljanska cesta.
Tiskal
Slovenska tiskarna v Ljubljani
/J. Kramarič/
v
300 izvodih,
izmed katerih ima ta
št.

Kolofon prvega tipkopisa prevoda Olimpijskega venca,
pripravljenega za izdajo marca 1945 v Ljubljani.
Prevod je v dopoljnjeni različici izšel v Meddobju v Buenos Airesu leta 1978.

Tine Debeljak

KAZIMIERZ WIERZYŃSKI : OLIMPIJSKI VENEC¹

Olimpijski venec! Športne pesmi, napisane v slavo svetovnih olimpijskih iger, največjih manifestacij športnega telesno-kulturnega značaja in humanističnega duha v svetu. To je: na vseh petih celinah, ki jih predstavlja njihovo mednarodno znamenje: bela zastava s petimi krogi, povezanimi v eno gibljivo enoto. V mistično pradavnino segajo te igre in se ponavljajo v našem času: več kot 2500 let je preteklo, odkar viri navajajo ime prvega zmagovalca v tej tekmi: Coroeba v letu 776 pred Kr. Od tega časa se začinja *zgodovina* iger, vse pred njim pa je *mit* malo humanega značaja. (Andres Marce Varela: De Olympia a Munich, Barcelona 1972.)

Tako-le omenjena knjiga podaja vznik olimpijskih tekem: Grški bogovi so imeli svoje bivališče na gori Olimp. Tam je vladal Zevs. Ta je imel sina Tantala, in ta zopet Pelopa. Oče Tantal je ubil sina Pelopa, ga razkosal na dele in daroval bogovom v Olimpu. Zevsu pa je bilo žal vnuka in ga je obudil. Pozneje se je ta oženil in dolgo vladal pokrajini, ki se je po njem imenovala Peloponez. Ko je umrl, so mu na grobu sezidali mesto Olimpijo. Odslej so se tam zbirali atleti za junaško »borbo do smrti« v njegovo čast in spomin. Tako so nastale olimpijske igre, ki so segale noter v srednji vek do l. 394 po Kr., ko jih je prepovedal imperator Teodozij.

Zmagovalec je dobil lovorjev olimpijski venec.

Toda iz teh barbarskih smrtnih začetkov so se olimpijske igre

¹ Uvod je bil napisan za objavo v reviji Meddobje, letnik 16 (1978), št. 1/2, str. 69–100, prim. Bibliografski pregled, zap. št. 547. (Op. ur.)

razvile prav v svoje nasprotje: v plemenito prijateljsko tekmovanje človeških sil med seboj, v mogočen izraz telesne kulture v soglasju z duhovno po znanem geslu: zdrav duh v zdravem telesu. Ti svečani dnevi tekmovanj so se ponavljali redno vsako četrto leto, tako redno, da so Grki šteli čas po štiriletnem razdobju med enim in drugim nastopom po – olimpijadah, ki je pomenilo tedaj čas štirih let, ne prireditvev iger. Te igre pa niso predstavljale samo telesnih športnih zvrsti, kakor so atletstvo, tek, dirkanje s konji, metanje diska itd. itd., temveč tudi nastope pesnikov in zlasti tragedov in dramatikov, saj so zanje pisali in na njih nastopali Ajshil, Sofokles in drugi.

Sovjetski pisec E. Ozerecki piše v učbeniku ruskega jezika za študente inozemce (ABV 1970): »Olimpija je bila prekrasna. Sedem poti je vodilo v njo. Na ulicah je bilo polno kipov. V Olimpijo ni smel stopiti človek, ki je nosil orožje. Pet dni so trajale olimpijske igre. Zanimivo je bilo odprtje antičnih olimpijskih iger. Prvi dan je bil posvečen izključno religioznim obredom in protokolarnim obredom: Zevsov oltar je bil prostor za žrtvovanja, procesije žená so se vile po vsej dolini reke Alfeo in v Elisi, 30 km od Olimpije. Sledili so žalobni spevi okrog Ahilovega cenotalija. Ko se je zmračilo, so se spomnili začetkov olimpijskih borb s tem, da so darovali kri kot žrtveno pijačo. Nato so atleti prisegli, da so svobodni ljudje, ne sužnji, da so čistega grškega plemena, ne mešanci, in da niso nikdar bili še kaznovani. Nato so se podučili o načelih in pravilih olimpijskih iger. Prireditvev so se udeleževali samo moški in mladina.« (str. 203)

Andrés Varela pa razlaga prepoved udeležbe poročenim ženskam

takole: »Atleti so izvajali svoje igre popolnoma nagi, zaradi česar je bila prepovedana udeležba poročenim ženam. To pa zato, da bi pri gledanju teh leporaslih teles ne zaželele primerjati postav svojih mož z njimi, kar bi bilo vsekakor v škodo možem. Nasprotno pa je bila zaželena udeležba neporočenim dekletom, ker so sodili, da bi gledanje tako postavnih teles vzbudilo v njih zdrave želje po ljubezenskih ugodjih, kar bi bilo podnet za sklepanje zakonov.« (str. 20)

Po petnih dneh so ugasnili olimpijski ogenj, pobrali zastave in cvetove in odšli, da se vrnejo spet po štirih letih.

Sloves teh olimpijskih iger je bil gotovo ena tistih kulturnih prireditvev, ki je Prešernu navdihnil verz:

Itaka ni bla bogata
žita, vina, konj, ljudi.
tesna, majhna, gorata
vendar davno že slovi.

Obnovil pa je te igre francoski aristokrat, športnik in diplomat Pierre de Fredey, baron Coubertin. Ta je obiskal v Grčiji razvaline mesta Olimpija, ki so jih odkrili l. 1874, in tedaj ga je obsedla misel po obnovi teh telesno športnih manifestacij helenističnega duha. Občutil je namreč, da je že nastopila ura športnega internacionalizma, svetovnega bratstva v znamenju telesnih spretnosti. Obrnil se je s svojim načrtom na večino kronanih glav v tedanji Evropi, sklical pa tudi sestanek vseh pomembnejših športnih združenj na pomenek v Parizu. In tu v Parizu, na sami Sorboni, so se l. 1894 zbrali predstavniki

evropskih, ameriških in celo avstralskih športnih zvez in se 16. junija pomenkovali, kako bi z novim stoletjem 1900 obnovili olimpijske igre. Toda niso strpeli čakati še šest let do pomembne zore novega stoletja, temveč so priredili *prvo olimpijado* (sedaj ta izraz pomeni že prireditvev samo) že l. 1896 v Atenah, na klasičnih tleh prvih podobnih iger pred tisočletji.

Odslej se ponavljajo te igre vsake štiri leta v poljubno izbranih mestih, ki razpolagajo z velikim stadioni. Ozerecki opisuje slavno-stno odprtje iger: »Zagrme fanfare, v stadion prikorakajo športniki vsega sveta in na čelu gredo vedno pripadniki Grkov. Tisoči golobov se spuste v zrak, da poneso novico o odprtju na razne dele sveta. Tedaj se pojavi športnik, ponavadi iz dežele, ki tokrat prireja olimpijske igre, z baklo v rokah, in prižge olimpijski ogenj.« Ta ogenj so prvič prinesli v nepretrgani štafeti leta 1928 prav za olimpijado v Amsterdamu. »Sveti ogenj« so prižgali na razvalinah starega mesta Olimpije s pomočjo sončnega žarka ter ga v goreči bakli ponesli v teku skozi Grčijo, Jugoslavijo, Avstrijo in Nemčijo na Holandsko, da so z njim prižgali plamen na olimpijskem stadionu. In ta plamen je simbolično osvetljeval vse olimpijske igre in na isti način zagori znova vsake štiri leta. Olimpijske igre pomenijo bratstvo vseh narodov in ras v plemenitih telesno kulturnih tekmah, pri katerih sedaj sodelujejo tudi ženske, in so izraz svetovnega miru. Saj je znano, da so v času olimpijskih iger v stari Grčiji prenehale vse vojne in oboroženi spori. Toda prav predzadnje prireditve v Münchnu l. 1972 so bile prizorišče krvavega napada palestinskih gverilcev, ki so na stadionu pomorili

športne predstavnike svojega nasprotnika. Dogodek, ki bi kmalu za vselej pretrgal s to plemenito tradicijo helenskega in humanističnega duha.

Od obnovitve olimpijskih iger 1. 1896 do zadnje lani 1976 v Montrealu (Kanada) je preteklo osemdeset let, to je – dvajset štiriletnih »olimpijad« oz. enaindvajset prireditev. Tudi športno pomemben svetovni jubilej. Pa sta še dva druga dogodka, ki sta me spodbudila, da letos izdam prevod celotne pesniške zbirke poljskega modernega pesnika Kazimirja Wierzyńskiego,² ki jo je pod naslovom *Olimpijski venec* (Laur olimpijski) izdal leta 1927 v Varšavi. Je torej petdesetletnica te zbirke, ki jo je napisal z namenom, da z njo tekmuje na IX. olimpijadi v Amsterdamu 1. 1928 v tekmovanju za umetnost, v odseku Literatura. To tekmovanje po zgledu antičnih povezav raznih zvrsti umetnosti s »fiz-kulturnimi« nastopi je prišlo prvič do izraza na V. olimpijadi v Stockholmu leta 1912, ko so razdelili nagrade tudi za arhitekturo, književnost, glasbo, slikanje in kiparstvo na olimpijske motive. Navedem naj samo nagrajence *s prvo nagrado za poezijo*. Prvi je dobil odlikovanje Nemeč Hohrod y Eschbach za pesnitev *Oda na šport* (omenjena knjiga o olimpijadah ne navaja izvirnih naslovov). Med prvo svetovno vojno ni bilo olimpijskih iger, dasi se štejejo, kot da bi bile, kjer bi morale biti (npr. VI. Berlin, 1916). Na VII. olimpijadi v Amberesu³ 1920 je dobil pesniški lovorjev venec Italijan Nicolai za *Olimpijske pesmi*, in na VIII. v Parizu 1924 Francoz Charles za *Olimpijske igre*. Torej: en Nemeč, en

2 Prevod celotne zbirke je izšel v Meddobju I. 1978, prim. op. 1. (Op. ur.)

3 Antwérpen, Belgija. (Op. ur.)

Italijan in en Francoz pred Poljakom Wierzyńskim.⁴

In tretji vzmet mi je bil: v prvem polletju 1978 – čez pol leta – bo v Argentini, v Buenos Airesu, ena najglasnejših svetovnih športnih prireditev: tekma za *svetovno prvenstvo v nogometu*. Ta priložnost mi daje upanje, da bo v tem letu tudi med Slovenci več zanimanja za športno poezijo, ki je med nami skoraj nepoznana in ne priznana, in bo morda ustrezno, če jim predstavim dozdej *edino slovansko športno poezijo*, odlikovano z najvidnejšim svetovnim športnim priznanjem.

Vse to mi je dalo vzpodbudo, da objavim sedaj ta moj prevod iz leta 1945 in z istočasnimi linorezi akademske slikarke Bare Remec, obenem z dopolnjeno študijo o pesniku K. Wierzyńskem, najznačilnejšem poljskem pesniku v razdobju med obema vojnama na Poljskem od 1919 do septembra 1939, od leta 1939 do 13. februarja 1969 pa v emigraciji, kjer je kot politični emigrant umrl v Londonu. Petdeset let je stal Wierzyński v sredini poljske poezije: v domovini dvajset let, v zdomstvu trideset, vsekakor dovolj, da bi spoznali njegovo delo tudi Slovenci tako v zdomstvu kakor v domovini.

4 Pozneje je bil na XI. olimpijadi v Berlinu l. 1936 nagrajen s tretjo nagrado za prozo ščen Poljak: za novelo *Olimpijski disk* Jan Parandowski, pozneje dolgoletni predsednik Poljskega PEN-kluba. Oba Poljaka – do zdaj edina slovanska nagrajenca. Na olimpijadi l. 1928 je sodelovalo v 15 športnih panogah 45 državnih predstavnikov, tudi Jugoslovani, med njimi *Slovenci*. Tam je Leon Štukelj dobil zlato medaljo za vajo na krogih in dosegel tretje mesto v skupni oceni. Primožič je dobil srebrno medaljo za vaje na bradlji, Derganec pa bronasto za preskok čez konja. Kolesarji so bili v cestni dirki dvanajsti med sedemindvajsetimi državami, nogometaši pa so po pravi bitki izgubili s Portugalsko 1 : 2. V ostalih panogah se Jugoslovani niso dokopali do vidnejših mest (Svobodna Slovenija, 1. sept. 1960, Olimpijske igre).

MIMOHOD ATLETOV

Naša pesem ne ve za vaše preroške polete,
drug prapor nas je sklical, vodi v nov vek:
mi slavimo navdih, daljave, mišice napete,
srce, ki vzdrži maratonski tek.

Zemljó obkročili smo z novo panoramo,
nov takt prinašamo v njen krogotok,
kot dínamo človeški v pohodu drgetámo,
potiskajoč po žilah zastajajoči sok.

Svet z nami bije, z našim udarom se spaja,
dremljočo moč prač in lučalnikov držimo oberoč,
iz naših se mišic kot iz logaritmov izvaja
volja, zaprta v klešče, in napor in moč.

23

Naša pesem kot sokol nad svetom plove,
naša pesem vsa ljudstva v eno silo varí,
naša pesem obliva celin vseh bregove
kot morje, naskakujoč jih, kličoč jih – k tekmi.

Naša pesem nosi geslo, ki naj ga poje,
bogovom krog sènc pletoč vence, poet!
V zmagoslavni štafeti prinašamo znamenje svoje:
olimpijski venec, da z njim okrasimo – ves svet.

100 M

Mišica slednja se stisnila vase je kakor na vzméti
in na tetivi telesa sedaj nestrpljivo drhti,
že motor srca mi v ušesih začenja brneti:
Náred za start ste? Streljaj: ena! dve! tri! –

Ah! – spodnesel stopala mi alarm je signala,
klin zraka se mi v grlo je do bolečine zabil,
gibov me drnec je vzdignil, pljuča so sapo vsesala,
kri zdaj iz žil mi črpa vedno več sil.

24

Vihar mojih skokov te zdaj bo potrl z nasiljem,
milionkrat te zgnetel, preden razpneš se do sto,
ti sovražna razdalja, razpeta pred ciljem,
na vrvici beli, kričeči, da tam te kraj bo!

Naj s skokom poslednjim te zgrabim kot jastreb z ostrogo,
naj z vrvico na prsih se počutim laháak kakor vzmet,
naj te z nasmehom pritegnem v srce kot progo,
kot tvojo skrivnostno vsebino, o večni pokret!

l o o M

ušesa vsaka se stisnila v ~~kožo~~ je kakor na vzmeti
in na tetivi telesa sedaj neestrljivo drhti,
še motor srca mi v ušesih začenja brniti :
Gotovo je vse! ~~Prva~~ streljaj! En! Dva! Tri!

4. 10. 1941

An! - stopala mi spodnesel je alarm signala,
klin zraka se mi v grlo je do bolečine zabil,
brzina me dvignila je in dih iz preči pognala,
za zdaj iz vseh žil mi srpa vedno več sil.

zdravilo

pril

Vigar mojih stekov te zdaj bo pätiril z nasiljem,
milijonkrat te zgnetal, preden prideš do sto,
povračena razdalja, razpeta nad ciljem
na vrvtici beži, kričeš, da tu te kraj bo!

Naj s srčkam posledajim te zgrabim kot jastreb z ostrogo,
naj z vrvcu na prsih se počutim lahak kakor vzmet,
naj z naneskom nameštim v srce te -kot progó,
kot tvojo skrivnostno vsečino, o večni pokret!

držit me žbno si danes, spriče so srce signala,

Debeljakov tipkopolis in njegovi popravki

FOOTBALL - MATCH

Torej: vsegà svetá največji Koloseum tu je,
tu najzgovorneje srce življenja bije,
skrivnostna misel brati in navdušenje združuje
milijon ljudi v prostorju te razsežne galerije.

Zamora, oprt med vrati v vrhove Pirenejev,
lepši kot don Juan, s tesnó prižetim svetrom,
kot kralj ponosen zre v klob centra in volejev
za žogo, ki vsa svetla – zrak orje z ostrim vetrom.

Z Urala v boj poslano, kot iz topa izstreljeno
žogo z očmi drži, loveč jo; ko pa pada,
kot pajk se razčeperi pred mrežo ogroženo,
kot grm šine kvišku – človek-barikada.

Žoga – prevračujoč kozolce – poskakuje,
na eni strani Moskva, na drugi Barcelona,
že meri proti vratom, že tja spod nog zapljuje,
tribunam dih zastaja, raste trepet stadiona –

in zdaj povejte mi: Kje, v kakšnem gledališču
izbruhne tak hrupot, milijon ljudi zavpije?
Zamora se pognal je kot jadro v burje vrišču
in žogo z enim sunkom – za Atlantik odbije.

Gledalstvo pada v blaznost, kriči in vpije: bravo!
Tribune žar prevzema, jasnejši od aureol,
kot silno koprnenje po zmagi in za slavo
grmi krik stadiona: Gol! Gol!! Gol!!!

PADDOCK IN PORRITT

Prvi ima rôke – lopate, drugi z nogó poveslava,
prvi je kot kenguruj, drugi - antilopa igrava.

Prvi kot tank hreščeči, prevrača na bok se z boka,
drugi kot valček hiti, ki žene ga sapa v smer toka.

Prvi ravna se na cilj in pade nanj kakor torpeda,
drugi pod vrvco priplava in niti navzgor ne pogleda.

Prvi je stroj v pogonu, naprava silna in živa,
drugi je sama hitrost, pokret, priroda gibljiva.

SKOK S PALICO

Že se odbil je, pne se ob drogu, zaplava
v božanskem ravnovesju kot razpeta zastava,
nad prečko se zapelje in v naglem prevratu
se prevrže – kot ptica in mačka hkratu.

Zadržite ga v letu, to bitje podnebno,
naj drog odvrže, dvigalo nepotrebno,
naj otrpne, naj trajaja, naj viseč na oblaku
kot lahkotno peresce zaplapola po zraku!

Ne izgublja sil, ne slabi nič v zaletu,
vzdiguje se više, nad meje svetu,
pozdravlja iz višin – odmev jekne tih:
Letim naravnost v nebo! – Kot naš vzdih ...

S K O K S P A L I C O

Že se odbil je, pne se pb drogu, zaplawa
v božanskem ravnovesju kot razpeta zastava,
nad prečko se zapelje in v naglem prevratu
se prevrže - kot ptica in mačkahratu.

Zadržite ga v letu, to bitje podnebno,
naj drog odvrže, dvigalo nepotrebno,
naj otrpne, naj~~ka~~ traja, naj viseč na oblaku
kot lahkotno peresce plapola po zraku!

Ne izgublja sil, ne slabi nič v zaletu,
dviga se vse više, nad vse meje svetu,
~~iz višin nam odzdravlja, odgovarja v odmev tih,~~
da žeti naravnost v nebo! - kot naš vzdih.

zauhi z isin - odmev ozjeka tel:

Debeljakov tipkopis in njegovi popravki

FANFARA NA ČAST KARLA HOFFA,
rekordista v skoku s palico

Tvoj skok je gejzir donebni, tvoj skok je brizg vodometa,
kadar letiš nad prečko, si kakor nasmeh dekleta.

Zaplavaš na zlatem stolpu, na jambor najvišji povzpneš se,
mornar, le kaj tam vidiš, ko s štrkovega gnezda ozreš se?

Kakšen te pegaz je vzdignil, kakšne ponesle peroti,
da v zraku kozolce prevračaš kot ptice v svoji lahkoti?

Mar zemlja, s kopjem prebita, nagiba se in se ti umika?
Leti mar palica s tabo raste v višino zvonika?

Nebo se ti v mreži ziblje, odspod se ti mesec krohoče –
nemara ti še je premalo? Nad čem se ti zmage še hoče?

Hej! Štiri metre in dvajset, dvajset in pet in sedem...
kdo ve, morda boš skočil že tisoč čez en teden?

Galeb ledenih morij, izléžen v visokih fjordih –
kakor po lestvici skačeš po vseh dežel rekordih!

Kot zmagoslavna fanfara hrumiš čez nebá razdaljo:
božanska stvar: biti prvi, igrati tako se – za šalo.

ŽENE, NA START!

Kliče nas tromba pojoča in kliče nas ostri gong!
V tek se spustimo, deviške sestré Špartank, Amazonk!

Vzdignile roke navzgor smo, stegna v vitkost napele,
skoz hipodrom vzradovani kot skočne srne zletele.

Naših teles nagota je skorja dreves jedrovitih:
v prsih bodočega mleka vre kri v nas kot v vrčih nalitih.

Nôge, ta up ljubezni, to tajnost ljubkovanja,
vam naša ne-sramežljivost tu zmagoslavno odslanja.

Vzemite nas, silni efebi, z močjo neutrudno! V razpeta
naročja zdaj vaša hitimo, vaše žené in dekleta,

v cilj svoj – rodovitnost, novo zemljó povit,
Špartanke in Amazonke, vesel rod, zmagovit!

NURMI

Korak moj – koračnica plesna, srce mi udarja – v koraku,
sem ura, ki šteje dihe, kot stolp odskakujem po zraku.

Z zemljó moj ritem se spaja, udajjam v njo z zvonko stopo,
vsekrižem svet preletavam, Ameriko in Evropo.

Gib moj za gibom nastaja, v tekoče koló se spreminja,
sem ura, ki šteje napone, navdihov rekord me prešinja.

V skoku preskočim tribune, za mano so šumni stadioni,
vihar nezmagljivi, ogromni kril mojih pred vsemi me goni.

Skandiram tempo, stopnujem, že bližam se v cilj – konec teka.
Povejte ljudem, naj umiré se, naj v miru pustijo človeka,

ki noče traku za hip zmage, ne slave hip v plosku in viku,
rad trajneje bi odpočil se – na olimpijskem spomeniku!

METALEC DISKA

Met moj začenja v odprti se dláni,
let moj konča se – kje, znano ni ...
disk, kot blesteči zlatník kovani,
zvoni za svetovi, za cilji ... v megli ...

Disk moj, ko pade na tla, zazvenkeče,
vzravna se, oriše nov lok preko polj,
srce pa – v obroč ta vkovano – vzdregeče,
zvoni in udaja in bije še bolj.

Met: z boka na bok se obračajoča postrv,
vrteča se preslica, most se gugajoč,
met, ki svetovom je pljuča razprl,
in velikim zvezdam odkril moč!

Met, ki zneveril se meri je dani,
prerastel vse meje, kot duh se je vzpel,
met ta – metalec diska – imam v dlani
in gib nezadržni sedaj bom spočel.

ERMINIO SPALLA

Erminio lahko bi dvigal stebre, tako močan je,
Erminio je kot svetišče, tako lahkoten in svečan je,
vsak gib obvlada, je kos vsemu kot vseznali,
ko se širi – je ladja, sicer – mir v katedrali.

V sebi razpet je s harmonijo kúpole igrive,
namesto soh in relijefov nosi mišice žive,
v rokah ima gibkost propelerja, krik jastreba nad glavo,
z raščenostjo svojo se ponaša kot glumec, bahavo.

On je ta vitki malik, angel, ki vrhu zvonika
pne krila na stran, in v nebo poleteti ga mika,
on je plesalec sveta, ki ga pot več ne mami
ter odskakuje z vrha na eni nogi sami.

On je iz prvih vrst izstreljena strela,
da bi – v oblakih brneč – tek zvezdá prehitela,
je silak, champion, mojster in entuziast –
glejte, kako diha, kako mu ves svet raste v last!

ČEZ DRN IN STRN

Kakšen trop čudoviti tam v sončni luči se sveti?
Dve nogi množita se v teku, že tisoče zrem jih drveti.

To so – jeleni splašeni, kopita žrebcev in skoki,
topot ta – znak za alarm – odmeva v zemlji globoki.

Brzjavka je to v osrčje, pisana s šifro tajno,
preliva se s kapljami zone skozi podzemsko pokrajino.

Napenja se zemlja v novici in širne prostore razngeta,
drhti pod kopiti – nogami brezlična gmota prasneta.

Odmevajo tisoči skokov, milijoni in milijoni ...
Naj svet se po svoji elipsi kot blazni vrtiljak goni!

Buči naj, bobni naj alarm, naj v večni lov se razpali!

— — —

Kakšen trop čudovit! Pol-bogi! Pol-ljudje! Živali!

ŠPARTANEC

Drobna postava človeka v naporu izčrpa vso silo:
z nog stotine skokov izvrže, na stotine dihov iz grod,
na progi vsekrog se zavija milja za véliko miljo –
kakšna ogromna to muka – kako naj premaga to pot?

Treba srce bo to blazno, ki skače mu v prsih do grla,
stisniti in ga pestiti, držati ga s tisoči rok,
treba nevarnost prežečo, ki se povsod je sprostrla,
zavreti, preplesti, zavezáti, omotati vso krog in krog!

Naj dih mi izpljujejo pljuča, iz njih naj kot kamen odpade,
s stopali je sekati treba ta prostor kot nožem nestvor,
a hrup mi v ušesa udarja, že s tilnika grom galopade
drvi in se zbira v povodenj, buči kot ogromen zbor ...

Ne tratite zdaj zastonj časa, škoda je vsake sekunde,
odlomek časa ima zdaj težo svinca in skal.
Že bližamo se proti cilju, v pekél poslednje runde:
odloči se, človek slabotni, moči boš še toliko zbral? ...

Zmagalec ti véliki, brat moj, kaj ti zastaja dih v stok?
V nogáh izpodsekan se treseš, ziblješ kot smešni se čmrlj,
in padaš ... padaš ... na progi ... Na štítu špartanskem si umrl.

Na njem pretežak si za dvig. Manjka nam tisoče rok!

ODDIH

Vlij se vame, voda dišeča, suha,
z mrzlim potokom me poplakni vsegà,
pod srcem mi studenec bruha
težkega, globokega dihanja.

Vame pljuskajoč kot skozi sito
celico za celico napaja,
dobro je, dasi skoraj boli to –
led na jeziku se taja.

Lije se voda, pada v grlo,
žile razvnema, bobni gluho,
ozračje široko se je odprlo
in pada z vodó dišečo, suho.

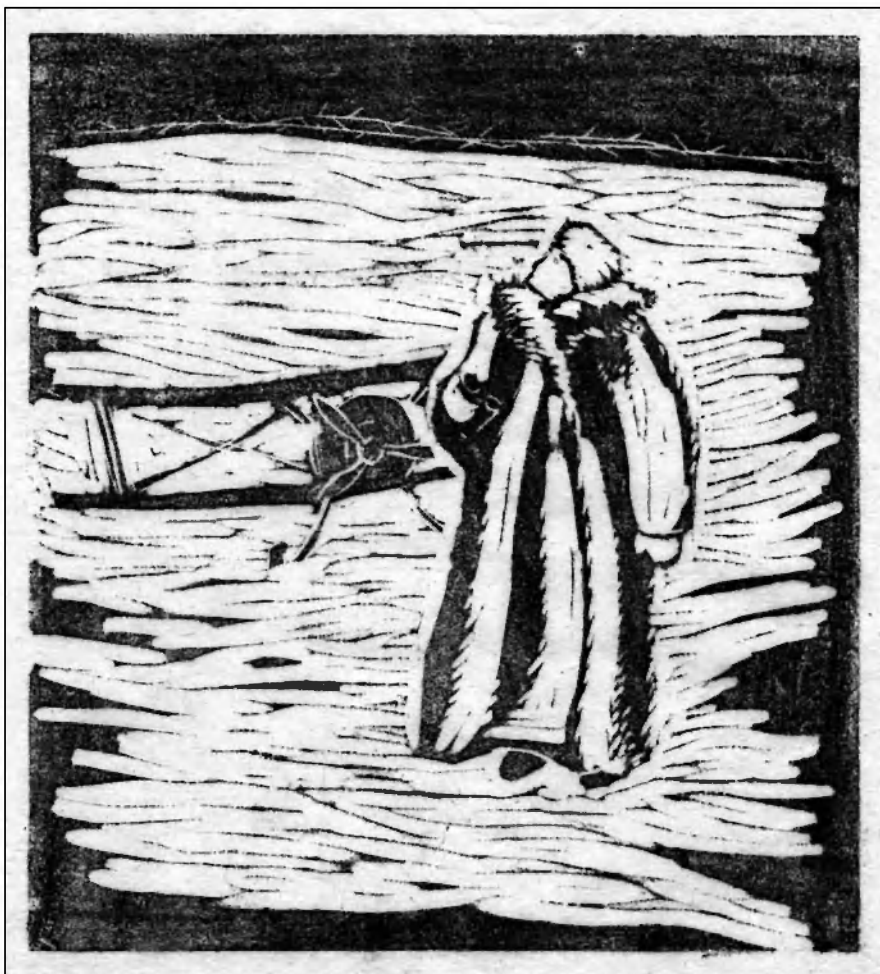
PESEM O AMUNDSENU

Kaj sporočim naj o sebi, vam, ki pozno ponoči
pod oknom redakcij čuječih nestrpno stojite
s trepetom v očeh se za moje življenje bojite,
o blede ljudje, kje letam, zakaj? ... sprašujoči.

Dni moji so vašim podobni, beže neprestano,
enako nas mučijo, izčrpavajo, bičajo nerve,
srečavam sledove človeške – kosti in konserve –
na poti čez snežno kot morje neskončno planjavo.

Šli tod so pred mano nekoč že v dolgi karavani,
njih sled se izgublja, vsak hip in uhaja spred ôči,
z otrplo rokó napisali so romarji ti zmrzujoči
usodo mojo na dnevnika svojega zadnji strani.

Pojdite domov že, ne bo brzjavke, zaman je,
meni je vaša zemlja težka, kot svinec me muči,
sam hočem biti, zadošča mi propelerja divjanje,
kot godba angelov v bučeči luči.

Sem inženir, ki meri sredi bele brezbrežnosti
na stolpu letečem svetá neizmerne razsežnosti,
v traku dima za motorjem s sabo mejo vleče
in čmi pas kot laso v to brezmejnost meče;
navpične linije trdé v ledene se svečave:
tu stal bo spomenik zaničevanja, slave,
tu na tem gričku strmem poslednja je postaja,
tu ost triangulacijsko zapičim v srce tečaja.

To je moja volja – konec Neizogibnosti,
prekletstvo, ki mi ga nič več ne spremeni:
pod tem nebom visokim, obdan z brezbrežno stepo,
moram sam sebe obsojati kruto in slepo,
na snežno utrdbo metati kamenje, ki gori.

In to je ljubezen moja, ki podi me naprej,
sem meteor na robu zemeljskih mej,
odhajam in se vračam – in sredi nočne temine
blestim se na nebu svoje polarne domovine,
gorim kot rov goreči, kot gejzir, spreletavi,
topim goré ledene v svoji vreli lavi,
skalo za skalo sekam s teh Alp v večnih ledovih,
cela otočja raztapljam v malstroma morskih tokovih,
moje kipeče vrenje obkroža otrple obale celin,
ogrevam vso zemljó, jaz – svetovna kurjava, božji kamin ...

Če pa ugasnem, zbledim in žar zvezdnega sijaja
se razprši pojemajoče sred temne noči tečaja
na beli stepi zemljé in na črni néba:
tedaj mi nobene človeške pomoči ni več treba,
ne nahrani me živež, nobena roka me več ne podpre,
tedaj bom stopil z ladje, kajti tedaj mi gotovo umre
kot poslednji žarek severnih luči blodnih
srce – najbolj človeško izmed vseh sil usodnih.

Kaj mi tedaj še ostane kot z moje radijske oddaje
pošiljati vam brzojavke pred okna redakcijske postaje
o svojih najbližjih namenih, o vremenu, ugodnem vetru,
o mrazu in o burjah, o megli, o barometru,
o vrnitvi in o poti mojega bodočega teka
z utrdbe snežene, s svoje grmade – navzdol, do človeka ...

Letim tedaj – oslepél od snegá – skozi mečave,
prikrajšan za vaš svet, potlačen od svoje slave,
nad prestolnico še z utrujenimi perotmi zašumim,
poslednji lok opišem in se – na zemljo spustim,
do tam sredi vaših klicev, živijo-krikov in petja
obstanem brez moči, nem kot rakev sredi cvetja
in – oči zapirajoč – počasi okrog glave
začnem si viti – trnov venec strašne slave ...

AKADEMOV GAJ

Modra pahljača mraka, ki v vetru se stresa,
hladi nebó in zemljó pod plaščem ugašajočega dneva,
kot z medom prenapolnjeni vrči so vitka drevesa,
park je ámfora, ki sinje dišave izpuhteva.

Razgrne se noč sladkà, kot so po trudu sladki oddihi,
v ozvezdju cesto pod nôge Velikemu vozu poklanja,
po imenu kličoč vse stvari se nagne k njim Mesec tihi,
ta mirni filozof, svetilka modrosti in znanja.

Da leta minevajo hitro kot méne njegove – vzdihá –
da pa povrne se v sončnem sistemu neskončno novih,
da večnost nenehoma iz mehov ogromnih piha,
držeča zemljó bežečo na svojih vetrovih ...

Glej, to je pot začetka in konca, od pradavna
razpeta med planeti na transmisijskem kolesu vsemirja,
človek, resničnost božja in zmagoslavna,
stoji nad svetom kot zank, ki pot usmerja.

Na svojem monumentu je rôke dvignil od čudésá:
pod nogami – zemlja, na rokah – nebesa,
o vodi nas, mojster živi! Tišina nema
naj park ta spremeni nam v Gaj Akadema!

Tine Debeljak

K. WIERZYŃSKI DO RAZPADA POLJSKE 1939

Kazimierz (Kazimir) Wierzyński se je rodil leta 1894 v avstrijskem galicijskem ukrajinsko-poljskem mestu Drohobyczu kot sin železniškega postajenačelnika.¹ Študiral je v Stryju v Galiciji, potem v Krakovu in filozofijo na Dunaju. Že od tretje gimnazije dalje je bil član tajnih poljskih revolucionarnih organizacij, kot višješolec pa pri »Strelcih« Pilsudskega, ki so bili legalna, napol vojaška organizacija v Galiciji pred prvo svetovno vojno. Ko je leta 1914 izbruhnila prva svetovna vojna, so se »Strelci« preimenovali v Prvo brigado. Ta je bila vključena v sklop avstrijske vojske, toda pod poveljstvom Józefa Pilsudskega, poznejšega maršala in obnovitelja nove poljske republike. Ko pa je bila legija razbita in so bili ostanki priključeni v redno avstrijsko armado, se je kot častnik boril v 77. pešpolku pri Krynici, Przemyslu in Krasniku ter prišel v rusko ujetništvo. Tam je bil tovariš poznejšemu slovenskemu režiserju Osipu Šestu. Ob boljševiški revoluciji se mu je posrečilo zbežati prek Kijeva v Varšavo, kjer je tedaj (1919) izdal tudi svojo prvo pesniško zbirko. Leta 1920 se je ponovno pridružil Pilsudskemu v njegovem pohodu proti boljševikom ter prodril z njim do Kijeva, kjer je prevzel uredništvo poljskega lista za Ukrajince. Po vrnitvi z vojske se je posvetil samo književnosti. Sodeloval²

- ¹ Spremno besedo o pesniku je T. Debeljak pripravil kot integralni del zbirke l. 1945, nekoliko dopolnjeno in jezikovno popravljeno pa je objavil leta 1978 v reviji *Meddobje*. Tu objavljeno besedilo temelji na prvotni različici, upošteva pa jezikovne izboljšave in dopolnitve iz revijalne objave, ki velja tudi za zadnjo avtorjevo verzijo prevoda pesniške zbirke. (Op. ur.)
- ² Od tod do konca odstavka je bilo besedilo dodano za objavo v *Meddobju*.

je pri artističnem kabaretu Pikador s prigradnimi in satiričnimi verzi ter postal obenem s Tuwimom, Lechoniem, Slonimskim, Iwaszkiewiczem ustanovitelj pesniške skupine Skamander (imenovane po reviji *Skamander*, ta pa po reki v pokrajini Troje, ki tu simbolizira Vislo). Ta skupina je postala najpomembnejša v obdobju med obema vojnama in skupaj s Pawlikowsko in Illakowiczówno predstavlja moderne klasike. Leta 1920 je izdal drugo zbirko *Vrabci na strehi*. Potem l. 1923 zbirko *Velika medvedka*, l. 1925 pa *Album ljubezni*. V teh letih je bil urednik *Kulture* (1928) in *Športnega pregleda* (*Przeгляд Sportowy*, 1926/1927). Kot tak je leta 1927 napisal zbirko športnih pesmi *Olimpijski venec* in jo poslal na natečaj za literarne nagrade IX. olimpijade v Amsterdamu l. 1928.

Tam je dobil *prvo literarno nagrado za poezijo*, zlato medaljo, ki je razglasila njegovo ime po svetu.

Kot član poljskega PEN-kluba je večkrat obiskal Italijo, Francijo, afriško obalo in šel celo v Ameriko, kjer je predaval poljskim izseljencem. Tik pred usodnim prelomom v poljski sodobni zgodovini je bil dne 22. aprila 1939 imenovan za člana Poljske literarne akademije (Polska Akademia Literacka), med najpomembnejše predstavnike poljske književnosti. Stari Sieroszewski, prvi predsednik te svojevrstne poljske in evropske ustanove, ga je z lepim nagovorom sprejel kot – najmlajšega člana »nesmrtnih«. Po poljski tragediji se je Wierzyński znašel zunaj poljskih meja, preko Rima in Francije je odšel baje nekam v Južno Ameriko, kjer je lani praznoval petdesetletnico.³

3 Prevajalec je spremno besedo pripravljal v marcu 1944.

S temi besedami naj bo predstavljen Wierzyński kot *človek*, nas pa zanima predvsem kot *pesnik*. Zato bi na kratko želel podati njegovo pesniško rast v evropsko svojsko pesniško zbirko *Olimpijski venec*, kakor tudi njegovo celotno podobo in pomen v najnovejšem poljskem pesništvu.

* * *

Ko se je leta 1918 ustvarjala nova doba Poljske, je živelo še precej pesnikov, ki so začeli pisati v fin de siècle in so predstavljali klasike poljske moderne, imenovane mlada Poljska. V mislih imam pesnike, kakor je bil Jan Kasproicz, prometejski pesnik upora proti Bogu, pesimistični pevec pasivne človeške usodnosti, na dnu katere leži greh, izvirni greh človeštva, ki ga niti Kristus s svojo smrtjo ni odrešil. Kakor sem pokazal v uvodu v svoj prevod Kasproiczevih *Himn in podob na steklu* (Ljubljana 1944), je šla njegova pot od socialističnega realizma v moderno metafizično tragiko in v zadnjih letih v preprosto rezljanje religioznih podob kot vaški rezbar ali naivni preprosti slikar podob na steklo. Na dnu njegovega ustvarjanja je bilo religiozno iskanje prometejsko faustovske narave in njegovo najdenje. – Tedaj se je v goratih Tatrach izgubil neznanokam romantik Tadeusz Miciński, fantastični pevec kozmičnih, astralnih občutij, egocentrični mag mračnih cerkva vseh svetov in časov, ekstatični zamaknjenec v vizije iznad človekove oblasti, vernik Luciferja in Kristusa. – Živela sta še Kazimierz Tetmajer, najtipičnejši predstavnik findesièlovske dekadence, secesijskega erotizma, pesimizma in artizma. Pa Leopold Staff,

virtuoz klasičnih antičnih oblik, nežen simbolist, ki je pod vplivom francoskega neoklasicizma prehajal tudi že v preprostost stvarnih, toda izbrušenih predmetnih podob. Osnovna uglašenost tega rodu mlade Poljske, kateremu prištevam tudi pripovednika Stefana Żeromskega, analizatorja »nage duše« Stanisława Przybyszewskega in Stanisława Wyspiańskiego (ki je malo prej umrl), je bila pesimistična uglašenost občutij, življenjska otožnost, pa razkol med voljo in nevoljo, med vero in nevero, pehanje od Satana k Bogu, metafizično doživljanje sveta in borbe z Bogom v sebi, na drugi strani pa up v brezupno narodno bodočnost ... Bila je to doba romantičnega človeka, ki se je čutil na zemlji tujca in jetnika, bil mučen z gladjo po onostranstvu in razjeden od svetobolja, toda po viharnih dobah je čudežno prehajal – kot skozi uho šivanke (Staff) – počasi v moralno uravnovešenost (Kasprowicz, Staff) in veselejši religiozni pogled na svet, ki mu je bil doslej tuj.

V tako razpoloženje dobe je leta 1919 mladi 24 letni pesnik takoj po vojni izdal prvo zbirko *Pomlad in vino* (Wiosna i wino) in postal čez noč priznan, kakor je zapisal Staff: »Zvečer je Wierzyński legel spat kot neznan človek, prebudil pa se je kot slaven pesnik«. Nič formalno odkrivaljskega ni bilo v njegovi nerevolucionarni poeziji, na videz je nadaljeval staffovsko brušeno obliko neoklasicista. Toda revolucionaren je bil *duh* njegove poezije: vesel čudež na grobovih krvave vojne. Iz grobov mladih življenj in med vpadi barbarstva z vzhoda ter krvavenja za svobodo – je pognala pesniška roža s čašo opojnosti! Pojavil se je nov *renesančni* človek na razvalinah romantizma. V bakhantskem veselju vseh čutov, ko se opaja nad vsemi

prvinami narave in telesa, »dežja«, v katerega se potaplja z naslavo kot v osvežujočo kopel, odpira vrata vsem vetrovom na široko in daje geslo skoraj z župančičevskimi besedami: »Predaj se vetru in žvižgaj z njim!«. Je fant, ki »flirta z vsem svetom in nebom«, imenujoč sebe zdaj »šampanjec«, zdaj »smeh in sreča in presenečenje«, pa se ima tudi za megalomanskega ekstatika življenja, ki mu je vse jasno in sončno: »Celo senca na poti je hči bleska in izhaja od sonca.« Pesnik je občudovalec prvin, strasti, čutov. Kako nazorno in sončno gleda tudi na pokrajino, naj podam v celoti njegovo pesem o našem Jadranu, o lepem *Miramuru*:

Hiše vise tu kot na morskih pečinah,
lastovičja gnezda z okni-odprtini,
s poletom na sonce, razcvetele v sparinah,
in z zlatom pobeljenimi zidini.

Nebo utonilo je v poljubu mórja;
kot srca dve, v eni stopljêni usodi.
postali sta neskončnost vseprostorja:
voda v nébu in nebo v vodi ...

V glavo mi udarja ozračja vinski slad,
v lasih mi pleše veter, od sanj razvnet ...
... Nekdo si tu zgradil je marmornat grad,
kjer cvete v snu – pomarančen cvet.

Kljub poganskemu razkošju nad zemljo in življenjem pa njegova pesem ni nikakršna dekadentska pesem iz začetka stoletja; spominja

na župančičevsko poznejšo poezijo: je krepka, umerjena v stopicah tradicijskega ritma, ljubi kitičnost in se nikjer ne razliva čez bregove prostega verza. Njegovo razkošje je drugačne zvrsti: »/.../ jezdim na smehu preko sveta kot na konju«:

Sonce nosim v očesu kot monokel zlat,
mesec v prstanu, v gumbnici zvezde,
sedem milj se prestopim vsakokrat
in štirinajst let ima moje srce.

Čeprav ni v zbirki orgij erotizma, je vendar izraz dionizijskega veselja nad radostmi življenja, kot so »v Grčiji plesali v pijanem navdušenju«. Toda plešoči gib je vklesan v marmornato lepoto ostro rezljanih reliefov, hoteč biti, kot pravi sam:

renesančno-helensko sodoben.
nespodoben v letih, a v barvah svetál!

Zbirka naj bi torej družila renesančno veselje nad tuzemstvom, helenski apolonizem v kulturi pesniške besede in antične vsebine, obenem pa naj bi bila ekspresiven izraz pesniške osebnosti, doživljajoče stvarnost predmetov. Te pa duhovno pridviguje, ne da bi se izgubljal v koprnjenih zazemne romantike, ki mu je tuja. Tuja sta mu tudi sicer moralna in religiozna razklanost in pesimizem predhodne odmirajoče dobe. Rodil se je – novi človek, veseli človek na povojnih razvalinah.

Tako svojsko in močno je Wierzyński po poeziji »krivde in greha« udaril s to zbirko »v kolobar sonca«, da je z nastopom oslepil vso

javnost. Še danes velja predvsem za pesnika te prve zbirke opojne razkošne pomladi, čeprav je – po besedah Czachowskega – »napravil odslej najzanimivejšo razvojno pot od vseh svojih tovarišev skamandritov«. Ti pesniki se niso povezali v družbo z borbenimi gesli proti preteklosti, kakor se je »mlada Poljska« s krakovskim »Życiem« ob koncu stoletja, temveč so vsi več ali manj izhajali iz nje, se pravi: iz Staffovega artizma tako nekako kot pri nas najmlajši iz Gradnika ter so vsi postali vneti častilci »izbrušene pesniške oblike, ki so jo dognali do novega mojstrstva s pomočjo vzpodbud, črpanih iz novih oblikovnih odkritij tako zahodno evropskega, zlasti francoskega pesništva, kakor tudi ruskega« (Czachowski). V tej tekmi je vsak izmed njih podal svojo pesniško podobo in osebnost, samorodno in svojsko. Nekateri postavljajo najvišje pesnico Kazimiero Hlakowiczówno (Kolaczkowski), drugi Jana Lechonia, kajti oba globoko čutita poljski narodni problem ter ga pesniško doživljata v tihih, melanholičnih verzih, pri Lechoniu podkrepljenih z močno satiro. Tuwim, ki je najpristnejši ekspresionist med njimi, se je izkazal kot največji tehnični virtuoz, tako da je zašel že skoraj v slepe ulice igračkanja z besedami, postajajoč tako mag besede in njenega žonglerskega bleska. Pawlikowska, ki je prav tako kot Hlakowiczówna samo povezana s *Skamandrom*, ne spadata pa v najožji krog zgoraj omenjenih pesnikov, se je uveljavila z drobnimi pesmimi, ki pa so lirične dragotine. Manj pomembna kot pesnika sta Iwaszkiewicz, ki je svojo impresijo izrazil vse bolj v pripovedništvu, kakor tudi Slonimski, ki se je uveljavil kot pisec komedij in duhovitih esejev in potopisov. Iz družbe skamandritov, ki jim je poleg revije

Skamander služil predvsem literarni časopis *Wiadomości Literackie* s prilogo za inozemstvo »Pologne litteraire«, izpolnujoč vlogo poljskega *Literarische Welt* ali *Les nouvelles Litteraires*, je izšel Wierzyński.

Druga zbirka *Vrabci na strehi* (Wróble na dachu, 1921), ga kaže že v začetnih pesmih kot pravega futurista, ki se ga je dotaknila tedaj moderna oslava velemestnega vzdušja, romantike potepuštva, pohvale tehnike in težnja po – razvrednotenju umetnosti od »zgolj umetnosti«. Tudi želja vreči se v polnost življenja, v množice sodobnosti. Na začetek te zbirke je torej postavila svoj *Blazni manifest*, ki precej spominja na ruske moderne pesnike, od koder je podoben slog prinesel k nam Pavel Golija. Takole deklamira Wierzyński futurist:

Proč s poezijami! Z dušo tram-ta-drija ...
Naj živi ábotnost, bedastoča, norčija!
Dosti razumstva! Naj blaznečev trans živi!
Življenje je vse. umetnosti več ni!

Dosti je brezspolnih stilov,
manir, form, problemov, dušeslovij,
Pegaz naših dni je: četverica krokodilov,
grizočih z gobci orehe svetovij.

Zdaj s soncem igramo football match ogromen,
Bog strelja gole – čudovite zares!
Zdaj velja skok z neba na zemljó vratolomen:
Salto mortale! Cesarski rez!

Naprej, Kolumb! Odkrivaj Evropo!

.....

V tem manifestu naletimo prvikrat na primere, vzete iz športa kot prvino te novodobne velemestne kulture. Malo dalje pa se tudi sam predstavlja kot športnik od mlada, opisujoč svoje življenje, ko je še nosil dijaško čepico (predpisano od šole):

Že plavati znam, že tekam v nogobrcu,
že pri belem dnevu cigarete kvarim,
nosim monokel, imam Staffa v srcu
in pravijo mi, da strašno lenarim.

V nadaljnjih pesmih je že opisal žonglerja na način, kot pozneje svoje športne zvezdnike, opisujoč ga, kako hodi s svojo umételnostjo od mesta do mesta, zvečer pa razmišlja ves vinjen, pa tudi ginjen, v židovski krčmi:

glumač, ki je v ljudeh priklical čudež božji.

Tu je realistično podobo iz življenja privzdignil v višji svet, kar je odslej tipično za ves njegov pesniški razvoj in za tovrstno »futuresitično«*»* poezijo, kakor jo je sam označil v zadnji pesmi te zbirke v odi *Heorica*, v kateri pošilja poezijo na cesto med ljudi.

v cirkuse, kjer že bobni tek tvojih Amazonk ...

v čas tvojega velikega poraza
in v vriskanje tvojega triumfa ...
ko se razliješ
kot pogled z viadukta,

kot radio se razpršiš po nebesnem oboku ...

kjer kometi obešajo tvoj cikcak ...

dokler, leteč v neznanost skozi megle in mesece
ne pribežiš v svoj zadnji vrh – skrivnost ...

To je himna lastni poeziji, ki hoče zajeti vsak stvarni predmet. Pa tudi pesniško skrivnost.

Namenoma sem se dotaknil samo prve in zadnje programatične pesmi te zbirke ter športnih motivov, ki se tu prvič pojavijo. Toda te izrazite civilizacijske, urbanistične pesmi ne predstavljajo v pravi luči celotne zbirke, ki je celo bolj umirjena kot prva, včasih celo bolj roko-kojevsko rezljana, in hoče biti vsebinsko, kakor oblikovno – zavestno stara, kakor je napisal v pesmi, posvečeni tovarišu Tuwimu:

Pisal bi o vzhodih in zahodih
verze banalne in stare kot svet
....
skliceval sestanke zijál. potepuhov.
pod golim nebom in kar koli že mlel

kot božjepotni apostol, berač,
da bi naučil od njih se razuma
in src, kot lajna odvitih in starih kot svet ...

Da bi se naučil – src in razuma od malih stvari, vsakdanjih, od vsega, kar sreča na svoji poti, pa naj bo »staro kot svet«, to je modrost

njegove poezije, ki ima izreden smisel za stvarnost, predmetnost, za blesteč videz in patetičen ritem, pa tudi za notranji spoj z duhovnim, zatvarnim smislom stvari, dogodka, vsega življenja, ki poje iz njega kakor vre življenjski opoj iz pesmi »vrabca na strehi«. Njegov futurizem, pa čeprav ga nekateri kritiki postavljajo na čelo takih poglavij (Kolaczkowski, Pomirovski), nima nič skupnega z Marinettijevim italijanskim futurizmom, več z ruskim kakšnega Majakovskega, dasi je Wierzyńskiego verz vedno strnjen, povezan z rimami, strofično grajen.

S tretjo zbirko *Velika medvedka* (Wileka niedźwiedzica, 1923) pa je tudi že v prologu napovedal novo spremembo: iz veselega razpoloženja prvih dveh zbirk je tu napovedana pot »žalost večnih stvari«, v žalost, ki »seda pri njem kot molčeči ptič in ne odgovarja na človeške skrbi«. Toda »vetrovni, ostri dvig navdiha ga prešine z jasnostjo in ga spreminja v goreč steber pred nedoumljivim dnem neskončnosti ...« Wierzyńskiego pesem prevzema »otožnost, ko je bilo živeti manj bolešno in umirati slajše«. S tem razpoloženjem pa prehaja tudi že v umirjenost klasičnih ritmov, heksametrov, sapfične kitice, česar bi pri razvpitem futuristu težko pričakovali. Sicer pa je v osrednjih delih zbirke podoživljal vojne motive iz let 1914–1918, pišoč pesniške zapiske iz galicijskih bojev, ki jih sklepa lepo pismo domov. Po potnih zapiskih po Italiji in Švici se povrača k Zemlji,

dviga počasi in trudoma
sam samcat spričo večnosti,
kakor da bi dvigal na prsih oblo:
ogromen hleb kruha ...

Tu je že Wierzyński pravi »kozmični atlet«, ki dviga vso zemljo na svojih mišicah, čeprav je prav tu ves zaverovan v svojo galicijsko rodno mesto, ki ga opeva v *Provincionalni odi*, s katero je to pokrajino prenesel v poljski pesniški svet z začetnimi verzi:

Galicijska provinca! Izmed vseh sivih zemljá
pozabljena na najbolj sivem koncu sveta!

in s končnim:

Provinca moje mladosti – srce sveta!

Kakor svoje mladosti se je v tej zbirki s pesmijo *Legenda* spomnil tudi prvič poljske politične sodobnosti, obsojajoč dogodke, ki so Piłsudskega potisnili v nedelavnost vile Sulejówke,⁴ v »umrlo Velikost, pozabljeno slavo«, s čimer se je dotaknil poljskega narodno-političnega vprašanja, s katerim so se ukvarjali vsi veliki poljski pesniki.

Četrta zbirka *Album ljubezni* (Pamiętnik miłości, 1925) je še bolj lapidarna, skrbno izbrušena, saj mu je predmet ljubezni resnično samo še lutka, igrača življenja. Zanimivo za nas je, da sta v njej dve pesmi z ljubezenskim motivom, ki peljeta naravnost v prihodnjo »športno« zbirko: to sta *Strelica* in *Beg*. Amorjeva strelica je opisana prav kot puščica, ki jo spusti strelec z loka in zadene »naravnost v srce kot v veliko živo tarčo«. *Beg* pa opeva beg ljubimca pred lučjo iz deklet-

4 Piłsudski se je maja 1923 začasno umaknil s političnega prizorišča, odstopil s funkcije načelnika generalštaba in predsedujočega Vojaškega sveta. Ponovno je nastopil v majskem prevratu 1926 in oblikoval t. i. »sanacijsko vlado«.

vega okna na način, kakor da gre za pravi, skoraj športni tek. Zlasti je še zanimivo, da sta obe pesmi pisani – v heksametrih! To so že izklesani marmornati verzi blestečih se oblik, ki pa ne ovirajo sproščene gibanja. Tu so še pesmi ljubezenskega navdiha, romantičnih noči, svatovskega razpoloženja, večnih drhtenj, sreče in bolečin, srca, ki se izgublja v slikovitih podobah iz Italije, Zakopanega, pa tudi s spominom na Žeromskega povest *Prah in pepel*. Epilog razodeva *Oddih* sveta kot prostor, kjer »ni več velikih in majhnih stvari«, kjer je ves svet prenapolnjen z ljudmi, kjer se vse stiska,

ko ga pa vihra ljubezni obleti,
se zavrti nad nami, zakroži, zašumi
in obvisi kot težka čebela, polna medu.

Vsak gib telesa, vsak notranji dožitek, slednji predmet je zdaj Wierzyński lahko zajel v blestečo in retorično patetično besedo svoje klasične oblike in ga dvignil v pesniško višino.

Na tej točki svojega pesniškega razvoja, svojega notranjega doživljanja sveta in dovršenega obvladanja poetičnih sredstev: besede in oblike, gibanja in ritmične melodije, je stal, ko se je l. 1927 lotil športnih motivov z namenom, da se udeleži olimpijskega tekmovanja v Amsterdamu l. 1928. Tako je nastala njegova peta pesniška zbirka *Olimpijski venec* (Laur olimpijski, 1927), ki mu je na omenjeni olimpijadi prinesla *prvo nagrado* in razglasila njegovo ime po vsem svetu. Tisti ideal, ki si ga je Wierzyński postavil v prvi zbirki, namreč, da bi rad bil

renesančno-helenski – sodoben,

je izpolnil predvsem s to zbirko slavospevov kulturi telesa, človeških spretnosti in moči, opevajoč večno gibanje kot najvišji pesniški navdih. To je poezija realista in vizionarja. Kip helenskega borca, tekmeča vkleše v marmor, ga postavi na piedestal, pa mu da tudi krila poleta, da preko ostro očrtane, a omejene oblike poleti v neskončnost. Tako je helenski klasični idealistični realizem podal v renesančni monumentalnosti in ga poglobil v sodobno metafiziko športa ter se približal ekspresionistični težnji po kozmičnosti.

Mimo nas prikorakajo olimpijski tekmovalci, mogočni kot vsesvetovna atletska skupnost in pojejo svojo pesem ob bobnanju korakov, ki odmevajo v osrčju zemlje (takrat še niso prenašali v štafeti olimpijskega ognja). Tako je tu cilj: olimpijski zmagoslavni lovorjev venec, s katerim se ovija – ves športni svet. Fanfara in prapor: v veličastnem patosu helenskega ritma! In potem se mu stadion razširi na ves svet: v njem nastopajo najbolj poznani športni zvezdniki tistih let: španski nogometaš Zamora s svojo ekipo, Amerikanca Paddock in Porrit, dva tekača – antipoda, Balt Hoff v skoku s palico, nepremagljivi Finec Nurmi, kralj tekačev mnogih olimpijad, atletski Italijan Emilio Spalla, pa končno veliki letalec Nordijec Amundsen, raziskovalec in človekoljub, ki je s svojim življenjem reševal italijanskega avanturista generala Nobile prav v tistem času (1926) in vzbujal svetovno zanimanje in bojazen. Wierzyński ga je uvrstil med svetovne plemenite borce olimpijskih idealov! In še enega imenuje: grškega Akádema,

ki je v vrtovih svoje vile ustanovil prvo – »akademijo«, ki se imenuje po njem; te so odslej gojile tako telesno kakor duhovno gibljivost – v zdravem telesu zdravega duha. V ta klasični helenski svet ob Olimpiji in Akádemu je vpsnil pesnik sodobno olimpijsko razgibanost in tekmovanje. »Večni pokret!«

Ta gibljivost je v tej poeziji prikazana z odlično plastiko, naravnost kiparsko otipljivostjo, ko se pred nami napenjajo žile in mišice teles, ki požirajo razdaljo z nogami in mečejo diske v vseprostorje ... ko se telo ohlaja pod curkom vode v oddihu in ko žene lete v svoj poklic mater novih pokolenj! Skok s palico je kot skok v nebo, tek čez drn in strn je tek jelenov in centavrov, »pol-bogov in pol-ljudi, živali«, nagonstvo in božanstvo pračloveškega giba! Koliko lepot je v metu diska: koliko mojstrskega opisa sprememb gibanj in luči, bleska, kroženja, pa realizma in kozmosa! Kako vidljivo je podan tek maratonskega dirkača Špartanca in njegova smrt, in kako veličastna je podoba trupla na ščitu: »Na njem pretežak si za dvig. Manjka nam tisoče rok!« ... In zadnji kip iz Akádemovega gaja: »Stati na zemlji in dvigati roke v nebo!«

To je spomenik človeka, od olimpijskih začetkov pred tisočletji v naš čas: stati na akademskih helenskih tleh, strmeli v herojstvo smrti na tečajih zemlje in se čutiti eno »s planeti na transmisijskem kolesu vsemirja« s podaljškom zemeljskega gibanja doseči mir v kozmosu.

Taka je športna poezija Wierzyńskega, ki je z njo dosegel lovorjev venec olimpijskega svetovnega zmagovalca.

Olimpijski venec je bil preveden v francoščino še istega leta (in

v tem prevodu predložen žiriji, kot sklepam iz Marel) in tudi v nemščino. Ob desetletju nanovo vstale poljske državnosti ni Poljska dosegla več svetovne slave kot včasih s podobami iz svoje romantične zgodovine kakega Sienkiewicza, ne več z reymontovskimi liki kmet-skega prabitja, temveč s športno poezijo svojega štiriintridesetletnega helensko-renesančno-futurističnega pesnika.

* * *

Ob Wierzyńskiego športnih pesmih so se navduševali tudi naši slovenski pesniki. Imenujem naj samo pesnika Antona Vodnika, ko je bral nemški prevod *Diska* v reviji *Die literarische Welt*, ali pa Franceta Balantiča, ki je bral pesmi v francoskem prevodu, kar oboje vem iz osebnih zvez z njima. France Vodnik je za podlistek Slovenca poročal iz Poljske o nemškem prevodu *Olimpijskega venca* (30. marca 1929): Novejša poljska književnost). V reviji *Ilustracija* (Ljubljana, 1930, II, 422) je predstavil s par besedami Wierzyńskiego kot olimpijskega nagrajenca in prevel tudi pesem *Startajoče žene*, ki jo je tiskal v tej obliki:

Startajoče žene

Kličč nas trombe glas
in ostri nas kličč zvon.
In poletimo, deviške sestre
špartank in amazonk.

Roke smo vrgle navzgor,
nabrala vitkost so bedra.
In s skoki jelenic hitimo
skozi vzhičeni hipodrom.

Naših teles nagota je skorja
zdravega, čistega lesa,
Pretaka kot v vrčih se nam
v prsih kri bodočega mleka.

Pred oči vsch zmagoslavno
naša ne-sramotnost odslanja
Noge, ljubezni up in skrivnost ljubavi.

Vzemite nas. silni efehi.
v svoji moči neutrudni,
V naročja vaša hitimo,
vaše neveste in žene.

V svoj cilj – rodovitnost – hitimo,
da vam povijemo novo zemljo –
Špartanke in amazonke,
zmagoslavni, radostni rod.

Pozneje, leta 1934 (*Dom in svet*, 1934) je dr. F. Stele napisal esej *Duhovna struktura sodobne Poljske* (katerega sem pozneje ponatisnil v brošuri: T. Debeljak – R. Mole – F. Stele: *Poljska, nje zgodovina in njen duh*, 1939), kjer je prvi med nami označil skupino Skamandra kot »estetiziranje in intelektualizem«, o Wierzyńskem pa pravi, da

je »pristaš futurizma, ki pa pri njem prihaja v klasicizem« ter da je »dobil nagrado na Olimpijadi v Amsterdamu«.

Tako je *Olimpijski venec* odmeval tudi v slovenski kroniki, v kolikor imam to v evidenci.

* * *

Takšna je bila pesniška pot Kazimierza Wierzyńskiego do zbirke *Olimpijski venec*, kar nas je predvsem zanimalo. Takoj po tem triumfu so Wierzyńskemu izdali celotno pesniško delo do 1. 1929 z *Zbranih delih* (Utwory zebrane), s čimer je bil tudi na zunaj priznan za – klasika sodobne medvojne poljske književnosti.

Naj na kratko samo označim naslednja dela Wierzyńskiego do leta 1939.

Še isto leto je izdal kratko zbirko *Pogovori z goščavo* (Rozmowa z puszcza, 1929), s katero se je poklonil umrlemu bardu svetokriških goščav Stefanu Żeromskemu, »duhovnemu voditelju predhodnega pokolenja«, in piscu veledela *Jelova goščava* (Puszcza jodlowa). Nikjer ga ne imenuje z imenom, pa vsakdo ve, da so te pokrajinske pesmi sožitja zemlje in pesnika, posvečene temu pevcu jelovskih pragozdov. Prav tako pa tudi spominu Jana Kochanowskega, »plemiča, prvega poljskega pesnika iz Čarnolasa«, katerega 400-letnica se je slavila tedaj. Tako se je sodobni renesačni pesnik poklonil prvemu renesačnemu pesniku iz zlate dobe staropoljske republike s poezijo – gozdnih idil.

Z zbirko *Fanatične pesmi* (Pieśni fanatyczne, 1929) je Wierzyński

plačal dolg novodobni socialni liriki. O njej pravi kritik Pomirowski, da »hoče pod vplivom socialnih tendenc odkriti bedo, nesrečo in krivico kot pojave, ki so povezani z vsakdanjim 'sivim' človekovim bivanjem. Toda sivina te človeške usode je podana s takšnim doživljanjem, da je jasno, da tema pesmi ni socialni smisel vsebine, temveč poudarek in tempo notranjega pesnikovega dejanja [...]. V zadnjih pesmih skuša premagati pulz svojih brezkoristnih dožitkov z določenimi socialnimi zahtevami. Hoče 'zavzeti stališče' do njih. Če pa sodimo iz uspehov, lahko trdimo, da se v teh pesmih čuti več prisiljenosti kakor pa naravnega razvoja. Čutimo, da prvine krivice in trpljenja ne predstavljajo zanj vprašanja socialne drame – niso del njegovega doživetja, temveč vse bolj senzacija domišljije, ki budi odmeve sočutja, toda vodijo ga v stran od razvojne črte iskrenega umetniškega razvoja. Izvirnost, bogastvo slikovitosti, metaforično povezovanje tako ločenih pojavov so tu podvrženi določenim oviram, pozvanjajo tu in tam z umetnimi poudarki, skratka – ne napravijo vtisa nujnosti.« Iz teh nejasnih besed sklepam, da kritik smatra to zbirko kot hoteno socialno tematiko, ni pa zrasla organsko iz njegovega umetniškega razvoja; se pravi: plačal je obulus sodobni modni struji brez notranje nujnosti.

Kmalu nato je Wierzyński napisal prvo prozno knjigo: *Meje sveta* (Granice świata, 1931). V njej je obdelal snov iz svojega vojnega ujetništva v Rusiji. Tu so v nazornem in močnem slogu podana obupna doživetja beguncev v času boljševiške revolucije, ko segajo v samoobrambi po dejanjih, ki bi jih v normalnem življenju nikdar ne storili. Taka dejanja iz obupnosti segajo resnično »čez meje sveta«,

kar naj poudari naslov. Črtici *Meja sveta*, še bolj pa *Smrtna obsodba*, mejita že na blaznost krvoločnika in sadista, sta zgodbi, ki sta mogoči samo v krvavem času revolucije in kontrarevolucije. (Zadnja črtica je prevedena tudi v nemščino).

Naslednja leta je napravil več potovanj po Evropi, šel tudi čez ocean med svoje sorojake – izseljence v Ameriko. L. 1933 je tako izdal eno novo zbirko *Grenki plod* (Gorzki urodzaj), ki je ena njegovih najbolj poznanih pesniških zbirk, tudi najbolj pesimistična. Prinaša podobe iz kalifornijskih prerij, izpod newyorških nebotičnikov, iz življenja poljskih izseljencev, opisuje pa tudi šumenje Atlantika in kaos Amerike sploh. Knjiga pesimizma in – najvišjega artizma. Tako je pesnik bakhantskega veselja nad življenjem, preko športnih pesmi in melanholičnega razpoloženja v goščavski naravi prešel v socialno tematično pesem, da je končno z izseljenskimi pesmimi zadel ob tragično poljsko narodno sodobnost v emigraciji.

Leta 1935 je umrl maršal Pilsudski, potem ko je od leta 1925 zopet vodil usodo države. Po prisilnem pokoju nekaj let se je zopet povzpел na vrhunec oblasti, ko je hotel odločno in brezobzirno uveljaviti svojo moč in oblikovati Poljsko po svoji podobi. Wierzyński je bil od mladih let privrženec Pilsudskega, naraščajnik njegovih *Strelcev* in pozneje legionar. Ni pa Pilsudski našel polnega razumevanja med svojimi podaniki, ki niso odobravalni njegovega paktiranja z nemškimi sosedi proti boljševizmu z Vzhoda. Ob njegovi smrti je Wierzyński napisal 18 pesmi v spomin »Marszalka« – Vodje (Wodza) pod naslovom *Tragična svoboda* (Tragiczna wolność, 1936). V zbirki je podal v elegični

obliki pregled maršalovega delovanja od začetnega snovanja strelcev do zmag njegovih legij in njegovih bojev za velikost Poljske. »On« (ne imenuje ga z imenom) je stal ves čas v sporu z malimi ljudmi, sodelavci in nasprotniki, ki mu niso dali, da bi »genij« ustvaril svoj veliki sen. To je bila tragika te dobe in tega moža, edinega, simbola Poljske, ki ni mogel ustvariti »nove Poljske« po svoji podobi, ki mu je zmanjkalo časa za dovršitev poslanstva v ohranitvi države in nje velikosti.

Ko je umrl –
je Poljska pala na kolena kot s kroglo zadeta
in na narod se je zvalila trepetajoča večnost.

Tako je napisal v ciklu najmočnejših pesmi *Žalobni marš*, kjer potem opisuje, kako so Vodjo sprejemali mrtvi poljski kralji v grobnici na Wawlu, kjer so pokopali »Marszalka«:

Spoznali so ga, mrtvi vodniki!
Naj vstopi v zakladnico ukazov. naj spočine.
ne da kraljem enak bi bil v njihovi družbi,
temveč da vztraja v delu za usodo domovine:
ravnati Poljsko v večnost! ... še po smrti – Njej v službi ...

In tedaj je izdal ono posmrtno obsodbo, ki se nenehno citira odslej:
»Vstal je velik in maščevalen in iz groba govori svojim borcem«:

Vojaki! ...

.....

Dajem vam, kar v meni se razrašča do bolečin
in kar naj ostane še vam do poznejšega dovršenja:
moje goré ognjene, kjer sem bliskal z mečem in
razpolavljal prihodnost ... goré mojega življenja!

Sejal sem vihre smrtne. Sem na čelu viharja,
letim na njem, svet nosim, a sam sem brez doma ...
Moj mit oblake vzdiguje, z gromom odgovarja –
gorjé mi, če v praznino ... in – ko me ne bo – brez groma!

Tegà ne bom odpustil! Kdor odpade, naj pogine!
Sodbo za sodbo pošljem kot ubijalca za vsemi,
napade vas kot zločince in pahne v temnine,
prekolne vas in uniči ... Udušite se v tèmi!

Če to bo Satan – bo pravičen razsojevalec!
Če Kerub bo – svoj meč vložim mu v roke angelske!
Zahrzite, konjiči moji! Visok sem, Maščevalce!
obsojam vas na velikost! Brez nje – izgubljeno vse ...

Zaradi te predvojne poljske državne misli in nekdanje velikosti, kakor jo je s svojo železno voljo in oblastjo hotel vzpostaviti maršal, je poljska kritika postavila to zbirko na čelo vse tedanje poljske poezije. W. Balicki piše: »Ne odločata samo mojstrstvo besede in oblike za pravo veličino stvaritve ... Zbirka ni samo izreden literarni donesek, temveč tudi važen narodno družbeni dogodek. Prvič od časov Wyspiańskiego se je zopet porodil narodni duh in znova zazvenel

glas *prerokov*. Cilj tega cikla je namreč: skrb za poboljšanje položaja Republike, njenih skrbi in duha. Z resnicami *Tragične svobode* bi morala biti nasičena življenjska kri vsega naroda.«

Tako se je Wierzyński s svojo zadnjo pesniško zbirko pred poljsko tragedijo l. 1939 (za njo je izdal samo še zbirko feljtonov in kritiki iz gledališkega življenja *V garderobi duhov* (W. garderobie duchów, 1936), pridružil predhodnemu rodu mlade Poljske, polnim narodnega romantičnega duha, tisti dolgi vrsti *bardov*, kakor so bili Mickiewicz, Słowacki, Krasiński, Wyspiański in Żeromski, pa slikarji Grottger, Kossaka, Matejko ... Narod ga je priznal za glasnika prve osvobodilne dobe Pilsudskega, ki ji je bilo že sojeno, da v burji kmalu nato razpade. Dobil je nagrado Poljske akademije za književnost, najvišje poljske knjižne ustanove, potem l. 1936 poljsko državno knjižno nagrado in bil l. 1938 sprejet za rednega člana Poljske književne akademije, edine ustanove te vrste v Evropi. Sprejel ga je vanjo sam ustanovitelj stari socialist W. Sieroszewski kot najmlajšega – štiriinštirideset let starega »nesmrtnika«.

Toda že 1. septembra 1939 je Poljska republika razpadla. Wierzyński se je čutil barda tega časa ter je že na preddan 30. avgusta napisal svojo molitev:

Sveti Bog!
Sveti močni!
Sveti Neumrjoči!
Orožju našemu daj blagoslov!
Ko ga vzame

strelec na rame,
naj bo zadetek gotov!

.....

Usliši naše klicanje,
Ti, z nami se Vojskujoči,
Gospod Vsegamogoči –
naj bo naša zmaga!

Toda že prihodnji mesec je doživel to, kar je pozneje napisal – že
v Franciji:

Molči vojak,
v svoj plašč zaviti.
Kje je slave sijaj?

Bajonet je odvzet.
Po *Varšavjanki*
odmeva več ni.

Vojak se vrača,
kimajoč in zgrbljen
domov na kmečki
lojtrnici.

Na opuščenih ognjiščih,
v začrneli vasi
žalostinke gavrani pojo.

Vojak, o vojak
nad Teboj, nad domovino,

zajokála jesen je –
Nioba poljska –
s solzami nas vseh.

Kakšna tragika za pesnika, ki je par let preje s Pilsudskega apoteozo obsodil poljsko vojsko na *velikost*, napisati sedaj v tej isti pesmi še tragični epilog nerazumljivemu porazu, ko je bilo »izgubljeno vse«, ko je Pilsudskega naslednik

tam daleč za goro
vodnik je iz boja
ušel kot čez most ...

* * *

Kazimir Wierzyński se je tudi sam uvrstil med emigrante in se za-
tekel v Francijo, kjer je tiskal že jeseni 1939 to pesem v emigrantskem
listu, ki je takrat še prihajal v Ljubljano. Po prejemu sem jo takoj
prevel za prvo številko *Doma in sveta* 1940 (str. 23) pod naslovom *Iz
novejše lirike poljskih izgnancev*, in v številki 2 beležko o Wierzyńskem.
Odslej je izpolnjeval svoje pesniško poslanstvo še trideset let v emi-
graciji, kjer je umrl v Londonu leta 1969.⁵

A kot pred sto leti mu teče sredi tujih mest »reka izbrancev čez
poljsko zgodovino,« ki je padla – kot špartanec v tej zbirki na ščit:

Na njem pretežka je za dvig! Manjka nam tisoče rok!

5 Sklepni del spremne besede je iz objave v *Meddobju*, 1978.

Toda – ali ni Wierzyński zapel radostne pesmi o atletih, ki jim raste »ves svet v last«, ki »odmerjajo najvišjim zvezdam moč« in so »zdrav rod, zmagovit?«

V Ljubljani, za praznik Vstajenja leta 1945.

Nikolaj Jež

LOVOROV VENEC ZMAGE IN ŽALOST ZMAGOSLAVJA

Tine Debeljak in slovenska polonistika v diaspori

1 *Olimpijski venec* in prevodna zapuščina dr. Tineta Debeljaka

V literarni in prevodni zapuščini Tineta Debeljaka je ostal kot nekak skrit biser cikel »športnih« pesmi *Olimpijski venec*, ki ga je imel prevajalec skupaj s spremno besedo in ilustracijami Bare Remec marca 1945 pripravljenega za tisk. Po obliki besedila in ilustracij lahko sklepamo, da naj bi bil to nov zvezek v seriji bibliofilskih knjižnih izdaj, ki jo je Tine Debeljak v sodelovanju z ilustratoriko Baro Remec začel s pesnitvijo Slowackega *Oče okuženih* in jo nato nadaljeval s pretežno lirskimi izbori iz poezije Puškina, Mickiewicza in Kasprowicza. V objavah iz tridesetih let lahko spremljamo, kako se je Debeljak najprej posvečal poeziji osrednjega poljskega romantika Mickiewicza, temu se je ob jubilejnem letu in nacističnem napadu na Poljsko pridružil Slowacki, v drugi polovici desetletja pa se je ukvarjal še z Janom Kasproviczem in Lepoldom Staffom, usmerjen je bil torej h klasikom romantike in mlade Poljske. Leta 1940 pa so se v Domu in svetu nepričakovano pojavili trije prevodi iz najnovejše pesniške ustvarjalnosti mlajšega, a že priznanega in celo splošno priljubljenega pesnika Kazimierza Wierzyńskega. Refleksivne pesmi *Seine*, *Via Appia* in *Zemlja*, na katere je Debeljak naletel v revialnih objavah in jih takoj prevedel, so prvi odziv sodobnega pesnika na vojno vihro, ki je najprej zajela Poljsko. Wierzyński se je ob nacistični okupaciji Poljske odločil za emigracijo in se v domovino nikoli več ni vrnil. Zbirka *Olimpijski venec* pa je nastala petnajst let prej, v drugačnem družbenem ozračju dvajsetih let, ko je v obnovljeni poljski državi prevladoval optimizem, ki je preveval predvsem mlajšo pesniško generacijo. Z *Olimpijskim vencem* oz. njegovim francoskim prevodom se je Wierzyński leta 1928 pojavil na mednarodnem prizorišču, namreč na pesniškem natečaju IX. olimpijskih iger v Amsterdamu. Nastop je bil uspešen, saj je za zbirko prejel zlato odličje – lovorov venec svetovnega olimpijskega zmagovalca. Glede na okoliščine nastanka pesniške zbirke pa tudi glede na njeno izrazno in idejno-vsebinsko podobo je Debe-

ljakova odločitev za prevod na prvi pogled nekoliko presenetljiva. Njegov prevodni repertoar je bil do tedaj vezan na univerzalne vrednote literarnih besedil, vpisanih v nacionalni literarni kanon, v katerih pa športna tematika navadno ni navzoča. Prevajalca je torej nagovarjalo ozračje idejnih iskanj po prvi svetovni vojni, ki je bilo naklonjeno odkrivanju novih možnosti povezovanja duha in telesnih zmogljivosti.

Športna slava se zaradi minljivosti dosežkov zmagovalcev v zgodovino zapisuje na drugačen način kot dosežki poezije, ki se potrjujejo le, če ostanejo živi kot trajna vrednota tudi potem, ko zgodovinske okoliščine njihovega nastanka utonejo v preteklosti. Danes si težko predstavljamo, da se je grški pesnik Pindar zapisal v zgodovino z olimpijskimi odami in da je bil nastanek besedil povezan s priložnostnim športnim dogodkom, ki se je ponavljal vsaka štiri leta ter osredotočil vse moči in ustvarjalne iskre v doseganje najvišjih rezultatov. Toda pravila naj bi bila za obe področji človekovih prizadevanj po najvišjih merilih in dosežkih enaka – srečali in pomerili naj bi se predstavniki svetovne elite v ustvarjalnosti duha in telesnih zmogljivosti. Olimpijski lovorov venec v Amsterdamu je osvojil štirintridesetletni poljski pesnik, ki je s svojim uspešnim nastopom potrdil svoja dotedanja pesniška iskanja.

Gotovo mu je uspelo uresničiti temeljno poslanstvo »olimpijskega pesnika« – vpisati priložnostni zgodovinski dogodek v pesniške anale in ga ohraniti v trajnem spominu in zavesti. Njegov pesniški cikel je bil namreč odraz teženj novih pesniških tokov v obdobju med obema vojnama, olimpijsko temo je avtor izkoristil kot gradivo za estetska iskanja mlajše generacije, ki se je želela izviti izpod vplivov modernizma, prevladujočega od začetka 20. stoletja. Zbirka je zato nekakšna sinteza duhovnih teženj in smeri pestrih avantgardnih gibanj dvajsetih let. S temeljnim tonom življenjskega vitalizma in poudarjanjem človekove volje po premagovanju slabosti, šibkosti, doseganju višav in daljav – je bila nekakšna dvoumna apoteoza idealov moči in svobode. V olimpijskem pesniškem ciklu so bile možnosti povezovanja teh idealitet še odprte – človek je junak, je zmagovalec in premagovalec daljav in višav. Volja do moči se je v tridesetih letih odvrnila od helenskih idealov in porušila stabilnost Evrope, prva žrtev preizkušanja moči kot volje do prevlade nad drugimi je

bila Poljska. Eden prvih brezdomcev je bil pesnik Wierzyński, ki je od leta 1939 živel in tudi umrl v tujini. Letos mineva štirideset let od njegove smrti.

Tudi prevajalec se je znašel v kolesju zgodovine, moral je zapustiti domovino, med drugim je z njim odšel v tujino tudi rokopis za natis že pripravljene zbirke. Naključne vzporednice med življenjsko usodo avtorja *Olimpijskega venca* in njegovega prevajalca, katerega dvajseto obletnico smrti smo obhajali letos, pa so še posebej zanimive in pomenljive, ravno zaradi že omenjene nepričakovanosti prevajalske izbire. Med Debeljakovimi pesniškimi prevodi pred vojno ne najdemo nobenega drugega besedila kakega modernega avtorja, ki bi bil povezan s sočasnimi pesniškimi in proznimi iskanji, usmerjenost k spoznavanju in posredovanju poljske klasike je bila značilna tudi za programe literarnih prevodov slovenskih založb, revij in časopisov. Avtor olimpijskega venca pa je bil – rojen ob koncu 19. stoletja – v tridesetih letih med mladimi uveljavljenimi nosilci sodobnega pesniškega izraza, veljal je za pripadnika in glasnika avantgardnih, celo futurističnih teženj. Olimpijski biser se torej v Debeljakovi literarni zapuščini pojavi kot uganka in nekoliko zagonetna šifra s sporočilom, ki naj bi se skrivalo v metaforičnem pesniškem jeziku in podobah. Če upoštevamo čas in prostor, v katerem je prevod zbirke nastal, pa naj bi bilo idejno sporočilo »olimpijske« poezije Wierzyńskega drugačno od miselnega in duhovnega profila poljske romantično-realistične tradicije, ki so jo Slovenci do tega časa najbolj poznali in najraje prevajali.

Za Slovence in njihovo književno kulturo so bili vse od Prešerna in Čopa naprej izredno pomembni klasiki poljske književnosti, predvsem romantični pesniški »preroki«, zato lahko od prve polovice 19. stoletja sledimo skoraj nepretrganemu prevajanju temeljnih del poljske romantike, ki jih spremljajo tudi članki in razprave o poljski književnosti. Tako je v dveh stoletjih kulturnih stikov v slovenski zavesti nastala dokaj celovita podoba poljske književnosti, njenih glavnih razvojnih stopenj in posebnostih literarnih tokov. Vendar je sprejemanje poljskih avtorjev, zlasti Kochanowskega, Mickiewicza, Slowackega in Krasińskega, pozneje pa predstavnikov glavnih novejših literarnih tokov, potekalo nekako načrtno, nemara celo programsko kritično in selektivno. Iz pestrega mozaika ustvarjalnosti posameznih literarnih ob-

dobij so skozi kritično sito slovenskih urednikov, kritikov in prevajalcev prihajala bodisi preverjena dela trajnejše veljave bodisi dela med širšo publiko in množičnimi bralci priljubljenih avtorjev. Univerzalne vrednote, izražene v delih klasikov, so bile vezane predvsem na etična načela »ideala zvestobe« in svobode. V tem pogledu je slovenska recepcija poljske klasike pomenila redukcijo poljske »romantične paradigme« in selekcijo med literarnimi besedili.

2 Tine Debeljak – posrednik med slovenskim in slovanskim svetom

Čeprav so se prvi literarni prevodi iz poljščine v slovenščino pojavili že ob koncu 18. stoletja in je do neposrednih stikov med obema kulturnima okoljema prišlo v dobi romantike, v drugi polovici 19. stoletja pa v slovenskih založbah že izhajajo knjižni prevodi, se načrtno kritično prevajanje estetsko zahtevnejših del iz poljske književnosti začne v obdobju med obema vojnama. Poleg dovolj močne motivacije za spoznavanje in prevajanje literarnih besedil v slovenščino so morale biti dane tudi ustrezne okoliščine in možnosti za izobraževanje in študijsko izpopolnjevanje slovenskih prevajalcev na Poljskem. Prav tako možnost je mladim slavistom odprl rojak Vojeslav Molč, profesor na Jagelonski univerzi v Krakovu, ki je kot eden od ustanoviteljev Inštituta za slovanske študije skrbel, da so slovenski študenti dobivali štipendije za študij na Poljskem. Tako se je v Krakovu izobraževala prva generacija slovenskih polonistov. Zvrstili so se Anton Slodnjak, France Vodnik, Tine Debeljak (leta 1929) in Uroš Kraigher, tik pred drugo vojno pa tudi Rozka Štefan, pozneje vodilna slovenska polonistka. Bibliografija slovenskih prevodov iz poljske književnosti v obdobju med obema vojnama izkazuje, da je ob koncu dvajsetih let že nastala opazna sprememba v izboru prevedenih avtorjev ter estetski vrednosti in zahtevnosti besedil. Do tridesetih let med knjižnimi izdajami prevladujejo zgodovinski romani Henryka Sienkiewicza, ki jih je prevajalo več prevajalcev z zelo različnimi jezikovnimi kompetencami, in proza Stanisława Reymonta, čigar roman *Kmetje* v slovenskem prevodu J. Glonarja predstavlja enega najvišjih dosežkov slovenske prevodne književnosti iz slovanskih literatur do začetka druge svetovne vojne. Ob zgodovinskih romanih prvega poljskega nobelovca in

realističnih podobah drugega nobelovca Reymonta so se pojavljali tudi poskusi prevajanja Mickiewiczeve poezije, večinoma pa so v prevodih izhajala estetsko manj zahtevna zabavna, potopisno-pustolovska ali vzgojno-moralistična besedila popularnih romantično-realističnih avtorjev ali značilnih predstavnikov mlade Poljske, ki so se v določenem ustvarjalnem obdobju navezovali na regionalno folklorno izročilo (npr. Tetmajerjeve slike z Visokih Tater in ljudskega izročila s Podhala).

Mlajša generacija prevajalcev, med katerimi sta se uveljavila vrstnika Tine Debeljak in France Vodnik, je nastopila v tridesetih letih in bistveno prenovila tako prevodni repertoar kot jezikovno-slogovni način prevajanja iz poljskega jezika. Tine Debeljak je bil že med študijem slavistike na ljubljanski univerzi eno leto v Pragi pri prof. Murku, nato je po diplomi in odsluženju vojaškega roka odšel za dobro leto v Krakov (1929/1930), kjer je vodil tudi lektorat slovenskega jezika. Po vrnitvi v domovino je začel objavljati prevode, poročila in razprave v Slovincu in Domu in svetu, s katerima je tudi sicer sodeloval kot član uredništva ali urednik. V obeh vlogah – kot urednik in prevajalec – je Tine Debeljak v tridesetih letih postal pomemben kulturni posrednik med slovenskim in slovanskim svetom. Bivanje v Črni gori v letih 1930–1935 je deloma razširilo in začasno preusmerilo njegovo zanimanje tudi na srbsko in hrvaško literarno dogajanje, po vrnitvi v Ljubljano, ko je opustil državno službo srednješolskega profesorja, pa je kot kulturni urednik Slovencev in glavni urednik Doma in sveta vzdrževal stike »z vsemi slovanskimi književnostmi«, kot pripoveduje v Pogovorih z ustvarjalci.¹ Redno je poročal o čeških, slovaških in poljskih knjižnih novostih ter kulturnih dogodkih, objavljaj je študije o posameznih avtorjih, s katerimi se je kot prevajalec ukvarjal tudi pozneje, npr. s Karlom Jaromilom Erbenom (Slovenec, 1936), Otokarjem Březino (študija in prevodi pesmi v Domu in svetu, 1929), ocenil je Wolmanovo monografijo o slovenski dramatik (Dom in svet, 1927), predstavil delo Hore in Novyja (Slovenec, 1938; članek o Hori v mariborskih Obzorjih, 1938), napisal članek o češki katoliški moderni in

1 Glas Slovenske kulturne akcije, 18 (1971), št. 7, str. 4–5.

občasno objavljajl prevode starejših (K. Hynek Macha – prevod pesnitve Maj je izšel ob nemški okupaciji, 1938; Svatopluk Čech) in sodobnih avtorjev (Nczval, Zahradniček, Wolker). Na politične napetosti okrog Češke leta 1937 se je odzval s »Češko-slovaško prilogo« Slovenca, predstavil je tudi slovaškega avtorja Hlbino. Bil je izčrpen poročevalec o dogajanju med Lužiškimi Srbi, Lužiškosrbska priloga Slovenca (1937) je bila v tistem času najpopolnejša informacija o Lužičanih v slovensščini.

Čeprav se je zanimal za vse slovanske književnosti, je največ ustvarjalnih moči in ambicij posvečal poljskemu literarnemu dogajanju. o njem je že leta 1929 v Slovencu poročal iz Poljske, že dobro leto po vrnitvi iz Krakova je izdal tematsko zasnovano antologijo sodobne poljske proze z naslovom *Človečanstvo*² (1931), nato je leta 1936 objavil disertacijo o literarnokritični recepciji Reymontovega romana *Kmetje*,³ pisal v Slovanskem svetu o osrednjih poljskih avtorjih – Reymontu, Żeromskem, Kasprowiczu, nato v Domu in svetu o zgodovinskem slikarstvu Jana Matejke (1939), v Mladiki članek o Kochanowskem z izbranimi prevodi *Žalostink*, redno je poročal o poljskih knjižnih novostih. Kot kulturni posrednik je večkrat potoval tudi v kulturna središča, nastopal s predavanji in referati v Varšavi in Krakovu (1930) ter sodeloval z ljubljanskim radiem, kjer je celo vodil tečaj poljskega jezika. Kot tajnik Društva prljateljjev poljskega naroda je organiziral kulturni program, sprejeme in srečanja. Ob razkosanju Poljske leta 1939 je skupaj s Francetom Steletom in Rudolfom Moletom pripravil knjižico *Poljska, njena zgodovina in njen duh*.⁴

Iz kratkega prikaza njegove publicistične in strokovne dejavnosti se vidi, da so ga po vrnitvi iz Poljske zanimale predvsem polonistične teme in prevajanje poljskega leposlovja, s katerim je razmeroma sistematično izpopolnjeval podobo poljske klasike v slovenskih prevodih. V antologiji sodobne poljske proze s programskim

2 *Človečanstvo: Moderne poljske proletarske novele (Reymont–Goetel–Kaden Bandrowki–Morcinek)*, Ljubljana: Delavska založba, 1931, 136 str.

3 Tine Debeljak, *Reymontovi »Kmetje« v luči književne kritike: inauguralna disertacija*, Ljubljana: Papirnica Vera Remec, 1936, 117 str.

4 Tine Debeljak – Rudolf Molè – France Stelè, *Poljska, njena zgodovina in njen duh*, Ljubljana: Jugoslovanska knjigarna, 1939, 67 str.

naslovom Človečanstvo je poleg vodilnega starejšega avtorja Reymonta predstavil še tri uveljavljene sodobne prozaik – Ferdynanda Goetla, Juliusza Kadena Bandrowskega in Gustava Morcinka –, vsi so se kritično ukvarjali s sodobnimi družbenimi vprašanji, Morcinek pa je bil vse življenje tudi družbeno in politično angažiran. Debeljak je s to kratko zbirko storil opazen premik od prevladujočih tradicionalnih romantično-realističnih podob iz narodovega življenja k programsko prikazanim družbenim in duhovnim razmeram sodobne stvarnosti. Vsak izmed avtorjev je predstavljal drugačno slogovno in tematsko različico novega realističnega prikazovanja stvarnosti in družbenega življenja.

Po tem knjižnem prvencu se je Debeljak vrnil h klasiki. Kot se vidi po izboru avtorjev, ki se jih je loteval v tridesetih letih, je želel izpopolniti slovensko prevodno literaturo predvsem z najpomembnejšimi imeni, spadajočimi v t. i. nacionalni kanon, obenem pa upoštevati vse tiste uveljavljene avtorje iz bližnje preteklosti in sodobnega časa, ki so ga s svojimi deli posebej nagovarjali. Tako je leta 1932 prevedel več pesmi Kochanowskega in odlomek iz njegove drame *Zavrnitev grških poslancev*, sredi tridesetih let je očitno načrtoval celoten prevod slovitega Mickiewiczovega epa *Gospod Tadej* (že v letih 1934 in 1935 je v Domu in svetu in Slovencu objavil dva odlomka iz prve knjige pesnitve),⁵ v drugi polovici tridesetih let pa se je temeljiteje lotil predvsem vodilnega pesnika prve generacije mladopoljskih poctov Jana Kasprowicza in prevedel dve pesmi mlajšega predstavnika mlade Poljske Leopolda Staffa.

Kasprowiczeva apokaliptična poezija je bila z retoričnim, močno ekspresivnim izrazom in napovedjo sodnega dneva gotovo prevajalski izziv, obenem pa je zelo ustrezala vse bolj napetemu družbenemu ozračju v Evropi ob koncu tridesetih let. Pesnikovo katastrofično sporočilo človeškemu rodu v himnah *Umirajočemu svetu*, *Dies irae*, *Moja večerna pesem*, *Sveti, Mogočni Bog* je bilo izraz globoke metafizične tesnobe, obenem pa krik upora, strahu in naposled iskrenega kesanja. Himne, ki

5 Še leta 1971 je v *Pogovorih z ustvarjalci* v Glasu SKA dejal, da ima »4 knjige Mickiewiczovega *Gospoda Tadeja*, ki bi ga z veseljem nadaljeval, če bi samo malo slutil, da bi ga kdaj lahko izdal v knjigi«. Celotna pesnitev je v slovenskem prevodu Rozke Štefanove izšla v Ljubljani leta 1974.

so nastale že na začetku stoletja in so kot preroška vizija prihajajočih katastrof napovedovale požare in uničenja 20. stoletja, so z gromkimi retoričnimi sredstvi, religiozno himničnim patosom, ostrimi čustvenimi kontrasti, zlasti pa z izpovedjo greha in kesanja ob sodnem dnevu, ustrezale razpoloženju vojnega časa. Zato je Debeljak predvojna prevoda iz leta 1937 (*Dies irae, Aleluja*), dopolnjena s himno *Moja večerna pesem* in s *Podobami na steklu*, objavil v bibliofilski knjižni izdaji leta 1944.⁶

3 Poljska literatura med vojno – »krepčilo obupane duše«

Ob nemškem napadu na Poljsko leta 1939 je Debeljak objavil prevod pesnitve Slowackega *Oče okuženih*. Slowacki je bil dotlej pri Slovencih slabo predstavljen, po zaslugi starejšega sopotnika moderne, umetnostnega zgodovinarja Vojeslava Moleta predvsem kot lirik. Mladi slavisti, ki so se vrnili iz Poljske, so seveda poznali tudi njegovo bogato romantično dramatiko, predvsem pa epiko. Slowacki je za nas morda posebej zanimiv tudi zato, ker je bil in ostal svojevrsten nasprotnik nacionalno priznanega pesnika Adama Mickiewicza. Nemara Slovenci prav zaradi mističnih nagnjenj, romantične ironije, groteskne deformacije resničnosti, ki jih je drugemu poljskemu romantičnemu preroku očital že Matija Čop,⁷ za njegovo ustvarjalnost nismo bili toliko dovzetni. Debeljak je torej opazil predvsem drugačnost Slowackega in jo skušal v negotovi prihodnosti, kakršno je napovedoval nemški napad na Poljsko, aktualizirati prav s pesnitvijo o tragični usodi arabskega beduina, ki je izgubil in pokopal vso družino. Ob takratni devetdeseti obletnici pesnikove smrti je prevajalec prevod posvetil velikemu pesniku tudi kot »spomenik poljskemu trpljenju«. V uvodnem posvetilu izraža sočutje in prizadetost: »V mislih na Tvojo domačijo, v katero je stopila črna smrt, in v mislih na toliko očetov, ki brez družine stopajo na samotno pot v svet samo s svojim Bogom in s spominom na lepi dom ob

6 Jan Kasprowicz, *Himne in podobe na steklu*, uvod in prevod Tine Debeljak – priloge narisala Bara Remec, Ljubljana, 1944, 45 str.

7 Zgleden primer je npr. Čopova sodba o Slowackem, izražena v pismu L. Saviu: »Poljska poezija grozi, da se bo izrodila [...] v nično fantastiko«. (Čop, Pisma I, str. 286.)

Visli – sem poslovenil to Tvojo najstrašnejšo, a najlepšo pesnitev.« Padec Poljske je motiviral tudi prevod pesmi *Reduta Ordona*,⁸ v kateri je Mickiewicz dramatično prikazal junaško dejanje artilerijskega poveljnika pri obrambi Varšave pred Rusi septembra 1831.

V vojnih letih je Debeljak m. dr. vsako leto pripravil posebno bibliofilsko izdajo izbranega pesniškega dela. Ob prevodu zgodovinskega romana Sofie Kossak Sczczucke *Križarska vojska* (1941) in povesti iz obdobja realizma *Hrast Marie Rodziewiczówny* (1943) je leta 1942 izdal Puškina, 1943 *Kitico Mickiewiczovih*, leto kasneje Kasproviczeve *Himne in podobe na steklu*. Ta dela so s svojo temeljno izpovedjo o svobodi duha in z zavestjo o zgodovinski usodi naroda, ki jemlje nase trpljenje za odrešitev vseh zatiranih, delovala predvsem kot moralna podpora v položaju ogroženosti. Takega duha je Tine Debeljak našel predvsem »v trozvezdju Mickiewicz, Slowacki, Krasiński ter v njih potomcu Kasproviczu.«⁹ Leta 1942 je v *Domu in svetu*, konec leta pa v bibliofilski izdaji k priredbi Hribarjevega prevoda Puškinovega *Bahčisarajskega vodomet* napisal spremno besedo, v kateri je Puškinovo pesnitev dopolnil s prevodom dveh Mickiewiczovih Krimskih sonetov.¹⁰ V predgovoru je izdajo utemeljil tudi s prikazom navduševanja Italijanov nad Puškinom in Mickiewiczem. Naslednje leto je v *Domu in svetu*, nato pa v bibliofilski izdaji celoviteje predstavil Mickiewiczovo pesniško ustvarjalnost od mladostniško uporniških (*Oda na mladost*), romantično liričnih (soneti) do epsko pripovednih pesmi in pesnitev, ki so bile »vse izpovedane na podlagi narodnostno zavednega čustvovanja« (*Poljski materi, Ordonova reduta, Renegat*). Debeljak je pozneje sam v razpravi *Mickiewicz in Slovenci* zapisal: »Tako je iz te antologije govoril zdaj Mickiewicz slovenskemu narodu, kakor prej poljskemu in slovaškemu in še komu v času delitev in okupacij in je res zanimiv slučaj, da so se k njemu in k poljski romantiki v isti čas z nami zatekali tudi Čehi in Slovaki ... kot da smo čutili vsi, kje so duhovne vrednote za .krepčilo⁶ obupane duše ...«¹¹

8 Adam Mickiewicz, *Ordonova utrdba*, Dom in svet, 1939, str. 456–459.

9 Tine Debeljak, *Mickiewicz in Slovenci*, Vrednote 3, Buenos Aires, 1955, str. 164.

10 Aleksander Puškin, *Bahčisarajski vodomet: Pesniška povest*, Ljubljana, 1942, str. XXI.

11 Tine Debeljak, *Mickiewicz in Slovenci*, str. 165.

Iz dveh himničnih ciklov mladopoljskega pesnika Jana Kasprowicza je prevedel in v zbirko *Himne in podobe na steklu* vključil dve – *Dies irae* in *Moja večerna pesem*. Po tragičnem izzvenevanju prve je druga, *Moja večerna pesem*, kljub grenkim, trpkim in bolečim podobam storjenega greha izraz pesnikovega spoznanja in zavesti o prvinskosti ljubezni in miru kot prapočela bivanja, h kateremu se na pragu večnosti po uničujočem ognju in grozi večne noči vrača človekova spokorjena duša. Zbirka je vsekakor zanimivo sestavljena podoba notranjega razvoja pesnika, ki je v himnični pesnitvi *Dies irae* nastopal kot borivec z Bogom, stvarnikom načel dobrega in zlega, kjer dobro nikoli ne more zmagati. Temeljno občutje pesnikove notranje razdvojenosti je prikazano kot nasprotje med dobrim in zlom, ki obvladuje naravo in ves svet. Med tema dvema silama vladata nenelna napetost in boj, ki krojita usodo vsega človeštva, saj se je njuno večno nasprotje vselilo tudi v dušo človeka, ki je večno razdvojen med skušnjavo greha in stremljenjem po svetosti. V tej razdvojenosti je človek prepuščen samemu sebi, stvarnik ne usliši njegovih prošenj, zato se smrtnik uporniško pokloni Satanu. Toda v drugem himničnem ciklu, iz katerega je *Moja večerna pesem*, je nastopila globoka sprememba, v želji po harmoniji s svetom in z Bogom je pesnik premagal notranja nasprotja in zavedajoč se krivde skesano zapel hvalo vsemogočnemu. *Podobe na steklu* pa so že izraz zadnje faze pesniškega razvoja, ko se človek, zbogan z usodo smrtnika, sprijazni z usodo, notranje umiri in celo radostno sprošča v preprosti pobožnosti.

Himne je mogoče v prevratnih vojnih časih brati kot odgovor na zgodovinske dogodke, ki so krojili usodo skupnosti in posameznika, v okvirih krščanske eshatološke vizije poslednjega dneva jeze so mu osvetlile njegov položaj in mu v nadaljevanju odpirale možnost za vztrajanje in preživetje. Bibliofilska knjižna izdaja Kasprowiczevih himn je bila leta 1944 tudi svojevrsten odgovor na vojaške, osvobodilne in bojevite muze, vključene v odporniška, osvobodilna in revolucionarna gibanja. Kot najzgodnejši izraz katastrofizma v evropski poeziji so pomenile odmik od aktivistične priložnostne poezije. V izvorniku so vendarle izšle prav na začetku 20. stoletja, torej so v času, ko so bile vojne še razmeroma daleč, iskale izraz za človekovo prvinsko razdvojenost, njegov padeč, pogubo in pot k odrešitvi. Zato

se iz krika, bivanjske stiske in groze iztečejo v spokorjeno molitev, ki je edina rešitev zablodele človekove duše in njegovega obstoja v perspektivi večnosti. Zdi se, da je Kasproviczeva apokaliptična vizija družbene resničnosti. v kakršni se je v nekaj letih znašel tudi Tine Debeljak, pomagala prevajalcu in pesniku pozneje ugledati, razumeti in z ustvarjalno izpolnitvijo sublimirati pezo časa in usode.

Marca 1945 pa je imel pripravljen rokopis in lesoreze za *Olimpijski venec*, ki pa mu ga ni več uspelo izdati. Odtlej je njegovo nadaljnje polonistično in prevajalsko delo potekalo v specifičnih okoliščinah, ki so odločilno vplivale na ritem in vsebino njegove ustvarjalnosti.

4 V emigraciji: Mickiewicz stopa pred nami že stoletje

5. maja 1945 je Tine Debeljak odšel v emigracijo, najprej prek Avstrije v Italijo, kjer je v Rimu ostal do leta 1948, nato pa z ladjo Sestrieri odplul v Argentino. V kratkem rimskem obdobju, ko je njegovo publicistično in izvirno literarno delo potekalo »v znamenju begunske usode« in »povezanosti s preteklostjo v mislih na bodočnost«,¹² se je posvečal predvsem političnim vprašanjem, vendar je takoj začel delovati tudi kot prevajalec in kulturni posrednik. Lahko bi rekli, da je Debeljak leta 1945 v Rimu začel prvo poglavje slovenske polonistike v diaspori. Takoj po prihodu je vzpostavil stike s poljskim političnim vodstvom, z vojaškimi glasili in revijami, ki so izhajale v Italiji. Že avgusta 1945 je v poljskem vojaškem glasilu 5. vzhodne pehotne divizije Na Szlaku Kresowej (Po poteh vzhodne divizije) objavil v poljščini napisano razpravo *Poljska poezija v slovenski književnosti*,¹³ v kateri je natančneje prikazal slovensko spoznavanje poljske romantike, zlasti Mickiewicza. Sodeloval je s poljsko

12 *Dr. Tine Debeljak*, Zbornik Svobodne Slovenije, Buenos Aires: Založba Svobodna Slovenija, 1968, str. 186.

13 *Poezja polska w literaturze słoweńskiej*, Na Szlaku Kresowej, 1945, št. 7/25 (navedeno po: T. Debeljak, *Mickiewicz in Slovenci: Študija ob stoletnici njegove smrti*, Vrednote 3, Buenos Aires, 1955, str. 168). Glasilo *Na Szlaku Kresowej* je izhajalo v Italiji v letih 1944–1946 pri 5. vzhodni pehotni diviziji.

revijo Orzeł Biały (Beli orel),¹⁴ ki jo je izdajal 2. poljski korpus – ta je pod vodstvom legendarnega poljskega generala Andersa ob koncu vojne vodil operacije v Italiji (znamenita bitka pri Monte Cassinu). leta 1945 pa je bil razpuščen.

Vključil se je v projekt Internarium, poljski program politične zveze držav med Nemčijo in Rusijo oz. »medmorskih« držav med Baltskim, Črnim in Jadranskim morjem, med katerimi večina ni bila zadovoljna z jaltško ureditvijo Evrope. Kot je razvidno iz tipkopisa njegovega predavanja,¹⁵ je zamisel nekakšne širše srednjeevropske konfederacije, za katero so imeli oblikovalci pripravljen ustanovni akt, predvidevala tudi »zagotavljanje kulturne izmenjave med narodi, združenimi v zvezo«. Debeljak je v svojem predavanju poznavalsko in izčrpno prikazal zgodovinski in geografski položaj Slovenije ter njene kulturne odnose »z vsemi drugimi narodi Medmorja«. Po predstavitvi geopolitičnega položaja Slovenije oz. slovenskega etničnega ozemlja je po vrsti označil glavne poteze kulturnih stikov Slovencev s slovanskimi in neslovanskimi narodi: z Bolgari, Albanci in Grki, Madžari in Romuni, obširneje je obravnaval bogate odnose s Čehi in Slovaki skozi vso slovensko zgodovino, za slovensko kulturo prav tako zelo pomembne odnose s Poljaki, nato razmerje do Ukrajincev in Belorusov, Lužiških Srbov ter baltskih držav, kjer z Litvo, Latvijo in Estonijo nismo imeli neposrednih stikov. V zgodovinski perspektivi je ocenil, da so imeli Slovenci med »prihodnjimi članicami konfederacije« najboljše odnose s Čehi in Poljaki, sledijo jim Slovaki in Bolgari, Lužiški Srbi in Ukrajinci, najslabše pa z Belorusi in drugimi Neslovani na jugovzhodu.

Ker se je »Center srednjeevropskega federalnega kluba« zavedal, da je treba izboljšati odnose in medsebojno poznavanje zgodovine in kulture, »če hočemo kdaj živeti skupaj v eni konfederaciji«, je v skladu z 11. členom Deklaracije Internariuma

14 Orzeł Biały (Beli orel), najprej tednik, nato mesečnik, ki je izhajal od leta 1941 kot glasilo Poljske armade v ZSSR, nato 2. poljskega korpusa. Po vojni je izhajal v Londonu kot protikomunistični list. Uredniki so bili pomenbni publicisti, pisatelji R. Hlausner, J. Giedroyc, G. Herling-Grudziński idr. Ilustratorka Bara Remec je v Belem Orlu ilustrirala več prispevkov.

15 Referat z naslovom *Słowenia i jej stosunki kulturalne do narodów Międzymorza* (Slovenija in njeni kulturni odnosi z narodi Medmorja) je datiran s 5. 9. 1946 (15 strani).

ma načrtoval knjižno zbirko »antologij vseh 16 narodov Medmorja«. V pripravi sta že bili antologija litovske poezije ter poljske medvojne emigracijske lirike v izvirniku in slovenskih prevodih. Leta 1947 je tako že imel pripravljen tipkopijski zbirke, ki je bila poimenovana po pesmi Stanisława Balińskiego *Žalost zmagovalca*, a ker se projekt ni uresničil, ga je prevajalec skupaj s pripravljenimi ilustracijami odnesel v Argentino in ga izdal šele leta 1970 v Buenos Airesu. Kot prva publikacija zbirke kulturnozgodovinskih prikazov članic »velike konfederacije petnajstih narodov baltiško-črnomoško-jadranskega Medmorja«, ki jo je imel v načrtih svoje dejavnosti Federalni srednjeevropski klub, pa je izšla brošura o Sloveniji. Očitno je Tine Debeljak v tem kratkem rimskem obdobju živahno deloval kot kulturni posrednik v obe smeri, v tiskani, pa tudi živi besedi na literarnih večerih si je prizadeval za predstavitev slovenske poezije v poljščini. Vmes je celo poučeval na poljski gimnaziji, kjer so se našli tudi slovenski maturanti.

Po prihodu v Argentino marca 1948 se je vključil v delo uredništev (Svobodna Slovenija), društev (Društvo Slovencev, soustanovitelj Pisateljske družine France Balantič, Igralske družine, Slovenskega planinskega društva) in organizacij (Baragova zveza za Južno Ameriko). Leta 1954 je postal urednik knjižnih zbirk (do 1966) in podpredsednik na novo ustanovljene Slovenske kulturne akcije. Od leta 1963 je predaval na sovjetološkem oddelku Katoliške univerze v Buenos Airesu, od 1967 pa na slovanskem oddelku humanistične fakultete Ukrajinske katoliške univerze Papeža Klementa (s sedežem v Rimu), kjer je bil izredni profesor.

Svoja leposlovna in publicistična dela ter prevode je objavljala v Meddobju, Vrednotah, Glasu, Duhovnem življenju, Vestniku, Taboru, Slovenski besedi, Gorah, v tedniku Svobodna Slovenija, njenem Koledarju in Zborniku, pripravljala je tudi knjige za izdajo v okviru Kulturne akcije (*Črna maša*, 1949), izdal pesniško zbirko (*Poljub*, 1951), objavljala kratko prozo, literarne eseje in kritike, urejala izdaje leposlovnih del, pisala študije in komentarje. Predvsem pa je nadaljeval s prevajanjem in komentiranjem slovanskih, pa tudi romanskih literatur.

Njegov prevajalski repertoar, omejen sicer na krajša priložnostna besedila, pogosto motivirana z obletnicami pomembnejših ustvarjalcev, je jezikovno predstavljal

širok spekter literatur. Prevajal je slovaške pesnike (Rudolf Dilong, Martin Kukučín, Hronski), se ukvarjal z ruskimi temami¹⁶ (Puškin, Ahmatova), iz ukrajiniščine je ob stoti obletnici smrti prevedel dve Ševčenkovi pesmi in napisal o njem študijo, ob odprtju Ukrajinske katoliške univerze je imel inavguracijsko predavanje o poeziji Ivana Franka; predaval je o lužiško-srbski kulturi; nadaljeval je s prevajanjem Dantejeve *Božanske komedije* in objavljaj odlomke iz *Vic*, potem ko je leta 1959 že objavil prevod *Pekla*; kmalu po prihodu je navezal stike s kastiljskimi pisatelji in začel prevajati Huga Wasta, Manuela Gálveza, Rubéna Daría, lotil se je obséžnega temeljnega dela argentinske književnosti. Pesnitev Joséja Hernándezza *Martin Fierro* (več kot 7000 verzov) je izšla leta 1970. Začel je prevajati najstarejši španski narodni ep *Cid* in *Himenino molitev h Križanemu Kristusu* objavil v Svobodni Sloveniji (1950).

Osrednja pozornost Debeljakovega prevajalskega dela je tudi v Argentini veljala poljski književnosti. Objavljaj je prevode krajših besedil, predvsem pa je v člankih in razpravah obravnaval pomembne poljske avtorje in dogodke, povezane s poljsko kulturno zgodovino. Ob stoletnici Mickiewiczzeve smrti je objavil obširno razpravo *Mickiewicz in Slovenci*,¹⁷ v kateri je kljub pomanjkanju temeljnega gradiva, kot je potožil v uvodu, dovolj natančno in celovito prikazal recepcijo velikega poljskega romantika pri Slovencih v posameznih časovnih obdobjih in kulturnih krogih od »Čopove akademije«, v kateri so nastali prvi Prešernovi prevodi v nemščino, prek graško-štajerskega krožka z Miklošičem in Vrazom, staro- in mladoslovencev do ponovnega navduševanja in odkrivanja Mickiewicza pri naših modernistih, pred prvo vojno, v Jugoslaviji, med okupacijo, pa vse do zadnjih prevodov, ki so nastajali po drugi svetovni vojni v tujini in domovini. V študiji navaja prevodne različice nekaterih zanimivejših besedil in jih razčlenjuje po oblikovni in estetski plati, opozarja pa tudi na nekatra temeljna, zlasti verzološko-metrična vprašanja pri prevaja-

16 Objavil je študijo o Puškinu kot folkloristu in prevod dveh njegovih pravljic, pisal članke o položaju umetnosti v sovjetski Rusiji, o vplivu Jevtušenka na madžarske pesnike, prevedel *Rekvjem* Ahmatove (1967), napisal članek o Dostojevskem in ruski revoluciji itd.

17 Vrednote, 1955, št. 3, str. 127–175.

nju iz poljskega verznega sistema v slovenskega. V letu Mickiewiczzevega jubileja je objavil še več drugih člankov, tako je v *Glasu* izšel članek *Slovenci Mickiewiczu*, v katerem je ob napovedi literarnega večera, s katerim se je Slovenska kulturna akcija pridružila proslavljanju obletnice, velikega pesnika prikazal kot glasnika emigrantske usode in nosilca duhovnih moči politično poraženega naroda. »Ko je zdaj poljski narod zopet v izgnanstvu – in slovenski tudi – postaja Mickiewicz znova njegov kralj-duh, z njim gre v boj proti tiraniji in nasilstvu, proti moskovskemu imperializmu in materializmu časa, glaseč vero v Boga in zgodovinsko pravičnost. Tako postaja Mickiewicz znova poljski romar, pesnik v tujini, opevajoč domovino z domotožjem in revolucionarno vero v osvobojenje.«¹⁸ Pomembnejše poljske teme je predstavljal na predavanjih v okviru poletnih kulturnih večerov, poletna sezona se je začela (16. decembra 1955) prav s predavanjem *Mickiewicz in Slovenci*,¹⁹ nato je (1964) predaval o Zygmutu Krasińskem in njegovi drami *Nebožanska komedija*, katere celotni prevod je ostal v rokopisu,²⁰ obeležil je 600. obletnico Jagełonske univerze (1964), tisočletnico pokristjanjenja Poljske itd.

Glede na sporadične objave odlomkov lahko sklepamo, da je bila ena trajnejših Debeljakovih prevodnih tem ustvarjalnost tretjega poljskega romantičnega pesnika Zygmunta Krasińskega (1812–1859), ki velja za manj »narodnega« in nekoliko bolj hermetičnega preroka, kot sta bila Mickiewicz in Slowacki. Krasiński je s svojimi historiozofskimi pogledi, ki jih je v dramskih besedilih izražal v jeziku prilik, simbolov in alegorij, povezoval krščansko etiko z evolucijo civilizacije, v kateri bo posebno vlogo odigralo poslanstvo poljskega naroda. V vizionarskem dramskem besedilu *Nebožanska komedija* je že zelo nazorno prikazal posledice nasilnega družbenega prevrata, pot v teror, ki ga nosilci ideje v imenu izgradnje pravičniške družbe izvajajo nad državljanji. Kot večno alternativo in edino perspek-

18 Glas: La voz de la accion cultural eslovena 2, št. 12, december 1955.

19 S predavanjem v poljščini *Mickiewicz v slovenski književnosti* je nastopil tudi 27. maja 1956 v Poljskem klubu.

20 *Nebožanska komedijo* je Tine Debeljak prevajal že pred vojno, saj je že leta 1938 v Domu in svetu objavil III. dejanje, v rimskem predavanju avgusta 1945 pa navaja, da je leta 1945 načrtoval knjižno izdajo celotne drame.

tivo rešitve je v vizijo revolucionarnega prevrata vključil privid Odrešenika. Iz javnega članka v Glasu Slovenske kulturne akcije avgusta 1964 je razvidno, da je imel Debeljak v začetku septembra na kulturnem večeru SKA predavanje o Krasińskem in njegovi dramski pesnitvi in da jo je interpretiral kot alegorijo boja med dvema trajnima načeloma v zgodovini evropske civilizacije – tradicionalno-konservativnim, ki je izčrpalo razvojne možnosti, in napredno-revolucionarnim, ki gradi na uničenju. Obe načeli vodita v pogubo, sintezo bodočnosti lahko iz preteklosti in uničenja ustvari le krščanstvo. Tudi z dramo Krasińskega je Debeljak skušal zavestiti zgodovinski pomen posameznih prelomnic v preteklosti – predavanje je aktualiziral kot obeležitev 50. obletnice prve svetovne vojne oz. začetka vojaških operacij maršala Pilsudskega na ruskem zasedbenem ozemlju Poljske, 25. obletnice začetka druge svetovne vojne. »ko sta si nacizem in komunizem razdelila Poljsko in jo po petih letih trpljenja vrgla v oblast boljševizma«, in 20. obletnice tragične varšavske vstaje, kar pomeni, da se vse tri zgodovinske odnosnice posredno ali neposredno nanašajo na evropski in v šestdesetih letih »že globalni problem – boljševiške svetovne revolucije«. Vse tri obletnice so torej vodile k temeljnemu sporočilu drame Krasińskega, ki se mu je veljalo pokloniti tudi zaradi minule 150. obletnice rojstva. Iz Krasińskega je v Meddobju objavil vsaj še dva odlomka, vzeta sta iz *Molitvenika za gospo Bobrowo* (Meddobje 1973, 1983).²¹ V zapuščini najdemo tudi tri pesmi Jana Lechońa,²² enega izmed vodilnih pesnikov skupine Skamander iz desetletja po prvi svetovni vojni, nato po eno pesem Juliana Tuwima, člana iste skupine, in mladopoljskega predstavnika Leopolda Staffa (*Sprejem*).

Leta 1970 je izdal antologijo poljske vojne in emigracijske lirike *Žalost zmago-slavja*, ki je bila z ilustracijami pripravljena za tisk že v Rimu leta 1947.²³ Posebnost te antologije poljske poezije odpora in boja proti okupatorju je gotovo to, da je

21 V rimskem predavatelju avgusta 1945 omenja, da je imel poleg pesnitve Malczewskega *Maria* pripravljen tudi rokopis *Molitvenika za gospo Bobrowo*.

22 *Velikonočna, Marš drugega korpusa*, ob načrtovanju drugega papeževega obiska Poljske pa je prevedel med Poljaki priljubljeno pesem *Jasnogorski gospe*.

23 *Žalost zmago-slavja: Poljska vojna in emigracijska lirika med drugo svetovno vojno 1939–1945*, priredil Tine Debeljak, Rim, 1947; Buenos Aires, 1970.

vsebovala dela avtorjev, ki so se zunaj Poljske borili na različnih koncih sveta, zato je nekakšna »svetovna« antologija poljskih pesniških brezdomcev, ki zajema najpomembnejša in najtehtnejša peresa poljske medvojne emigrantske muze od Kazimiere Illakowiczównie (roj. 1891) in Antonija Slonimskega (1895) do Lecha Piwowara (roj. 1909, umrl 1940 na morišču v Katynju) in Artura Międzyrzeckega (1922). Za tisti čas je bila antologija živ in aktualen pesniški odziv na tragedijo vojne, njene posledice za posameznika in družbo ter novo ureditev Evrope in sveta. Skupno in temeljno razpoloženje izbranih 25 pesnikov je zaradi nove politične delitve stare celine najbolje izražal naslov pesmi Stanislawa Balińskiego – *Żalost zmagoslavja*. Debeljakova antologija bi bila, če bi izšla v Rimu leta 1948, gotovo prva antologija poljske medvojne emigrantske poezije. Pozneje je kot priloga Vestnika leta 1974 izšel *Venček poljskih vojaških popevk*, med njimi priljubljene ponarodele pesmi, kot so *Pesem tretjega maja* (Vitaj majowa jutrzeńko), *Gre wojak po gozdniem hladu* (Idzie żołnierz borem, lasem ...), *Ulani, ulani, Bele wrtnice* – skratka med poljskim ljudstvom najbolj znane in priljubljene pesmi. Prevajalec je v teh prevodih pokazal izreden čut za jezik in melodijo, tako kot v izvorniku je tudi v prevodih v ospredju njihova spevnost in ritem, ki se ujema enkrat z veselo in razigrano, drugič resnobno in žalostno vsebino. *Venček* je bil z izborom priložnostnih pesmi iz različnih časov posvečen »vojaškemu herojstvu poljske vojske in žrtvam«. Na začetku so tri pesmi, neločljivo povezane s tremi usodnimi prelomnicami iz poljske zgodovine: prvi dve kitici Mazurke Dąbrowskega,²⁴ »pozdrav majski jutranjici« (ki navezuje na prvo poljsko demokratično ustavo iz leta 1791, peli so jo v Varšavi med novembrsko vstajo 1831, Debeljak pa z njo obuja spomin na slovenski 3. maj 1945²⁵ in *Ali prva*

24 Pesem poljskih legionarjev v Italiji je leta 1797 napisal Józef Wybicki, od leta 1927 je poljska državna himna.

25 »V tem Venčku naj bi stala [Pesem tretjega maja] tudi kot spomin na naš 3. maj 1945, ki bi tudi pomenil rešitev države Slovenije, če bi jo pustili živeti ... Pa tudi zato, ker je pri nas že zdavnaj ponarodela, prikrojena v besedilu: Ko pomlad cvetoča pride z refrenom: Prvi maj, krasni maj, konec zime je tedaj ...« (Priloga Vestnika, december 1974, str. 6). Omenba se nanaša na prvo sejo slovenskega parlamenta, ki ga je Narodni odbor za Slovenijo sklical 3. maja 1945 v Ljubljani, »da bi potrdil vlado, organiziral slovensko narodno vojsko in začel reševati vladne probleme v skladu z osnovno listino z dne 29. oktobra 1944«. (T. Debeljak, *Prvi slovenski parlament 3. maja v Ljubljani*.)

brigada iz leta 1914, himna »strelcev« Pilsudskega, ki so se žrtvovali za obnovitev poljske države.

V osemdesetih letih je po razkritju literarne ustvarjalnosti Karola Wojtyła več pozornosti posvetil njegovi poeziji in dramatiki. V Meddobju je (1985) objavil *Poskus predstavitve poljskega pesnika in dramatika Karola Wojtyły papeža Janeza Pavla II.* ter v obširnejši spremni besedi predstavil načela za izbor iz njegove meditativne, reflektivne, mestoma religiozno realistične lirike in poudaril njegov profil pesnika mistika. Prevedel je celotno prvo dejanje dramskega dela *Pred zlatarno* in v posebnem poglavju spremne besede pojasnil posebnosti Wojtyłove rapsodične drame, ki klasično dramsko zgradbo nadomešča z notranjim členjenjem in govornim ritmom lirsko-epske prisposodbe o zakramentu zakonske zveze. Očitno je Wojtyłov pontifikat, ob katerem se je razkrila identiteta raznih psevdonimov, pod katerimi je objavljala svoja dela, znova mobiliziral Debeljaka za obsežnejši prevajalski projekt, pri čemer se je posredno vnovič srečal s poljskim romantičnim prerokom Slowackim. Ta je leta 1848 objavil pesem *Sredi neskladij udari roka Boga*, v kateri je napovedal izvolitev prvega slovanskega papeža, ki bo prerodil Duha, človeka in Cerkev v duhu pesnikovih mističnih vizij.²⁶ Ob papeževem obisku Argentine je prevedel pesem Kazimierza Wiwatskega *Janezu Pavlu II. v pozdrav*.²⁷

Za svoje prevajalsko delo in zasluge kulturnega posrednika je prejel več odliko-

26 Debeljak se je za poezijo Slowackega trajno zanimal. Ker je spremljal prevodno delo v domovini, je zabeležil tudi prvi slovenski knjižni prevod lirike Slowackega, ki sta ga leta 1974 pripravila Rozka Štefan in Lojze Krakar. Tako je potem leta 1975 tudi sam – »za tridesetletnico slovenskega emigrantstva« – objavil prevod *Himne ob sončnem zahodu* (Meddobje 15 (1975), str. 247). Ob razglasitvi imena »slovanskega papeža« pa je prevedel vizionarsko pesem Slowackega z naslovom *Oda na prvega slovanskega papeža* (Meddobje 17 (1979), 55–62) in jo nato ponatisnil kot uvod v svoj *Poskus predstavitve poljskega pesnika in dramatika Karola Wojtyły Janeza Pavla II.* (Meddobje, 1985). V rokopisni zapuščini sta ohranjena vsaj še prevoda pesni *Materi* (datirano z 11. 9. 1973) in odlomek iz IX. poglavja pesnitve *Anheli* (dat. »v božičnem tednu l. 1978«).

27 Svobodna Slovenija, 2. 4. 1987.

vanj. Leta 1968 ga je poljska vlada Narodne združitve s sedežem v Londonu odlikovala z zlatim križcem za zasluge. Leta 1972 mu je Zveza poljskih veteranov podclila zlato častno odličje, leta 1973 je prejel oficirski križ viteza reda Poloniae Restitutae, eno najvišjih poljskih odlikovanj, ki jih je začel podeljevati maršal Pilsudski leta 1918, leta 1974 pa je dobil nagrado fundacije Alfred Jurzykowski, najvišjo nagrado za znanstvene, kulturne in umetniške dosežke v poljski emigraciji.

Olimpijski venec je doživel le revialno objavo v Meddobju leta 1978. Debeljak v svojem avtobiografskem zapisu omenja,²⁸ da je imel ob odhodu v Argentino poleg športnih pesmi pripravljeno še antologijo istega avtorja, že opremljeno s spremno besedo.

5 *Olimpijski venec* – poczija zmagoslavja

Na poezijo Wierzyńskiego je zaradi njegovega glasnega in odmevnega nastopa ter vloge v dvajsetih letih Tine Debeljak gotovo naletel že med svojim prvim enoletnim bivanjem na Poljskem. O nemškem prevodu *Olimpijskega venca* je leta 1929 v Slovencu poročal tudi France Vodnik in iz te zbirke objavil prevod pesmi o ženah na startu. Lahko da je o prevodu športnega cikla Tine Debeljak razmišljal že prej, vendarle pa je rokopis pripravil šele potem, ko je v vojnih razmerah v enotnem knjižnem formatu najprej izdal Puškina (1942), Mickiewicza (1943) in Kasprowicza (1944), če ne omenjamo proze Kossak *Szczucke* in Rodziewiczówna. Skratka, na vojno se je s prevodnim pesniškim izrazom v prvem letu odzval z romantično eksotiko kot begom od stvarnosti, v drugem letu s preroško-vizionarno, uporniško in lirično držo Mickiewiczovega romantičnega zanosa, tretje leto so zazvenele gromke apokaliptične vizije kasprowiczevske slike človekovega greha, pogube in kesanja, na koncu pa so bili za natis pripravljene vitalistični verzi »športne« poezije, ki je navezovala na antično izročilo povelečevanja zdravega duha in telca, tekmovalnosti in bivanjske trdnosti.

Zbirka *Olimpijski venec* je v sodobno modernistično poezijo vnesla drugačne, zmagovite tone olimpijskih športnih bravur, rekordov, zmagoslavja. Wierzyński je

28 *Dr. Tine Debeljak*, Zbornik Svobodne Slovenije, Buenos Aires, 1968, str. 193.

že z glasnim in odmevnim pesniškim prvencem (*Pomlad in vino*, 1919) dal novo veljavo poeziji, z olimpijsko temo pa jo je spet vključil v širši krog družbenega dogajanja. To pa je bilo še posebej pomembno, ker je z njo v mednarodni areni potrdil inovacije, ki jih je v dvajsetih letih v književnost vnesla mlada generacija. Takrat je bil brez dvoma njen glasnik, označevali so ga z atributi »največji«, »Mickiewicz 20. stoletja«. Zaradi njegove odločitve za emigracijo je po vojni njegova podoba seveda zbledela, v ospredje so kljub njegovi živahni ustvarjalnosti do konca šestdesetih let prišli njegovi vrstniki.

Zmagoviti nastop Wierzyńskiego je bil za njegovo generacijo in poljsko književnost v obdobju med obema vojnama toliko pomembnejši, ker je potrdil nove težnje v poljski poeziji, ki jih je mlada generacija uvajala in trudoma uveljavljala nasproti tradicionalnemu vzorcu romantične poezije. Wierzyński je namreč že s prvo zbirko *Pomlad in vino* (1919) z mladostno samozavestjo zavrnil dediščino romantike, ki je literaturi nalagala odgovornost do naroda in skupnosti. V njegovih verzih se je oglasil nov pesniški subjekt z novimi vrednotami in vedenjskimi vzorci, zato je njegova zbirka odprla vrata pesniškim tokovom, ki so pomenili alternativo tradiciji, še vedno močni tudi v obdobju med obema vojnama.

V Debeljakovi spremni besedi je dovolj izčrpno predstavljena pesnikova življenjska in pesniška pot do začetka druge svetovne vojne, zanimivi so tudi prevajalčevi poudarki v interpretaciji pesniškega razvoja avtorja *Olimpijskega venca* do leta 1940, na podlagi desetih do takrat objavljenih pesniških zbirk, ki jih je imel na razpolago.

Ob kratko zarisani življenjski poti pesnika, ki se je rodil leta 1894 v galijskem mestecu Drohobycz, študiral v Krakovu in na Dunaju, se vključil v legije Pilsudskega in bil nato v avstrijski vojski, kjer ga je doletelo ujetništvo, od koder je pobegnil, se po koncu vojne nastanil v Varšavi, kjer je živel kot literat, postal vodilni član skupine mladih pesnikov Skamander in do leta 1930 izdal sedem zbirk, je Debeljak podrobneje prikazal predvsem motivne in idejne razsežnosti zbirk pred *Olimpijskim vencem*, v katerih je kot novost in inovativnost označil izpoved novega, »renesancnega človeka na razvalinah romantizma«, pri čemer je poudarjena prvinska predanost življenju, čutnosti, dionizijskemu veselju nad radostni življenja. Izbruh prvinske

skega doživljanja čutnosti sveta pa ohranja notranje ravnotežje tako v apolinični skladnosti duhovnosti in čutov kot v obliki tradicionalnega ritma in urjene pesniške oblike. Temu načelu je ostal zvest tudi v naslednjih zbirkah (*Wrabci na strehi*, 1921; *Velika medvedka*, 1923; *Spominska knjiga ljubezni*, 1925), čeprav se novi lirski subjekt predstavlja v drugačnih podobah in razpoloženjih, v njih pa Debeljak opazi že več športnih motivov in tem, ki napovedujejo »olimpijsko« zbirko. Če je pesnik v *Olimpijskem vencu* (1927) v rahlo patetičnem slogu slavil šport, njegove moralne vrednote in človeško preseganje meja, se je že v naslednji zbirki *Fanatične pesmi* (Pieśni fanatyczne, 1929) v ekspresionističnem izrazu ozrl na manj slavilno območje življenja, vezano na mestno bedo in labirint nerazpoznavne vsakdanje stvarnosti. Poleg kratke proze, v kateri je popisoval svoje izkušnje iz ruskega ujetništva (*Meje sveta*, 1933), gledaliških kritik in literarnih esejev je v tridesetih letih izdal še pet pesniških zbirk, med drugimi *Tragično svobodo* (Wolność tragiczna, 1936), v kateri je pesniško poustvaril legendo o maršalu Pilsudskem, zagonetni osebnosti osamljenega vizionarnega voditelja, čigar velikim zamislim narod ni znal slediti. Zadnji predvojni zbirki *Kurgani* (1938) in *Trak iz Varšavianke* (1939) se ob negotovi prihodnosti vračata k poljski narodni mitologiji.

Ob izbruhu vojne se je skupaj z uredništvom časopisa *Gazeta Polska*, s katerim je sodeloval od leta 1930, umaknil v Lvov, nato je odpotoval v Francijo, po njenem padcu pa je prek Portugalske in Brazilije leta 1941 prispel v ZDA, kjer je sodeloval s *Poljskim tednikom* v New Yorku. V domovino se po vojni ni več vrnil, dvajset let je živel v ribiški naselbini Sag Harbor na severni obali Long Islanda. Leta 1964 se vrnil v Evropo, najprej v Rim, nato pa v London, kjer je umrl leta 1969. Leta 1978 so njegove posmrtno ostanke prepeljali na Poljsko in ga pokopali v Aleji zaslužnih na pokopališču Powązki v Varšavi.

Med vojno je bil zelo ustvarjalen, izdal je kar pet pesniških zbirk in veljal za barda vojskujoče se Poljske. Boje in žrtve poljskega vojaka je prikazal kot tragično prizadevanje za najvišje vrednote – za domovino (*Varšavski barbakan*, Nica 1940) in vrednote humanizma (*Zemlja-Volkulja*, London 1941; *Vrtnica vetrov*, New York 1942). Po vojni, v kateri je izgubil najbližje sorodnike, se je iz psihične krize reševal s pisanjem knjige o Chopinovem življenju, s katero je dosegel mednarodni uspeh,

nato pa je do konca šestdesetih let izdal še sedem pesniških zbirk in tri knjige proze. V povojnih zbirkah je močno spremenil pesniški izraz, prešel na uporabo prostega verza, opustil retoriko ter s poetiko humorja in avtoironije spregovoril v intimni pesniški govorici (*Mernik maka*, 1951), v kateri pogosto zazvenijo turobni toni ob usodi emigranta (*Skovčkom na hrbtu*, 1964) in krutosti sveta (*Sanijski prividi*, 1969) ali grenka in pikra ironija ob mislih na družbeno stvarnost v domovini (*Črna poloneza*, 1968).

V *Olimpijskem vencu*, peti pesniški zbirki Wierzyńskiego, je Tine Debeljak videl nekakšno dokončno uresničitev »renesančno-helenskega« sodobnega subjekta, ki – tako kot so to počeli grški pesniki, npr. Pindar – črpa najvišji pesniški navdih iz včnega gibanja, iz česar se rajeva slavospev kulturi telesa in njegove moči. Helenski telesni ideal ni le izraz telesne moči, temveč vizionarska podoba človekovega poleta, njegovega preseganja meja in težnje k neskončnosti. Temeljna pesniška poteza je torej nekakšna metafizika športa, v kateri se pesnik bliža »ekspresionistični težji po kozmičnosti«. Wierzyński je prav z dinamiko podob in kiparsko veličastnostjo konkretnih likov in športnih položajev dosegal razsežnosti univerzalnega in tako ustvaril »spomenik človeka, od olimpijskih začetkov pred tisočletji v naš čas: stati na akademskih helenskih tleh, strnети v herojstvo smrti na tečajih zemlje in se čutiti eno, 's planeti na transmisijskem kolesu vsemirja', s podaljškom zemeljskega gibanja doseči mir v kozmosu«. ²⁹ Taka univerzalnost pesniške podobe je bila gotovo dovolj tehtna utemeljitev in spodbuda za pripravo prevoda, iz literarnokritične perspektive se tudi zdi, da je športna poezija »helensko-renesančno-futurističnega pesnika« ob desetletnici na novo vstale poljske državnosti nadomestila nekdanjo slavo Sienkiewiczevih zgodovinskih podob in »reymontovske like kmetskega prabitja«.

Tine Debeljak je skušal, kot je bilo značilno za njegovo prevajalsko poetiko, čim bolj verno slediti izvorniku, prevod naj bi ohranil njegove bistvene vsebinske in estetske razsežnosti. Pri tem se je zavedal odprtih vprašanj in težav, ki jih mora reševati prevajalec pri prevajanju vezane besede iz poljščine, zlasti ustrezne izbire verznihi vzorcev, ki so v klasični poljski poeziji izoblikovali drugačno podobo, kot

29 T. Debeljak, *K. Wierzyński do razpada Poljske 1939*, Meddobje, 1978, str. 95.

jo ima tradicionalna slovenska poezija. Na več mestih je razmišljal o tem, s kakšno verzno obliko prepesniti za poljščino značilne trinajsterce, torej trinajstzložne stihce s sredinsko zarezo, katerih notranja struktura zaradi zlogovnega sistema ustvarja povsem drugačen ritem od tistega, ki je značilen za slovenski zlogovno-naglasni sistem in za katerega je od Prešerna naprej reprezentančni verz enajsterec. Že v opombah h *Kitici Mickiewiczevih*, nato pa v razpravi *Mickiewicz in Slovenci*³⁰ je razmišljanje o najustreznejši prevajalski rešitvi za poljski silabični trinajsterec, ki ga je dotlej prevajal po občutku, sklenil z ugotovitvijo, da mu ni uspelo ustrezno nadomestiti poljskega zlogovnega verza s slovenskim naglasnim sistemom, da pa bi se hotel »pri morebitnem nadaljevanju prevoda« bolj približati Mickiewiczevemu svobodnemu ritmu in realizirati izvorno strukturo njegovega verznega formata.³¹ Kot se vidi iz omenjene razprave o Mickiewiczzu, je Debeljak zelo vestno in kolikor so mu dopuščale razmere, spremljal prevajanje poljskega leposlovja v domovini in prevode tudi kritično ocenjeval.³² Čeprav se je pozneje med slovenskimi prevajalci klasične poljske poezije uveljavilo načelo silabotoničnega prevajanja, ki svobodnejši poljski trinajsterec ob upoštevanju zlogov in opuščanju cezure prilagaja

30 Tine Debeljak, *Kitica Mickiewiczevih*, str. 134; *Mickiewicz in Slovenci*, str. 167

31 »Kar se tiče metra v *Gospodu Tadeju* še posebej to-le: pisan je v neke vrste aleksandrincu, vendar tako svobodno, da nima – če ga beremo v naglasnem sistemu – niti vedno enako število poudarkov. Zato sem ga v l. 1934 prevajal svobodno po posluhu ter ga nisem hotel vklepati v shematičen metrum, kakor ga je češki ali hrvaški prevod. To shematičnost v prevodih sem prišteval na račun realističnega časa, ki je ljubil strogo merjenje oblike, metrum na ritem.« (*Kitica Mickiewiczevih*, str. 134.) O načelnih rešitvah prevajanja iz drugačnega verznega sistema je – navezujoč tudi na Debeljakovo prakso pisala Rozka Štefan (*Nekaj problemov ob prevajanju starejše poljske poezije*, *Sodobnost* 26 (1978), št. 10, str. 1012–1021.)

32 Tako je npr. v uvodu k predstavitvi pesniške in dramske ustvarjalnosti Karola Wojtyły omenil Pretnarjev prevod pesmi *Renesančni psalter*: »To pesem je poslovenil Tone Pretnar in jo priobčil marca letos v Družinski prilogi Družine. Lep prevod, ki se slovensko lepo bere, toda zdi se mi, da je preveč izdelan, kajti v originalu je neka namembna okorelost in prelomljen ritem.« (*Poskus predstavitve poljskega pesnika in dramatika Karola Wojtyły papeža Janeza Pavla II.*, str. 12.)

predvsem naglasni shemi, so Debeljakova vztrajna iskanja primerne slovenskega verznega ekvivalenta ponujala zanimive alternativne rešitve, ki pa izpričujejo tudi generacijski literarni okus in splošno literarnokritično usmeritev dobe.³³

V olimpijskem ciklu Wierzyński večinoma uporablja v poljski tradiciji uveljavljene pesniške oblike, pogosto pa jih namerno modificira ali vsaj asociativno navezuje na klasične, antične verzne vzorce. Tako olimpijska zbirka z oblikovno-zvočnimi izraznimi sredstvi predstavi kontekst in dogodek umešča v okvire klasične upodobitve olimpijskih junakov in dosega posebne retorične učinke. Eno izmed takih sredstev so dvostišne kitice in približevanje ritmu heksametra, s čimer pesnik učinkovito priklicuje svet antične kulture.³⁴ Tako je kulturni kontekst športnikov, ki so bili slavni in znani v Evropi v dvajsetih letih, postavljen na antične temelje evropske kulture – z uporabo metafor, verznega ritma in zvočnih izraznih sredstev. Taka sredstva se v različnih oblikah pojavljajo v številnih besedilih zbirke. Tako je npr. v pesmi *Paddock in Porritt* dvojica tekačev upodobljena v dvodelnem, notranje razčlenjenem ritmu elegičnega distiha, ki kratek prizor njunega teka ovekoveči kot skulpturo v času in prostoru. Isto velja za upodobitve skakalca ob palici Karla Hoffa, pa ženski na štartu, dolgoprogaša Paavoja Nurmija in zlasti za pesem *Čez drn in strn*. Naslednja oblikovna značilnost so verzne oblike, med katerimi prevladuje reprezentančni tradicionalni verz klasične poljske poezije – trinajsterec (*Football-match, Skok s palico, Pesem o Amundsenu*), ki ga zaradi prilagajanja vsebinski dinamiki opevanih športnih disciplin pogosto kombinira s krajšim verzom (*Mimohod atletov, 100 m*). Posebej opazne pa so dolge verzne mere (petnajsterec, šestnajsterec in celo sedemnajsterec), s katerimi pesnik poustvarja pridvigljeni, klasični slovesni ton uravnotežene, stoične antične pesniške kulture. V ta nadčasovni, univerzalni duhovni prostor pa avtor postavlja duha sodobnega človeka, kjer se lirski subjekt enkrat realizira kot olimpijski junak (*100 m, Atletec diska*), drugič pa sta nosilca doživetja gledalec (*Skok s palico*) ali pa olimpijska arena kot skupinski subjekt

33 R. Štefan v omenjenem članku njegove prevajalske rešitve povezuje z vplivom ekspresionistične poetike, »ki je tudi v obliki odklanjala harmoničnost in v zvezi s tem silabotizem« (R. Štefan, *Nekaj problemov ...*, str. 1020)

34 Prim. L. Pszczolowska, *Wiersz polski : Zarys historyczny*. Wrocław, 2001, str. 314.

(*Football-match*). Dvodelnost dolgega petnajsterca v elegičnih distihih *Fanfara na čast Karla Hoffa* z apostrofo in retoričnimi vprašanji v dvostopenjskem paralelizmu stopnjuje ponavljajoči se ritem skoka s palico. S takimi oblikovno-izraznimi prvina- mi je celotna zbirka prvinska apoteoza volje po premagovanju meja in tudi slavospev poeziji, ki »slavi navdih, daljave, mišice napete« in v zmagoslavni štafeti prinaša »znamenje svoje« – olimpijski venec, »da z njim osvoji svet«. V tem naj bi bilo verjetno izpovedano tudi načrtovano prevajalčevo sporočilo ob izdaji zbirke – po vojnih ruševinah naj bi bila to poezija novega upanja in izgradnje novega sveta, spodbuda k tekmovalnosti, ki bo potekala v večni urejenosti stvarstva:

Glej, to je pot začetka in konca, od pradavna
razpeta med planeti na transmisijskem kolesu vsemirja,
človek, resničnost božja in zmagoslavna,
stoji nad svetom kot znak, ki pot usmerja.

(*Akademov gaf*)

97

Debeljak je v skladu s svojo dotedanjo prevajalsko poetiko in prakso skušal ohranjati zvestobo izvirmiku s poustvaritvijo vseh bistvenih formalnih in vsebinskih izraznih sestavin olimpijskega diskurza. Med formalnimi mu je pomembna ohranitev notranjega verznege členjenja (cezura) in rimanega verznege izglasja (ženska, moška rima), torej skuša ob zvočnih figurah ujeti ritem izvirmika, ki je za tovrstno poezijo bistvenega pomena. V pesmih, kjer je v izvirmiku posebej opazen poudarek na ritmu, dinamiki in zvočnih učinkih, si prevajalec večkrat prizadeva ohranjati ritem in zvočne učinke na račun oddaljevanja od ožjega pomena posameznih besednih zvez (*Fanfara na čast Karla Hoffa, Metalec diska*).

Poljska literarnokritična refleksija je poezijo Wierzyńskiego ocenjevala kot vrnitev ustvarjalnosti poljskega duha v evropske okvire, in to z novo duhovno-nazorsko paradigmo. Če so dotlej najvišji dosežki poljske besedne ustvarjalnosti koreninili v 19. stoletju in gradili temeljno izpoved na postavki tragične usode posameznika, zavezanega skupnosti, potem je poezija Wierzyńskiego dobivala uni-

verzalne razsežnosti z idealom pesnikovega prepuščanja bivanju, predajanja svetu in življenju, ki je samo po sebi najvišja vrednota, saj posameznika napaja z voljo in močjo. Tako razumevanje olimpijskega diskurza je bilo torej motivacija za pripravo zbirke ob zadnji epizodi vojne vihne – sproščala naj bi ustvarjalne moči skupnosti in osvetljevala najbolj univerzalna, trajna in nadčasovna počela bivanja. *Olimpijski venec* naj bi torej počastil in proslavil konec vojne in vlival voljo za nov začetek. Najočitneje to nakazuje sklepna misel iz prevajalčeve spremne besede, kot je bila pripravljena marca 1945:

Toda – ali ni Wierzyński zapel radostne pesmi o atletih, ki jim raste »ves svet v last«, ki »odmerjajo najvišjim zvezdam moč« in so »zdrav rod, zmagovit?«

Vendar je usoda hotela drugače, prevajalec je rokopis z »ilustracijami vred rešil v emigracijo«.³⁵ Dvajseta obletnica smrti dr. Tineta Debeljaka, ko je primerna priložnost za izdajo *Olimpijskega venca* in uresničitev njegove zamisli, je lahko obenem tudi spodbuda za začetek bolj poglobljenega preučevanja njegove polonistične refleksije in njenega vključevanja v razvojni proces slovenske vede o poljski književnosti, jeziku in kulturi.

35 Dr. Tine Debeljak, Zbornik Svobodne Slovenije, 1968, 185

LITERATURA¹

Juliusz SLOWACKI, *Oče okuženih*. Poslovenil in študijo napisal Tine Debeljak. Ljubljana, 1939, 47 str.

Aleksander PUŠKIN, *Bahčisarajski vodomed*. Uvod napisal in pesmi v njem prevedel Tine Debeljak. Pesnitev po Ivanu Hribarju prepesnil Tine Debeljak. Ljubljana, 1942, 64 str.

Adam MICKIEWICZ, *Kitica Mickiewiczovih*. Uvod napisal in pesmi prevedel Tine Debeljak, Ljubljana, 1943, 136 str.

Tine DEBELJAK, *Slovenija i jej stosunki kulturalne do narodów Międzymorza*, Rim, 5. 9. 1946. (Tipkopolis.)

Tine DEBELJAK, Mickiewicz in Slovenci, *Vrednote* 3, Buenos Aires, 1955, str. 127–175.

Tine DEBELJAK, Olimpijski venec, v: *Meddobje* 16 (1978), št. Icc2, str. 69–100.

Jan KASPROWICZ, *Himne in podobe na steklu*. Uvod napisal in pesmi prevedel Tine Debeljak. Ljubljana, 1944, 48 str.

Tine DEBELJAK, Poskus predstavitve poljskega pesnika in dramatika Karola Wojtyły – Jancza Pavla II. *Meddobje*, 21 (1985), št. 1/2, str. 7-38.

Dr. Tine Debeljak, *Zbornik Svobodne Slovenije 1968*. Izdala in založila Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 1968, 179–194.

Krzysztof DYBICIAK, Gry i podróże poetyckie – Kazimierz Wierzyński, v: *Poeci dwudziestolecia międzywojennego*, ur. Irena Maciejewska. Warszawa: Wiedza Powszechna 1982, str. 445–487.

1 Biografske podatke sem črpal predvsem iz intervjujev dr. Tineta Debeljaka in njegovih avtobiografskih zapisov, objavljenih v Glasu SKA, katerih kopije mi je pri prevajalčevi družini priskrbel g. Aleksander Igličar.

Gregor KOČIAN – Jože KORUZA – Jože POGAČNIK, Bibliografski pregled slovenskih prevodov iz poljske književnosti, v: Rozka Štefan, *Poljska književnost*, Ljubljana, 1960. str. 473–536.

Nj, Pogovori z ustvarjalci: Dr. Tine Debeljak prevajalec poljske lirike. - *Glas Slovenske kulturne akcije* : ilustr., 18 (1971), št. 7, str. 4-5.

Rozka ŠTEFAN. *Nekaj problemov ob prevajanju starejše poljske poezije*. Sodobnost, XXVI (1978), št. 10, 1012–1021.

Anton SLODNJAK – Janko KOS. Pisma Matija Čopa : prva knjiga. Ljubljana: SAZU, 1986.

Kazimierz WIERZYŃSKI, *Olimpijski venec*, prev. Tine Debeljak, Ljubljana, 1945, (Tipkopis).

Kazimierz WIERZYŃSKI, *Poezja 1*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1981.

Marta WYKA, Poezja Kazimierza Wierzyńskiego, v: *Autorzy naszych lektur: Szkice o pisarzach współczesnych*, ur. Włodzimierz Maciąg, Warszawa-Wrocław-Gdańsk-Kraków: Zakład Narodowy Ossolińskich, 1987, str. 37–47.

Lucylla PSZCZOŁOWSKA, *Wiersz polski : zarys historyczny*. Wrocław, 2001.

Wikipedia (<http://wikipedia.org/wiki>).

Nikolaj Jež

OPOMBE K PESMIM

MIMOHOD ATLETOV

*Náša pesem ne ve za vaše preróske polete,
drug prapor nas je sklicál, vodi v nov vek:
mi slavimo navdih, daljave, mišice napete,
srece, ki vzdrži maratonski tek.*

Nasza pieśń nie zna waszych umiesień i wieszczcǎi,
Imy sztandar nas wołał i na czolach legł –
My sławimy natchnicie, muskuly i przestrzcǎi,
Serce, co maratoński wytrzymuje bieg.

Programsko zasnovana uvodna pesem atletov z opozicijo „naša pesem” in „vaši pole-ti” poudarja humanistično poslanstvo športa, ki energijo in fizično moč usmerja v solidarnost med narodi, zdravo tekmovalnost v športnem duhu bratstva, zato oda športu „vsa ljudstva v eno silo vari” združuje svet in ljudi. vsaj v času olimpijskih iger orožje umolkne, moč pa se usmeri v zmagovito premagovanje človeških meja. Slavo-spev pesmi športnikov spominja na Mickiewiczovo *Odo na mladost*, ki oznanja moč mladih, ki bodo poresegli konservativna nasprotja in spremenili svet. to pa so bile tudi ambicije pesniške generacije mladih skamandrovcov po prvi svetovni vojni.

FOOTBALL – MATCH

Zamora, oprt med vrati v vrhove Pirenejev

Ricardo Zamora Martínez (1901–1978), vratar španskega nogometnega moštva, eden najslavnejših vratarjev 20. stol. Svojo kariero je začel v barcelonskem klubu Espanyol l. 1916, prvič je nastopil na olimpijskih igrah 1920 v Antwérpnu (zmaga 1 : 0 proti Danski), ko je bil član državne reprezentance, je Španija premagala Anglijo. kariero je končal 1936.

PADDOCK IN PORRITT

Charles William Paddock (1900–1943), ameriški lahkoatlet, tekač. Na olimpijskih igrah 1920 v Antwérpnu osvojil zlato kolajno v teku na 100 metrov in v štafeti 4 x 100 m ter srebrno v teku na 200 m. V Parizu l. 1924 je ponovno osvojil srebrno

kolajno na 200 m, na 100 m je bil peti. Na OI v Amsterdamu je v teku na 200 m izpadel v polfinalu. Bil je dvanajstkratni svetovni rekorder. Med drugo svetovno vojno umrl v letalski nesreči na Aljaski.

Arthur Porrit (1900–1994), novozelandski zdravnik, atlet, športni delavec in politik (prvi generalni guverner Novel Zelandije, rojen v tej državi). Njegov največji uspeh bronasta kolajna v teku na 100 metrov na olimpijskih igrah v Parizu (1924), v novozelandsko državno reprezentanco se je uvrstil tudi l. 1928 na olimpijskih igrah v Amsterdamu, kjer pa zaradi poškodbe ni mogel na štart, kmalu za tem je opustil aktivni šport, naprej pa deloval kot organizator, od 1937 do 1967 je bil predstavnik svoje države v Mednarodnem olimpijskem komiteju. (Podatki po *Wikipedia wolna encyklopedia*)

FANFARA NA ČAST KARLA HOFFA

Charles Hoff (1902–1985), norveški lahkoatlet, petkratni norveški prvak, štirikratni svetovni rekorder v skoku s palico (med leti 1922–1925, zadnji 4,25 m). Ker je kot uspešen varietejski artist l. 1926 oblečen v frak preskočil 4,16 m, so ga obravnavali kot profesionalca, zato na olimpijskih igrah v Amsterdamu ni imel pravice nastopati. (Povzeto po *Wikipedia – Die freie Enzyklopädie*)

ŽENE, NA START!

Na olimpijskih igrah v Amsterdamu so v atletiki prvič v zgodovini nastopile tudi ženske, kar je najprej sprožilo ostre polemike in dvome glede morbitivnih kvarnih posledic za rodnost žensk. Wierzyński je torej imel kljub malce dvoumnemu opazovanju žensk na startu napredne poglede glede vloge žensk v družbi in športu.

V tek se spustim, deviške sestre Špartank, Amazonk!

Čeprav so špartanske žene na osnovi dorske vzgojne tradicije uživale več svoboščin in bile deležne posebnega učenja glasbe, plesa in poezije, je bila njihova najpomembnejša naloga vendarle rojevanje otrok – bodočih bojevnikov.

Po grški mitologiji so bile Amazonske skupnost bojevitih žensk, ki so prebivale na obrežju Črnega morja pod Krimom, oborožene s sulicami, kopji in loki. Odstranile so si desno dojko, da jih ne bi motila pri napejanju loka. oblečene so bile v živalske kože, imele ščit v obliki polmeseca in čelade, okrašene s peresi. Enkrat na leto so sprejemale moške, da so jim zaplodili potomce, od katerih so ohranile in vzgajale le deklice, deče pa so pomorile. Eno od njihovih plemen naj bi se naselilo v Mazoviji, na severovzhodnem ozemlju Poljske.

Vzemite nas, silni efebi

Efeb (gr. ephebos) – v antični Grčiji mladenič v starosti 18 do 20 let, ki je moral pred priznanjem polnopravnega državljanstva obiskovati »efebijo«, tj. obvezno vojaško šolanje. Oznaka za lepega mladeniča.

NURMI

Paavo Johannes Nurmi (1897–1973). slaven finski lahkoatlet, tekač na dolge proge, večkratni svetovni prvak (1,5–20 km), devetkratni olimpijski prvak, v Amsterdamu je osvojil zlato kolajno (10000 m) in dve srebrni (5000 m, 3000 m). Pred OI v Los Angelesu (1932) je bil zaradi kršenja predpisov o amaterstvu športnikov diskvalificiran, rehabilitiran med OI v Helsinkih 1952, ko je imel čast prižgati olimpijski ogenj. Bil je eden največjih tekačev v zgodovini lahke atletike in prvi športnik, ki so mu za življenja postavili spomenik.

METALEC DISKA

V tretji kitici je prevajalec nekoliko svobodneje, z nadomeščanjem in delno eliminacijo besednih zvez, prepesnil podobo z odskakujočim diskom, ki ga pesnik primerja z odskoki postrvi z mesta na mesto v »gibljivih lokih« »poskočnih mostov«:

*Met: z boka na bok se obračajoča postrv,
vrteča se preslica, most se gugajoč,
met, ki svetovom je pljuča razprl,
in velikim zvezdam odkril moč!*

*Z placów na place, jak pstrąg, się przerzuca,
Jako lotne przeszło, jak skaczący most,
Rzut, który światom wyolbrzymia pluća,
Który wymierza gwiazdom wielkim wzrost*

ERMINIO SPALLA

Erminio Spalla (1897–1971), italijanski boksar, l. 1927 evropski prvak v teški kategoriji. V tridesetih letih se je uveljavil kot filmski igralec (*Čudež v Milanu*) in pevec.

ŠPARTANEC

Z nog stotine skokov izvvrže, na stotine dihov iz grod

Prevajalec je v drugem delu 15-terca zaradi rime uporabil netipično roditeljsko obliko samostalnika grod, -i, sicer arhaične različice za lcksem *prsi*; na tem mestu v izvirmiku:

Z nóg setki kroków wyrzuca i setki oddechów z płuc – »z nog stotine korakov izvvrže in stotine izdihov iz pljuč«.

PESEM O AMUNDSENU

Roald Engelbregt Gravning Amundsen (1872–1928), norveški polarni raziskovalec. Vodil raziskovalne odprave. l. 1903–1906 je preplul severozahodni prehod med Atlantikom in Tihim oceanom, l. 1911 je prvi osvojil Južni tečaj. 1926 je skupaj z L. Ellsworthom in U. Nobilem z zrakoplovom preletel Arktiko in dosegel Severni tečaj. Umril je leta 1928 na Arktiki v letalski nesreči, ko je šel reševati italijansko odpravo U. Nobila.

AKADEMOV GAJ

Akadem (gr. Ἀκάδημος ali Hekademos (Ἑκάδημος), v grški mitologiji atiški junak, ki je Dioskurom pokazal kraj, kjer je imel Tezej zaprto njihovo sestro Heleno. Atenci so mu posvetili gaj nad reko Kefisos. Akademov grob sredi gaja s platanami nad reko Kefisos je ležal na Keramejkosu. Od njegovega imena izhaja beseda »akademija«, v gaju, kjer je bil njegov grob, je bila Platonova Akademija. (*Wikipedia*).

Nikolaj Jež

LAUR OLIMPIJSKI I SMUTEK ZWYCIĘSTWA

Tine Debeljak i polonistyka słoweńska w diasporze

STRESZCZENIE

W spuściźnie przekładowej Tine Debeljaka pozostał nieopublikowany tomik »sportowych« wierszy *Laur olimpijski* Kazimierza Wierzyńskiego. W marcu 1945 tomik ów, opatrzony przedmową i ilustracjami Bary Remec, gotowy był już do druku. Szata graficzna i ilustracje wskazują, że miał on wzbogacić serię wydań bibliofilskich, która zapoczątkowana została poematem Słowackiego *Ojciec zadżumionych* i kontynuowana wydaniem wyborów poezji Puszkina, Mickiewicza i Kasprowicza. Publikacje w latach trzydziestych wskazują, że Debeljak obok poezji czołowego polskiego romantyka Mickiewicza, do którego w roku jubileuszu i agresji hitlerowskiej na Polskę dołączył także Słowacki, zajmował się także w drugiej połowie lat trzydziestych głównymi przedstawicielami Młodej Polski: Janem Kasprowiczem i Lepoldem Staffem. Na pierwszy rzut oka, biorąc pod uwagę okoliczności powstania tomiku *Laur olimpijski*, a także jego wymowę i przekaz ideowy, wybór wierszy Wierzyńskiego jest nieco zaskakujący, zwłaszcza jeśli mamy przed oczyma wcześniejsze zainteresowania Debeljaka, skupione przeważnie wokół klasyków romantyzmu i Młodej Polski.

Dla Słoweńców i ich literackiej kultury od czasów Prešerna i Čopa niezwykle istotni byli przede wszystkim klasycy polskiej literatury, zwłaszcza twórczość romantycznych »wieszczów«, stąd też od pierwszej połowy XIX wieku obserwujemy dość konsekwentny wysiłek tłumaczenia najważniejszych utworów polskiego romantyzmu, z czasem także artykułów i studiów na ten temat. Jednak świadome i krytyczne tłumaczenia bardziej wymagających pod względem estetycznym dzieł zaczęło się faktycznie w okresie międzywojennym, kiedy to przed młodymi słoweńskimi slawistami otworzyły się możliwości studiów w Polsce. Ich rodak, Vojislav Molè, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, dbał o to, by zwłaszcza słoweńscy

studenci uzyskiwali stypendia w Instytucie Studiów Słowiańskich. W roku 1929 rozpoczął studia w Krakowie Tine Debeljak, który już w rok po powrocie z Krakowa wydał tematycznie ułożoną antologię współczesnych polskich prozaików pod tytułem Človečanstvo (Ludzkość, 1931), a następnie w roku 1936 opublikował dysertację o krytycznoliterackiej recepcji powieści Reymonta Chłopi. W piśmie »Slovanski svet« pisał o czołowych polskich autorach – Reymencie, Żeromskim, Kasprowiczu, w miesięczniku »Dom in svet« o malarstwie historycznym Jana Matciki (1939), a w piśmie »Mladika« opublikował artykuł o Kochanowskim z wybranymi przekładami Trenów. Na lamach tych pism systematycznie zamieszczał także informacje o polskich nowościach literackich. W połowie lat trzydziestych Debeljak planował przekład epopei Mickiewicza Pan Tadeusz (już w roku 1934 i 1935 w pismach »Dom in svet« i »Slovenec« opublikował dwa fragmenty pierwszej księgi poematu), w drugiej połowie lat trzydziestych skupił się przede wszystkim na tłumaczeniu najważniejszego poety pierwszej generacji poetów młodopolskich Jana Kasprowicza i przelożył dwa wiersze młodszego przedstawiciela tego kierunku Leopolda Staffa. Apokaliptyczna poezja Kasprowicza z jej retorycznymi, ekspresywnymi środkami wyrazu i wizją dnia Sądu Ostatecznego była dla tłumacza z pewnością sporym wyzwaniem, równocześnie zaś wpisywała się w coraz bardziej napiętą atmosferę Europy u schyłku lat trzydziestych. Na okupację Polski w roku 1939 Debeljak zareagował przekładem poematu Słowackiego Ojciec zadżumionych, a z France Stele i Rudolfem Mole przygotował książeczkę Poljska, njena zgodovina in njen duh (Polska, jej historia i jej duch). Podczas wojny Debeljak co roku przygotowywał specjalne bibliofilskie wydanie wybranego utworu poetyckiego. Obok przekładu powieści historycznej Zofii Kossak Szczuckiej Krzyżowcy (Križarska vojska, 1941) i realistycznej powieści Devajtis Marii Rodziewiczówny (Hrast, 1943) w roku 1942 wydał Puszkina, w 1943 wybór wierszy Mickiewicza Kitica Mickiewiczevih (Mickiewiczowskie strofy), rok później zaś Himne in podobne na steklu (Hymny i malowanki na szkłe) Kasprowicza.

W marcu 1945 przygotowany był już rękopis i drzeworyty do wydania Lauru olimpijskiego, przedsięwzięcie nie doszło jednak do skutku. 5 maja 1945 Debeljak

wyemigrował, najpierw przez Austrię do Włoch, gdzie w Rzymie pozostał do roku 1948, by następnie udać się do Argentyny. W Rzymie jego działalność publicystyczna i twórcza praca literacka przebiega »pod znakiem losu uchodźcy«, »w więzi z przeszłością i myśli o przyszłości«. Prawie natychmiast zaczyna pracować jako tłumacz i tu rozpoczyna się pierwszy rozdział dziejów polonistyki słoweńskiej w diasporze. Wkrótce Debeljak nawiązuje kontakty z polskim rządem emigracyjnym oraz czasopismami wydawanymi we Włoszech. Już w sierpniu 1945 roku w polskim czasopiśmie dla żołnierzy *Na Szlaku Kresowej* publikuje napisaną po polsku rozprawę *Poezja polska w literaturze słoweńskiej*, w której dokładniej opracował zagadnienie percepcji polskiego romantyzmu, zwłaszcza Mickiewicza w Słowenii. Współpracuje z polskim piśmem *Orzeł Biały*, przystaje do *Internarium*, projektu politycznego związku państw »miedzymorskich« położonych między Bałtykiem, Morzem Czarnym i Adriatykiem, których większość kontestowała pojaltański porządek Europy. W Środkowoeuropejskim Klubie Federalnym planuje wydanie »antologii wszystkich 16 narodów Międzymorza«. W przygotowaniu była też antologia poezji litewskiej oraz polskiej międzywojennej liryki emigracyjnej w oryginale i przekładach słoweńskich. W roku 1947 był już gotowy maszynopis tomu, który nosił tytuł jednego z wierszy Stanisława Balińskiego *Žalost zmagoslavja* (*Smutek zwycięstwa*), ale ponieważ projekt nie doszedł do skutku, tłumacz zabrał tomik wraz z przygotowanymi doń ilustracjami do Argentyny i wydał go dopiero w roku 1970 w Buenos Aires.

Po przyjeździe do Argentyny w marcu 1948 roku Debeljak współpracował z redakcjami pism i czasopism (*»Svobodna Slovenija«*), był członkiem licznych stowarzyszeń i organizacji. a w roku 1954 został redaktorem edycji literackich i wiceprzewodniczącym nowo powstałej Słoweńskiej Akcji Kulturalnej. Od roku 1963 wykładał na wydziale sowietologii Uniwersytetu Katolickiego w Buenos Aires, od 1967 zaś jako profesor nadzwyczajny na wydziale słowiańskim Fakultetu Humanistycznego Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego Papieża Klemensa (z siedzibą w Rzymie).

Jego repertuar przekładowy, ograniczony wprawdzie do krótszych tekstów

okazjonalnych, motywowany rocznicami bardziej znaczących twórców, reprezentował szerokie spektrum języków i literatur. Debeljak prezentował autorów słowackich, rosyjskich, ukraińskich, wykladał kulturę serbo-łużycką, kontynuował przekład *Boskiej komedii* Dantego, już wkrótce po przyjeździe nawiązał kontakty z pisarzami kastylijskimi i zaczął tłumaczyć Hugo Wasta, Manuela Gálveza, Rubéna Darío, biorąc na warsztat obszerne fundamentalne dzieła literatury argentyńskiej. Poemat José Hernández *Martín Fierro* (ponad 7000 wersów) wyszedł w roku 1970. Jednak w centrum zainteresowania Debeljaka-tłumacza również w Argentynie pozostawała literatura polska. W stulecie śmierci Mickiewicza opublikował obszerną rozprawę *Mickiewicz i Słoweńcy*, w której kompleksowo przedstawił recepcję wielkiego polskiego romantyka w Słowenii w poszczególnych epokach i kręgach literackich od początku, w wieku XIX, do ostatnich przekładów, które powstały po drugiej wojnie światowej w Słowenii i poza jej granicami. W studium prezentuje różne wersje przekładów ważniejszych dzieł (m.in. *Rezygnacji* Mickiewicza) i zwraca uwagę na niektóre zasadnicze, zwłaszcza wersjologiczno-metryczne problemy przekładu z polskiego systemu wersyfikacyjnego na słoweński. W artykule *Słoweńcy Mickiewiczowi* ukazał poetę jako piewcę losu emigracyjnego i nosiciela mocy duchowej politycznie zgnębnego narodu. »Kiedy naród polski jest teraz znowu na wygnaniu – i słoweński także – Mickiewicz staje się znów jego królem-duchem, z nim idzie do walki przeciw tyranii i przemocy, przeciw moskiewskiemu imperjalizmowi i materializmowi czasu, głosząc wiarę w Boga i historyczną sprawiedliwość«. W rękopisie pozostał przekład *Nieboskiej komedii* Zygmunta Krasińskiego. Jak już wspomnieliśmy, w roku 1970 Debeljak wydał antologię polskiej liryki wojennej i emigracyjnej *Żalost zmagoslavja (Smutek zwycięstwa)*. Jej szczególność polega na tym, że zawierała utwory autorów, których wojna rozrzuciła po świecie, stąd też jest on swego rodzaju »światową« antologią polskich poetów-uchodźców (od Kazimierzy Illakowiczówny i Antoniego Słonimskiego po zamordowanego w 1940 w Katyniu Lecha Piwowara i Artura Międzyrzecckiego). Gdyby antologia ta wyszła w Rzymie w roku 1948, byłaby pierwszą antologią polskiej wojennej poezji emigracyjnej. Jako dodatek do pisma emigracyjnego

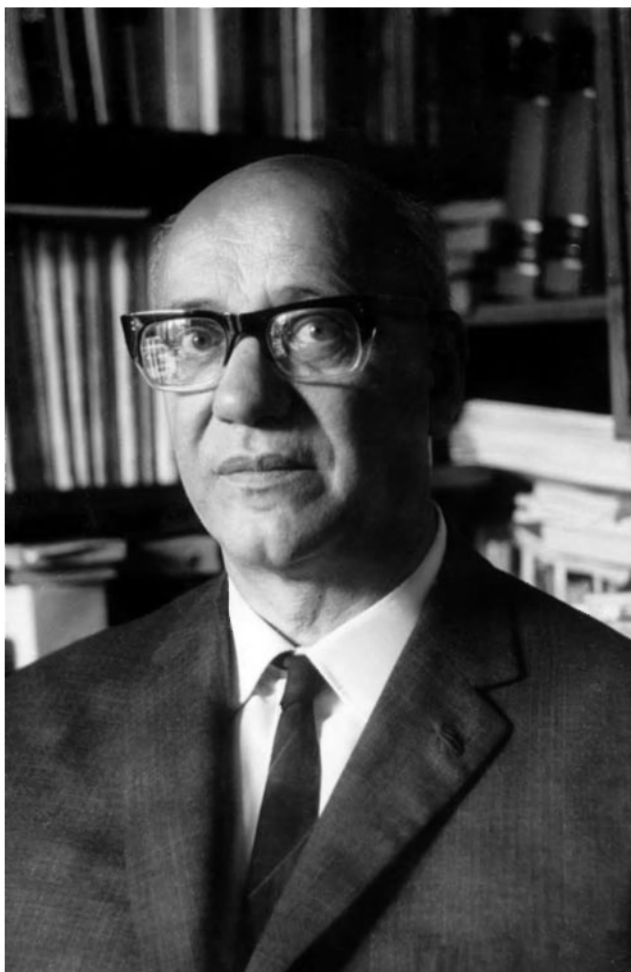
»Vestnik« w roku 1974 wyszedł tomik *Venček poljskih vojaških popevk (Ze spiewnika poljskich piosenek żołnierskich)*, wśród nich popularne piosenki ludowe. W latach osiemdziesiątych, po odkryciu literackiej twórczości Karola Wojtyły uwaga Debeljaka skupiła się na poezji i dramaturgii polskiego papieża. W piśmie »Meddobje« (1985) opublikował tekst *Próba prezentacji polskiego poety i dramaturga Karola Wojtyły – papieża Jana Pawła II*, w którym oprócz wybranych wierszy przedstawił pierwszy akt dramatu *Przed sklepem jubilera*, w osobnym rozdziale posłowania wyjaśniając specyfikę rapsodycznego dramatu Wojtyły.

Za swoją twórczość przekładową i zasługi w dziedzinie kultury Tine Debeljak dostał liczne odznaczenia. W roku 1968 Rząd RP na emigracji z siedzibą w Londynie odznaczył go Złotym Krzyżem Zasługi, w roku 1972 od Stowarzyszenia Polskich Kombatantów przyjął Złotą Odznakę Honorową, w 1973 zaś Krzyż Oficerski Kawalerów Orderu Odrodzenia Polski, jedno z najwyższych polskich odznaczeń, które od roku 1918 przyznawał marszałek Piłsudski; w 1974 dostał nagrodę fundacji Alfreda Jurzykowskiego.

Tomikiem *Olimpijski venec (Laur olimpijski)* Tine Debeljak zamierzał uczcić koniec wojny. W krótkim zarysie drogi życiowej Kazimierza Wierzyńskiego szczegółowo przybliżył zwłaszcza motywy i ideowe aspekty jego tomików poetyckich do momentu powstania *Lauru olimpijskiego*, jako novum i element innowacji akcentując obecne w nich wyznaczenie nowego, »renesansowego człowieka stojącego na gruzach romantyzmu«. Jako tłumacz świadom był otwartych kwestii i problemów w tłumaczeniu mowy związanej z języka polskiego, w wielu miejscach rozmyśla na przykład o tym, jak należałoby oddać w języku słoweńskim tradycyjny polski trzynastozgłoskowiec. W cyklu olimpijskim Wierzyński przeważnie stosuje ugruntowane w polskiej tradycji formy poetyckie, często zaś celowo modyfikuje albo przynajmniej aluzyjnie nawiązuje do klasycznych antycznych wzorców wersyfikacyjnych. Debeljak zgodnie ze swoją dotychczasową poetyką i praktyką translatorską próbuje tu pozostać wierny oryginałowi, odtwarzając wszystkie istotne środki wyrazu olimpijskiego dyskursu, zarówno formalne, jak i treściowe. Spośród formalnych elementów ważne jest dla niego utrzymanie wewnętrznego podziału

wersów (cezura) i rymu w wygłosie (rym żeński i męski), próbuje zatem uchwycić rytm oryginału, który dla tego typu poezji ma znaczenie podstawowe. W wierszach, gdzie w oryginale szczególnie wyakcentowany jest rytm, dynamika i efekty dźwiękowe, tłumacz niejednokrotnie odchodzi od wąskiego znaczenia poszczególnych fraz, by ocalić rytm i walory brzmieniowe (*Fanfara na cześć Karola Hoffa, Dyskobol*).

Tomik wierszy olimpijskich miał uczcić koniec wojny i zarysować twórczą wizję nowego początku. Los jednak zrządził inaczej, tłumacz zabierając swój »rękopis z ilustracjami« na emigrację, ocalił go od zniszczenia. Dwudziesta rocznica śmierci dr. Tine Debeljaka i zarazem czterdzieści lat, jakie mijają od śmierci Kazimierza Wierzyńskiego to odpowiedni moment, by wydać *Laur olimpijski* i urzeczywistnić zamysł tłumacza. Jubileusz ten może być zarazem impulsem do bardziej uważnego pochylenia się nad polonistyczną refleksją Debeljaka i sposobem, w jaki wpisywał się jako tłumacz w proces rozwojowy słoweńskiej wiedzy o polskiej literaturze, języku i kulturze.

dr. Tine Debeljak v domači knjižnici v Buenos Airesu
(iz družinskega arhiva Marka Vombergarja)

Rozina Švent

**GRADIVO ZA BIBLIOGRAFIJO
TINETA DEBELJAKA**

K BIBLIOGRAFIJI TINETA DEBELJAKA

Pred časom sem zapisala, da je ena temeljnih nalog domoznanske dejavnosti vsake knjižnice in tako tudi Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka ohranjanje tistega, kar je nastalo v preteklosti, kar nastaja danes, za jutri, za prihodnost. Bibliografije zagotovo izpolnjujejo to poslanstvo, saj poleg široke informativnosti opravljajo še drugo nalogo: predstavljajo literarno ustvarjanje posameznih avtorjev.

Tako škofjeloška knjižnica po nekaj letih spet pridobiva pomembno domoznansko publikacijo: tretji zvezek v zbirki Bibliografije pomembnih osebnosti s Škofjeloškega, ki jo izdajamo v sodelovanju z Muzejskim društvom Škofja Loka tudi kot 20. zvezek Doneskov Loških razgledov. Bibliografiji Franceta Planine (2001) in dr. Pavleta Blaznika (2003) se pridružuje bibliografija Tineta Debeljaka, tretjega člana »podnunskega ceha«, iz katerega je zrastel profesorski ceh in kasneje Muzejsko društvo Škofja Loka. Prejšnji dve publikaciji sta nastali sočasno, kot sta bila v aleji znamenitih Ločanov postavljena kipa teh dveh loških rojakov: pomembnega slovenskega geografa Planine in zgodovinarja, humanista ter kulturnika dr. Blaznika. Tako smo ob postavitvi kipa dr. Tinetu Debeljaku v letu 2003 začutili, da tudi temu domoljubnemu Ločanu, katerega ime je bilo dolga leta zamolčano, prepovedano, zabrisano, dolgujemo izčrpen popis njegovega dela.

In literarni opus Tineta Debeljaka, pesnika, prevajalca, literarnega zgodovinarja, kulturnika, Ločana, ki je večji del svojega življenja preživel v zdomstvu, je izjemno obsežen: z njim je zapustil pomembne sledi ne samo v Sloveniji temveč tudi v daljni Argentini. Tako je popis Debeljakovega ustvarjanja zahteval veliko strokovnost in tudi dostop do informacij, ki so za splošno knjižnico težje dosegljivi. Bibliografijo, ki sicer ne zajema vseh Debeljakovih objav, pa je kljub temu že sama po sebi najboljša priča njegovega dela. Je zato pripravila dr. Rozina Švent, vodja Zbirke tiskov Slovencev zunaj Republike Slovenije v Narodni in univerzitetni knjižnici. Opravljeno je pomembno delo in dodan nov kamenček v mozaiku osebnih bibliografij škofjeloških rojakov.

Marija Lebar

Direktorica Knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka

B I B L I O G R A F S K I P R E G L E D

Ker sem dolgo vrsto let spremljala življenje in delo dr. Tineta Debeljaka, sem vedela, da sem prevzela zamudno in zahtevno nalogo, saj gre za vsestranskega literarnega ustvarjalca ... toda vseeno si nisem predstavljala, da je njegov povojni opus, ki je tokrat prvič celoviteje predstavljen – tako obsežen. Bibliografsko so obdelane (izpisane) najpomembnejše izseljenske/zdomske revije, časopisi in glasila, ki so izhajali oz. še vedno izhajajo: v Argentini (Svobodna Slovenija, Koledar/Zbornik Svobodne Slovenije, Duhovno življenje, Božje stezice, Katoliški misijoni, Vrednote, Meddobje, Glas Slovenske kulturne akcije, Slovenska beseda, Družabna pravda, Vestnik, Tabor), Avstraliji (Misli), Kanadi (Slovenska država), ZDA (Ameriška domovina – samo leto 1947) in drugod. Žal pa delo še zdaleč ni popolno, saj Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) nima povsem kompletnih letnikov (manjkajo posamezne številke). Še veliko večja vrzel je na področju begunskega tiska, ki je izhajal v italijanskih begunskih taboriščih (1945–1950), saj NUK ne hrani nobenega od teh tiskov (npr. Svet in dom).

Vsi povojni članki so bili vneseni tudi v vzajemni katalog (COBISS), kar bo nadaljnjim raziskovalcem Debeljakovega življenja in dela zelo olajšalo raziskovalno delo. Gradivo je urejeno kronološko – po letih izhajanja in vključuje tako Debeljakove (avtorske) članke kot tudi članke, ki se nanašajo nanj (drugi avtorji, ki pa praviloma niso podpisani) – prepoznajo se po začetni značnici »Debeljak Tine« – v vzajemnem katalogu pa je možno iskanje tudi po drugih parametrih: UDK vrstilci, predmetne oznake, besede iz naslova itd. Dodatna pojasnila k članku so vedno v oglatem oklepaju [] (npr. oznaka literarnega dela [pesem, kratka proza]; komu je članek posvečen). Pri člankih, ki so dopolnjeni tudi s slikovnim gradivom, je to vedno navedeno za naslovom publikacije (Portret oz. Ilustr. – če gre za fotografije krajev, skupino ljudi ali risbe).

Bibliografski pregled je sestavljen iz štirih delov:

- Izvirne knjige (monografije) – leposlovje, publicistika, prevodi, uredniško delo, objave v antologijah, razstavni katalog, glasbeni tiski;

- Bibliografija predvojnih člankov (1920–1941) – povzeta po publikaciji: »Bibliografija rasprava, članaka i književnih radova. – Zagreb : Leksikografski zavod FNRJ, 1956–2004. (Zv. ; 1–16);
- Bibliografija člankov (1945–2007) – prevzeta iz vzajemnega kataloga;
- Bibliografija člankov iz Ameriške Domovine, ki jih je posredovala Debeljakova hčerka Meta Vombergar.

Rozina Švent

IZVIRNE KNJIGE – LEPOSLOVJE:

1. Velika črna maša za pobite Slovence / Jeremija Kalin. – Buenos Aires : Svobodna Slovenija, 1949
2. Poljub / Tine Debeljak. – Buenos Aires : Svobodna Slovenija, 1951
3. Mariji : rapsodije za prvo Marijino sveto leto 1954 / Jeremija Kalin. – Buenos Aires : Svobodna Slovenija, 1954
4. Kyrie eleison – Slovenski Veliki teden / Tine Debeljak. – Buenos Aires : Slovenska kulturna akcija, 1955
5. Irenej Friderik Baraga : besedilo za oratorij / Tine Debeljak, Alojzij Geržimič. – Buenos Aires : SKA, 1957 (pred tem v revialni obliki v Misijonskem zborniku (Buenos Aires) za leto 1953, str. 1–8)
6. Velika črna maša za pobite Slovence / Jeremija Kalin ; Marko Jenšterlc. – Ljubljana : SZS Karantanija, 1990
7. Čolnar iz daljav : izbrane pesmi / Tine Debeljak ; ur. Denis Poniž. – Maribor : Obzorja, 1992
8. Poljub / Tine Debeljak ; Denis Poniž. – V Ljubljani : Karantanija, 1993
9. Črni Kamnitnik = Loma Negra / Tine Debeljak ; fot. Marko Vombergar ; spremna beseda Denis Poniž in Alojzij Pavel Florjančič. – Ljubljana : Družina, Škofja Loka : Muzejsko društvo, 2003 (Zbirka Loški razgledi. Doneski ; 9)

PUBLICISTIKA:

1. Reymontovi »Kmetje« v luči književne kritike : inavguralna disertacija / Tine Debeljak. – V Ljubljani : Založila papirnica Vere Remec, 1936
2. Poljska : njena zgodovina in njen duh / Tine Debeljak, Rudolf Mole in France Stele. – V Ljubljani : Jugoslovanska knjigarna, 1939
3. Koledarček slovenskih emigrantov : za leto 1946 / Vid Zemljič ; ilustr. Bara Remec. – Rim : Slovenski emigranti v Italiji, 1946
4. Začetki komunistične revolucije v Sloveniji : ob 25-letnici prvih žrtev / Tine Debeljak. – Buenos Aires : [Svobodna Slovenija], 1968 (Svobodni pogledi na slovensko preteklost, sedanjost in prihodnost ; 1)

5. Pot k prvi slovenski vladi : ob 50–letnici osvoboditve / Tine Debeljak. – Buenos Aires : [s. n.], 1970 (Svobodni pogledi /.../ ; 2)
6. Mirko Javornik pisatelj : za sedemdesetletnico ob izidu knjige Pero in čas II / Tine Debeljak. – Buenos Aires : [s. n.], 1981

PREVODI

Iz češčine:

1. Maj / Karel Ilynek Macha ; Tine Debeljak. – V Ljubljani : Bibliofilska založba, 1939
2. Zaklad : češka narodna pripovedka / Karel Jaromír Erben ; Tine Debeljak. – [Ljubljana : s. n.], 1939
3. Pravljice Božene Němcove : I. in II. knjiga / Tine Debeljak ; ilustr. Artuš Scheiner. – V Ljubljani : Konzorcij Slovenca, 1941 ; 1943 (Slovenčeva knjižnica ; zv. 5 ; 48)

V slovaščino:

1. Piesne zpod Triglava : výber to súčasnej slovenskej lyriky / ur. Koloman Geraldini ; Tine Debeljak. – V Bratislave : Slovensko-juhoslovanská liga, Študentský odbor, 1940

Iz poljščine:

1. Človečanstvo : moderne poljske proletarske novele : (Reymont, Goetel, Kaden Bandrowski, Mocinek) / Tine Debeljak. – Ljubljana : Delavska založba, 1931 (Krekova knjižnica ; 5)
2. Očc okuženih : pesnitev / Juljus Słowacki ; Tine Debeljak, ilustr. Bara Remec. – V Ljubljani : Vera Remec, 1939
3. Kitica Mickiewiczewih / Tine Debeljak ; ilustr. Bara Remec. – V Ljubljani : V. Remec, 1943
4. Himne in podobe na steklu / Jan Kasprowiez ; Tine Debeljak ; ilustr. Bara Remec. – V Ljubljani : Vera Remec, 1944
5. Križarska vojska : zgodovinski roman v štirih knjigah / Zofia Kossak ; Tine Debeljak. – V Ljubljani : Jugoslovanska knjigarna, 1941 (Naša knjiga ; 6 ; 7)
6. Iirast : roman / Marja Rodziewiczówna ; Domen in Tine Debeljak. – Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (Slovenčeva knjižnica ; 54)

7. Poslednji Rimljani : zgodovinski roman iz časa Teodozija Velikega / Teodor Jeske–Choiński ; Fr. Bradač, Tine Debeljak. – Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1944 (Slovenčeva knjižnica ; 102 ; 103)
8. Rinštau / W. Sieoszewski ; Tine Debeljak. – Ljubljana, 1945 / natisnjene pole ostale v Zadrugi tiskarni
9. Žalost zmagošlavja : poljska vojna in emigracijska lirika med drugo svetovno vojno : 1939-1945 / priredil Tine Debeljak ; ilustr. Bara Remec. – Buenos Aires : SKA, 1970
10. Venček poljskih vojaških popevk / Tine Debeljak. – Buenos Aires, 1974 (Priloga Vestnika, december 1974)

Iz ruščine:

1. Bahčisarajski vodomet : pesniška povest / Aleksander S. Puškin ; Tine Debeljak, Ivan Hribar, ilustr. Bara Remec. – V Ljubljani : V. Remec, 1942
2. Pravljice I : Pravljica o ribiču in ribici / Aleksander S. Puškin ; Tine Debeljak. – Buenos Aires, SKA, 1961
3. Pravljice II : Pravljica o mrtvi carični in sedmih junakih / Aleksander S. Puškin ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1961

Iz italijanščine:

1. Na dnu Dantovejega Pekla : Božanske komedije 1. Dela XXXII.–XXXIV. spev / Dante Alighieri ; Tine Debeljak ; Gustave Doré. – Ljubljana : [s. n.], 1941
2. Božanska komedija : Pekel / Dante Alighieri ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1959

Iz madžarščine:

1. Tragedija človeka / Imre Madách ; Vilko Novak in Tine Debeljak. – Ljubljana : Založba ljudskih iger, 1940

Iz kastiljščine:

1. Martin Fierro : prvi spevi slovenskega prevoda, ki je v tisku / Jose Hernandez ; poslovenil Tine Debeljak s sodelovanjem Danice Kanal de Petriček, ilustr. France Ahčič, risbe Jure Vombregar. – Buenos Aires, 1968
2. Martin Fierro / José Hernández ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : [s. n.], 1970

3. Martin Fierro / José Hernández ; Tine Debeljak. - Ljubljana : Mihelač, 1995 (Zbirka Svetovni klasiki ; 42)

UREDNIŠKO DELO, UVODI, ŠTUDIJE

1. Anton Martin Slomšek : knjiga njegovih misli in življenja / Tine Debeljak. – Bibliofilska izdaja, 1939
2. Pravljice in pripovedke : 1. knjiga / Lea Fatur ; Tine Debeljak. – Ljubljana, 1941
3. Ovčar Marko : povest / Janez Jalen ; Tine Debeljak, ilustr. Evgen Sajovic. – V Ljubljani : Konzorcij Slovenca, 1942 (Slovenčeva knjižnica ; 13)
4. V zelenem polju roža : povest / Matija Malčič ; Tine Debeljak. – V Ljubljani : Konzorcij Slovenca, 1942 (Slovenčeva knjižnica ; 17)
5. Dom med goricami / Jože Krivec ; Tine Debeljak. – Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1942 (Slovenčeva knjižnica ; 34)
6. Mlada Breda : povest / Ivan Pregelj ; Tine Debeljak. – Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (Slovenčeva knjižnica ; 63)
7. Šopek Cankarjevih pisem iz Slovenskih goric na Rožnik : ob petindvajsetletnici smrti / Tine Debeljak. – V Ljubljani : [Ljudska knjigarna], 1943
8. Izbrani spisi : I. zv. / Lea Fatur ; Tine Debeljak. – uničena v tiskarni zaradi italijanske cenzure
9. Stari in mladi / Jan Vrba ; prev. Franc Bradač, uvod Tine Debeljak. – Ljubljana Konzorcij Slovenca, 1944 (Slovenčeva knjižnica ; 73)
10. Zakaj nisem komunist / Karel Čapek ; Tine Debeljak, Mirko Kunčič. – Ljubljana : [s. n.], 1944
11. V ognju groze plapolam / France Balantič ; Tine Debeljak, ilustr. Marijan Tršar. – Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1944
12. Venec / France Balantič ; Tine Debeljak, ilustr. Marijan Tršar. – V Ljubljani : Zimska pomoč, 1944
13. Pravljice in pripovedke : 2. knjiga / Lea Fatur ; Tine Debeljak. – Ljubljana 1944

14. Jeremijeve žalostinke / Simon Gregorčič ; Tine Debeljak. – Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1944
15. Zbornik zimske pomoči / uredili Borko, Debeljak, Mahkota, Simčič in Velikonja. – Ljubljana, 1944
16. Martin Krpan z Vrha pri Sveti Trojici / Fran Levstik ; Lojze Perko, Tine Debeljak. – Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1944 (Slovenčeva knjižnica)
17. En starček je živel : pravljice in legende / Julij Slapšak ; Tine Debeljak, ilustr. France Podrekar. – Ljubljana : Zimska pomoč, 1944
18. Karnska kraljica : anali izumrlega naroda / Joža Lovrenčič ; Tine Debeljak. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1945 (Slovenčeva knjižnica ; 113-114)
19. Pesmi zelene pomladi / Lado Piščanc ; Tine Debeljak. – Gorica, 1950
20. Čez Izaro : darilo pisateljske družine France Balantič v Buenos Airesu družbi svetega Mohorja v Celovcu za stoletnico / Tine Debeljak. – V Celovcu : Družba sv. Mohorja, 1951
21. Moj svet in moj čas / Ivan Pregelj ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1954 (Izbrani spisi ; XI. zv.)
22. Mértik : črtice iz Slovenskih goric / Stanko Kociper ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1954
23. France Balantič / Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1956
24. Povestice / Stanko Majcen ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1962
25. Pescem naj zapojem / Ivan Hribovšek ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1965
26. Pesmi / France Balantič ; po dr. Tinetu Debeljaku prirejani izdaji SKA. – Celovec: Družba sv. Mohorja, 1967
27. Zanke / Narte Velikonja ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1969
28. Moja rast / Ivan Dolencec ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1973
29. Butara : novele in črtice / France Kunstelj ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1975
30. Jože Petkovšek : življenjska povest / Marijan Marolt ; Tine Debeljak . – Buenos Aires : SKA, 1975

31. Zbrano delo / France Balantič ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1976
32. Zemlja sem in večnost / Karel Mauser ; Tine Debeljak. – Buenos Aires : SKA, 1978
33. Rotija / in Sin mrtvega / Karel Mauser ; Tine Debeljak. – Celovec : Družba sv. Mohorja, 1978 (Izbrano delo / Karel Mauser ; zv. 1)
34. Romanje pod sončnim lokom / Marjan Jakopič ; Tine Debeljak. – V Celovcu : Družba sv. Mohorja, 1979
35. Antologija slovenskega zdomskega pesništva / Tine Debeljak, France Papež. – Buenos Aires : SKA, 1980
36. Prekleta kri in Jerčevi galjoti / Karel Mauser ; Tine Debeljak. – Celovec : Družba sv. Mohorja, 1980 (Izbrano delo / Karel Mauser ; zv. 2)
37. Le eno je potrebno : roman o škofu Fridriku Baragi / Karel Mauser ; Tine Debeljak. – Celovec : Družba sv. Mohorja, 1981-1982 (2 zv.)
38. Venec / France Balantič ; Tine Debeljak, ilustr. Marijan Tršar. – Ljubljana : Karantanija, 1990
39. Maja rast / Ivan Dolence ; Tine Debeljak. – Ponatis. – Celje : Mohorjeva družba, 1991
40. Krst pri Savici : ljudska igra / Zorko Simčič ; Tine Debeljak. – Koper : Ognjišče, 1994
41. Mértik : črtice iz Slovenskih goric / Stanko Kociper ; Tine Debeljak. – Ljubljana : Mladinska knjiga, 1994 (Knjižnica Kondor ; 269)
42. Anton Martin Slomšek : knjiga njegovih misli in življenja / Tine Debeljak ; ilustr. Elko Justin. – 2. izd. – Maribor : Slomškova založba, 1999
43. V ognju groze plapolam / France Balantič ; Tine Debeljak, Mihael Glavan, Niko Grafenauer, Marijan Tršar (ilustr.). – Nov natis 1. izd. iz leta 1944. - Ljubljana : Nova revija, 2003 (Zbirka Feniks ; 2)

OBJAVE V ANTOLOGIJAH IN ZBORNIKIH:

1. Dnevi smrtnikov : emigrantsko pripovedništvo (1945-1960) v izboru / uredil Alojzij Geržinič. – Buenos Aires : SKA, 1960
2. Antologija slovenskega zdomskega pesništva / Tine Debeljak, France Papež. – Buenos Aires : SKA, 1980

3. To drevo na tujem raste : Antologija slovenskega zdomskega pesništva zadnjih štiridesetih let / ur. Ciril Bergles. – Ljubljana : Aleph 1990
4. Domovina in svet : [zbornik referatov s simpozija o dr. Tinetu Debeljaku]. – Ljubljana : Karantanija, Buenos Aires : SKA, 1991
5. Pod Južnim križem : Antologija emigrantske proze 1945-1991 / ur. Zora Tavčar, Helga Glušič in Martin Jevnikar. – Celje : Mohorjeva družba, 1992
6. Ob Srebrni reki : Kratka proza argentinskih Slovencev / ur. Andrej Rot. – Ljubljana : Mladinska knjiga, 1993
7. Slovenska lirika 1950-2000 / Denis Poniž. – Ljubljana : Slovenska matica, 2001

KATALOG RAZSTAVE:

1. Sem senca zapuščena : razstava ob stoletnici rojstva dr. Tineta Debeljaka : razstavni katalog (NUK, Razstavna dvorana: 4. 9. – 2. 10. 2003) / Rozina Švent. – Ljubljana : NUK, 2003

123

GLASBENI TISKI:

1. Sen o vmitvi : skladbe slovenskih skladateljev na tujem. 1. Posvetni mešani zbori [glasbeni tisk] / ur. Edo Škulj ; Vito Primožič (notograf). – Celovec : Krščanska kulturna zveza, 1995
2. Resurrecturis (Tistim, ki bodo vstali) [glasbeni tisk : glasbeni triptih po motivih Črne maše pesnika Tineta Debeljaka /.../ preroka Ezekijela ter pesnikov Franceta Balantiča, Staneta Majcna in Alojza Gradnika]. – Ljubljana : Nova slovenska zaveza : Slovenski spominski odbor, 2000

BIBLIOGRAFIJA PREDVOJNIH ČLANKOV (1920–1941)

Bibliografija povzeta po publikacijah:

Bibliografija rasprava, članaka i književnih radova. – Zagreb : Leksikografski zavod FNRJ, 1956 – 2004 (Zv. 1–16)

Knjiga 1 – 1 Nauka o književnosti, I/1 Književnost općenito, teorija književnosti, uporedna književnost (1956, str. 20)

853 **DEBELJAK, Tine.** Mati v književnosti, posebej v slovenski. *Slovenec*, 63/1935, 69, 3. td.

854 — Evharistija v slovenski književnosti. *Slovenec*, 63/1935, 145, 6: 150, 4.

855 — Naše kritično stališče. *Slovenec*, 63/1935, 246, 5. td.

*- *V književnosti in gledališču se uveljavljajo protikatoliške kulturne vrednote in nevređnote.*

856 — Dr. Fr. Sušnik: Pregled svetovne literature. *Slovenec*, 64/1936, 84, 5. td.

857 — I. Pregelj: Osnovne črte iz književne teorije. Ljubljana 1936. Jugoslovanska knjigarna. *Slovenec*, 64/1936, 99, 5. td.

858 — Vprašanje književnih nagrad. *Dom in svet*, 51/1939, 3, 183—184.

*- *V Sloveniji.*

859 — K literarnim nagradam mesta Ljubljane. *Slovenec*, 67/1939, 37, 8. td.

*- *O izboru nagrajenih del z besedilom nagrajnega razpisa banske uprave.*

860 — Nekaj o pravljici. *Naša knjiga*, 1/1940, 3, 48—49.

861 — Pogovor z dr. Ilijo Jakovljevičem, predsednikom Društva hrvatskih književnikov. *Slovenec*, 68/1940, 54, 8. td.

*- *O kulturnih stikih med slovenskimi in hrvatskimi književniki.*

Knjiga 1 – I. Nauka o književnosti, I/2 Historija jugoslavenskih književnosti (1956, str. 411–415)

15011 **DEBELJAK, Tine.** Anton Vodnik. (Literaren uvod v zbirko: Žalostne roke.) *Mentor*, 13/1922—23, 3/5, 63—66.

- 15012 — France Bevč: Kajn. Drama. I. Ljubljana, Nova založba, 1925. *Dom in svet*, 39/1925, 3, 127—128.
- 15013 — Poet tvoj nov... *Dom in svet*, 39/1926, 1, ovitek 2. T. D.
* *Ocena zbirke: Mirko Kragelj, Kresnice in snežinke.*
- 15014 — Ivan Pregelj. Božji mejniki. Povest iz Istre. Mohorjeva knjižnica 10. Družba sv. Mohorja, 1925. *Dom in svet*, 39/1926, 1, 57—58.
- 15015 — Srečko Kosovel. 1904—1926. *Ženski svet*, 4/1926, 7, 207—209.
- 15016 — Pesmi Srečka Kosovela. (Ob priliki recitacijskega večera v Gledališču.) *Slovenec*, 55/1927, 52, 3—4. T. D.
- 15017 — Aleš Ušeničnik in slovstvo. *Čas*, 22/1927—28, 306—341.
* *Prikaz A. Ušeničnika kot pesnika in književnega kritika.*
- 15018 — Griša: Prebujenje. (Pesmi.) Kranj, 1927. Samozaložba? Griša: Mozaik. I. Ljubljana, 1927. Samozaložba. *Dom in svet*, 41/1928, 3, 96. T. D.
- 15019 — Ksaver Meško: Kam plovemo? Roman. Predelan ponatis. Založila Zveza kulturnih društev. I. Ljubljana, 1927. *Dom in svet*, 41/1928, 4, 124—125.
- 15020 — Dr. Ivan Lah: Vodniki in preroki. Vodnikova družba, 1927. *Dom in svet*, 41/1928, 4, 125—126.
- 15021 — Album slovenskih književnikov. Uredil dr. Janko Šlebinger. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1928. *Dom in svet*, 41/1928, 5, 159—160.
- 15022 — Ivo Sever: Oton Župančič. (Knjižnica »Naša gruda«, št. 1, januar 1928. Založba »Naša gruda« v Zagrebu.) *Slovenec*, 56/1928, 37, 6. T. D.
- 15023 — Bajec tolminstva. *Slovenec*, 56/1928, 110, 9.
* *O Ivanu Preglju, posebej o 1. zv. Izbranih spisov.*
- 15024 — Ivan Sadar. (Ob drugi obletnici njegove smrti 3. junija 1926.) *Slovenec*, 56/1928, 126, 9. T. D.
- 15025 — Janko Glaser: Čas-kovač. Maribor, 1929. *Dom in svet*, 42/1929, 7, 218—219.
- 15026 — Ivan Pregelj: Izbrani spisi V. Magister Anton. Jug. knjigarna, I. Ljubljana, 1930. *Dom in svet*, 44/1930, 1/2, 82—83.

- 15027 — Juš Kozak: Lectov grad. Ljubljana, 1929. *Dom in svet*, 43/1930, 3/4, 114—116.
- 15028 — Slavko Savinšek: Zgrešeni cilji. *Dom in svet*, 43/1930, 3/4, 116—117.
- 15029 — Proslava pesnika Vojnoviča v Krakovu. *Slovenec*, 58/1930, 46, 7. T. D.
- 15030 — Ivan Pregelj: Izbrani spisi. Šesti zvezek. Idile in groteske. (Osmero pesmi. Na vakance. Berači. Vest. V Emavs.) Ljubljana. Jugoslovanska knjigarna. 1931. *Dom in svet*, 44/1931, 10, 511—513.
- 15031 — Narte Velikonja: Otroci. Novele. Zbirka domačih pisateljev. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana, 1931. *Dom in svet*, 44/1931, 10, 513—514.
- 15032 — Milovan Đilas: Momci posle rata. (Iz »Dokumenata«.) Beograd, 1931. *Dom in svet*, 45/1932, 3/4, 160.
- 15033 — Miroslav Krleža: Knjiga pjesama. Geca Kon, Beograd 1931. *Dom in svet*, 45/1932, 3/4, 161.
- 15034 — Dr. Vaso Glušac: Dr. Jovan Skerlić. Književna študija. Drugo izdanje. Geca Kon, Beograd, 1932. *Dom in svet*, 45/1932, 5/6, 253.
- 15035 — Branimir Ćosić: Deset pisaca - deset razgovora. Crteži A. G. Balaza, Geca Kon, Beograd, 1931. *Dom in svet*, 45/1932, 5/6, 253—254.
- 15036 — Radoje Mirković: Jutro na pjesnikovom grobu. (Pesmi.) Sa predgovorom D. Radovića. Nikšič 1932. *Dom in svet*, 45/1932, 7/8, 333.
- 15037 — Milivoje Ristić: Svitci. (Pesmi.) Beograd 1932. *Dom in svet*, 45/1932, 7/8, 333—334.
- 15038 — Boško Tokin: Terazije. Roman posleratnog Beograda. Geca Kon, Beograd, 1932. *Dom in svet*, 45/1932, 7/8, 334.
- 15039 — Radovan Košutić: Ide mladi maj! (Pesmi.) S. B. Cvijanović, Beograd, 1932. *Dom in svet*, 45/1932, 7/8, 334.
- 15040 — Dušan M. Jevtić: Od Boga zaboravljeni. Roman. Beograd, 1932. *Dom in svet*, 45/1932, 7/8, 334—335.
- 15041 — Sima Pandurović: Bogdan Popović, Brača Kavaja, Nikšič, 1931. *Dom in svet*, 45/1932, 7/8, 336—337.

- 15042 — Ob pesniški knjigi Franceta Vodnika. *Dom in svet*, 45/1932, 9/10, 399—403.
* - *Ocena zbirke: Borivec z Bogom.*
- 15043 — Dr. Franc Detela: Zbrani spisi. I. zvezek. Uredil Jakob Šolar. Založila Družba sv. Mohorja. Izdano kot 3. knjiga Slovstvene knjižnice. Celje 1932. *Dom in svet*, 46/1933, 1/2, 91—93.
- 15044 — Iz sodobnega srbsko-hrvatskega književnega življenja. (Misli, portreti in ocene.) *Dom in svet*, 46/1933, 1/2, 98—102; 3, 167—168; 4, 217—221; 5, 270—273; 6, 323—325; 9/10, 547—552; 47/1934, 1/2, 113—117; 5, 290—292; 8/10, 543—548.
* - *Vsebina: 1. Paberki o srbskohrvatskih stikih z nami v zadnjih letih; 2. Glosa ob jugoslovanski književnosti kot enoti; 3. Nekoliko literarne geografije; 4. Kratek pregled literarnih revij; 5. Portreti in ocene; 6. Nove pesniške zbirke.*
- 15045 — Ivan Pregelj. (Monografična študija ob petdesetletnici.) *Dom in svet*, 46/1933, 7-8, 374—411.
- 15046 — Slovenska sodobna lirika. *Dom in svet*, 47/1934, 3/4, 199—215.
* - *Ocena antologije: Slovenska sodobna lirika. Uvod napisal Rajko Ložar, pesmi izbral in uredil Anton Vodnik. »Kosmos«. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1933.*
- 15047 — Nikola Karanović: Na žuru i druge humoreske, izdanje književne grupe »Jato«, Beograd 1932. *Dom in svet*, 48/1935, 1/2, 105—106. T. D.
- 15048 — Dr. Julka Chlapec-Dorčević: Jedno dopisivanje (fragmenti romana). Beograd, Geza Kon, 1932. *Dom iti svet*, 48/1935, 1/2, 106.
- 15049 — Tin Ujević (portret). *Dom in svet*, 48/1935, 3, 221—226; 4, 286—290.
- 15050 — Juš Kozak: Za prekomurskimi kolniki. Slovenske poti XV. zv. Tiskovna zadruga, 1934. *Slovenec*, 63/1935, 8, 4. td.
- 15051 — Gregorin: V času obiskanja. *Slovenec*, 63/1935, 13, 4. td.
* - *Ocena verske igre Edvarda Gregorina.*
- 15052 — Mirko Javornik: Srečanje z nepoznanimi. (Knjiga o potih in ljudeh. Krekova knjižnica, 1934.) *Slovenec*, 63/1935, 15, 4. td.

- 15053 — Edvard Kocbek: Zemlja. Ljubljana 1934. Nova založba. *Slovenec*, 63/1935, 16, 4—5. td.
- 15054 — Ivo Šorli: Izbrani spisi. Druga knjiga. *Slovenec*, 63/1935, 26, 4. td.
- 15055 — Jurčič: Jurij Kozjak. Cvetje iz domačih in tujih logov. *Slovenec*, 63/1935, 20, 4. td.
- 15056 — Ks. Šandor Grjalski. *Slovenec*, 63/1935, 32, 4. td.
*- *Nekrolog*.
- 15057 — Ob 25 letnici smrti pesnika Medveda. *Slovenec*, 63/1935, 59, 4. td.
- 15058 — M. Elizabeta: Slava sveti Hostiji. *Slovenec*, 63/1935, 77, 4. td.
*- *Ocena pesniške zbirke Elizabete Kremžar*.
- 15059 — Vidmar: Oton Župančič. Založba Iiram. *Slovenec*, 63/1935, 80, 4. td.
*- *Ocena študije J. Vidmarja*.
- 15060 — Dr. Joža Glonar - 50 letnik. *Slovenec*, 63/1935, 85, 4. td.
- 15061 — Nova zvezka Cankarja in Preglja. Cankar: Moja njiva. Črtice. Zbrani spisi XVIII. zvezek. Založila »Nova založba«. Pregelj: Otroci sonca. Zbrani spisi X. zvezek. (Jug. knjig.) *Slovenec*, 63/1935, 93, 4—5. td.
- 15062 — Mara Lamut: Breze in bori. Pesmi. Ljubljana, 1935. *Slovenec*, 63/1935, 99, 1. td.
- 15063 — Kidrič: Korrespondenca Janca N. Primica. (1808—1813.) Ljubljana, 1935. *Slovenec*, 63/1935, 103, 4. td.
- 15064 — Valentin Vodnik: Izbrano delo. *Slovenec*, 63/1935, 118, 4. td.
- 15065 — Ob 100 letnici Čopove smrti. (6. julija 1835.) *Slovenec*, 63/1935, 152, 4—5. td.
- 15066 — Življenje in delo Šmonce iz Praš. *Slovenec*, 63/1935, 186, 3.
*- *O Simonu Jenku*.
- 15067 — Narod pesnika slavi... Ob 100 letnici Jenkovega rojstva. *Slovenec*, 63/1935, 188, 1. td.
- 15068 — Gaberc-Gaberski: Brez slave. Spomini na svetovno vojno. Celje. Samozaložba. *Slovenec*, 63/1935, 196, 4. td.
*- *O knjigi Vinka Gaberca*.

- 15069 — Knjige Slovenske matice za 1. 1935. *Slovenec*, 63/1935, 209, 4; 210, 4; 211, 4; 213, 4. td.
- *- *Poročilo o delih: Joka Žigon, Veliko pismo slovenske duhovne združitve; France Kidrič, Zgodovine slovenskega slovstva; Miško Kranjec, Tri novele; Cervantes, Bistroumni plemič don Kihot iz Manče. Poslovenil Stanko Lehen.*
- 15070 — Matija Čop: Izbrano delo. Cvetje iz domačih in tujih logov, štev. 6. Priredil dr. A. Pirjevec. *Slovenec*, 63/ 1935, 214, 4. td.
- 15071 — Pomorska biblioteka Jadranske straže. *Slovenec*, 63/1935, 219, 4. td.
- *- *Ocena knjig: Niko Bartulović, Jadranska antologija; Ljubo Karaman, Dalmacija kroz vjekove; Jakša Ravlić, Makarsha i njeno Primorje; Petar Skok, Dolazak Slovena na Mediteran.*
- 15072 — Novi podban dr. Stanko Majcen kot - književnik. *Slovenec*, 63/1935, 220, 4—5. td.
- 15073 — Milčinski: Humoreske in groteske. Tiskovna zadruga 1935. *Slovenec*, 63/1935, 235, 4. td.
- 15074 — Drabosnjak: Božična igra. Ljudske igre 13. zvezek. *Slovenec*, 63/1935, 273, 5. td.
- *- *Po rokopisu Andreja Šusterja Drabosnjaka priredil Božično igro Niko Kuret.*
- 15075 — Nekaj mladinskih knjig. *Slovenec*, 63/1935, 278, 5. td.
- *- *Vsebina: I. Jon Svensson, Mesto ob morju. Prevel dr. J. Lovrenčič, Jugoslovanska knjigarna, 1935. II. K. Širok, Kapelica. Akademsko založba, 1935. III. Mirko Kunčič, Mlada njiva. Pesmi. Družba sv. Mohorja, 1935. IV. Adam Milkovič, Potepuhi. V. Franz Weiser, Vatomika, zadnji poglavar Delavarov. VI. Luka Perinić, Mudrijan. VII. Zlatna knjiga, Belgrad, 52, 53.*
- 15076 — Milan Kajž: Odmevi Mure. Samozaložba. *Slovenec*, 63/1935, 300, 5. td.
- *- *Ocena knjige: Odmevi ob Muri.*
- 15077 — Govor ob stoletnici rojstva Simona Jenka v Podreči. *Mentor*, 23/1935—36, 1/2, 12—17.
- 15078 — France Bevk: Kresna noč. Vihar. (Izbranih spisov II. zv.) Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1935. *Dom in svet*, 49/1936, 9/10, 548—551.

- 15079 — Stoletnica rojstva Josipa Stritarja. *Mladika*, 17/1936, 7, 268—269.
- 15080 — Trubar: Catechismus. Akademsko založba 1935. *Slovenec*, 64/1936, 3, 5. td.
* - *Ob faksimilirani izdaji.*
- 15081 — Simon Jenko: Izbrano delo. Cvetje iz domačih in tujih logov, št. 7. *Slovenec*, 64/1936, 12, 5. td.
- 15082 — Izbrano delo Vide Jerajev. *Slovenec*, 64/1936, 14, 5. td.
- 15083 — Miran Jare: Novemberske pesmi. Akademsko založba, 1936. *Slovenec*, 64/1936, 44, 5. td.
- 15084 — Slovak o smislu novejših književnosti. *Slovenec*, 64/1936, 66, 9. td.
* - *Mikulaš Čollák objavlja v reviji Kultura članek: F. S. Finžgar in idejni smisel slovenske književnosti.*
- 15085 — F. S. Finžgar: Zbrani spisi. VIII. zv. Nova založba, 1935. *Slovenec*, 64/1936, 67, 6. td.
- 15086 — Stoletnica Prešernovega »Krstu pri Savici«. *Slovenec*, 64/1936, 85, Pr., 3. td.
- 15087 — Nova vrazovščina. *Slovenec*, 64/1936, 88, 1. td.
* - *Odgovor na članek: Stevan Sagadin, Vraz i Prešeren, Pravda, 32/1936, br. 11, 301—304.*
- 15088 — J. Jurčič: Deseti brat. Priredil Fr. Koblar. Cvetje z domačih in tujih logov, zv. 10. *Slovenec*, 64/1936, 111, 5. td.
- 15089 — Ob desetletnici smrti pesnika Srečka Kosoveca. *Slovenec*, 64/1936, 119, 5. td.
- 15090 — Javornik: Pomlad v Palestini. (Potopis. Založba Hram 1935. Fotografije avtorjeve.) *Slovenec*, 64/1936, 120, 5. td.
* - *Ob knjigi Mirka Javornika.*
- 15091 — Franc Kidrič: Prešeren. I. del: Pesnitve, pisma. *Slovenec*, 64/1936, 133, 5. td.
- 15092 — Ob 350 letnici smrti Primoža Trubarja. *Slovenec*, 64/1936, 145, 5. td.
- 15093 — Slomšek pesnik. *Slovenec*, 64/1936, 146, 11. td.
- 15094 — Dr. Fr. Detela: Zbrani spisi. *Slovenec*, 64/1936, 147, 5. td.
- 15095 — Ivan Zupan: Iz življenja za življenje. *Slovenec*, 64/1936, 154, 5. td.

- 15096 — Prešernov »Kerst pri Savici« v bibliofilski izdaji grafika Stanka Gladnika. *Slovenec*, 64/1936, 184, 5. td.
- 15097 — Dve novi slovenski igri. *Slovenec*, 64/1936, 195, 5. td.
* - *Poročilo o delih: Joka Žigon, Kačar se utrga oblak; Jože Kranjc, Detektiv Megla.*
- 15098 — Dve igri o sv. Cirilu in Metodu. *Slovenec*, 64/1936, 201, 5. td.
* - *Poročilo o dramah: D. Petančič, Naša apostola; I. Stodola, Kralj Svetopolk (poslovenil iz slovaščine Viktor Smolej).*
- 15099 — Nova slovenska igra za Vse svete: Janez Jalen: Grobovi. *Slovenec*, 64/1936, 223, 5. td.
- 15100 — Razgovor s pisateljem Finžgarjem. *Slovenec*, 64/1936, 226, 5. td.
- 15101 — Radivoj Peterlin-Petruška: Ahasvcvjeva kronika. *Slovenec*, 64/1936, 229, 5. td.
- 15102 — Stojan Cerović: Črnogorci o sebi i životu. *Slovenec*, 64/1936, 259, 5.
* - *Prikaz zbirke anegdota iz crnogorskog života.*
- 15103 — Ob tridesetletnici smrti »Goriškega slavčka« pesnika Simona Gregorčiča. *Slovenec*, 64/1936, 271, 5. td.
- 15104 — Dela Otona Župančiča. *Slovenec*, 64/1936, 273, 5. td.
- 15105 — Opomba k Gregorčičevi pesmi »Dr. Frančišku Sedeju«. *Slovenec*, 64/1936, 275, 5. td.
- 15106 — Bibliografija del slovenskih pisateljic do konca 1. 1935. Sestavila Zlata Pirnat. *Slovenec*, 64/1936, 284, 5. td.
- 15107 — Prva slovenska povest. Janez Ciglar: Sreča v nesreči. *Slovenec*, 64/1936, 284, 5. td.
- 15108 — Tri nove slovenske igre: Edvard Gregorin: Kralj z neba. Ferdo Delak: Rokovnjači. Niko Kuret: Jurij Kozjak. *Slovenec*, 64/1936, 290, 5. td.
- 15109 — Janez Jalen: Lesena peč. Burka v 3 dejanjih. *Slovenec*, 64/1936, 296, 5. td.
- 15110 — Pavel Golia: Pesmi. *Slovenec*, 64/1936, 296, 5. td.
- 15111 — Ob zadnjem zvezku Cankarjevih zbranih spisov. *Slovenec*, 65/1937, 2, 9. td.
- 15112 — Ob 50-letnici smrti F. Erjavca. *Slovenec*, 65/1937, 9, 5. td.
- 15113 — Slovenska poezija v češki literaturi. *Slovenec*, 65/1937, 76, Pr., 10. td.

*- *Poročilo o razpravi: Slavica Volf, Slovenska poezija v češki književnosti.*

- 15114 — Ivo Šorli šestdesetletnik. *Slovenec*, 65/1937, 87, 5. td.
- 15115 — Pisatelj Ivo Šorli 60 letnik. *Slovenec*, 65/1937, 88, 8. td.
- 15116 — Stiški menihi v pesmi. Jeronim Korner: U hramu Cistercija, Zagreb 1938. (Pesmi.) *Slovenec*, 65/1937, 192, 5. td; - Prijevod: »Slovenec« o pjesmama J. Kornera. *Hrvatska straža*, 9/1937, 200, 5.
- 15117 — Ob Gregorčičevem spomeniku. *Slovenec*, 65/1937, 205, 5. td.
- 15118 — Ob odkritju Tavčarjevega spomenika v Poljanah. *Slovenec*, 65/1937, 215, 3. td.
- 15119 — F. Bevč: Človek proti človeku. *Slovenec*, 65/1937, 218, 5. td.
- 15120 — Milan Kajž: Tilka. Ljubljana, Samozaložba. *Slovenec*, 65/1937, 235, 5. td.
- 15121 — Ob 50 letnici smrti Fr. Levstika. *Slovenec*, 65/1937, 263, 5. td.
- 15122 — Pridige Janeza Svetokriškega. Sacrum promptuarium. *Slovenec*, 65/1937, 272, 5. td.
- *- *Uredil Mirko Rupel.*
- 15123 — Nekaj novih mladinskih knjig. *Slovenec*, 65/1937, 276, 9. td.
- *- *Poročilo o delih: E. Kästner, Pikica in Tonček; B. Magajna, Čudovita pravljica o Vidu in lahodu belem ptiču.*
- 15124 — Še nekaj mladinskih knjig. *Slovenec*, 65/1937, 277, 5. td.
- *- *Ocena knjig: Jože Kranjc, Noč; Ivan Bačar, Skopuh in druge slovanske pripovedke; Adam Milkovič, Šepavi petelin; Angelo Cerkvenik, Ovčar Runo; Davorin Ravljen, Šimej iz Roža; Josip Ribičič, Palčki (slikanica).*
- 15125 — Kersnik: Kmečke slike in ljudske povesti. Mala knjižnica zv. 8. Z uvodom in opombami priredil prof. I. Kolar. *Slovenec*, 65/1937, 292, 7. td.
- 15126 — Silvin Sardenko. Izbrane pesmi I. zvezek. *Slovenec*, 65/1937: 293, 5. td.
- *- *Silvin Sardenko, psevd. = Alojzij Merhar.*
- 15127 — Izvimo slovensko leposlovje v l. 1937. *Slovenec*, 65/1937, 294, Pr., 4.
- 15128 — Ob smrti urednika dr. Jožeta Debeveca. *Dom in svet*, 50/1937—38, 7, 393—396.

- 15129 — Pregled knjižnega trga v letu 1937. *Slovenec*, 66/1938, 1, 33. td.
- 15130 — Monumentalna izdaja brižinskih spomenikov. V Ljubljani pri Akademski založbi, 1937. *Slovenec*, 66/1938, 11, 5. td.
* - *V redakciji M. Kosa in F. Ramovša.*
- 15131 — »O Vrba, srečna, draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta!« *Slovenec*, 66/1938, 18, 9. td.
* - *O odkupu Prešernove rojstne hiše.*
- 15132 — Ob šestdesetletnici Otona Župančiča. *Slovenec*, 66/1938, 18, 9. td.
- 15133 — Marija Brenčič: Spev tihe doline. Podlipa pri Vrhniki, 1937. *Slovenec*, 66/1938, 32, 5. td.
- 15134 — Fr. Erjavec: Zbrano delo III. Uredil Anton Slodnjak. Jugoslovanska knjigarna. *Slovenec*, 66/1938, 33, 5. td.
- 15135 — L. Mrzel: Bog v Trbovljah. Založba Trbovlje, Ljubljana, 1937. 20 originalnih le-sorezov Maksima Sedeja. *Slovenec*, 66/1938, 34, 5. td.
- 15136 — Ivan Matičič: Živi izviri. Ljubljana, 1937. *Slovenec*, 66/1938, 43, 7. td.
- 15137 — Kanonik Mihael Opeka - književnik. *Slovenec*, 66/1938, 49, 5. td.
* - *Nekrolog.*
- 15138 — Dve mladinski knjigi. *Slovenec*, 66/1938, 64, 5. td.
* - *Poročilo o knjigah: Marija Jezernikova [Marija Wirgler], Beli bratec; Edo Držaj, Rjavček.*
- 15139 — Ob stoletnici rojstva pisatelja dr. J. Mencingerja. *Slovenec*, 66/1938, 71, 9. td.
- 15140 — Ivan Čampa: Iz belih noči. Pesmi. Samozaložba. *Slovenec*, 66/1938, 72, 5. td.
- 15141 — St. Cajnkar: Potopljeni svet. Drama v štirih dejanjih. *Slovenec*, 66/1938, 89, 5. td.
- 15142 — Ob 100 letnici rojstva pesnika Umka-Okiškega. *Slovenec*, 66/1938, 133, 5. td.
* - *Ob odkritju spominske plošče na rojstni hiši na Okiču dne 31. VII. 1938.*
- 15143 — Alojz Gradnik: Večni studenci. Pesmi. Modra ptica 1938. *Slovenec*, 66/1938, 152, 5. td.

- 15144 — Ob stoletnici rojstva Vatroslava Jagića. *Slovenec*, 66/1938, 155, 5. td.
- 15145 — Slovensko pesništvo med prosvetljenstvom in romantiko. *Slovenec*, 66/1938, 160, 5. td.
* - *Ocena doktorske disertacije: Lino Legiša, Slovenska poezija od Vodnikovih Pesmi za polušino do priprav za Kranjsko Čbelico. (1806—1828.)*
- 15146 — Ob 25 letnici smrti dr. Glaserja. *Slovenec*, 66/1938, 163, 5. td.
* - *Ob odkritju spominske plošče na K. Glaserjevi rojstni hiši v Hočah pri Mariboru.*
- 15147 — Legenda o Mariji na Sveti gori. *Slovenec*, 66/1938, 166, 5.
* - *Ocena pesnitve: Joža Lovrenčič, Legenda o Mariji in pastirici Urški.*
- 15148 — O. Župančič - Gladnik: Duma. *Slovenec*, 66/1938, 172, 5. td.
* - *Ocena bibliofilske Gladnikove izdaje Župančičeve pesme Duma.*
- 15149 — Ivan Rob: »Deseti brat«. *Slovenec*, 66/1938, 176, 5. td.
* - *O Robovi travestiji Jurčičevega romana Deseti brat.*
- 15150 — Janez Plestenjak: Potrebujеži. Novele. Samozaložba. *Slovenec*, 66/1938, 200, 5. td.
- 15151 — Pavle Sedmak: Kaplan Martin Čedermac. Slovenska matica 1938. *Slovenec*, 66/1938, 206, 6. td.
* - *Pavle Sedmak, psevd. = France Bevč.*
- 15152 — Razgovor s profesorjem Grivcem. *Slovenec*, 66/1938, 221, 9. td.
- 15153 — Miško Kranjec: Kapitanovi. Roman. Slovenska matica 1938. *Slovenec*, 66/1938, 224, 3. td.
- 15154 — Razvoj in pomen Aškerčeve socialne miselnosti in socialne pesmi. Disertacija dr. Marje Boršnik. *Slovenec*, 66/1938, 225, 3—4. td.
- 15155 — Monsignor dr. Jože Debevce. *Slovenec*, 66/1938, 230, 5. td.
* - *Nekrolog.*
- 15156 — Ivan Zorman: Iz novega sveta. Cleveland, Ohio 1938, natisnila »Ameriška domovina«. *Slovenec*, 66/1938, 249, 3. td.
- 15157 — Slovstvena zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov v vprašanih in odgovorih. Po osnutku dr. Ivana Preglja priredil za tisk dr. France Tomšič. Jugoslovanska knjigarna 1938. *Slovenec*, 66/1938, 264, 3. td.

- 15158 — Janko Mlakar: Izbrani spisi I. del. *Slovenec*, 66/1938, 267, 5. td.
- 15159 — Dr. Dečko in njegova doba: Založil in izdal Vekoslav Spindler v Mariboru, 1938. *Slovenec*, 66/1938, 272, 5. td.
- 15160 — Nove otroške knjižice za sv. Miklavža. *Slovenec*, 66/1938, 278, 5. td.
 *- *O otroških knjigah: Josip Ribičič, Tinkin zajček; Francè Bevk, Čarovnica Čirimbara; Gerard Theodor Rothmann: Bratec in sestrica.*
- 15161 — Ob dvajsetletnici Cankarjeve smrti. *Slovenec*, 66/1938, 284, 9. td.
- 15162 — Izbrano delo Jožeta Cvelbarja. Uredil France Koblar. *Slovenec*, 66/1938, 285, 7.
- 15163 — Anton Tomaž Linhart: Izbrano delo. Uredil Alfonz Grspan. »Cvetje« št. 14. *Slovenec*, 66/1938, 288, 5. td.
- 15164 — Nove knjige za Božič. *Slovenec*, 66/1938, 294, 5. td.
 *- *Poročilo: Oton Župančič, Dela IV. zv.; Rajko Ložar, Kipar France Gorše; France Veber, Nacionalizem in krščanstvo; Albin Breznik, V plamenih rdečega pekla; Silvij Sardenko [Alojzij Merhar], Izbrane pesmi I. in II.; Konči Ahačič, Trije tički (slikanica).*
- 15165 — Slovensko leposlovje v našem dvajsetletju. *Slovenec*, 66/1938, 295, 4.
- 15166 — Janez Jalen: Cvetkova Cilka. Zgodba. Mohorja knjižnica zv. 100. Družba sv. Mohorja 1938. *Dom in svet*, 51/1939, 1/2, 101—103.
- 15167 — Vida Taufer: Veje v vetru. Zbirko pesmi je opremila Gizela Šuklje, natisnila in založila je Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. *Dom in svet*, 51/1939, 5, 286—289.
- 15168 — France Bevk: Legende. Nova založba, 1939. *Dom in svet*, 51/1939, 6, 350—353.
- 15169 — Janez Jalen: Cvetkova Cilka. Zgodba. *Slovenec*, 67/1939, 8, 5. td.
- 15170 — Hrvatska povest iz slovenskih krajev. *Slovenec*, 67/1939, 9, 5. td.
 *- *O povesti: Velimir Deželić, Sitna sreča.*
- 15171 — Ob 90 letnici Prešernove smrti. *Slovenec*, 67/1939, 32, 8. td.
- 15172 — Alojzij Gradnik: Večni studenci. *Slovenec*, 67/1939, 33, 8. td.
- 15173 — Miško Kranjec: Kapitanovi. *Slovenec*, 67/1939, 33, 8. td.
- 15174 — Stanko Cajncar: Potopljeni svet. *Slovenec*, 67/1939, 33, 8. td.

- 15175 — XIX. stoletje v slovenski kulturni zgodovini. France Kidrič: Zgodovina slovenskega slovstva, zv. 5. Izdala Slovenska matica, 1938. — Kidrič-Prešeren, 1800 do 1838. Življenje pesnika in pesmi. II. del: Biografija. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. — Ivan Prijatelj: Kulturna in politična zgodovina Slovencev 1848—1895. Uredil Anton Ocvirk. I., II., III. zv. Založila Akademski založba 1938. *Slovenec*, 67/1939, 54, 9. td.
- 15176 — Nova češka katoliška revija »Výhledy« in študija o Sardenku. *Slovenec*, 67/1939, 57, 8. td.
* - *Sardenko, psevd. Alojzij Merhar.*
- 15177 — Miniaturna izdaja Prešerna. *Slovenec*, 67/1939, 69, 8. td.
* - *Ocena izdaje Akademski založbe v Ljubljani.*
- 15178 — Pogovor z muslimanskim pisateljem Hifzi Bjelevcem. *Slovenec*, 67/1939, 72, 8. td.
- 15179 — Ivan Zorec: Iz nižav in težav. Pot ubožnega slovenskega dijaka. Mohorjeva knjižnica, zv. 101. *Slovenec*, 67/1939, 79, 8. td.
- 15180 — Nova pesniška zbirka. Vida Taufcer: Veje v vetru. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. *Slovenec*, 67/1939, 80, 8. td.
- 15181 — Davorin Petančič: Slovenskega kmeta povest (v desetih podobah). III. zv. Knjižnice Kmetске zveze 1939. *Slovenec*, 67/1939, 88, 8. td.
- 15182 — Cvetko Golar - 60 letnik. *Slovenec*, 67/1939, 101, 8. td.
- 15183 — Slovenska književnost v nemškem pregledu evropskih literatur. *Slovenec*, 67/1939, 105, 8. td.
* - *O knjigi: »Die Gegenwartsdichtung der europäischen Völker«, uredil Kurt Wais. Junker & Dünhaupt, Berlin. Jugoslovanske literature obdelal Alois Schmaus.*
- 15184 — Prešernov dom - spomenik slovenski kmečki hiši. *Slovenec*, 67/1939, 113, 5. td.
* - *Ob otvoritvi Prešernovega doma v Vrbi.*
- 15185 — Ob Prešernovi hiši. *Slovenec*, 67/1939, 115, 1. td.
* - *Uvodni članek ob odkupu Prešernove rojstne hiše v Vrbi.*

- 15186 — Dve mladinski knjigi. *Slovenec*, 67/1939, 122, 8. td.
 *- *Ocena knjig: Sonja Sever, Čevljarček Palček. Družba sv. Mohorja. 1938; Marija Hamsun, Otrok z Dolgega brega. Prevela Mara Puntarjeva. Jugoslov. tiskarna.*
- 15187 — France Bevk: Legende. Založila Nova založba v Ljubljani, 1939. *Slovenec*, 67/1939, 138, 8. td.
- 15188 — Anton Ingolič: Soseska. Slovenska matica v Ljubljani, 1939. *Slovenec*, 67/1939, 140, 8. td.
- 15189 — Igo Gruden: Dvanajsta ura. Slovenska matica v Ljubljani, 1939. *Slovenec*, 67/1939, 141, 8. td.
- 15190 — Prežihov Voranc: Požganica. Roman iz prevratnih dni. »Naša založba« v Ljubljani. *Slovenec*, 67/1939, 153, 8. td.
 *- *Prežihov Voranc, psevd. = Lovro Kuhar.*
- 15191 — Razpis banovinskih literarnih nagrad. *Slovenec*, 67/1939, 158, 8. td.
 *- *Poročilo o nagrajenih delih: Pavel Sedmak [France Bevk], Kaplan Martin Čedermac; Igo Gruden, Dvanajsta ura; Janez Jalen, Cvetkova Cilka; Vida Taufer, Veje v vetru; Vladimir Bartol, Alamut; Ivo Šorli, Večne vezi.*
- 15192 — Pogovor o »Igri o kraljevstvu božjem« na Kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. *Slovenec*, 67/1939, 162, 8. td.
 *- *Pogovor s pisateljem navedene igre Nikom Kuretom.*
- 15193 — Emanuel Kolman: »V svetlobah in sencah«. *Slovenec*, 67/1939, 204, 7. td.
- 15194 — Knjiga o Aškercu. *Slovenec*, 67/1939, 215, 8. td.
 *- *Ocena knjige: Marja Boršnik-Škerlakova, Aškerc. Založba Modre ptice.*
- 15195 — Joža Lovrenčič: Sholar iz Trente. *Slovenec*, 67/1939, 234, 8. td.
- 15196 — Izbrane poezije Gregorčiča v žepni obliki. *Slovenec*, 67/1939, 240, 8. td.
 *- *Ocena miniaturne izdaje Akademske založbe.*
- 15197 — Četrty zvezek Frjavčevih Zbranih spisov. *Slovenec*, 67/1939, 263, 8. td.
- 15198 — Tinček in Tonček. *Slovenec*, 67/1939, 271, 8. td.

*- *Ocena knjige, ki jo je napisal Mirko Kunčič.*

- 15199 — Aleša Ušeničnikova Izbrani spisi I. zvezek. *Slovenec*, 67/1939, 293, 8. td.
- 15200 — [Stopetdeset] 150 let prve slovenske igre. L. inhartova »Županova Micka«. *Slovenec*, 67/1939, 294, 15. td.
- 15201 — Mohorjeve knjige za leto 1940. Koledar in Večernice. *Slovenec*, 67/1939, 296, 8. td.
- * *Ocena Koledarja 1940 in Slovenskih večernic* zv. 92. France Bevk, *Pravica do življenja*.
- 15202 — Pregled slovenskega književnega trga v letu 1939. *Slovenec*, 67/1939, 298, 15. td.
- 15203 — Knjige založbe Sigma v Gorici. *Dom in svet*, 52/1940, 3, 179—180. T. D.
- *- *Ocena del: France Bevk, Plešinož; Deca raja; Pratika, 1940.*
- 15204 — Ob petdesetletnici Franceta Bevka. *Dom in svet*, 52/1940, 8, 509—510. T. D.
- 15205 — [Petinsedemdeset] 75-letnica Lee Faturjeve. *Dom in svet*, 52/1940, 9, 574. T. D.
- 15206 — Drevo v samoti. Pesmi. Severin Šali. *Naša knjiga*, 1/1940, 1, 12. td.
- 15207 — S potepuško palico. Pesmi. Dušan Ludvik. *Naša knjiga*, 1/1940, 1, 13. td.
- 15208 — Suvremena slovenska lirika. *Savremenik*, 28/1940, 1/8, 237—239.
- 15209 — Detelovi Zbrani spisi IV. zvezek. *Slovenec*, 68/1940, 20, 8. td.
- *- *Uredil Jakob Šolar:*
- 15210 — Jože Kastelic: Prve podobe. *Slovenec*, 68/1940, 21, 8. td.
- 15211 — Ludvik Puš: Kmečki stan. *Slovenec*, 68/1940, 29, 8. td.
- 15212 — Knjiga o stikih slovenskih in hrvatskih Krekovcev med vojno. Peter Grgec: Krava služba. *Slovenec*, 68/1940, 37, 8; td. - *Hrvatska straža*, 12/1940, 40, 4.
- * *Ocena avtobiografskega opisa vojnih let 1914—1916 Petra Grgca. Društvo sv. Jeronima, št. 169.*
- 15213 — Fr. Kidrič: Zoisova korespondenca. *Slovenec*, 68/1940, 49, 8. td.
- 15214 — F. S. Finžgar: Štiri ljudske igre. *Slovenec*, 68/1940, 69, 8. td.
- *- *Ocena IX. zvezka Finžgarjevih Zbranih spisov. Izd. Nova založba v Ljubljani.*
- 15215 — Proslava 50-letnice Jožeta Lovrenčiča. *Slovenec*, 68/1940, 93, 8. td.

- * - *Poročilo o akademiji na Rokodelskem odru v Ljubljani.*
- 15216 — Pogleđi. *Slovenec*, 68/1940, 110, 8. td.
- * *Ocena knjižic Akademске založbe: Fran Levstik, Besede Slovincem; Fran Stelè, Umetnost v Primorju; Fran Mesesnel, Jože Petkovšek.*
- 15217 — Silva Trdina: V provinci. *Slovenec*, 68/1940, 125, 8. td.
- 15218 — Ušeničnikovih Izbranih spisov III. zvezek. *Slovenec*, 68/1940, 133, 8. td.
- 15219 — Anton Ingolič: Na splavih. *Slovenec*, 68/1940, 134, 8. td.
- * *Izd. založba Modra ptica v Ljubljani.*
- 15220 — Hrvatska povest o bitki na Soči. *Slovenec*, 68/1940, 140, 8. td.
- * *Poročilo o knjigi: Petar Grgec, U paklenom trokutu. I—II.*
- 15221 — Janka Mlakarja: Spomini. *Slovenec*, 68/1940, 144, 8. td.

Knjiga 3 – 1 Nauka o književnosti – I/3 Historia stranih književnosti (1959, str. 148—151)

- 6071 **DEBELJAK, Tine.** Otokar Březina. (Študija.) *Dom in svet*, 42/1929, 3, 80—85.
- 6072 — Epilog k O. Březini. (Študije in polemike.) *Dom in svet*, 42/1929, 10, 310—315.
- * *Pregled študij in polemik o Otokarju Březini.*
- 6073 — V domu in na grobu Ot. Březine. *Slovenec*, 57/1929, 280, 7.
- * *V mestu Jaroměřice (Moravska).*
- 6074 — Ferdinand Goetel: Srce ledovja. (Serce ledów.) Povest. 1930. *Dom in svet*, 43/1930, 5/6, 175.
- 6075 — Zofja Nalkowska: Dom žensk. (Dom kobiet.) Igrokaz v 3 dejanjih. Varšava 1930. *Dom in svet*, 43/1930, 5/6, 175—176.
- 6076 — Dva obraza iz novejše poljske literature. (F. A. Ossendowski in F. Goetel.) *Dom in svet*, 43/1930, 8, 248—250; 9/10, 319—322.
- * *Prikazana Ferdynand Antoni Ossendowski in Ferdynand Goetel.*
- 6077 — Knjige Slovenske matice za 1. 1930. Reymont-Glonar: Kmetje. II. Zima. III. Pomlad. (Prevodi iz svet. knjiž. XI. in XII.) Calderon-Župančič: Sodnik Zalamejski. (Prevodi iz svet. knjiž. XIV.) Janko Šlebinger: Publikacije Slov. matice od 1. 1864 do 1930. *Dom in svet*, 43/1930, 9/10, 326.

- 6078 — Jan Kochanowski. Ob štiristoletnici rojstva slavnega največjega staropoljskega pesnika po najnovejših poljskih virih priredil in v ljubljanskem radiu 18. septembra 1930. predaval -. *Alladika*, 11/1930, 11, 426—428; 12, 464—465.
- 6079 — Smrt Vladislava Orkana. *Slovenec*, 58/1930, 124, 6.
* *Władysław Orkan. Nekrolog.*
- 6080 — Ferdinand Goetel. Studija iz novejšje poljske literature. *Dom in svet*, 44/1931, 1/2, 75—80.
- 6081 — Redne publikacije Založbe Modre ptice za 1. 1930. Hamsun-Kresal: Blagoslov zemlje. Roman. Čehov-Vidmar: Anjuta. Novela. Galsworthy-Župančič: Temni cvet. Roman. Merimée-Župančič: Šentjernejska noč. Roman. *Dom in svet*, 44/1931, 3/4, 183—186.
* - *Poročilo o delih: Knut Hamsun, Blagoslov zemlje. Prev. Rudolf Kresal. - Anton Pavlovič Čehov, Anjuta. Prev. Josip Vidmar. - John Galsworthy, Temni cvet. Prev. Oton Župančič. - Prosper Mérimée, Šentjernejska noč. Prev. Oton Župančič.*
- 6082 — Ivan Cankar: Novele. Przeložyla Ela Molè. Z. predmowa Vojeslava Molè. Biblioteka Jugoslovianaška. Tom II. Dorn Ksiazki Polskicj. Warszawa 1931. *Dom in svet*, 15/1932, 3/4, 156—158.
- 6083 — Alfred Tennyson: Enoch Arden. Iz angleščine prev. J. Debevec. Izd. in založila Vigred, Ljubljana 1931. *Dom in svet*, 45/1932, 5/6, ovitek, 3.
* - *O prevodu: Enoch Arden.*
- 6084 — Jiří Wolker: Pravljice. Poslovenila Silva Trdina. Ilustriral kipar Fr. Gorše. Založba Modra ptica v Ljubljani 1931. *Dom in svet*, 45/1932, 9/10, 413—414.
- 6085 — Biblioteka jugoslovianaška u Varšavi. *Razvršje*, 1/1932, 1, 39. [Čir.]
* - *Poročilo o delih: Ivan Mažuranić, Šmieré Smail-agi Čengića. Prev. Antoni Boguslawski. — Ivan Cankar, Nowele. Prev. Ela Molè.*
- 6086 — Boleslav Prus: Faraon. Iz poljščine prev. France Koblar. Ljudska knjiž. 48—50. I.—III. zv. Jugoslov. knjigarna, Ljubljana 1932—33. *Dom in svet*, 46/1933, 9/10, 543—547.

- 6087 — Milo Urban, Živi bič. Iz slovaščine prev. dr. Fr. Stelè.— Lepslovna knjižnica 9. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana 1932. *Dom in svet*, 47/1934, 6/7, 374—375.
- 6088 — Kossak-Szczucka: Legniško bojišče. Roman. Prev. France Vodnik. Ljudska knjižnica, zv. 52. Jugoslovanska knjigarna, 1933. *Dom in svet*, 48/1935, 3, 163—165. T. D.
* - *Zofia Kossak-Szczucka. Poročilo o delu -*.
- 6089 — André Gide: Vatikanske ječe. Ironičen roman. — Prev. A. Ocvirk. Tiskovna zadruga. *Slovenec*, 63/1935, 39, 4. td.
- 6090 — Francoska antologija jugoslovanske poezije. *Slovenec*, 63/1935, 158, 4. td.
* - *O antologiji Anthologie de la poésie yougoslave des XIX. et XX. siècles in o uvodu Miodraga Ibrovca.*
- 6091 — Dorgelès: Leseni križi. Prev. I. Klemenčičeva. Jugoslovanska knjigarna. Ljudska knjižnica 58. *Slovenec*, 63/1935, 164, 4. td.
* - *Roland Dorgelès. Poročilo o delu -*.
- 6092 — Dve knjigi slovanske proze. *Slovenec*, 63/1935, 193, 4. td.
* - *Savremene češke pripovetke. Prev. Jaroslav Mali. Izd. Luča. Beograd 1934. — Savremene poljske pripovetke. Prev. Krešimir Georgijević. Izd. Luča. Beograd 1935.*
- 6093 — Grof Barbo: Bela krogla. Roman. Ljubljana. *Slovenec*, 63/1935, 203, 5. td.
* - *Robert Barbo. Poročilo o delu -*, prev. iz nemškega rokopisa.
- 6094 — Selma Lagerlöf: Klara Gulleborg. Prev. France Vodnik. Lepslovna knjižnica 21. *Slovenec*, 63/1935, 221, 4. td.
- 6095 — Scoville: Za Inkinim smaragdom. Poslovenil P. Holeček. Mohorjeva knjižnica, zv. 76. *Slovenec*, 63/1935, 222, 4. td.
* - *Samuel Scoville. Poročilo o delu -*.
- 6096 — Molière: Jurij Tepček. Poslovenil Iv. Koštiál. Novo mesto 1935. *Slovenec*, 63/1935, 250, 5. td.
- 6097 — Helena Halaška: Lamotski župnik. Krekova knjižnica zv. 17. *Slovenec*, 63/1935, 254, 5. td.

* - *Helene Haluschka. Poročilo o delu. - Prev. Evstahij Berlec.*

6098 — Horatius Flaccus: Izbor iz satir in piscem. Prev. Škerlj Amat in Sovre Anton. Mala knjižnica tiskarne Merkur, zv. 5. *Slovenec*, 63/1935, 262, 5. td.

6099 — Štefan Žeromski in Vladislav St. Reymont. (Ob prvi desetletnici smrti.) *Slovanski svet*, 1/1935—36, 2, 33—38.

6100 — Jan Kasprowicz (ob 10-letnici smrti). *Slovanski svet*, I/1935—36, 7/10, 167—173.

6101 — Bolgarska književnost. *Slovenec*, 64/1936, 45, 6. td.

6102 — Paul Keller: Ilagarin sin. Prva knjiga. Krekova knjižnica zv. 18. *Slovenec*, 64/1936, 59, 5. td.

6103 — Habberton: Helenina otroka. Mohorjeva knjižnica, zv. 82. *Slovenec*, 64/1936, 78, 5. td.

* - *John Habberton. Poročilo o delu -*

6104 — Stoletnica pesnitve »Maj« čiškega pesnika K. H. Machc. *Slovenec*, 64/1936, 93, 5. td.

6105 — Martin Kukučim: Iliša v bregu. Roman. Leposlovna knjižnica 22. Jugoslovanska knjigarna. *Slovenec*, 64/1936, 97, 5. td.

* - *Prev. Viktor Smolej. - Martin Kukučim, psevd. - Matej Bencur.*

6106 — Franz Prešeren: Gedichte. Auswahl u. Übertragung von Lili Novy. Ljubljana 1936. Akademski založba. *Slovenec*, 64/1936, 114, 5.

* - *Podatek o avtorju: Lj. c.*

6107 — Grazia Deledda. *Slovenec*, 64/1936, 187, 5. td.

6108 — Povest o novi Nemčiji. *Slovenec*, 64/1936, 204, 13. td.

* - *Zbigniew Grabowski. O članku - o književnosti v Nemčiji, izšlem v časopisu Ilustrowany kuryer.*

6109 — Roman o Julijskih Alpah. Gustav Renker: Pet mož gradi pot. Poslovenil P[avel] Debevec. *Slovenec*, 64/ 1936, 224, 5. td.

6110 — Jugoslawische Frauenlyrik. *Slovenec*, 64/1936, 227, 5. td.

* - *Zbirko je uredila in prevedla Lili Novy.*

- 6111 — Meško v češčini. *Slovenec*, 64/1936, 232, 5. td.
*- *Poročilo o delu: Franc Ksaver Meško, Z mého deniku. Prev. Antoš. Horskák.*
- 6112 — Razstava češkoslovaške knjige. Jaroslav Durvch. *Slovenec*, 64/1936, 252, 9. td.
*- *Prikazan J. Durych.*
- 6113 — Ob stoletnici smrti K. II. Machy. *Slovenec*, 64/1936, 255, 5. td.
*- *Prikazan Karel Hlynek Mácha.*
- 6114 — Deledda Grazia, Golobje in jastrebi. Iz italijanščine prev. Lovrenčič Joža. *Slovenec*, 64/1936, 256, 5. td.
- 6115 — Ob 125 letnici J. K. Erbcna. *Slovenec*, 64/1936, 258, 9. td.
*- *Prikazan Karel Jaromír Erben.*
- 6116 — Stoletnica rojstva največjega poljskega pridigarja, pisatelja P. Piotra Skarge, S. J. *Slovenec*, 64/1936, 260, 5. td.
- 6117 — Zanimiv preobrat v francoski prozi. *Slovenec*, 64/1936, 264, 9. td.
*- *O članku Františka Götza v Literarnih novicah o francoskem romanu.*
- 6118 — Nekaj o Svenssonu. *Slovenec*, 64/1936, 292, 9. td.
*- *Prikazan Jon Svensson.*
- 6119 — Ob 20 letnici smrti II. Sienkiewicza. *Slovenec*, 64/1936, 292, 9. td.
*- *Prikazan Henryk Sienkiewicz.*
- 6120 — P. Peter Lippert. *Slovenec*, 65/1937, 1, 9. td.
- 6121 — Ob 50 letnici dr. B. Vybírala. *Slovenec*, 65/1937, 9, 5. td.
*- *Prikazan Bohuš Vybíral.*
- 6122 — Ob stoletnici Puškinove smrti. *Slovenec*, 65/1937, 31, 9. td.
- 6123 — F. X. Šalda. *Slovenec*, 65/1937, 77, 5. td.
*- *Prikazan František Xaver Šalda.*
- 6124 — Jese in Marija. Spisala Enrica v. Handel-Mazzetti. Iz nemščine poslovenil Ivan Pregelj. *Slovenec*, 65/ 1937, 92, 5. td.

- 6125 — Italijansko-hrvatska knjiga. *Slovenec*, 65/1937, 181, 5. td.
 *- *Italijanski prevod srbskohrvatskih novel: Umberto Urbani, Il ponte sulla Žepa ed altre novelle serbocroate.*
- 6126 — Razgovor s prevajalcem Antošem Horsákom. *Slovenec*, 65/1937, 182, 5. td.
 *- *O Francu Ksaverju Mešku in prevodu njegovih del.*
- 6127 — Alja Rahmanova: »Tovarna novega človeka«. *Slovenec*, 65/1937, 224, 5. td.
 *- *Prev. Leopold Stanek.*
- 6128 — Gogolj: »Revizor«. Cvetje iz domačih in tujih logov, zv. 13. *Slovenec*, 65/1937, 238, 5. td.
 *- *Nikolaj Vasil'evič Gogol'. Poročilo o delu -.*
- 6129 — Češke državne nagrade za leto 1937. *Slovenec*, 65/1937, 250, 5. td.
 *- *Prikazani nagrajeni pisatelji: Marie Pujmanová, Jindřich Vodák, František Křelina, Karel Čapek, Timrava [Božena Slamčíková]. - Po članku Josefa Hore.*
- 6130 — Puškin v južnoslovanskih književnosti. *Slovenec*, 65/1937, 265, 5. td.
 *- *Poročilo o zborniku Beogradskij Puškinskij sbornik. Red. Evgenije Anjičkov.*
- 6131 — Desetletnica smrti Gustava Danilowskega. *Slovenec*, 65/1937, 268, 9. td.
- 6132 — Anton Coolen: Brabantski rod. Prev. Dora Vodnik. Jug. knjigarna 1937. *Slovenec*, 65/1937, 291, 5. td.
- 6133 — Problem Aleksandra Sergejeviča Puškina. Za stoletnico njegove smrti 10. februarja 1937. *Dom in svet*, 50/1937—38, 1/2, 42—66.
 *- *Prikazan A. S. Puškin.*
- 6134 — Josef Hora. *Obzorja*, 1/1938, 12, 445—452.
- 6135 — Češka književnika v Ljubljani. *Slovenec*, 66/1938, 6, 9. td.
 *- *Prikazana Josef Hora in Karel Nový.*
- 6136 — K. H. Rostworowski. *Slovenec*, 66/1938, 31, 5. td.
 *- *Karol Hubert Rostworowski. Nekrolog*

- 6137 — Barclay: Rožni venec. Roman. Jugoslovanska knjigarna. *Slovenec*, 66/1938, 32, 5. td.
* - *Florence L. Barclay. Poročilo o delu - Prev. Blaž Poznič.*
- 6138 — Hildur Dixelius: Sara Alelija. Roman. Poslovenil France Vodnik. Jugoslovanska knjigarna. Lepslovna knjižnica 27. *Slovenec*, 66/1938, 50, 5. td.
- 6139 — Janko Lavrin: Dostojevski, Nietzsche, Tolstoj. Psihokritične študije. Prev. Peter Donat [Miran Deržaj]. Modra ptica. *Slovenec*, 66/1938, 82, 5. td.
- 6140 — Bolgari v Slovencih. *Slovenec*, 66/1938, 94, 5. td.
* - *O prevodih bolgarskega leposlovja v slovenščino.*
- 6141 — Razgovor s prevajalcem Jurčičevega »Kozjaka« v francoščino. *Slovenec*, 66/1938, 134, 5. td.
* - *Ob izidu knjige: Josip Jurčič, Georges Kóziak. Prev. Ferdinand Kolednik.*
- 6142 — Ševčenko v tujih prevodih in v slovenskih posebej. *Slovenec*, 66/1938, 149, 5. td.
* - *Taras Grigor'evič Ševčenko. O prevajanju - na tuje jezike in o slov. prevajalcu Josipu Abramcu.*
- 6143 — Liriche slovene moderne. Izbral in prevedel Luigi Salvini. *Slovenec*, 66/1938, 154, 5. td.
* - *Izd. Akademsko založba v Ljubljani.*
- 6144 — Francoska akademija je odlikovala francoski prevod Jurčičevega »Kozjaka«. *Slovenec*, 66/1938, 195, 5. td.
* - *Poročilo o delu: Josip Jurčič, Georges Kóziak. Prev. Ferdinand Kolednik.*
- 6145 — Slovensko slovstvo v italijanskih prevodih. *Slovenec*, 66/1938, 199, 5. td.
* - *Poročilo o antologiji Liriche slovene moderne. Red. Luigi Salvini.*
- 6146 — Bolgarski pesnik Dimitri Panteleev v Ljubljani. *Slovenec*, 66/1938, 220, 5. td.
- 6147 — Slovaška antologija slovenske moderne lirike. *Slovenec*, 66/1938, 226, 3. td.
* - *Antologijo je pripravil Koloman K. Geraldini in bo izšla pod naslovom Piesne zpod Triglava.*

- 6148 — Dva bolgarska romana v slovenščini. *Slovenec*, 66/1938, 234, 3—4. td.
 *- *Poročilo o delih: Jordan Jovkov, Žanjec. Prev. Alojzij Bolhar. - Bojan Isaev. Rojeni smo na Balkanu. Prev. Stane Melihar.*
- 6149 — Benvenuto Cellini: »Življenje«. Prev. in z opombami opremil Stanko Škerlj. *Slovenec*, 66/1938, 238, 3. td.
- 6150 — Ob stoletnici podkarpatsko-ruskega pesnika I. A. Silvaja. *Slovenec*, 66/1938, 254, 5.
 *- *Prikazan Ivan Anlonovič Silvaj.*
- 6151 — Letošnja Nobelova nagrajenka: Pearl Buck. *Slovenec*, 66/1938, 265, 5. td.
- 6152 — Alphonse Daudet: Pisma iz mojega mlina. Poslovenil dr. Janko Tavzes, ilustriral in grafično opremil slikar-grafik E. Justin. - Založba »Satura« 1938. *Slovenec*, 66/1938, 266, 3. td.
- 6153 — Ob osemdesetletnici Selme Lagerlöf. *Slovenec*, 66/1938, 269, 5. td.
- 6154 — [Petinosmdeset] 85 letnica slovaškega voditelja »očka« Škultéty-a. *Slovenec*, 66/1938, 279, 9. td.
 *- *Prikazan Jozef Škultéty.*
- 6155 — Karel Čapek umrl. *Slovenec*, 66/1938, 296, 5. td.
- 6156 — Proslava Puškinove stoletnice v Sovjetski Rusiji. *Slovenski jezik*, 1/1938, 172—176.
 *- *Ob stoletnici smrti.*
- 6157 — Češki narod se je poklonil pesniku »Maja«. *Dom in svet*, 51/1939, 5, 300—301.
 *- *Prikazan Karel Hynek Mácha.*
- 6158 — Dva poljska kulturna jubileja. *Dom in svet*, 51/1939, 8, 446—455; 9, 512—522.
 *- *Prikazani Juljusz Slowacki in Jan Matejko.*
- 6159 — Češki katoliški dnevnik o K. Čapku. *Slovenec*, 67/1939, 3, 5. td.
 *- *Karel Čapek. Ob smrti -.*
- 6160 — Feliks Salten: Bambek. Prev. Vinko Lavrič, Mohorjeva knjižnica zv. 103. *Slovenec*, 67/1939, 56, 8. td.

- 6161 — Ivan Vazov: Pod jarmom. Jugoslovanska knjigarna, 1938, Ljudska knjižnica. Poslovenil Fr. Bevk. *Slovenec*, 67/1939, 73, 8. td.
- 6162 — Eva Curie: Gospa Curie. Poslovenil Stane Melihar. Modra ptica, 1939. *Slovenec*, 67/1939, 111, 8. td.
- 6163 — Ivan Vazov: Pod jarmom. II. del. Prev. France Bevk. Jugoslov. knjigarna, 1939. Ljudska knjižnica 65. *Slovenec*, 67/1939, 112, 8. td.
- 6164 — Nove mladinske knjige. *Slovenec*, 67/1939, 142, 8. td.
 *- *Poročilo o delih: Wilhelm Hauffove pravljice, 1. in II. Prev. Josip Osana. - Angel Karalijčev, Pri ognjišču. Zbirka bolgarskih narodnih pravljic in pripovedk. Prev. Alojzij Bolhar. - Dedek Miha. Slikanica. Slikala Marta in Radovan Klopčič, besedilo priredila Anica Černejeva.*
- 6165 — Jurčič in Levstik v srbohrv. prevodih. *Slovenec*, 67/1939, 147, 8. td.
 *- *Poročilo o delih v prevodu Krešimira Georgijevića: Fran Levstik, Martin Krpan i Putovanje od Litije do Čateža. - Josip Jurčič, Pripovetke.*
- 6166 — Handel-Mazzetti: Jese in Marija. (II. del.) Roman. Poslovenil dr. Ivan Pregelj. Jugoslovanska knjigarna, 1939. *Slovenec*, 67/1939, 150, 8. td.
 *- *Enrika Handel-Mazzetti. Poročilo o delu -.*
- 6167 — Marija Majerova: Rudarska balada. *Slovenec*, 67/1939, 211, 8. td.
 *- *Marie Majerová. Poročilo o romanu -.* Prev. Fran Bračič. Založba Cesta. Ljubljana.
- 6168 — Poljsko-češki roman o svetem Vojtuhu. Slovence, 67/1939, 241, 8. td.
 *- *O delu: Maria Czeska, Kristov rytiř. Iz poljščine v češčino prev. K. Otypka. Brno 1939.*
- 6169 — Miško Kranjec v srbsčini. *Slovenec*, 67/1939, 253, 8. td.
 *- *Poročilo o delu: Miško Kranjec, Pripovetke. Prev. Tone Potokar.*
- 6170 — Ob smrti velikega češkega katoliškega pesnika X. Dvořaka. *Slovenec*, 67/1939, 274, 8. td.
 *- *Prikazan Xaver Dvořak.*

- 6171 — Češki kritik Arne Novak - mrtev. *Slovenec*, 67/1939, 275, 8. td.
- 6172 — Kazimierz Wierzyński. *Dom in svet*, 52/1940, 1, 64.
- 6173 — Antoni Potocki - Jan Lorentowicz - Kazimierz Przerwa Tetmajer umrli v Varšavi. *Dom in svet*, 52/1940, 3, 188—190.
- 6174 — Književnost nove poljske emigracije. *Dom in svet*, 52/1940, 5, 318—320. T. D.
* - *Po članku: Ksawery Pruszyński, Literatura emigracji walczącej. Les Nouvelles polonaises, 1. III. 1940.*
- 6175 — Izredne knjige Mohorjeve družbe. *Slovenec*, 68/1940, 17, 8. td.
* - *Poročilo o knjigah: Henry Bordeaux, Strah pred življenjem. Prev. Anton Anžič. - Ruske pravljice. Red. Jakob Grčar. - Lisbeth Burger, Štirideset let babica. Prev. Jože Lovec. - Jože Smrdlu, Krašenje cerkva. - Hugo Turk, O zdravju in boleznih domačih živali.*
- 6176 — Papini: Priče trpljenja Gospodovega. *Slovenec*, 68/1940, 19, 8. td.
* - *Giovanni Papini. Poročilo o delu - Prev. Vinco Beličič.*
- 6177 — Pesmi izpod Triglava. Slovaška antologija slovenskih modernih pesmi. *Slovenec*, 68/1940, 23, 8. td.
* - *Prev. Koloman K. Geraldini: Piesne zpod Triglava.*
- 6178 — Zaroke in poroke. *Slovenec*, 68/1940, 35, 8. td.
* - *Poročilo o prevodu črtic: Zaroke in poroke. Nemški avtor ni označen. Prev. Franc Premrl.*
- 6179 — Lipplov Mrtvaški ples v Sovretovem prevodu. *Slovenec*, 68/1940, 36, 8. td.
* - *Poročilo o delu: Alois Johannes Lippl, Mrtvaški ples. Prev. Anton Sovrè.*
- 6180 — Sedmakov Kaplan Čedrmac v slovaškem prevodu. *Slovenec*, 68/1940, 104, 8. td.
* - *Poročilo o delu: Kaplán Martin Čedrmac. Prev. Koloman K. Geraldini. - Pavle Sedmak, psevd. = Francè Bevk.*
- 6181 — R. Hichens: Alahov vrt. *Slovenec*, 68/1940, 121, 8. td.
* - *Robert Hichens. Poročilo o delu - Prev. Anton Anžič.*

- 6182 — Drobiž iz slovaškega kulturnega življenja. *Slovenec*, 68/1940, 146, 8. td.
- *- *Vsebinska: 1. Sedmakov Kaplân Martin Čedernac v slovaški luči. Ocena prevoda Kolomana K. Geraldinija v Narodnih novinah. 2. O razpravi univ. prof. dr. Fr. Steleta, Moderna umetnost v luči XIX. stoletja v slovaški reviji »Svočačov«, 1940.*
- 6183 — Puškinova pravljica o ribiču in ribici. Njena problematika in njen pomen za Puškina-folklorista. *Slovenski jezik*, 3/1940, 132—150.
- *- *Poročilo o pravljici Skazka o rybake i rybke.*

Knjiga 4 – Nauka o književnosti II/1 Jugoslavenska književnost – poezija (1959, str. 458—459)

- 18267 — **DEBELJAK, Tine.** Na poletnem sprehodu. *Zora-Luč*, 23/1920—21, 3/4, 75—76.
- 18268 — Srenada. *Zora-Luč*, 23/1920—21, 3/4, 76; - *Križ na gori*, 1/1924—25, 3/5, 73; - *Dom in svet*, 38/1925, 8, 263.
- * *U listu Zora-Luč tekst takoder slovenski.*
- 18269 — Ob rdeče zasenčene luči. *Zora-Luč*, 23/1920—21, 6, 157.
- 18270 — V mesečini. *Zora-Luč*, 23/1920—21, 6, 157.
- 18271 — Zbežala je... *Zora-Luč*, 23/1920—21, 7, 193.
- 18272 — Črna roža. *Dom in svet*, 34/1921, 10/12, 180.
- 18273 — Jesenska pesem deklice. *Dom in svet*, 34/1921, 10/12, 181.
- 18274 — Orientalna deklica. *Dom in svet*, 34/1921, 10/12, 181.
- 18275 — V meglene dalje. (Rdeče črke žene.) *Dom in svet*, 34/1921, 10/12, 181.
- 18276 — Fantovska. *Plamen*, 1/1921, 6, 66.
- 18277 — Zimska žalostna. *Plamen*, 1/1921, 11, 131.
- 18278 — Za god. *Vrtec*, 51/1921, 7/8, 90.
- 18279 — Pastirček s piščalko. *Luč*, 17/1921—22, 1, 10.
- 18280 — Telemah na obali. (Pesem novega rodu svojemu Mornarju tistih dni - + Mahnič.) *Mentor*, 12/1921-22, 5/6, 69—70.
- *- *Antonu Mahnič.*

- 18281 — Rdeče kadilo. Jožetu Pibru - Jožetu Žibertu (+15. avgusta 1921). *Almanah katoliškega dijaštva*, 1922, 50—51.
- 18282 — Ugasle svetiljke. *Almanah katoliškega dijaštva*, 1922, 52.
- 18283 — Mrzel smehljaj. *Dom in svet*, 35/1922, 7/8, 329.
- 18284 — Ura z lobanjo. *Dom in svet*, 35/1922, 9/10, 358.
* - *Avtor napačno podpisan: Tone Debeljak.*
- 18285 — Nevesta. *Dom in svet*, 36/1923, 1, 15.
- 18286 — Rajska ptica. *Dom in svet*, 36/1923, 2, 42.
- 18287 — Magdalena. *Dom in svet*, 36/1923, 4, 105.
- 18288 — Balada. *Dom in svet*, 36/1923, 9/10, 267.
- 18289 — Starka. *Dom in svet*, 36/1923, 9/10, 279.
- 18290 — Nedeljska samostanka. *Mladika*, 4/1923, 3, 90.
* - *Objavljene 3 pesmi.*
- 18291 — Ovčarček. *Mladika*, 4/1923, 3, 92.
- 18292 — Pastirček z ovčico. *Mladika*, 4/1923, 3, 92.
- 18293 — Težke ure. *Mladika*, 4/1923, 3, 92.
- (Številka 18294 je izpuščena!)
- 18295 — Zazibalka. Po A. Majkovu. *Mladika*, 4/1923, 6, 220.
- 18296 — Zlomljena piščal. (Žalostna pravljica.) *Mladika*, 4/1923, 7, 256.
- 18297 — Škofu, vladiki, svečeniku, učniku. *Slovenec*, 51/1923, 118, 2. T. D.
* - *Antoni Bonaventuri Jegliču.*
- 18298 — Motiv. *Dom in svet*, 37/1924, 3, 112.
- 18299 — V deževnem nalivu. *Dom in svet*, 37/1924, 3, 112.
- 18299a — Sorško polje. *Dom in svet*, 37/1924, 3, omot, 3. Tine.
- 18299b — Čez most. *Dom in svet*, 37/1924, 5, 194.

- 18299c — Loka. *Dom in svet*, 37/1924, 5, 199; - *Škofja Loka in njen okraj*, 1936, 7.
 *- *V zborniku Škofja Loka in njen okraj objavljeno brez naslova s podnaslovom: Po svoji pesmi objavljeni v DiS 1924., prenašatelj Tine Debeljak.*
- 18299d — Iz dna. *Dom in svet*, 37/1924, 6, 231.
- 18299e — Ptica ljubezni. *Dom in svet*, 37/1924, 6, 231.
- 18299f — Kažipot. *Dom in svet*, 37/1924, 6, 232.
- 18300 — Grečo moje misli... *Gruda*, 1/1924, 6, 185.
- 18301 — Motiv z gora. *Gruda*, 1/1924, 7/9, 204.
- 18302 — Vaška romanca. *Gruda*, 1/1924, 7/9, 208.
- 18303 — Pasijonska. *Gruda*, 1/1924, 7/9, 240.
- 18304 — Najin dvospjev. *Gruda*, 1/1924, 7/9, 262.
- 18305 — Tvoj nagelj. *Gruda*, 1/1924, 12, 353.
- 18306 — Mimogrede... *Gruda*, 1/1924, 12, 360.
- 18307 — Ljubavne. Vodomet. *Ljubljanski zvon*, 44/1924, 11, 668.
- 18308 — Ljubavne. Žalostna. *Ljubljanski zvon*, 44/1924, 11, 668.
- 18309 — Ljubavne. Kresna. *Ljubljanski zvon*, 44/1924, 11, 669.
- 18310 — Ljubavne. Serenada za pot. *Ljubljanski zvon*, 44/1924, 11, 669.
- 18311 — V spominsko knjigo. (Bratu in njegovi ženi.) *Mladika*, 5/1924, 4, 136.
- 18312 — Skozi noč. *Križ na gori*, 1/1924—25, 3/5, 79.
- 18313 — Predmestje. *Dom in svet*, 38/1925, 1, 17.
- 18314 — Misel. *Dom in svet*, 38/1925, 1, 18.
- 18315 — Bolnik. *Dom in svet*, 38/1925, 5, 102—103.
- 18316 — Kosec. *Dom in svet*, 38/1925, 5, 166.
- 18317 — Kosec v vrheh. *Gruda*, 2/1925, 1, 11.
- 18318 — Tkem. *Ljubljanski zvon*, 45/1925, 3, 182.

- 18319 — Ijubavne. Ti. *Ijubljanski zvon*, 45/1925, 8/9, 505.
- 18320 — Romarji. *Mladika*, 6/1925, 7, 290.
- 18321 — Cigan. *Mladika*, 6/1925, 9, 335.
- 18322 — Jutro. *Mladika*, 6/1925, 10, 381.
- 18323 — Božična uspavanka. *Slovenec*, 53/1925, 291, Pr., 5.
- 18324 — Rod. *Križ na gori*, 2/1925—26, 7:8, 134.
- 18325 — Materi. *Dom in svet*, 39/1926, 2, 75.
- 18326 — Nem klic. *Gruda*, 3/1926, 1, 14.
- 18327 — Verz. *Mladika*, 7/1926, 3, 96.
- 18328 — V krčmi. *Mladika*, 7/1926, 12, 447.
- 18329 — Otrok v zapčku. *Mladika*, 7/1926, 12, 456.
- 18330 — Božični motiv. *Slovenec*, 54/1926, 293, Pr., 8.
- 18331 — Čuvaj se! *Vigred*, 4/1926, 8, 174.
- 18332 — Rožna pesem. *Vigred*, 4/1926, 8, 180.
- 18333 — Hvalnica Orlic. *Za srenjsko orliško prireditev na Vrhnikih spesnil - Vigred*, 4/1926, 9, 213.
- 18334 — Dunajska soneta. Mödling. *Dom in svet*, 40/1927, 5, 167.
- 18335 — Dunajska soneta. Veliki petek. *Dom in svet*, 40/1927, 5, 167.
- 18336 — Ljudje ob cestah. *Dom in svet*, 40/1927, 7, 228.
- 18337 — Mati. *Dom in svet*, 40/1927, 7, 234.
- 18338 — Nočna pesem. *Dom in svet*, 40/1927, 7, 234.
- 18339 — Na reki. *Dom in svet*, 42/1929, 8, 232.
- 18340 — Noč ob oknu. *Ilustracija*, 1929, 12, 388.
- 18341 — Pozdrav velikemu svečeniku - 80 letniku. (Deklamirala gdč. M. Hafner gosp. knezoškofu na slavnostni akademiji v Škofji Loki, dne 24. maja 1930.) *Slovenec*, 58/1930, 122, 9.

- *- *Antonu Bonaventuri Jegliču.*
- 18342 — Nadškofu Jegliču ob biserni maši - Jegličevci. *Vestnik Društva Jeglič*, 1/1933, 1—2. Jamnikov Tine.
- *- *Antonu Bonaventuri Jegliču.*
- 18342a — Posvetilo. *Mladika*, 16/1935, 7, 266.
- *- *Antonu Bonaventuri Jegliču.* - *Avtor Janko Moder, Mohorska bibliografija.*
- 18343 — Pesem »Jegličevcev«. *Slovenec*, 63/1935, 122, 3; - *Vestnik Društva Jeglič*, 2/1935, 2:3, 21.
- 18344 — Izgubil sem jančka. *Virtec*, 66/1935—36, 2, 28.
- 18345 — Okleščki. Antibarbarus. *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.
- *- *Epigram na Josipa Tominska in njegove jezikovne posebnosti.*
- 18346 — Okleščki. Glas iz neskončnosti. *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.
- *- *Epigram na Otona Župančiča?*
- 18347 — Okleščki. Hm... *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.
- *- *Epigram na Emo Deisinger in njene članke iz psihologije.*
- 18348 — Okleščki. Kaj se rima, kaj se ne. *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.
- *- *Epigram na Radivoja Peterlina Petruško?*
- 18349 — Okleščki. Mrtvi straži. *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.
- *- *Epigram na Antona Ovna in njegov list Mrtva straža.*
- 18350 — Okleščki. Naš Prometej. *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.
- *- *Epigram na Iga Grudna.*
- 18351 — Okleščki. Ob dvanajsti uri. *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.
- *- *Epigram na Iga Grudna.*
- 18352 — Okleščki. »... ta se ne boji nikogar in ničesar«. *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.

*- *Epigram na Engelberta Gangla.*

18353 — Okleščki. Tudi jaz se čudim. *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.

*- *Epigram na Iga Gruchna.*

18353a — Okleščki. Večnost deli spričala. *Dom in svet*, 52/1940, 3, ovitek, 3. Smojka.

*- *Avtor o sebi.*

Knjiga 8 – IV Historia – IV/ 1 Historia općenito, pomoćne historijske nauke, arheologija, dokumenti, grada (1965, str. 116—117)

3625 **DEBELJAK, Tine.** Ivan Lah: Borba za Jugoslavijo. II. Svetovna vojna. *Dom in svet*, 43/1930, 3/4, 117.

(št. 3626 je izpuščena!)

3627 — Grigorij Omeljčenko: Edvard Beneš. (E. Beneš jak žurnalist, jak budivničij čehoslovackoj državi). Praga 1934. »Česko-ukrainska kniga«. *Slovenec*, 63/1935, 10, 4. td.

3628 — Milko Kos: Conversio Bagoariorum et Carantanorum. Razprave znanstvenega društva v Ljubljani, 1936. *Slovenec*, 64/1936, 137, 5. td.

3629 — Dve razpravi iz arheologije. *Slovenec*, 65/1937, 235, 5. td.

*- *Poročilo o razpravah Rajka Ložarja: Poznoantična portretna glava iz Emone. Zbornik za umetnostno zgodovino, 13/1934—35, št. 1/4, 75—83 in: Situla iz Griž pri Stični. Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 18/1937, št. 1/2, 1—16.*

3630 — Od Napoleona do Lenina. Spisal Silvo Kranjec. Jugoslovanska knjigarna (Kosmos 1937). *Slovenec*, 65/193, 241, 5. td.

*- *Poročilo o delu: Med Napoleonom in Leninom. Sto let Evrope (1814—1914).*

3631 — S. Dmitrijevski: Stalin. Založila Tiskovna založba v Mariboru. *Slovenec*, 66/1938, 223, 5. td.

*- *Ocena knjige, ki jo je prevel in komentiral Nikolaj Preobraženski.*

3632 — O Karantanski Hrvatski. *Slovenec*, 66/1938, 226, 3. td.

*- *O študiji: Josip Mal, Karantanisches Kroatien, v zborniku Wirtschaft und Kultur (Rudolf M. Rohrer Verlag, Baden bei Wien - Leipzig), str. 84—91.*

- 3633 — Zgodovina mesta Kranja. S sodelovanjem vseuč. prof. dr. W. Schmida in dr. Fr. Steleta spisal dr. J. Žontar. Izdalo Muzejsko društvo v Ljubljani 1939. *Slovenec*, 66/1938, 259, 7. td.
- 3634 — Zgodovina fare Domžale. *Slovenec*, 67/1939, 246, 8. td.
* - O kroniki domžalske fare od l. 1923 do 1938, ki jo je napisal in izdal Franc Bernik.
- 3635 — Knjiga o Poljski. *Slovenec*, 68/1940, 1, 8. td.
* - Poročilo o knjigi: *Poljska, njena zgodovina in njen duh, ki so jo sestavili Tine Debeljak, Rudolf Molè in Francè Stelè.*
- 3636 — Mohorjeva zgodovina slovenskega naroda. *Slovenec*, 68/1940, 8, 8. td.
* - O 16. snopiču tega dela, ki ga je spisal dr. Josip Mal.
- 3637 — Viri za zgodovino Slovencev v izdaji slov. Akademije. M. Kos: Urbarji salzburske nadškofije. *Slovenec*, 68/1940, 31, 8. td.
- 3638 — Naš Bežigrad. *Slovenec*, 68/1940, 145, 8. td.
* - *Ocena knjige: Naš Bežigrad v luči zgodovine, kulture in gospodarstva. Založila Stavbna zadruga Bežigranski dom. Uredila Vilko Fajdiga in France Jesenovec.*
- 3639 — Glasnik Muzejskega društva. *Slovenec*, 69/1941, 13a, 8. td.
* - *Poročilo o letniku 1940.*
- 3640 — Štrosmajer in Slovenci. *Slovenec*, 69/1941, 520, 8. td.
* - O članku: *R[fastko] Drljić, Iz dokumenata o vezama Slovenaca s biskupom J. J. Strossmayerom. Franjevački vijesnik, 1940, št. 10/11; o šestih slovenskih pismih Strossmayerju, od katerih ponatiskuje Slovenec dva: Gregorčičevo od l. VII. 1888 in Iribarjevo od 23. V. 1901.*
- 3641 — Glasnik Muzejskega društva, zv. 1—2. l. XXII. *Slovenec*, 69/1941, 77a, 7. td.
- 3642 — Dvatisočetnica rojstva Tita Livija. *Slovenec*, 70/1942, 37, 3. td.
- 3643 — Latinska razprava prof. Grivca o cirilmetodijskih problemih. *Slovenec*, 70/1942, 153, 3. td.
* - *O dehu Vitae Constantini et Methodii.*

3644 — Sedemdesetletnica arheologa Walterja Schmida. *Slovenec*, 73/1945, 15, 3. td.

Knjiga 11 – IV Historia / IV/2 – Historija jugoslavenskih naroda (1968, str. 56)

2335 **DEBELJAK, Tine.** Ob 20-letnici smrti dr. Kreka. *Slovenec*, 65/1937, 231, 1. td.

*- *Janeza Ev. Kreka.*

2336 — Delo Koroške za slovensko kulturo. *Slovenec*, 66/1938, 88, 4. td.

*- *Pregled zgodovine slovenske Koroške, s kulturnega aspekta.*

2337 — Slovenska obletnica. 525-letnica ustoličenja slovenskih vojvod. *Slovenec*, 67/1939, 65, 1. td.

Knjiga 12 – Likovna umetnost (1977, str. 150)

6864 **DEBELJAK, Tine.** Uspeh Toneta Kralja na Dunaju. *Slovenec*, 63/1935, 107, 4—5. td.

*- *Povzetek dunajskih ocen razstave.*

6865 — Dr. France Stelè - petdesetletnik. *Slovenec*, 64/1936, 43, 5. td.

6866 — Moderna umetnost dobi svoj dom. *Slovenec*, 64/1936, 151, 3. td.

*- *O zidanju Moderne galerije v Ljubljani, delo Edvarda Ravnikarja.*

6867 — Dela slovenskih umetnikov za Narodno skupščino. *Slovenec*, 64/1936, 281, 9. td.

6868 — Ob razstavi B. Jakca. *Slovenec*, 64/1936, 292, 9. td.

*- *V Ljubljani.*

6869 — Stara umetnost na Slovaškem. *Alladika*, 18/1937, 9, 353—355.

*- *Výstava starého umění na Slovensku, Praga 1937.*

6870 — Stelè: Monumenta artis slovenicar. *Slovenec*, 65/1937, 10, 5. td.

*- *Prikaz II zvezka.*

6871 — Fr. Stelè: Cerkvno slikarstvo med Slovenci. 1. Srednji vek. Mohorjeva knjižnica zv. 93. 1937. *Slovenec*, 65/1937, 188, 5. td.

6872 — Ob bibliografskih [bibliofilskih!] izdajah Prešernovega Sonetnega venca. Izdaja grafika in slikarja Miha Maksa. *Slovenec*, 65/1937, 213, 5. td.

6873 — Monumenta artis slovenicar. Dr. Stelè: Slikarstvo baroka in romantike. *Slovenec*, 65/1937, 223, 5. td.

- 6874 — Ob razstavi praškega baroka v Pragi. *Mladika*, 19/1938, 8, 307—310.
*- 1938.
- 6875 — Stelè: Monumenta artis Slovenicae. II. 7. snopič. *Slovenec*, 66/1938, 91, 5. td.
- 6876 — Univ. prof. dr. Stelè med Slovaki. *Slovenec*, 66/1938, 104, 5. td.
- 6877 — Dve umetnostni razstavi. *Slovenec*, 66/1938, 139, 5. td.
*- *O načrtu Narodne galerije v Ljubljani za razstavi Riharda Jakopiča in Fortunata Berganta.*
- 6878 — Jan Matejko. (Ob odkritju spomenika v Krakovu.) *Slovenec*, 66/1938, 256, 9. td.
- 6879 — Spomenica pripravljalnega odbora za ustanovitev akademije upodablajočih umetnosti v Ljubljani. *Slovenec*, 66/1938, 270, 5. td.
- 6880 — Za umetnostno visoko šolo v Ljubljani. *Slovenec*, 66/1938, 290, 9. td.
*- *O pripravah za ustanovitev Akademije upodablajočih umetnosti.*
- 6881 — O potrebi spomeniških ohranitev naših malih mest. Iz pogovora s spomeniškim konservatorjem dr. Mesesnelom. *Slovenec*, 67/1939, 48, 9. td.
- 6882 — Slovenski slikar Ivan Žabota umrl na Slovaškem. *Slovenec*, 67/1939, 78, 8. td.
*- *Nekrolog.*
- 6883 — Graditelj ljubljanskega opernega gledališča umrl. *Slovenec*, 67/1939, 89, 7. td.
*- *Jan Vladimír Hráský.*
- 6884 — Mesesnel: Janez in Jurij Šubic. Založila založba »Ivan Grohar«. Knjižnica Narodne Galerije III, Ljubljana, 1939, s 135 slikami in 17 prilogami (16 v barvah). Izdala Narodna Galerija. *Slovenec*, 67/1939, 151, 8. td.
- 6885 — Slikar France Košir. *Slovenec*, 67/1939, 224, 8. td.
*- *Nekrolog.*
- 6886 — France Stelè: Slovenske Marije. *Slovenec*, 68/1940, 67, 8. td.
*- *Izdala Mohorjeva družba kot 114. zvezek Mohorjeve knjižnice.*
- 6887 — Pogovor z G. A. Kosom v Jakopičevem paviljonu. *Slovenec*, 68/1940, 135, 8. td.

- 6888 — Drobiž iz slovaškega kulturnega življenja. *Slovenec*, 68/1940, 146, 8. td.
 *- *Med drugim o razpravi: France Stelè, Moderné umenie vo svetle 19 storocia.*
- 6889 — Slovesna upodobitev sv. Cirila in Metoda *Slovenec*, 68/1940, 146, 8. td.
 *- *O kipu sv. Cirila in Metoda, ki ga je za bežigrasjo cerkev sv. Cirila in Metoda izdelal Boris Kalin.*
- 6890 — Podbevškov Jakopič. *Slovenec*, 69/1941, 10a, 8. td.
 *- *Prikaz monografije Antona Podbevška.*

Knjiga 13 – VI Muzika (1984, str. 189)

- 9197 **DEBELJAK, Tine.** Slovenske narodoslovne študije. F. Marolt: Tri obredja iz Bele Krajine. *Slovenec*, 64/1936, 247, 5. td.
- 9198 — Češki skladatelj v Ljubljani. *Slovenec*, 64/1936, 257, 5. td.
 *- *Rudolf Karel.*
- 9199 — O plesni umetnosti Pie in Pina Mlakarja. *Slovenec*, 65/1937, 227, 9. td.
- 9200 — Še: Jakob Fr. Zupan, komponist prve slovenske opere. *Slovenec*, 66/1938, 44, 5. td.
- 9201 — Gostovanje ge. Vanje Leventove v Opeti. *Slovenec*, 68/1940, 90, 8. td.
 *- *V operah Madame Butterfly G. Puccinija, Adriana Lecouvreur F. Cilea in Traviata G. Verdija v Ljubljani.*
- 9202 — Pred koncertom Lovšetrovih. *Slovenec*, 68/1940, 102, 8. td.
 *- *Pavle, Sama in Majde Lovše ter Čedomila Dugana v Ljubljani.*

BIBLIOGRAFIJA ČLANKOV (1945–2007)

1. Univerzitetna knjižnica v Ljubljani. - Slovenec, Letn. 64/1936, št. 234, str. 9.
2. Slovenska vsučiliška knjižnica v italijanski reviji. - Slovenec, Letn. 69/1941, št. 223a, str. 5.
3. Grafik Marijan Tršar. - Slovensko domobranstvo, Letn. 2/1945, št. 15, str. 23.
4. Ameriški Domovini za novo leto. - Ameriška domovina, Letn. 83/1947, št. 1, str. 2.
5. Beg Primorcev pred komunizmom. - Ameriška domovina, Letn. 83/1947, št. 31, str. 2 ; št. 32, str. 2.
6. Šč goriška tragedija. - Ameriška domovina, Letn. 83/1947, št. 38, str. 2.
7. V miselnosti se nismo motili : Misli slovenskega begunca ob papeževih besedah za božič '46 : XI. Ne preganjajmo vere!. - Ameriška domovina, Letn. 83/1947, št. 125, str. 2, 4.
8. Zdravica za 1948 : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 6[1!]/1948, št. 10, str. 8.
9. Brez zastave na pot : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 15/1948, št. 244, str. 68.
10. Balada o sinu in materi : iz Črne maše. - Duhovno življenje, Letn. 15/1948, št. 245, str. 81.
11. Ob 30-letnici Jalenovega »Doma«. - Duhovno življenje, Letn. 15/1948, št. 249, str. 156-157, 162.
12. Ob petnajstletnici : [Duhovnega življenja]. - Duhovno življenje, Letn. 15/1948, št. 249, str. 158.
13. Naš veliki zvon : (Odlomek iz »Črne maše za pobite Slovence«) [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 6[1!]/1948, št. 12, str. 1.
14. Debeljak Tine : Ob spominski uri za naše pobite [priložnostni spominski list]. - Svobodna Slovenija, Letn. 6[1!]/1948, št. 16, str. 2.
15. Vsem svetnikom : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 6[1!]/1948, št. 21, str. 1.
16. Božična : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 6[1!]/1948, št. 24, str. 1.
17. Tvoj vrt : [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 1/1949, št. 1, str. 94.
18. Vetrinjski psalm. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 1/1949, št. 1, str. 98-99.
19. Begunski očenaš : iz »Slavnostne črne maše za pobite Slovence«. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 1/1949, št. 1, str. 124.

20. Leposlovno ustvarjanje emigracije. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 1/1949, št. 1, str. 178-181.
21. Pisatelj našega romana »Kar je Bog združil« : Gustavo Martinez Zuviria. - Duhovno življenje, Letn. 16/1949, št. 2, str. 51-52.
22. Stolnica v Buenos Airesu. - Duhovno življenje, Letn. 16/1949, št. 2, str. 52-53.
23. Kristus na križu v slovenski književnosti. - Duhovno življenje, Letn. 16/1949, št. 3, str. 92-94.
24. No me mueve - Pred križanim. - Duhovno življenje, Letn. 16/1949, št. 3, str. 96.
25. Marijina božja pota. - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 16/1949, št. 4/5, str. 142-144.
26. Črna maša za pobite Slovence. - Duhovno življenje, Letn. 16/1949, št. 6, str. 186.
27. Črna maša za pobite Slovence : [Knjižna ocna]. - Duhovno življenje, Letn. 16/1949, št. 8, str. 264-266.
28. Križev pot na Tirolskem : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 16/1949, št. 10/11, str. 329.
29. Neslovenski glas o škofu : (ob napadu na ljubljanskega škofa dr. Rožmana v Slovenskem glasu). - Duhovno življenje, Letn. 16/1949, št. 10/11, str. 340-343 ; št. 12, str. 402-404.
30. Svetemu Očetu Piju XII. : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 7[2!]/1949, št. 10, str. 1.
31. Debeljak Tine : Darujmo »Črno mašo« za naše pobite Slovence. - Svobodna Slovenija, Letn. 7[2!]/1949, št. 26, str. 3.
32. V spomin. - Svobodna Slovenija, Letn. 7[2!]/1949, št. 32, str. 3.
33. Debeljak Tine : Glas s Koroške o »Črni maši«. - Svobodna Slovenija, Letn. 7[2!]/1949, št. 43, str. 7.
34. Nasveti Martina Fierra : Reprezentativna argentinska pesnitev v slovenskem prevodu [odlomek]. - Svobodna Slovenija, Letn. 7[2!]/1949, št. 44, str. 3.
35. Podekvatorske jaslice : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 7[2!]/1949, št. 51, str. 1.
36. Ob stoletnici smrti pesnika ljubezni in bolečine Franceta Prešerna. - Zbornik Svobodne Slovenije: Ilustr., Letn. 1/1949, št. 1, str. 70-72.
37. Dies Irae : iz »Slavnostne črne maše za pobite Slovence«. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 1/1949, št. 1, str. 76-78.

38. Hugo Wast in naš novi podlistek. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 8[3!]/1950, št. 2, str. 2-3.
39. Osem novih slovenskih knjig v zamejstvu. - Svobodna Slovenija, Letn. 8[3!]/1950, št. 4, str. 5-6.
40. Molitev k križanemu Kristusu : iz cpa »Pesem o mojem Čidu« [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 8[3!]/1950, št. 13, str. 3-4.
41. Naša hiša : iz rokopisne reportažne zbirke Črni karnolom - I. judje in zgodbe. - Svobodna Slovenija, Letn. 8[3!]/1950, št. 13, str. 6-7.
42. Po reki navzdol... : [črtica]. - Svobodna Slovenija, Letn. 8[3!]/1950, št. 14, str. 2.
43. Baragova himna. - Duhovno življenje, Letn. 17/1950, št. 2, str. 95.
44. Molitev sv. Frančiška Asiškega za mir : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 17/1950, št. 2, str. 106.
45. Junaška pesem mladcev pred budečo se zoro : odlomek zadnjega speva iz najnovejše, še neobjavljene pesniške zbirke Vetrinjski trospev - zborovske rapsodije. - Svobodna Slovenija, Letn. 8[3!]/1950, št. 21, str. 3-4.
46. Ob petletnici smrti Narteja Velikonja. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 8[3!]/1950, št. 26, str. 5-6.
47. Izseljenska kolednica za leto 1950. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 2/1950, št. 1, str. 2.
48. Serenada : Pred Gibraltarjem. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 2/1950, št. 1, str. 55.
49. Švicarski pisatelj o Grozdetu in »Črni maši« : [Knjižna ocena]. - Duhovno življenje, Letn. 18/1950, št. 3, str. 184.
50. Lepa Vida : Na Oceanu [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 2/1950, št. 1, str. 71.
51. Spev pred Argentino : V pristanišču Buenos Airesa [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 2/1950, št. 1, str. 120-123.
52. Umetniško kulturno delo slovenske emigracije v letu 1949. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 2/1950, št. 1, str. 246-249.
53. Slovenske kulturne organizacije v Bs. As.. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 2/1950, št. 1, str. 179-181.

54. Nove slovenske knjige. - Svobodna Slovenija, Letn. 8[3!]/1950, št. 35, str. 5.
55. Na jerebice : [črtica]. - Svobodna Slovenija, Letn. 8[3!]/1950, št. 35, str. 6-7.
56. Sedem let Balantičeve nesmrtnosti. - Svobodna Slovenija, Letn. 8[3!]/1950, št. 46, str. 2.
57. Versko kulturni pomcn škofjeloškega okraja. - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 19/1951, št. 1, str. 37-40 ; št. 2, str. 83-84 ; št. 3, str. 144-146.
58. Dve spovedi : Iz romana »Velika sreda« - napisal Manuel Galvez. - Duhovno življenje, Letn. 19/1951, št. 2, str. 77-79.
59. Dr. Anton Novačan : [nekrolog]. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 9[4!]/1951, št. 14, str. 2.
60. V sonce ; Nad zvezdami ; Vrč v pampi : [pesmi]. - Vrednote, Letn. 1/1951, št. 1, str. 72-74.
61. Dve oceni [knjig] : [Jercmija Kalin - Velika črna maša... in Metod Turnšek - Država med gorami]. - Vrednote, Letn. 1/1951, št. 1, str. 94-102.
62. Pridi! : [pesem]. - Vrednote, Letn. 1/1951, št. 2, str. 186-187.
63. Na Vergilovem grobu : [pesem]. - Vrednote, Letn. 1/1951, št. 3/4, str. 299-301.
64. Ob zaključku Wastovega romana - našega podlistka [666]. - Svobodna Slovenija, Letn. 9[4!]/1951, št. 20, str. 3.
65. Kolednica novonaseljencev za leto 1951. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 3/1951, št. 1, str. 2.
66. To je bil Baraga... - Duhovno življenje, Letn. 19/1951, št. 8, str. 401.
67. Junaška pesem mladcev pred budočo se zoro : iz neobjavljene zbirke - Vetrinjski tropsev. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 3/1951, št. 1, str. 60-65.
68. Zgodovinska osnova narodno osvobodilne borbe v Sloveniji. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 3/1951, št. 1, str. 95-126.
69. Ena do pet... 1941-1945 : [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 3/1951, št. 1, str. 131.
70. Od Pal do Nikšiča leta 1941. - Svobodna Slovenija, Letn. 9[4!]/1951, št. 26, str. 3.
71. Pisateljska družina »France Balantič«. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 3/1951, št. 1, str. 211.

72. Odkrite stopinje v snegu : iz zbirke reportaž, obrazov in zgodb »Črni Kamnitnik«. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 3/1951, št. 1, str. 249-255.
73. Kulturno življenje v zamejstvu : leposlovno ustvarjanje. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 3/1951, št. 1, str. 272-273.
74. Zvon svobode 1950 : posvečeno spominu dr. A. Korošca ob desetletnici njegove smrti [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 3/1951, št. 1, str. 280-283.
75. Mišjakov Julček umrl : [nekrolog - Julij Slapšak]. - Svobodna Slovenija, Letn. 9[4!]/1951, št. 40, str. 3.
76. Debeljak Tine : Nova slovenska pesniška zbirka v založbi Svobodna Slovenija [Poljub]. - Svobodna Slovenija, Letn. 9[4!]/1951, št. 45, str. 2.
77. Med Slovenci ob Tigrovem otočju. - Svobodna Slovenija, Letn. 9[4!]/1951, št. 47, str. 6-7.
78. Debeljak Tine : Najnovejša pesniška zbirka [Poljub]. - Svobodna Slovenija, Letn. 10[5!]/1952, št. 4, str. 3.
79. Tine Debeljak - Poljub, oprema in lesorezi Bara Remec.... - Svobodna Slovenija, Letn. 10[5!]/1952, št. 7, str. 6-7.
80. Čez Izaro [uredil Tine Debeljak]. - Svobodna Slovenija, Letn. 10[5!]/1952, št. 17, str. 3.
81. Življenjepiš nadškola Jegliča : [Jože Jagodic]. - Svobodna Slovenija, Letn. 10[5!]/1952, št. 40, str. 3-4.
82. Kolednica za leto 1952. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 4/1952, št. 1, str. 2.
83. Martin Fierro. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 4/1952, št. 1, str. 17.
84. Debeljak Tine : Poljub [Knjižna ocena]. - Duhovno življenje, Letn. 20/1952, št. 1, str. 41.
85. Rapsodija z ekvatorja : o Zvezdi-Domovini in Soncu v zenitu. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 4/1952, št. 1, str. 33-37.
86. Smrt Mata Matkoviča : iz zbirke reportaž in zgodb »Črni Kamnitnik«. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 4/1952, št. 1, str. 125-132.
87. Prvo leto komunistične revolucije v Sloveniji. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 4/1952, št. 1, str. 204-214.

88. Kulturno življenje Slovencev v zamejstvu : literarno življenje v letu 1951. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 4/1952, št. 1, str. 242-244.
89. Odličen Baragov življenjepis : dr. Franc Jaklič - Friderik Baraga. - Katoliški misijoni, Letn. 26/1952, št. 1/2, str. 67-68.
90. Ob smrti pesnika Joža Lovrenčiča : [nekrolog]. - Svobodna Slovenija, Letn. 11[6!]/1953, št. 2, str. 3.
91. Pesem o Balantičevih prstih : za desetletnico njegove goreče smrti v Grahovem. - Slovenska beseda, Letn. 4/1953, št. 9/10, str. 140.
92. Ob petdesetletnici »boljševizma« : Iz zgodovine komunistične revolucije v Sloveniji. - Slovenska beseda, Letn. 4/1953, št. 9/10, str. 142-144.
93. Tine Debeljak petdesetletnik. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 11[6!]/1953, št. 17, str. 3-4.
94. Nova lepa knjiga slovenske emigracije : Rafko Vodeb - Kam potujejo oblaki?. - Svobodna Slovenija, Letn. 11[6!]/1953, št. 31, str. 3.
95. Turjaški labod : Iz rokopisne zbirke balad, romane in legend TURJAŠKILABOD (1952). - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 5/1953, št. 1, str. 33.
96. Čeferinčkova ladja : [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 5/1953, št. 1, str. 226.
97. Cehovska tradicija v Školji Loki. - Družabna pravda, Letn. 8/1953, št. 68, str. 3-5.
98. Pot v komunistično revolucijo v Sloveniji spomladi 1942. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 5/1953, št. 1, str. 237-244.
99. Ob Šulinovem Krstu pri Savici : [Zorko Simčič]. - Svobodna Slovenija, Letn. 11[6!]/1953, št. 41, str. 3-4.
100. Pekolj - Kasteljansko-slovenski slovar. - Svobodna Slovenija, Letn. 11[6!]/1953, št. 43, str. 3.
101. Pismo v Vetrinj : [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 6/1954, št. 1, str. 24.
102. Terčeljevi »Vozniki« v francoščini. - Svobodna Slovenija, Letn. 12[7!]/1954, št. 19, str. 3-4.
103. Ob Jeremije Kalinovi pesniški zbirki MARJLI : [knjižna ocena]. - Svobodna Slovenija, Letn. 12[7!]/1954, št. 35, str. 3-4.

104. Ob osemdesetletnici pisatelja F. K. Meška. - Svobodna Slovenija, Letn. 12[7!]/1954, št. 46, str. 3.
105. Ivan Baloh umrl. - Svobodna Slovenija, Letn. 12[7!]/1954, št. 47, str. 3.
106. Beseda o Novačanu. - Vrednote, Letn. 2/1954, št. 1, str. 106-111.
107. S spominom med mrtvimi slovenskimi pisatelji. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 6/1954, št. 1, str. 227-243.
108. Balada o mali Reziki. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 6/1954, št. 1, str. 258.
109. Zapiski s kredo : moji ženi [pesmi]. - Meddobje, Letn. 1/1954, št. 1/2, str. 33-34.
110. Na dan Marijinega vnebovzjetja : [pesem]. - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 22/1954, št. 8, str. 466-467.
111. Pesem o Antonu Novačanu. - Meddobje: Ilustr., Letn. 1/1954, št. 1/2, str. 40-44.
112. Dve knjigi Vinka Beličiča. - Meddobje, Letn. 1/1954, št. 1/2, str. 59-65.
113. Ab urbe condita... : iz zbirke reportaž, obrazov in zgodb »Črni kamnitnik«. - Meddobje, Letn. 1/1954, št. 3, str. 88-99.
114. Srečko Kosovel : ob petdesetletnici pesnikovega rojstva. - Meddobje, Letn. 1/1954, št. 3, str. 105-112.
115. Tine Debeljak književnik. - Meddobje, Letn. 1/1954, št. 4, str. 185-187.
116. Anton Novačan : dva Novačanova soneta v poljskem prevodu. - Meddobje, Letn. 1/1954, št. 4, str. 189-191.
117. Marija v slovenski književnosti. - Duhovno življenje, Letn. 22/1954, št. 9, str. 505-509.
118. Mariji (Slovenska pesem Brezmadežni) : [Knjižna ocena]. - Duhovno življenje, Letn. 22/1954, št. 11, str. 667-668.
119. Jeremija Kalin, Mariji. - Meddobje, Letn. 1/1954, št. 4, str. 228-229.
120. Ob petdesetletnici »bolševizma« : Iz zgodovine komunistične revolucije v Sloveniji. - Slovenska beseda, Letn. 5/1954, št. 1/2, str. 9-12.
121. Velepsem o argentinskem gavču : I. Spev. - Slovenska beseda, Letn. 5/1954, št. 3/4, str. 37-40.
122. Marijino obiskovanje. - Slovenska beseda, Letn. 5/1954, št. 5/6, str. 66.

123. O vračanju ujetnikov v komunistične države : Iz primerjalnega gradiva za »Zgodovino komunistično revolucije v Sloveniji«. - Slovenska beseda, Letn. 5/1954, št. 9/10, str. 130-134.
124. Pisatelj Karel Mavser o pesniški zbirki MARIJI : [knjižna ocena]. - Svobodna Slovenija, Letn. 12[7!]/1954, št. 45, str. 2.
125. Dr. Janez Evangelist Krek in Argentina. - Svobodna Slovenija, Letn. 13[8!]/1955, št. 4, str. 2.
126. Nova pesniška zbirka : Branko Rozman - Na steni spi čas, Rim 1954. - Svobodna Slovenija, Letn. 13[8!]/1955, št. 8, str. 2.
127. Mauserjeva nova povest Večna vez : [knjižna ocena]. - Svobodna Slovenija, Letn. 13[8!]/1955, št. 19, str. 2.
128. Nemški prevod Mauserjeve povesti : [Kaplan Klemen]. - Svobodna Slovenija, Letn. 13[8!]/1955, št. 24, str. 2.
129. Letošnje kajige celovške Mohorjeve družbe. - Svobodna Slovenija, Letn. 13[8!]/1955, št. 26, str. 2.
130. Misijonarji. - Katoliški misijoni, Letn. 29/1955, št. 10/11, str. 423-426.
131. Novačanov Rdeči panteon. - Meddobje, Letn. 2/1955, št. 1/3, str. 51-59.
132. Jankielov koncert. - Meddobje, Letn. 2/1955, št. 4/5, str. 186-189.
133. Karel Mauser - Večna vez. - Meddobje, Letn. 2/1955, št. 4/5, str. 243-245.
134. Dr. V. Bučar - Cronaca culturale Serba Lusiziana. - Meddobje, Letn. 2/1955, št. 4/5, str. 245-246.
135. Stoletnica smrti Adama Mickiewicza. - Meddobje, Letn. 2/1955, št. 4/5, str. 256-257.
136. O Pregljevem zborniku. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 2/1955, št. 3, str. 6-8.
137. Ob desetletnici Vetrinjske tragedije. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 7/1955, št. 1, str. 23-32.
138. Svit nad Kočevskim Rogom : [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 7/1955, št. 1, str. 35-36.
139. Ob desetletnici smrti Narteja Velikonje. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 7/1955, št. 1, str. 42-51.

140. Requiem za Tončka Pangerca pokopanega v gori Paine : [pesem] ; V gorenjsko oziram se stran... Gore, Letn. 1/1955, št. 1, str. 2-6.
141. Panorama slovenskih leposlovnih ustvarjalcev v emigraciji. - Zbornik Svobodne Slovenije: Ilustr., Letn. 7/1955, št. 1, str. 228-244.
142. Mariji. - Slovenska beseda, Letn. 6/1955, št. 1/2, str. 14.
143. Zmagoslavna pot naših žrtev v hram : recital. - Slovenska beseda, Letn. 6/1955, št. 5/6, str. 51-56.
144. Mickiewicz in Slovenci : študija ob stoletnici njegove smrti. - Vrednote, Letn. 3/1955, št. 1, str. 127-175.
145. Mohorjeve knjige za leto 1956. - Svobodna Slovenija, Letn. 14[9!]/1956, št. 10, str. 2-3.
146. Pisatelj Karel Mauser : skica za njegov literarni portret. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 8/1956, št. 1, str. 252-259.
147. Velikonja Narte - Ijudje : [Knjižna ocena]. - Duhovno življenje, Letn. 24/1956, št. 3, str. 162-163.
148. Debeljak Tine : Buenosaireski dnevnik o dr. T. Debeljaku [Noticias Graficas]. - Svobodna Slovenija, Letn. 14[9!]/1956], št. 47, str. 3.
149. Spomin na Narteja Velikonjo. - Meddobje, Letn. 3/1956-1957, št. 1/2, str. 37-45.
150. Poljski prevajalec pesmi Franceta Balantiča umrl : Jan Olechowski. - Meddobje, Letn. 3/1956-1957, št. 1/2, str. 88.
151. Pekla peti spev. - Meddobje, Letn. 3/1956-1957, št. 5/6, str. 256-260, 295-297.
152. Živa relikvija. - Katoliški misijoni, Letn. 30/1956, št. 1/2, str. 41-49.
153. Vračanje kozakov iz Lienza in Spittala leta 1945. - Slovenska beseda, Letn. 7/1956, št. 1/2, str. 3-5 ; št. 3/4, str. 27-31.
154. Pred 160 letnico Baragovega rojstva : Naš Baraga. - Katoliški misijoni, Letn. 30/1956, št. 9/10, str. 603-607.
155. Trideseti (30.) 5. 1917. - 30. 5. 1957. : Obrazi in obzorja. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 4/1957, št. 9, str. 2-3.

156. Aškerc in Gregorčič : ob 100 letnici Aškerčevega rojstva in 50 letnici Gregorčičeve smrti. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 4/1957, št. 3, str. 3-4.
157. Devici Mariji Lujanski : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 25/1957, št. 8, str. 429.
158. Misijonski pozdrav nadpastirju : nastopili otroci iz Slovenske vasi v Lanusu [recitacija]. - Katoliški misijoni, Letn. 31/1957, št. 1/2, str. 10-12.
159. Ob Kreku [Janez E.]. - Slovenska beseda, Letn. 8/1957, št. 5/8, str. 55-57.
160. Ob našem novem izvirnem romanu iz medvojnega časa : [Stanko Kociper - In svet se vrti naprej]. - Glas Slovenske kulturne akcije : Portret, Letn. 4/1957, št. 17, str. 2-3.
161. Iz gradiva o Žaklju - Ledinskem. - Vrednote, Letn. 4/1957, št. 1, str. 88-117.
162. Jurij Kozjak - najbolj prevajana slovenska povest. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 10/1958, št. 1, str. 214-219.
163. Sveta maša : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 26/1958, št. 8, str. 438-439.
164. Petindvajset izdanj S.K.A.. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 5/1958, št. 5/6, str. 1-2.
165. Pesem tretjega maja. - Svobodna Slovenija, Letn. 16[11!]/1958, št. 18, str. 3.
166. Pod tujim nehom : Hrvatsko emigrantsko pesništvo 1945-1955. - Meddobje, Letn. 4/1958, št. 4, str. 299-301.
167. Srečanje z raziskovalko indijanskih plemen dr. Branko Sušnikovo. - Meddobje, Letn. 4/1958, št. 4, str. 319-324.
168. Novačanov Herman Celjski na Ciudadelskem odru. - Svobodna Slovenija, Letn. 16[11!]/1958, št. 25, str. 2.
169. Ob stoletnici Knobleharjeve smrti : Posneto po knjigi dr. Jakliča Knoblehar. - Katoliški misijoni, Letn. 32/1958, št. 12, str. 545-558.
170. Beseda o Cankarjevi smrti in njegovem »marksizmu«. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 10/1958, št. 1, str. 91-97.
171. Neva Rudolf - Čisto malo ljubezni in Južni križ. - Meddobje, Letn. 5/1959, št. 1/2, str. 76-78.
172. Prvi spev vic. - Meddobje, Letn. 5/1959, št. 3/4, str. 144-148.
173. Balada o Tonetu Duhovniku : Iz rokopisne zbirke balad: Turjaški labod. - Vestnik, Letn. 10/1959, št. 5/6, str. 84-85.

174. Ob prevodu Dantejevega Pekla : Obrazi in obzorja. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 6/1959, št. 2, str. 2-3.
175. Knjižni dar Mohorjeve družbe za leto 1959. - Svobodna Slovenija, Letn. 16[11!]/1959, št. 9, str. 2.
176. Izza kulis literarnega odseka in delovanja : Obrazi in obzorja. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 6/1959, št. 15, str. 2-3.
177. Paul Claudel - Marijino oznanenje na odru Slovenske kulturne akcije. - Svobodna Slovenija, Letn. 16[11!]/1959, št. 44, str. 3.
178. Blagoslovitev cerkve v Slovenski vasi v Lanusu. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 16[11!]/1959, št. 45, str. 2.
179. Dante Alighieri - Božanska komedija - Pekel. - Svobodna Slovenija, Letn. 17[12!]/1960, št. 13, str. 3.
180. Nova knjiga - Dante Alighieri: Božanska komedija : [Knjižna ocena]. - Duhovno življenje, Letn. 27/1960, št. 6, str. 376-377.
181. Ob petnajstletnici Velikonjeve smrti. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 17[12!]/1960, št. 25, str. 2.
182. Balada o domobranskem stotniku Jelenu in A-A. padalcih : Iz rokopisne zbirke balad: Turjaški labod. - Vestnik, Letn. 11/1960, št. 11, str. 252-253.
183. Dr. Korošec - kulturni delavec. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 17[12!]/1960, št. 51, str. 2.
184. Puškinove pravljice v izdaji Slov. kult. akcije : Obrazi in obzorja. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 8/1961, št. 21, str. 2-3.
185. Ob smrti Dr. Ivana Preglja. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 13/1961, št. 1, str. 20-30.
186. Nekaj glos o Prešernovi vernosti.... - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 13/1961, št. 1, str. 57-64.
187. Ob desetletnici slovenskega planinskega društva v Argentini. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 13/1961, št. 1, str. 217-221.
188. Stanko Majcen pripovednik. - Meddobje, Letn. 6/1961, št. 3/4, str. 185-204 ; št. 5/6, str. 279-299.

189. Še starši in mladina. - Svobodna Slovenija, I.etn. 18[13!]/1961, št. 3, str. 1.
190. Ob izidu Zgodovinskega atlasa Slovenije. - Svobodna Slovenija, Letn. 18[13!]/1961, št. 7, str. 2.
191. K VI. Slovenskemu dnevu. - Svobodna Slovenija, I.etn. 18[13!]/1961, št. 14, str. 1.
192. Kako je prišlo do »domobranskih« proslav v emigraciji. - Vestnik, Letn. 12/1961, št. 5, str. 89-93.
193. Ob 20-letnici razhoda nacistov in sovjetov. - Svobodna Slovenija, I.etn. 18[13!]/1961, št. 24, str. 1.
194. Ob otvoritvi Slomškovega doma. - Svobodna Slovenija, Letn. 18[13!]/1961, št. 37, str. 1.
195. Ob koncu šole. - Svobodna Slovenija, Letn. 18[13!]/1961, št. 46, str. 1.
196. Pred petdesetimi leti : [Ivan Pregelj]. - Svobodna Slovenija, Letn. 18[13!]/1961, št. 50-52, str. 7.
197. Debeljak Tine : Nove knjige - »Pravljica o ribiču in ribici« in »Pravljica o mrtvi carični in sedmih junakih«. - Duhovno življenje, Letn. 29/1962, št. 2, str. 119-120.
198. Stanko Majcen pripovednik. - Meddobje, I.etn. 7/1962, št. 1/2, str. 42-68.
199. Ob stoletnici smrti Tarasa Ščvčenka pesnika svobode. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 14/1962, št. 1, str. 87-96.
200. Stari in mladi : poročilo o desetem socialnem dnevu. - Misli, I.etn. 11/1962, št. 9, str. 282-283.
201. V Slomškovo leto. - Svobodna Slovenija, Letn. 19[14!]/1962, št. 3, str. 1.
202. Še o slovenskem domu. - Svobodna Slovenija, I.etn. 19[14!]/1962, št. 5, str. 1.
203. Pomlad v Sloveniji pred 20 leti. - Svobodna Slovenija, Letn. 19[14!]/1962, št. 11, str. 1.
204. Prva slovenska knjiga v Avstraliji : [Humbert Pribac - Bronasti tolkač]. - Svobodna Slovenija, I.etn. 19[14!]/1962, št. 16, str. 4.
205. K dvanajestemu spominskemu dnevu. - Svobodna Slovenija, Letn. 19[14!]/1962, št. 22, str. 1.
206. Bil je lep večer : [100-letnica smrti A. M. Slomška]. - Svobodna Slovenija, I.etn. 19[14!]/1962, št. 35, str. 2.

207. Pred krstno predstavo Rozmanove igre - Obsodili so Kristusa. - Svobodna Slovenija, Letn. 19[14!]/1962, št. 36, str. 2.
208. Slomškov dan. - Svobodna Slovenija, Letn. 19[14!]/1962, št. 38, str. 1.
209. Pred predstavo Leskovčeve drame »Dva bregova«. - Svobodna Slovenija, Letn. 19[14!]/1962, št. 47, str. 3.
210. V juniju 1945 : [iz pesnitve »Velika črna maša ...«]. - Misli, Letn. 12/1963, št. 6, str. 167.
211. Še o trenju med kom. partijo in umetnostjo : Obrazi in obzorja. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 10/1963, št. 6, str. 2-3.
212. Trije pogledi na domovino : Obrazi in obzorja. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 10/1963, št. 7, str. 2-4.
213. Finžgarjev Divji lovec v San Martinu. - Svobodna Slovenija, Letn. 22[16!]/1963, št. 1, str. 2 ; št. 3, str. 3.
214. Ob desetletnici smrti dr. Jože Lovrenčiča. - Svobodna Slovenija, Letn. 22[16!]/1963, št. 1, str. 4.
215. Nova knjiga o lepem vedenju : Osip Šest - Kar po domače. - Svobodna Slovenija, Letn. 22[16!]/1963, št. 2, str. 3.
216. Debeljak Tine : dr. Tine Debeljak 60-letnik. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 22[16!]/1963, št. 17, str. 3.
217. Svojim mrtvim prijateljem s Turjaka na dvajseto obletnico. - Vestnik, Letn. 14/1963, št. 4/5, str. 106-107.
218. Ob septemberskih dneh 1943 v Ljubljani. - Vestnik, Letn. 14/1963, št. 8/9, str. 183-185.
219. Planinski večer v Slovenski hiši. - Svobodna Slovenija, Letn. 22[16!]/1963, št. 26, str. 3-4.
220. Nekajkrat z Balantičem : spomini za 20. obletnico njegove smrti. - Zbornik Svobodne Slovenije : ilustr., Letn. 15/1963, št. 1, str. 190-194.
221. Ob prvi samostojni razstavi Ivana Bukovca. - Svobodna Slovenija, Letn. 22[16!]/1963, št. 38, str. 3.
222. Ob razstavi slovenske knjige : govor. - Svobodna Slovenija, Letn. 22[16!]/1963, št. 39, str. 2.

223. Kakor v nebesih, tako na zemlji. - Svobodna Slovenija, Letn. 22[16!]/1963, št. 45, str. 3-4.
224. Kralj Svetopolk v Mendozi. - Svobodna Slovenija, Letn. 22[16!]/1963, št. 45, str. 4.
225. Ob dvajsetletnici smrti pesnika Balantiča. - Svobodna Slovenija, Letn. 22[16!]/1963, št. 49, str. 1.
226. Nova pesniška zbirka Slovenske kulturne akcije : Fran Zore - Dežela. - Svobodna Slovenija, Letn. 23[17!]/1964, št. 12, str. 3-4.
227. Problemi našega obstoja - anketa. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 16/1964, št. 1, str. 65-70.
228. Gor čez izaro.... - Svobodna Slovenija, Letn. 23[17!]/1964, št. 14, str. 2.
229. Krasinskega nebožanska komedija : Ob letošnjih poljskih spominskih dnevih in za 150 letnico pesnikovega rojstva. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 11/1964, št. 16/17, str. 1-2.
230. Naše knjige v desetih letih. - Glas Slovenske kulturne akcije : Ilustr., Letn. 11/1964, št. 18, str. 7-8.
231. Vračanje Kozakov iz Lienza in Spittala leta 1945. - Vestnik, Letn. 15/1964, št. 7, str. 119-123 ; št. 8, str. 163-172.
232. Shakespeare in Slovenci. - Svobodna Slovenija, Letn. 23[17!]/1964, št. 21, str. 1.
233. Spomini ob F. S. Finžgarju. - Meddobje, Letn. 8/1964, št. 1/2, str. 51-61 ; št. 3/4, str. 159-179.
234. Drugi spev vic : Ob vstopu v leto 700 letnice pesnikovega rojstva. - Meddobje, Letn. 8/1964, št. 5/6, str. 242-246.
235. Dve Ševčenkovi : Iržavec; Oporoka. - Meddobje, Letn. 8/1964, št. 5/6, str. 282-285, 341-343.
236. Shakespeare in Slovenci. - Misli, Letn. 13/1964, št. 6, str. 171.
237. Smrt pesnika Antona Vodnika ; Tragična smrt Ludveta Potokarja. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 12/1965, št. 25, str. 2-3.
238. Krst pri Savici - dramatisiran : [France Prešeren - Zorko Simčič - ilustr. Hotimir Gorazd]. - Katoliški misijoni : Ilustr., Letn. 39/1965, št. 11/12, str. 374-376.

239. Prvi spomenik škofu dr. Rožmanu v Argentini. - Svobodna Slovenija, Letn. 24[18!]/1965, št. 7, str. 2.
240. Branko Rozman - Obsodili so Kristusa. - Svobodna Slovenija, Letn. 24[18!]/1965, št. 14, str. 2.
241. Slovensko slavje v San Martinu : [govor]. - Svobodna Slovenija, Letn. 24[18!]/1965, št. 18, str. 3.
242. Po dvajsetih letih. - Svobodna Slovenija, Letn. 24[18!]/1965, št. 23, str. 3-4.
243. Jeločnik-Rozman - Obsojen sem bil. - Svobodna Slovenija, Letn. 24[18!]/1965, št. 25, str. 3-4.
244. Balada o materi : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 24[18!]/1965, št. 25, str. 7.
245. Ob sedemstoltnici Dantejevcega rojstva. - Svobodna Slovenija, Letn. 24[18!]/1965, št. 32, str. 1.
246. Ob smrti pisatelja Franca Ksaverja Meška. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 17/1965, št. 1, str. 106-112.
247. Prvi slovenski parlament v Ljubljani 3. maja 1945. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 17/1965, št. 1, str. 280-286.
248. Nov pesnik med pobitimi domobranci : [Ivan Hribovšek]. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 17/1965, št. 1, str. 313-315.
249. Slovenec - argentinski pesnik : Viktor Sulčič. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 24[18!]/1965, št. 39, str. 3.
250. Prva pesniška knjiga mladega koroškega rodu - Miško Maček Ujeti krik. - Svobodna Slovenija, Letn. 24[18!]/1965, št. 50, str. 2-3.
251. Henrik gobavi vitez v San Justu. - Svobodna Slovenija, Letn. 24[18!]/1965, št. 51, str. 2.
252. Martin Fierro v armenščini in angleščini. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 12/1965, št. 25, str. 4-5.
253. Zorko Simčič - Krst pri Savici. - Svobodna Slovenija, Letn. 25[19!]/1966, št. 5, str. 3.
254. Še nekaj besed o Zborniku Svobodne Slovenije. - Svobodna Slovenija, Letn. 25[19!]/1966, št. 6, str. 1.

255. Ob moskovski obsodbi književnikov. - Svobodna Slovenija, I.etn. 25[19!]/1966, št. 8, str. 1.
256. Ob tisočletnici pokrisjanjevanja Poljakov. - Svobodna Slovenija, Letn. 25[19!]/1966, št. 16, str. 1.
257. V spomin Janezu Jalnu. - Svobodna Slovenija, I.etn. 25[19!]/1966, št. 20, str. 3.
258. Odgovor dr. S. Kocipru na odprto pismo meni. - Tabor, Letn. 3/1966, št. 8, str. 220-225.
259. Rešili pesnika - Ivana Hribovska. - Svobodna Slovenija, I.etn. 25[19!]/1966, št. 22, str. 3.
260. O knjižnicah in arhivih. - Svobodna Slovenija, Letn. 25[19!]/1966, št. 27, str. 1.
261. Ob 30-letnici španske revolucije. - Svobodna Slovenija, I.etn. 25[19!]/1966, št. 29, str. 1.
262. Obsodba Mihajlova. - Svobodna Slovenija, Letn. 25[19!]/1966, št. 40, str. 1.
263. Letošnji narodni praznik - dan slovenske zastave.... - Svobodna Slovenija, Letn. 25[19!]/1966, št. 43, str. 2.
264. Spominu treh pisateljev, umrlih lani v domovini [Cvetko Golar, Janez Jalen, Anton Vodnik, Vida Taufer]. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 25[19!]/1966, št. 48, str. 7-8.
265. Ob štiridesetletnici smrti Srečka Kosovega. - Glas Slovenske kulturne akcije : Portret, Letn. 13/1966, št. 8, str. 4-5.
266. Vice VIII. spev. - Meddobje, Letn. 9/1966, št. 4/6, str. 275-280.
267. Zapiski ob robu k dobi pred dvajsetimi leti. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, I.etn. 19/1967, št. 1, str. 96-121.
268. Deklamacija o slovenski zastavi : [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 19/1967, št. 1, str. 281-283.
269. Tinctu Debeljaku »Iz Pekla« : [pesem]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 19/1967, št. 1, str. 332.
270. Papež in nasilje. - Svobodna Slovenija, I.etn. 26[20!]/1967, št. 2, str. 1.
271. Šestletnica blagoslovitve doma in 50-letnica Majniške deklaracije v San Martinu : govor. - Svobodna Slovenija, Letn. 26[20!]/1967, št. 17, str. 2.
272. O Majniški deklaraciji. - Svobodna Slovenija, I.etn. 26[20!]/1967, št. 21, str. 3.

273. Pred krstno predstavo Vombergarjevega Martina Krpana v soboto 23. julija v Slov. hiši. - Svobodna Slovenija, Letn. 26[20!]/1967, št. 29, str. 3 ; št. 30, str. 3.
274. V spomin prvim žrtvam komunistične revolucije pred 25. leti v Sloveniji. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 26[20!]/1967, št. 35, str. 3-6.
275. Balada o mali Reziki. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 26[20!]/1967, št. 35, str. 3.
276. Znamenje : pesem. - Svobodna Slovenija, Letn. 26[20!]/1967, št. 36, str. 3.
277. Ob stoletnici rojstva Ruben Daria. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 26[20!]/1967, št. 39, str. 5.
278. Nova povest Marijana Marolta [Rojstvo, življenje in smrt Ludvika Kavška]. - Svobodna Slovenija, Letn. 26[20!]/1967, št. 46, str. 3.
279. Nova drama Zorka Simčiča [Zgodaj dopolnjena mladost]. - Svobodna Slovenija, Letn. 26[20!]/1967, št. 50, str. 2.
280. Ob 30-letnici španske revolucije. - Vestnik, Letn. 18/1967, št. 1/4, str. 31-33.
281. Godba v opatiji. - Svobodna Slovenija, Letn. 26[20!]/1967, št. 51/52, str. 2.
282. Blagoslovitev slovenske zastave. - Slovenska država, Letn. 18/1967, št. 11, str. 1-2.
283. Slovenski oddlek Ukrajinske katoliške univerze papeža sv. Klementa - podružnica v Buenos Airesu. - Duhovno življenje, Letn. 34/1967, št. 5/6, str. 315.
284. Ob 50-letnici sovjetske revolucije 1917-1967. - Tabor, Letn. 4/1967, št. 11, str. 289-294.
285. Ivána Frankója pesnitev »Ivan Višenski« in naša pokoncilska sodobnost. - Meddobje, Letn. 10/1967, št. 1/3, str. 78-97.
286. V spomin prvim žrtvam komunistične revolucije pred 25. leti v Sloveniji. - Tabor, Letn. 4/1967, št. 10, str. 279-285 ; št. 11, str. 307-312 ; št. 12, str. 327-333.
287. Ob srebrnem jubileju. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 19/1967, št. 1, str. 5-6.
288. Kotičkov Striček nosi pet križev : [Karel Mauser]. - Misli : Ilustr., Letn. 17/1968, št. 10, str. 278-279.
289. Zopet šola. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 9, str. 1.
290. Ob celovški izdaji Balantiča. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 9, str. 2.

291. Vsem, ki imajo še živo vest : Kako se je vršil zadnji proces proti pisateljem v Moskvi. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 12, str. 2.
292. Aleluja. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 15, str. 1.
293. Aleluja : Podoba na steklo. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 15, str. 3.
294. Pot do prve slovenske vlade : pred petdesetimi leti. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 15 - št. 37, str. 3 ali 4-5.
295. Pazite, konzuli!. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 17, str. 1.
296. V spomin prvim žrtvam komunistične revolucije pred 25. leti v Sloveniji. - Tabor, Letn. 5/1968, št. 1/2, str. 3-11.
297. Upor in zator pisateljev pod komunističnimi diktaturami. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 20/1968, št. 1, str. 104-137.
298. Dokument k smrti Izidorja Cankarja : [Pismo F. S. Finžgarja - profesorju A. Anžiču]. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 20/1968, št. 1, str. 152-155.
299. Debeljak Tine : Slovenstvu v čast - narodu v ponos. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 20/1968, št. 1, str. 179-194.
300. Premieri novih slovenskih dramskih del. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 20/1968, št. 1, str. 273-281.
301. Tudi na to ne pozabimo. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 19, str. 1.
302. Debeljak Tine : Visoko poljsko odlikovanje dr. Tinetu Debeljaku. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 27[21!]/1968, št. 22, str. 4.
303. Grahovska tragedija pred petindvajsetimi leti : v spomin grahovskim in drugim notranjskim padlim junakom. - Vestnik, Letn. 19/1968, št. 6, str. 203-207.
304. Ob 10-letnici slovenske srednje šole. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 26, str. 1.
305. Božo Bajuk - 60-letnik. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 27[21!]/1968, št. 28, str. 3.
306. Slikarska razstava arh. Viktorja Sulčiča. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 30, str. 3.
307. Avdivizuelna predstava SKAD-a. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 31, str. 5.

308. Tragika prezgodnje obrambe pred komunizmom : (govor na proslavi 25-letnice domo-
branstva). - Vestnik, Letn. 19/1968, št. 5, str. 168-175.
309. Ob naših jubilejih. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 33, str. 1.
310. Pisatelj Karel Mauser - 50-letnik. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 27[21!]/1968, št.
35, str. 2.
311. Debeljak Tine : Spominska proslava. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 36, str. 3.
312. Tradicija proslave 29. oktobra. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 42, str. 1.
313. Doneski k Levstikovemu Martinu Krpanu. - Vrednote, Letn. 5/1968, št. 1, str. 177-201.
314. Ob 50 letnici Cankarjeve smrti. - Svobodna Slovenija, Letn. 27[21!]/1968, št. 50, str. 1.
315. Razstava Bare Remčevce v Tilcari. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 27[21!]/1968, št.
51/52, str. 3-4.
316. Pevskemu zboru v Mendozi za dvajsetletnico in novo leto 1969 : [pesem] : Kulturni dan
v Mendozi. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 3, str. 3-4.
317. Knjiga o Janezu Evangelistu Kreku : [Vinko Brumen - Sree v sredini]. - Svobodna Slo-
venija, Letn. 28[22!]/1969, št. 4, str. 2-3.
318. Komu v dobro? : [uvodnik]. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 6, str. 1.
319. Somoodločba narodov v sovjetski sferi od Lenina do Bržnjeva. - Zbornik Svobodne
Slovenije, Letn. 21/1969, št. 1, str. 61-84.
320. Gosposvetska hvalnica : [pesem z notami]. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn.
21/1969, št. 1, str. 241-245.
321. Gosposvetska hvalnica. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 8, str. 4.
322. Antologija ruske poezije XIX. stoletja v španščini. - Svobodna Slovenija, Letn.
28[22!]/1969, št. 9, str. 4.
323. Dr. J. Fv. Krek in Argentina : [Vinko Brumen - Sree v sredini]. - Svobodna Slovenija,
Letn. 28[22!]/1969, št. 10, str. 4.
324. Tako komunisti kakor prej carji : [uvodnik]. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969,
št. 13, str. 1.

325. Ob 50-letnici ustanovitve Kominterne : [uvodnik]. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 17, str. 1 ; št. 18, str. 1.
326. Črtice o slovenskih izseljencih v kasteljanščini : [Viktor Sulčič]. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 17, str. 3.
327. Duhovno branje za mesec maj : [Filip Žakelj - Za Bogom vredna največje časti]. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 19, str. 4.
328. Dva Džilasa : [uvodnik]. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 22, str. 1.
329. Na rob Kavčičevemu nastopnemu govoru : [uvodnik]. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 27, str. 1.
330. Praznik slovenske mladine. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 30, str. 3.
331. Poizkusi in naporu za univezo v Ljubljani pred letom 1918. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 28[22!]/1969, št. 33, str. 3.
332. Stanko Majcen - Matere : Pred vprizoritvijo Majcnove drame v soboto, 16. avgusta. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 33, str. 7.
333. Začetek II. svetovne vojne pred 30 leti : [uvodnik]. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 36, str. 1.
334. Samoodločba pri marksistih : [misli iz predavanja na 8. večeru SKA]. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 39, str. 2.
335. Ljubo Sirc - Nesmisel in smisel. - Svobodna Slovenija, Letn. 28[22!]/1969, št. 40, str. 2.
336. Debeljak Tine : Nova knjiga - »Martin Fierro« [Knjižna ocna]. - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 37/1970, št. 8, str. 502-503.
337. Donesek k stoletnici naravoslovca Ivana Regna. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 22/1970, št. 1, str. 118-132.
338. Smrt pisatelja Stanka Majcna. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 22/1970, št. 1, str. 195.
339. France Balantič, pesmi : kritike in presoje. - Meddobje, Letn. 11/1970, št. 1, str. 61-66.
340. K odkritju sonetnega cikla Franceta Balantiča : gradivo. - Meddobje, Letn. 11/1970, št. 1, str. 75-76.

341. Marijino obiskovanje : [pesem]. - Vestnik, Letn. 21/1970, št. 1, str. 9.
342. Rudolf Dilong in njegova pesem »Basnik« : gradivo. - Meddobje : Ilustr., Letn. 11/1970, št. 2, str. 152-158.
343. Iz zbirke Žalost zmagoslavja : poljska vojna in emigracijska lirika med drugo svetovno vojno [Wladislaw Broniewski, Stanislaw Balinski in Jerzy Bazarewski]. - Meddobje, Letn. 11/1970, št. 4, str. 277-279.
344. Pot k prvi slovenski vladi. - Vestnik, Letn. 21/1970, št. 3, str. 108-109.
345. Slovenski slovničarji, protirevolucionarji in zmagoviti umik pred 25 leti. - Vestnik, Letn. 21/1970, št. 5, str. 155-160.
346. Dopolnitev pisma Ivana Cankarja. - Meddobje : Ilustr., Letn. 11/1970, št. 4, str. 314-317.
347. Delo kiparja Goršeta v letu 1970. - Zbornik Svobodne Slovenije : Portret, Letn. 22/1970, št. 1, str. 209-210.
348. Vetrinje : iz Velike črne maše za pobite Slovence [pesem]. - Vestnik, Letn. 21/1970, št. 2, str. 35-38.
349. Mirku Kunčiču za 70-letnico. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 29[23!]/1970, št. 1, str. 3.
350. Matiček se ženi - v Slovenski hiši. - Svobodna Slovenija, Letn. 29[23!]/1970, št. 15, str. 2-3.
351. Ob 25-letnici krvavega bratomora : uspela tiskovna konferenca - gradivo k našemu boju in predstavitev Martina Fierra. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 29[23!]/1970, št. 26, str. 2-3.
352. Slovenski kulturni delavec - stoletnik : Jurij Trunk. - Svobodna Slovenija, Letn. 29[23!]/1970, št. 36, str. 4.
353. Ob 50-letnici Koroškega plebiscita. - Svobodna Slovenija, Letn. 29[23!]/1970, št. 40, str. 1.
354. Debeljak Tine : Z Martinom Fierrom je zrastel slovenski ugled. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 29[23!]/1970, št. 44, str. 3 ; št. 45, str. 4.
355. Koncert združenih pevskih zborov. - Svobodna Slovenija, Letn. 29[23!]/1970, št. 45, str. 4.
356. Martin Fierro v slovenščini : Pogled na prevod argentinske epopeje. - Svobodna Slovenija, Letn. 29[23!]/1970, št. 45, str. 4.
357. Ob stoletnici I. jugoslovanskega kongresa v Ljubljani. - Svobodna Slovenija, Letn. 29[23!]/1970, št. 48, str. 1.

358. France Prešeren ob stosedemdesetletnici rojstva 1800--1970 : Prešernov sonet Vrba v različnih prevodih [latinsko, hravatsko, francosko, špansko, nemško, rusko, italijansko, angleško]. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 29[23!]/1970, št. 51/52, str. 5.
359. Razpeta jadra - almanah petega letnika slov. gimnazije. - Svobodna Slovenija, Letn. 29[23!]/1970, št. 51/52, str. 7.
360. Kako so nastale junijske spominske proslave pred 25 leti. - Vestnik, Letn. 22/1971, št. 3, str. 77-79.
361. Pisatelj Stanko Majcen umrl. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 30[24!]/1971, št. 1, str. 1-2.
362. Pred veliko odločitvijo?. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 7, str. 1.
363. Umrl je ravnatelj Ivan Dolenc. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 30[24!]/1971, št. 9, str. 1-2.
364. Dr. Tine Debeljak - Bara Remec: Žalost zmagoslavja. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 14, str. 5.
365. Kako se Armenci spominjajo svojega naroda. - Vestnik, Letn. 22/1971, št. 3, str. 83-89.
366. Ohranjevalci slovenske zdomske kulture. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 16, str. 1.
367. O Katynskem pomoru. - Vestnik, Letn. 22/1971, št. 5/6, str. 147-151.
368. Mladina se prebuja. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 17, str. 1.
369. Smo res ne-slovenci?. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 18, str. 1.
370. Otvoritev novega letnika : predavanje na Ukrajinsko-slovenski fakulteti. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 30[24!]/1971, št. 19, str. 3-4.
371. Kako so nastale junijske spominske proslave pred 25 leti. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 22, str. 3-4.
372. Obzirnost in dvom. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 26, str. 1.
373. Pogovori z ustvarjalci : Dr. Tine Debeljak prevajalec poljske lirike. - Glas Slovenske kulturne akcije : Ilustr., Letn. 18/1971, št. 7, str. 4-5.

374. Junak našega časa - v »Sloveniji« : [Stane Kavčič]. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 34, str. 1.
375. Povratak k vrednotenju polpreteklosti. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 36, str. 1.
376. Ob 80-letnici najstarejšega slovenskega časopisa : [Amerikanski Slovenci]. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 38, str. 1.
377. Še nekaj ob novem Zborniku : [knjižna ocena]. - Svobodna Slovenija, Letn. 30[24!]/1971, št. 41, str. 1.
378. Petletno poročilo Ukrajinske kat. univerze v Rimu : letošnji slovenski licenciati. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 30[24!]/1971, št. 47, str. 8.
379. Nova povest - Huda pravda : [knjižna ocena]. - Misli, Letn. 20/1971, št. 8, str. 246.
380. Armensko vprašanje pred Združenimi narodi. - Vestnik, Letn. 22/1971, št. 1, str. 11-14.
381. Žalostinka brez naslova : [pesem]. - Misli, Letn. 21/1972, št. 6, str. 146.
382. Jože Javoršek in France Balantič. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 1, str. 2.
383. Mohorjeva družba v letu 1972. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 2, str. 2.
384. Marijan Marolt - umrl. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 31[25!]/1972, št. 3, str. 3.
385. Jože Javoršek in Janez Remic, Ivan Hribovšek in še kdo. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 6, str. 3.
386. Dramatik Joža Vombregar - sedemdesetletnik. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 31[25!]/1972, št. 8, str. 3.
387. Šole se odpirajo. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 10, str. 1.
388. Picta : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 13, str. 3.
389. O Katynskem pomoru. - Vestnik, Letn. 23/1972, št. 1, str. 7-11 ; št. 6, str. 131-136.
390. K. junijemsku spominskemu dnevu. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 22, str. 1.
391. Ludvik Puš, Klasje iz viharja : kritike in presoje. - Meddobje, Letn. 12/1972, št. 1, str. 78-80.
392. Marija in angel. - Meddobje, Letn. 12/1972, št. 3, str. 213.

393. Martin Fierro. - Meddobje, Letn. 12/1972, št. 4, str. 279-280.
394. Molitvenik za gospo Bobrowo. - Meddobje, Letn. 12/1972, št. 4, str. 281-293.
395. Koščena piščal : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 22, str. 3.
396. O emblemih slovenske narodnosti in državnosti : [predavanje]. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 24, str. 2-3.
397. Pred koncertom Gallusa. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 29, str. 3.
398. Slovenski narod in simboli njegove narodnosti in državnosti. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 23/1971-1972, št. 1, str. 132-173.
399. Prijatelju Francetu Steletu. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 36, str. 2.
400. Še o propadu Zapada. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 38, str. 1.
401. Spomin na odkritje Krekove plošče v Selcah. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 38, str. 2.
402. Žive kličem. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 42, str. 1.
403. Ob 120-letnici Družbe sv. Mohorja. - Svobodna Slovenija, Letn. 31[25!]/1972, št. 50, str. 1.
404. K dnevu človeških pravic. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 4, str. 1.
405. Debeljak Tine : Novo poljsko odlikovanje dr. T. Debeljaka. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 32[26!]/1973, št. 7, str. 2.
406. Ustavil je Sonce in v gibanje spravil Zemljo : ob 500-letnici N. Kopernika. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 10, str. 3-4.
407. Slavnosti ob 1000-letnici Škofje Loke. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 11, str. 3.
408. K združevanju Evrope. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 12, str. 1-2.
409. Ob poljskem jezikoslovcu Baudouinu de Courtmayu. - Meddobje, Letn. 13/1973, št. 3, str. 239-244.
410. Ob tridesetletnici Balantičeva smrti : kronika. - Meddobje, Letn. 13/1973, št. 4, str. 308-319.
411. Nova nemška študija o Cankarju : Wilhelm Heiliger - Nostalgie bei Ivan Cankar. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 15, str. 2.

412. Debeljak Tine : Dr. Tine Debeljak - 70-letnik. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 17, str. 3.
413. Še o slovenski fakulteti. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 19, str. 1.
414. Mausej,jev roman o Frideriku Baragi. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 20, str. 2.
415. Žalostinka brez naslova : [pesem]. - Misli : Ilustr., Letn. 22/1973, št. 6, str. 147.
416. Zgodovina Tolminskega [Simon Rutar]. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 21, str. 2.
417. Debeljak Tine : Novo poljsko odlikovanje dr. T. Debeljaka. - Vestnik : Ilustr., Letn. 24/1973, št. 3/4, str. 57.
418. Bližine in daljave : nova pesniška zbirka Vinka Beličiča. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 25, str. 3.
419. Pred predstavo Vombargarjeve »Vode« : za pisateljevo 70. letnico. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 27, str. 2-3 ; št. 28, str. 3-4.
420. Pred Gallusovim koncertom. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 29, str. 3.
421. Anketa o slovenski narodni himni. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 30, str. 3.
422. Dr. Tine Debeljak - sedemdesetletnik. - Glas Slovenske kulturne akcije : Portret, Letn. 20/1973, št. 4, str. 1, 4-5.
423. Krik iz Varšave : [pesem]. - Vestnik, Letn. 24/1973, št. 7/8, str. 120.
424. Slovenska fakulteta. - Vestnik, Letn. 24/1973, št. 7/8, str. 121-122.
425. Tito in Nobelova nagrada za mir. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 31, str. 1.
426. Blagoslovitev Hladnikovega doma v Lanusu. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 32, str. 2-3.
427. Ljubka Šorli - Izbrane pesmi. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 36, str. 2.
428. Arhitekt Viktor Sulčič : umrl. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 32[26!]/1973, št. 37, str. 2.
429. Tridesetletnice kapitulacij. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 39, str. 1.
430. Pred nastopom slovenskega baleta : Kjer so vas zibali.... - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 40, str. 3 ; št. 42, str. 3.

431. Ob tridesetletnici Balantičeve smrti. - Svobodna Slovenija, I.etn. 32[26!]/1973, št. 47, str. 1-2 ; št. 48, str. 3.
432. Božične misli ob Balantiču. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 51/52, str. 1.
433. Debeljak Tine : Slovesna izročitev Martina Fierra lujanskemu muzeju. - Svobodna Slovenija, Letn. 32[26!]/1973, št. 51/52, str. 2.
434. Debeljak Tine : Univ. prof. dr. Tine Debeljak - 70-letnik. - Tabor, Letn. 10/1973, št. 7, str. 186-187.
435. Prof. dr. Vojeslavu Moletu v spomin. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 6, str. 1-2.
436. Ob 125-letnici Prešernove smrti. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 9, str. 1.
437. Dr. Valentin Meršol - 80-letnik. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 33[27!]/1974, št. 10, str. 1-2.
438. Solženicin. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 11, str. 1.
439. »Kajniti« : [obletnica smrti Karla Marxa]. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 13, str. 1.
440. Kristus je vstal : [pesem] : prev. Tine Debeljak. - Svobodna Slovenija, I.etn. 33[27!]/1974, št. 15, str. 3.
441. Ob 100-letnici rojstva generala Maistra. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 16, str. 1.
442. Ob 30-letnici smrti prelata dr. Antona Breznika. - Svobodna Slovenija, I.etn. 33[27!]/1974, št. 17, str. 2.
443. Debeljak Tine : Dr. Tine Debeljak odlikovan. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 33[27!]/1974, št. 20, str. 1 ; št. 31, str. 1-2.
444. »Slovenija« v veži Slovenske hiše. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 21, str. 2-3.
445. Debeljak Tine : Tine Debeljak - prevajalec. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 25, str. 3.
446. Dva boljševiska genocida Ukrajincev. - Vestnik, Letn. 25/1974, št. 1/4, str. 15-20.
447. Srbska knjiga o Marxovi hčeri : Nenad Pertović. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 27/28, str. 4.

448. Petdesetletnica prve uprizoritve Župančičeve Veronike Deseniške. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 33[27!]/1974, št. 34, str. 5.
449. K 20-letnici smrti Ivana Trinka. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 35, str. 1.
450. Spomini na Srečka Kosovela ob njegovi 70-letnici : 1904-1974. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 21/1974, št. 5, str. 3-4.
451. Mladina pred novo nevarnostjo. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 39, str. 1.
452. Proslava obletnice Našega doma v San Justu. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 42, str. 3.
453. Dodatek in dopolnilo k Rajka Ložarja recenziji knjige spominov V. Moleta. - Meddobje, Letn. 14/1974, št. 1/2, str. 145-147.
454. Ob pozabljeni 30-letnici smrti Marijana Krenžarja. - Vestnik, Letn. 25/1974, št. 11/12, str. 143-147.
455. Ob 50-letnici prve uprizoritve Župančičeve Veronike Deseniške. - Meddobje, Letn. 14/1974, št. 1/2, str. 157-160.
456. Luzitanci ; K uvodu v Camoensov ep Luzijada. - Meddobje, Letn. 14/1974, št. 3, str. 231-236.
457. Hvalospev radosti. - Meddobje, Letn. 14/1974, št. 4, str. 289-291.
458. Dve novi pesniški zbirki : Tine Debeljak - Venček poljskih vojaških popevk; Zorko Simčič - Korenine večnosti. - Svobodna Slovenija, Letn. 33[27!]/1974, št. 51/52, str. 4.
459. Kulturna akcija je samo ena : Ob dvajsetletnici slovenske kulturne akcije. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 21/1974, št. 3/4, str. 3.
460. Debeljak Tine : Podelitev poljskega odlikovanja dr. Tinetu Debeljaku. - Duhovno življenje, Letn. 41/1974, št. 9, str. 571.
461. Dr. Branislava Sušnik : Raziskovalka indijanskih plemen. - Zbornik Svobodne Slovenije : Ilustr., Letn. 24/1973-1975, št. 1, str. 299-305.
462. Domobranci : [pesem]. - Vestnik, Letn. 26/1975, št. 11/12, str. 223.
463. Trideset let zdomske emigracijske književnosti. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 24/1973-1975, št. 1, str. 381-437.

464. Ivana Arška v San Justu. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 1, str. 3.
465. Hrvatska revija. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 1, str. 4.
466. Odločilni dnevi - pred 30 leti. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 5, str. 1.
467. O Jalta, kraj nesrečnega imena!. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 7, str. 1.
468. Vlajičeva številka Naše reči. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 9, str. 2.
469. Ob začetku šolskega leta. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 11, str. 1.
470. Karel Mauser v francoščini : [Sin mrtvega]. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 11, str. 3.
471. Moja velikonočna misel. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 13, str. 1.
472. Vinko Beličič - Nekje je luč. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 14, str. 2.
473. Pred uprizoritvijo Cankarjevega Kralja na Betajnovi. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 14, str. 3.
474. Ob 30-letnici »Tretjega maja«. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 18, str. 1.
475. Umrli je prof. Franc Veber. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 23, str. 2.
476. Knjiga o kardinalu Stepincu. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 24, str. 1.
477. Himna ob sončnem zahodu. - Meddobje, Letn. 15/1975, št. 3/4, str. 247-248.
478. K narodnemu prazniku 29. oktobra. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 43, str. 1.
479. Lik Saharova. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 45, str. 2 ; št. 46, str. 2 ; št. 47, str. 2-3 ; št. 48, str. 2.
480. Pred Gallusovo božičnico. - Svobodna Slovenija, Letn. 34[28!]/1975, št. 50, str. 2-3.
481. V žalosti k Mariji : [pesem iz Vetrinjskega trospeva]. - Misli : Ilustr., Letn. 24/1975, št. 6, str. 147.
482. Ob pozabljeni 30-letnici smrti Marijana Kremžarja. - Vestnik, Letn. 26/1975, št. 1/3, str. 12-16 ; št. 4/6, str. 44-50.
483. Lujanski romar : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 42/1975, št. 5, str. 302-303.
484. Vilko Čeč : [osmrtnica]. - Duhovno življenje : Portret, Letn. 43/1975, št. 7, str. 438-439.

485. Debeljak Tine : Venček poljskih vojaških popevk [Knjižna ocena]. - Duhovno življenje, Letn. 43/1975, št. 8/9, str. 496.
486. Bakuninov revolucionarni katekizem. - Zbornik Svobodne Slovenije, Letn. 24/1973-1975, št. 1, str. 220-226.
487. Domobranci : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 42/1975, št. 8/9, str. 477.
488. Janku Štrbencu za 60-ti rojstni dan : [pesem]. - Vestnik, Letn. 27/1976, št. 7/9, str. 143.
489. Ob Prešernovem dnevu. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 2, str. 78-84.
490. Bodimo živi udje slovenstva v svetu. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 9, str. 513-515.
491. Ob 50-letnici smrti Srečka Kosovela. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 10/11, str. 599-605.
492. Ob 60-letnici boljševiske revolucije. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 10/11, str. 606-613.
493. Nismo ga pozabili : (Bernard Ambrožič). - Misli : Ilustr., Letn. 25/1976, št. 9/10, str. 257-258.
494. Aleksander Solženicin - Odprto pismo voditeljem SZ. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 2, str. 117-118.
495. Nekaj novih knjig in publikacij. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 1, str. 4. [Več nadaljevanj - v letu 1976 = 27].
496. K Prešernovemu dnevu. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 5, str. 1.
497. Borba za človeške pravice na Poljskem. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 10, str. 1, 3.
498. Sodja Franc - Glejte že sonce zahaja. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 2, str. 118-119.
499. Stoletnica Dragotina Ketteja. - Duhovno življenje : Portret, Letn. 43/1976, št. 4, str. 226-229.
500. Nezmotljiv dokaz. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 5, str. 271.
501. Stoletnica Ivana Cankarja. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 19, str. 1.
502. Zborna deklamacija v spomin junakov. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 6, str. 354-356.

503. O Cankarjevi veri. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 7, str. 407-412.
504. Mladinska himna. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 7, str. 429.
505. Stoletnica rojstva pesnika Silvina Sardenka. - Duhovno življenje : Portret, Letn. 43/1976, št. 12, str. 654-658.
506. France Balantič - Zbrano delo. - Duhovno življenje, Letn. 43/1976, št. 12, str. 690-691.
507. Vidmar včeraj in danes : Cankar je bil kristjan. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 22, str. 1.
508. Ob 200-letnici ameriške ustave : vpliv slovenskega ustoličevanjskega obreda. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 28, str. 1.
509. Predavanje o Kosovelu v SKA. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 29, str. 3.
510. O pluralizmu v Cerkvi. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 30, str. 3.
511. Evrokomunizem - konec sovjetskega imperializma?. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 33, str. 1.
512. Miti in biblija : predavanje F. Berganta pri SKA. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 33, str. 3.
513. Ob Cankarjevem spomeniku v Ljubljani. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 35, str. 1.
514. Pred Taborom v Slomškovem domu. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 37, str. 3.
515. Mendoški »Hlapce Jernej« v Buenos Airesu. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 42, str. 3.
516. Zgodovina Ribnice in ribniške pokrajine [Anton Skubic]. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 44, str. 3.
517. Jurčičev »Deseti brat«. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 46, str. 3.
518. Slava Božiča 1945 : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 35[29!]/1976, št. 51/52, str. 3.
519. Dr. Stanko Kociper 60-letnik. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 17, str. 3.
520. Ob 10-letnici Ukrajinske humanistično-filozofske fakultete s slovenskim oddelkom v Buenos Airesu. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 17, str. 3.

521. Ne odpadi od slovenskega naroda, temveč ga vključi v novo argentinsko okolje!. - Duhovno življenje, Letn. 44/1977, št. 6, str. 365-367, 372.
522. Slovenska kulturna akcija v letu 1978. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 24/1977, št. 11/12, str. 2-3.
523. Tudi s tem se lahko postavljamo : [srednjeveški rokopisi]. - Misli : Ilustr., Letn. 26/1977, št. 9, str. 264-265.
524. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 1, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1977 = 28-58].
525. Meškov Henrik, govavi vitez na sanjuškem odru. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 2, str. 3.
526. Karel Mauser - umrl : testament Karla Mauserja. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 36[30!]/1977, št. 4, str. 1-2.
527. Karel Vladimir Truhlar - umrl. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 5, str. 2-3.
528. Ob petletnici smrti Marijana Marolta. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 8, str. 3.
529. Ob 35-letnici smrti Silvina Sardenka. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 14, str. 5.
530. Ob 60 letnici boljševiške revolucije. - Duhovno življenje, Letn. 44/1977, št. 10/11, str. 606-613.
531. Slovenstvo nam je dano od Boga. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 15, str. 1.
532. 100-letniku dr. Jožefu Demšarju. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 18, str. 3.
533. Debeljak Tine : Visoka mednarodna priznanja dr. Tinetu Debeljaku. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 24, str. 3.
534. Še dve 90-letnici : Frank Kern in Ivan Matičič. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 29, str. 2.
535. Tudi s tem se lahko postavljamo : [kultura]. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 32, str. 1.
536. Predavanje dr. M. Gogala pri SKA. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 33, str. 3.
537. Ob 60-letnici smrti dr. Janeza Ev. Kreka. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 40, str. 1.

538. Zdomske Slovenije ni?. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 43, str. 1.
539. Poljska jubileja v Argentini. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 47, str. 3.
540. Nekaj še nezbranih Mauserjevih črtic : Otroci, Kmečka smrt [iz zapuščine]. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 49, str. 3-4.
541. Karel Mauser - pesnik. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 51, str. 3.
542. Odprtje nove tovarne bratov Oblak »E.T.Λ« v Tucumanu. - Svobodna Slovenija, Letn. 36[30!]/1977, št. 51, str. 6.
543. Ob Župančičevi stoletnici. - Duhovno življenje : Portret, Letn. 45/1978, št. 1, str. 33-41 ; št. 2, str. 109-111.
544. Pesem o slovenski pesmi : fragment iz neobjavljene pesmi... - Duhovno življenje, Letn. 45/1978, št. 7, str. 420-421.
545. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 6, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1978 = 59-77].
546. Vetrinjski psalm : [pesem]. - Misli : Ilustr., Letn. 27/1978, št. 6, str. 162.
547. Olimpijski venec. - Meddobje, Letn. 16/1978, št. 1/2, str. 69-100.
548. Leposlovne nagrade dr. Ignacija Lenčka. - Meddobje, Letn. 16/1978, št. 1/2, str. 152-160.
549. Novi plavž : Iz zbirke reportaž in črtic Črni Kamnitnik. - Meddobje, Letn. 16/1978, št. 3, str. 163-184.
550. Prispevek k 60 letnici smrti dr. J. E. Kreka. - Meddobje, Letn. 16/1978, št. 3, str. 237-240.
551. Začrt Beloruske književnosti ; Iz beloruskega pesništva. - Meddobje, Letn. 16/1978, št. 4, str. 285-296.
552. Slovenska zastava : [pesem]. - Misli : Ilustr., Letn. 27/1978, št. 10/11, str. 297.
553. Ob obletnici Mauserjeve smrti 21. 1. 1977. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 3, str. 1.
554. Ob stoletnici Župančičevega rojstva. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 4, str. 2-3.
555. Ruski učenjak o Ziljankah pred 138 leti : k letošnjemu slovenskemu dnevu. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 15, str. 2.

556. Dr. Tinetu Debeljaku ob 75-letnici. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 37[31!]/1978, št. 17, str. 3.
557. Marjan Jakopič : umrl. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 18, str. 3.
558. Tako pa res ne! : [polemika ob knjigi K. Mauserja »Na Črepinjeku«]. - Vestnik, Letn. 29/1978, št. 6/9, str. 139-144.
559. Nazaj v kulturno ždanovščino. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 25, str. 1.
560. Ob 60-letnici Narodnega sveta v Ljubljani. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 33, str. 1.
561. Ob 500-letnici velikega turškega vpada l. 1478. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 39, str. 3.
562. Proslava 22. obletnice Našega doma v San Justu. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 41, str. 3.
563. Veronika Deseniška v Našem domu v San Justu. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 42, str. 2.
564. Proslava misijonske nedelje. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 45, str. 3.
565. Karel Mauser - Zemlja sem in večnost. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 51/52, str. 2.
566. Ob 100-letnici prihoda v Argentino. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 51/52, str. 4-5.
567. Zaključek srednješolskega tečaja. - Svobodna Slovenija, Letn. 37[31!]/1978, št. 51/52, str. 7.
568. Ob 75 letnici dr. Tineta Debeljaka : [intervju]. - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 45/1978, št. 4, str. 214-219 ; št. 6, str. 359-365 ; št. 7, str. 417-419 ; št. 8, str. 483-489 ; št. 9, str. 527-532.
569. Ob 40-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 1, str. 1-2.
570. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 2, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1979 = 78-108].

571. Pisatelju Mauserju v spomin. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 2, str. 3-4.
572. Najstarejši slovenski pisatelj Ivan Matičič umrl. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 7, str. 3.
573. V šole!. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 8, str. 1.
574. Ob stoletnici pesnika Murna Aleksandra. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 9, str. 2.
575. Ob 35-letnici bitke za Monte Cassino. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 10, str. 2.
576. Brodolomci, verni in neverujoči. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 11, str. 1 ; št. 12, str. 1.
577. Ukrajinska katoliška univerza imena Papeža Klimenta v Rimu. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 13/14, str. 6.
578. Slava pogumnim ljudem. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 21, str. 1.
579. Debeljak Tinc : Dr. Tinc Debeljak imenovan za častnega predsednika SKA. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 22, str. 3.
580. Morivec sv. Stanislava - mutec osojski. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 23, str. 3.
581. Leto, posvečeno otroku. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 30, str. 1.
582. Ob 35-letnici varšavske vstaje. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 32, str. 1.
583. Uprizoritev igre »Praprotno seme« v San Justu. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 33, str. 3.
584. Pomembna 40-letnica. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 34, str. 1.
585. Slowackega oda na slovanskega papeža iz leta 1848 : papežu Janezu Pavlu II.. - Meddobje, Letn. 17/1979, št. 1, str. 55-62.
586. Iz beloruskega pesništva II.. - Meddobje, Letn. 17/1979, št. 4, str. 347-350.
587. Jože Krivec: »Pij fant, grenko pijačo« : [ocena knjige]. - Duhovno življenje, Letn. 46/1979, št. 3, str. 184-186.
588. Prvikrat v Čenstohovi. - Duhovno življenje, Letn. 46/1979, št. 6, str. 357-359.

589. Mirko Javornik - pisatelj : za sedemdesetletnico ob izidu knjige Pero in čas II.. - Meddobje, Letn. 17/1979, št. 4, str. 289-346.
590. Pred 40 leti se je začela II. svetovna vojna. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 35, str. 1.
591. Svetovni terorizem in papež. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 36, str. 1.
592. Slovensko gledališče - Večer izvirnih enodejank. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 38, str. 3-4.
593. Papežu Janczu Pavlu II. : Oda na prvega slovanskega papeža. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 41, str. 3.
594. Ob stoletnici rojstva ravn. Bogumila Remca. - Vestnik, Letn. 30/1979, št. 1/3, str. 11-14.
595. K letošnjemu narodnemu prazniku. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 42, str. 1.
596. Vombregarjevo »Zlato tele« v Našem domu. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 43, str. 3.
597. Ob stoletnici Josipa Murna - Aleksandrova. - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 46/1979, št. 3, str. 161-167.
598. Debeljak Tine : Novo odlikovanje dr. Tinetu Debeljaku. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 44/45, str. 5.
599. Tisoč devetsto štirinosemdeset »1984«. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 48, str. 1.
600. Sveti večer : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 38[32!]/1979, št. 50, str. 7.
601. Mirko Kunčič 80-letnik. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 38[32!]/1979, št. 50, str. 9.
602. Debeljak Tine : [imenovanje za člana Accademia Euro-Africana]. - Misli, Letn. 28/1979, št. 12, str. 362-363.
603. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 2, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1980 = 109-130].
604. Ob stoletnici Stalinovega rojstva. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 4, str. 1.
605. Univ. prof. dr. Vinko Brumen - sedemdesetletnik. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 39[33!]/1980, št. 5, str. 3.

606. Nekaj pogledov z naše perspektive na Josipa Broza-Tita. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 8 – št. 50, str. 1 ali 1-2.
607. Ob izbranih delih Karla Mauserja : pogovor. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 17, str. 2-3.
608. Ob dnevu vojnih in revolucijskih žrtev. - Svobodna Slovenija, Letn.39[33!]/1980, št. 21, str. 1.
609. Glosa : ob 35 letnici smrti Narteja Velikonje. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 26, str. 1.
610. Vinko Žitnik - pesnik. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 26, str. 2.
611. Levstikov Martin Krpan. - Duhovno življenje, Letn. 47/1980, št. 8, str. 494-495.
612. Ob zahtevi po novi kulturni reviji. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 32, str. 1 ; št. 33, str. 1.
613. Za zaščito slovenskega jezika - v Sloveniji. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 40, str. 1.
614. Revček Andrejček v San Justu. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 42, str. 3.
615. Dramatik Jože Vombegar : [nekrolog]. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 44, str. 3-4.
616. Pesem Jegličevcev. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 44, str. 2.
617. Iz Velike črne maše za pobite Slovence : [odlomek]. - Duhovno življenje, Letn. 47/1980, št. 6, str. ovoj zadaj.
618. Pred predstavo »Velikega odra sveta«. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 45, str. 3.
619. Cankarja popravljajo. - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 48, str. 1.
620. Ob 75 letnici prve slovenske gimnazije : iz govora - Svobodna Slovenija, Letn. 39[33!]/1980, št. 51/52, str. 3.
621. Ob »Prešernovem dnevu«. – Misli : Ilustr., Letn. 29/1980, št. 2, str. 35-37.
622. Za zaščito slovenskega jezika - v Sloveniji. - Misli, Letn. 29/1980, št. 10/11, str. 291-292.
623. O zmagi delavskega upora na Poljskem. - Duhovno življenje, Letn. 47/1980, št. 12, str. 673-676.

624. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 40[34!]/1981, št. 1, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1981 = 131-153].
625. Nekaj pogledov z naše perspektive na Josipa Broza-Tita. - Svobodna Slovenija, Letn. 40[34!]/1981, št. 1, str. 1-2. [Več nadaljevanj - v letu 1981 = 42-87].
626. Sami uničujemo svojo zgodovino. - Svobodna Slovenija, Letn. 40[34!]/1981, št. 3, str. 1 ; št. 4, str. 1.
627. Ob 4 letnici Mauserjeve smrti. - Svobodna Slovenija, Letn. 40[34!]/1981, št. 3, str. 3.
628. Nova knjiga - Mirko Javornik - Pero in čas II. : [ocena knjige]. - Duhovno življenje, Letn. 48/1981, št. 2, str. 116-117.
629. Odkrit dokument o katynskih moravicah. - Svobodna Slovenija, Letn. 40[34!]/1981, št. 7, str. 1.
630. Ob smrti dr. Valentina Meršola. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 40[34!]/1981, št. 8, str. 1.
631. Ob 100-letnici Jurčičeve smrti. - Svobodna Slovenija, Letn. 40[34!]/1981, št. 18, str. 1-2 ; št. 35, str. 1.
632. Igra svetovnega popotnika Andreja Kobala v Slomškovem domu : »Denar«. - Svobodna Slovenija, Letn. 40[34!]/1981, št. 29, str. 3 ; št. 32, str. 3.
633. Naš novi podlistek : Verige lažne svobode - Andrej Prebil. - Svobodna Slovenija, Letn. 40[34!]/1981, št. 29, str. 4.
634. Gallusov koncert narodnih pesmi. - Svobodna Slovenija, Letn. 40[34!]/1981, št. 42, str. 2.
635. Opomba k stoletnici : [Josip Jurčič]. - Misli : Ilustr., Letn. 30/1981, št. 10, str. 261-262.
636. Nekaj pogledov z naše perspektive na Josipa Broza-Tita. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 1, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1982 = 88-132].
637. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 2, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1982 = 154-172].
638. Ruski disident o dogodkih na Poljskem : [M. Bronski]. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 3, str. 3.
639. Slomšek in »Ciril-Methodijska« ideja. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 4, str. 1 ; št. 5, str. 1.

640. Partiji je šlo le za revolucijo. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 6, str. 1.
641. Ob 130. letnici Mohorjeve družbe : Velikonočni sestanek pri Slomšku 1851. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 12/13, str. 1-2.
642. Slovenci in hrvatska država : naš ugovor. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 18, str. 1.
643. Boj za slovenščino v - Sloveniji : [skupna.jedra]. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 19, str. 1 ; št. 20, str. 1-2 ; št. 21, str. 1-2.
644. Ob srebrnem jubileju SKAD-a. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 26, str. 1.
645. Še o Kopiniču. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 35, str. 2.
646. Pesem Gojka Djoga : Hiša očeta črnoboga. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 35, str. 3.
647. Ob stoletnici rojstva Alojza Gradnika. - Duhovno življenje : Portret, Letn. 49/1982, št. 8, str. 480-485.
648. Nova potrditev: komunizem je - fašizem. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 36, str. 1.
649. Le vkup, le vkup, uboga gmajna! : Pozdrav Slovencev iz Argentine rojakom v Kanadi za Slovenski dan. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 38, str. 1.
650. Dragi slovenski rojaki v Kanadi : ob 23. slovenskem dnevu. - Slovenska država, Letn. 33/1982, št. 8/9, str. 1.
651. Sv. Maksimilijan Kolbe. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 44, str. 1.
652. Pomembna papeževa opomba - »mimogrede« : Ob kanonizaciji M. Kolbeta. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 49, str. 1.
653. Ob 30-letnici smrti pesnika Joža Lovrenčiča. - Svobodna Slovenija, Letn. 41[35!]/1982, št. 51, str. 2.
654. Zorka Simčiča mladinski igri : [ocena knjige - Čarovnik Začarane doline in Družina Zebedej]. - Duhovno življenje, Letn. 49/1982, št. 5, str. 314-316.
655. Prva povest iz življenja sodobnih slovenskih misijonarjev : Andrej Prebil - Verige lažne svobode. - Katoliški misijoni : Portret, Letn. 56/1982, št. 7, str. 268-272.

656. Jezik in narodna pripadnost. - Misli, Letn. 31/1982, št. 9, str. 227-228.
657. Le vkup, le vkup, uboga gmajna!. - Misli, Letn. 31/1982, št. 11, str. 297.
658. Nekaj pogledov z naše perspektive na Josipa Broza-Tita. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 1, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1983 = 133-177].
659. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 2, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1983 = 173-199].
660. Debeljak Tine : Prof. dr. Tine Debeljak - 80-letnik. - Tabor, Letn. 20/1983, št. 3/4, str. 49-50.
661. Debeljak Tine : [80-letnik]. - Misli, Letn. 32/1983, št. 7, str. 186.
662. Osemdeset let dr. Tinca Debeljaka. - Duhovno življenje : Portret, Letn. 50/1983, št. 4, str. 225-227.
663. Debeljak Tine : naš častni predsednik - osemdesetletnik. - Glas Slovenske kulturne akcije : Ilustr., Letn. 30/1983, št. 1, str. 3.
664. Naši na tujih tleh. - Misli, Letn. 32/1983, št. 11, str. 299-300.
665. Ob smrti pisatelja Lojzeta Ilija. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 3, str. 3.
666. Ob Prešernovem dnevu. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 6, str. 1.
667. Ob stoletnici rojstva škofa dr. Rožmana. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 8, str. 1 ; št. 9, str. 1 ; št. 10, str. 1.
668. Ob obletnicah smrti Marksa in Stalina. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 10, str. 1 ; št. 11/12, str. 2.
669. Dr. Tine Debeljak - slavljenec. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 42[36!]/1983, št. 15, str. 2.
670. Debeljak Tine : Dr. Tine Debeljak - osemdesetletnik. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 42[36!]/1983, št. 16, str. 1-2.
671. Pozabljeni genocid [Ukrajina]. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 18, str. 1.
672. Naloge mladih zgodovinarjev. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 27, str. 1.
673. Pred razstavo slikarja Ivana Bukovca v SKA. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 31, str. 2.

674. Ob stoletnici rojstva Ivana Preglja. - Duhovno življenje : Portret, Letn. 50/1983, št. 10/11, str. 617-620 ; št. 12, str. 672-676.
675. Kulturni večer SKA : Karol Wojtyła - papež Janez Pavel II. - pesnik in dramatik. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 32, str. 3-4.
676. Jasnogorski gospé. - Meddobje, Letn. 18/1983, št. 4, str. 275-277.
677. Izredna nagrada natečaja za pripovedništvo + Valerije Pipp pri SKA. - Meddobje, Letn. 19/1983, št. 1/2, str. 123-127.
678. Petdeset let Duhovnega življenja. - Duhovno življenje, Letn. 50/1983, št. 4, str. 220-224.
679. Anton Skubic - Čigav je Gallus? : [uvod]. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 40, str. 3.
680. Tri knjige dr. Branislave Sušnik : Med knjigami in revijami. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 40, str. 2 ; št. 41, str. 2.
681. Pevski nastop Bernarde Fink. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 42, str. 2.
682. Ob 100-letnici rojstva pisatelja Ivana Preglja. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 44, str. 1.
683. France Dolinar - umrl. - Svobodna Slovenija, Letn. 42[36!]/1983, št. 47, str. 3.
684. Men who built the Snowy : [ocena knjige]. - Misli, Letn. 33/1984, št. 7, str. 169-170.
685. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 1, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1984 = 200-218].
686. V spomin : iz »Črne maše«. - Misli, Letn. 33/1984, št. 6, str. 130.
687. Ob protestu proti programskim jedrom. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 2, str. 1.
688. Stoji učilna zidana: v šole jih dajmo!. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 9, str. 1.
689. Upanje proti upanju : uvodnik posvečen Milošu Staretu. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 17, str. 1.
690. Vojska za križe. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 20, str. 1.
691. Obisk univ. prof. dr. Jožeta Velikonja v Argentini. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 21, str. 2 ; št. 22, str. 1.

692. Poljaki proslavljajo 40-letnico zmage na Monte Cassino. - Svobodna Slovenija, I.etn. 43[37!]/1984, št. 23, str. 1.
693. Vremensko poročilo. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 25, str. 1.
694. Poudarjanje leninizma še ni isto kot odklanjanje stalinizma. - Svobodna Slovenija, I.etn. 43[37!]/1984, št. 26, str. 1.
695. Najino prvo srečanje [Anton Orehar]. - Duhovno življenje, Letn. 51/1984, št. 7, str. 413-416.
696. Dvoje volitev. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 30, str. 1.
697. Dr. Rajko Ložar - osemdesetletnik. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 34, str. 2.
698. Smrt kardinala Josifa Slippyja. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 38, str. 1.
699. Malo pojasnilo : [Josip Vidmar o Kocbeku]. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 45, str. 3.
700. 15. obletnica smrti dr. Miha Kreka. - Svobodna Slovenija, Letn. 43[37!]/1984, št. 48, str. 1.
701. Poskus predstavitve poljskega pesnika in dramatika Karola Wojtyła - papeža Janeza Pavla II.. - Meddobje, I.etn. 21/1985, št. 1/2, str. 7-38.
702. Šopek pesmi češkega pesnika Josefa Hora ; Pesnik Josef Hora. - Meddobje, Letn. 21/1985, št. 1/2, str. 76-86.
703. Pesem rodni zemlji. - Meddobje, Letn. 21/1985, št. 3/4, str. 196.
704. Dr. Rajko Ložar - umrl. - Svobodna Slovenija, Letn. 44[38!]/1985, št. 4, str. 2.
705. Dr. Marjanu Zajcu v spomin. - Svobodna Slovenija, Letn. 44[38!]/1985, št. 6, str. 2.
706. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 44[38!]/1985, št. 11/12, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1985 = 219-236].
707. Domobranci zmagoviti še v umiku. - Svobodna Slovenija, I.etn. 44[38!]/1985, št. 16, str. 1.
708. Ob 40 letnici umora Narteja Velikonja. - Svobodna Slovenija, Letn. 44[38!]/1985, št. 43/44, str. 3.
709. Almanah iz Bariloč - Moderna slovenska zgodovina... ; Almanah - Nova obzorja : [knjižna ocena]. - Svobodna Slovenija, Letn. 44[38!]/1985, št. 50, str. 4.

710. Srebrni jubilej srednješolcev ob Srebrni reki. - Svobodna Slovenija, Letn. 44[38!]/1985, št. 50, str. 4.
711. Ime maj : [pesem]. - Misli, Letn. 35/1986, št. 5, str. 124.
712. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 45[39!]/1986, št. 2, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1986 = 238-253].
713. V spomin dr. Viktorju Korošču. - Svobodna Slovenija, Letn. 45[39!]/1986, št. 10/11, str. 3.
714. Dr. Jože Krivec - 70-letnik. - Svobodna Slovenija, Letn. 45[39!]/1986, št. 12, str. 2.
715. Pisatelj Mirko Javornik. - Svobodna Slovenija, Letn. 45[39!]/1986, št. 19, str. 2.
716. Domobranci - angloameriška vojska?. - Svobodna Slovenija, Letn. 45[39!]/1986, št. 21, str. 1.
717. Kipar France Goršc. - Svobodna Slovenija, Letn. 45[39!]/1986, št. 36, str. 2.
718. V spomin : Janko Lavrin in France Vodnik. - Svobodna Slovenija, Letn. 45[39!]/1986, št. 39, str. 2.
719. Stopenetdeset letnica Prešernovega Krsta pri Savici. - Svobodna Slovenija, Letn. 45[39!]/1986, št. 48, str. 2.
720. Žalostni (ne)uspehi OF. - Svobodna Slovenija, Letn. 46[40!]/1987, št. 4, str. 1.
721. Med knjigami in revijami [prej Nekaj novih knjig in publikacij]. - Svobodna Slovenija, Letn. 46[40!]/1987, št. 5, str. 2. [Več nadaljevanj - v letu 1987 = 252(4!)-259].
722. Ivanka Velikonja 90 - letnica. - Svobodna Slovenija, Letn. 46[40!]/1987, št. 9, str. 2.
723. Janezu Pavlu II. v pozdrav : pesem. - Svobodna Slovenija, Letn. 46[40!]/1987, št. 10, str. 1-2.
724. Spor o nesmrtnikih : ob odprtju nove šole v Poljanah. - Svobodna Slovenija, Letn. 46[40!]/1987, št. 25, str. 1.
725. Debeljak Tine : Odlikovanje dr. Tinetu Debeljaku. - Svobodna Slovenija, Letn. 46[40!]/1987, št. 46, str. 2.
726. Postelja Tolovaja Mataja : iz zbirke »Kytica z povesti narodnich«. - Meddobje, Letn. 23/1987, št. 3/4, str. 169-180.
727. Lujanski romar : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 54/1987, št. 5, str. 196-197.
728. Debeljak Tine : 85 let dr. Tineta Debeljaka. - Glas Slovenske kulturne akcije : Portret, Letn. 35/1988, št. 2, str. 5 ; št. 3, str. 3-4.

729. Dr. Tine Debeljak 85-letnik. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 47[41!]/1988, št. 15, str. 2.
730. Debeljak Tine : Univ. prof. dr. Tine Debeljak [nekrolog]. - Tabor, Letn. 26/1989, št. 3/4, str. 53.
731. Spomini na Tineta Debeljaka - planinca. - Svobodna Slovenija, Letn. 48[42!]/1989, št. 8, str. 2-3.
732. Debeljak Tine : Kaj je objavil dr. Tine Debeljak v DŽ?. - Duhovno življenje, Letn. 56/1989, št. 5, str. 229-230.
733. Nekaj stopinj s Tinctom Debeljakom. - Svobodna Slovenija, Letn. 48[42!]/1989, št. 9/10, str. 3.
734. Dr. Tine Debeljak : 1903 - 1989. - Ameriška domovina, Letn. 91/1989, št. 9, str. 6.
735. Žabe - Latinke : iz zbirke Pomladi in jeseni (1955). - Meddobje, Letn. 24/1989, št. 1/2, str. 57.
736. Iz Velike črne maše za pobite Slovence : [odlomek]. - Duhovno življenje, Letn. 57/1989, št. 6, str. ovoj spredaj.
737. Umril je dr. Tine Debeljak. - Ameriška domovina, Letn. 91/1989, št. 10, str. 4.
738. Portret literata : [nekrolog]. - Duhovno življenje : Portret, Letn. 56/1989, št. 5, str. 223-227.
739. Častnemu predsedniku, pesniku in kritiku Slovenske kulturne akcije : [nekrolog]. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 36/1989, št. 1, str. 1-2.
740. Debeljak Tine : Dr. Tine Debeljak - umrl. - Duhovno življenje : Portret, Letn. 56/1989, št. 3/4, str. 176.
741. Iz poslovnega govora [ob smrti dr. Tine Debeljak]. - Duhovno življenje, Letn. 56/1989, št. 5, str. 228-229.
742. Debeljak Tine : [nekrolog]. - Slovenska država, Letn. 40/1989, št. 1/2, str. 9.
743. Debeljak Tine : Umril je pesnik Velike črne maše za pobite Slovence. - Vestnik, Letn. 40/1989, št. 1, str. 16-19.
744. Vetrinjski psalm : [pesem]. - Misli : Ilustr., Letn. 38/1989, št. 6, str. 129-130.
745. Dr. Tine Debeljak je pisal tudi za otroke : [nekrolog]. - Božje stezice : Ilustr., Letn. 38/1989, št. 5, str. 55-56.
746. Debeljak Tine : [poročilo o smrti]. - Misli, Letn. 38/1989, št. 1/2, str. 27.

747. Debeljak Tine : Umril je dr. Tine Debeljak. - Svobodna Slovenija : Portret, Letn. 48[42!]/1989, št. 4, str. 1-3.
748. Spomin na dr. Tineta Debeljaka. - Svobodna Slovenija, Letn. 48[42!]/1989, št. 6, str. 2.
749. Debeljak Tine : Umril je dr. Tine Debeljak [nekrolog]. - Katoliški glas, Letn. 41/1989, št. 5, str. 6.
750. Debeljak Tine : Jamnikovemu Tinetu izpod nun v slovo. - Svobodna Slovenija, Letn. 48[42!]/1989, št. 7, str. 2.
751. Moj oče in Škofja Loka. - Delo, 32, št.238 (11.X.1990), str. 13-14. Portret.
752. Iz Velike črne maše za pobite Slovence : [odlomek]. - Duhovno življenje, Letn. 58/1990, št. 6, str. 283-285.
753. Moj gost : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 57/1990, št. 6, str. 293.
754. Debeljak Tine : Debeljakova Črna maša v Sloveniji. - Duhovno življenje, Letn. 57/1990, št. 9, str. 497.
755. Ne vemo---. - Zaveza, 1, št. 3 (1991), str. 25.
756. Dr. Tine Debeljak in Martin Fierro. - Svobodna Slovenija, Letn. 50[44!]/1991, št. 18, str. 4.
757. In tempore illo : odlomki iz Črne maše. - Zaveza, 1, št. 2 (1991), str. 1. Ilustr.
758. Requiem za Tončka Pangerca : pokopanega v gori Paine. - Planinski vestnik, 92, št. 1 (1992), str. 36. Portret.
759. Zbornik referatov s simpozija o dr. Tinetu Debeljaku : [Knjižna ocena]. - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 59/1992, št. 8, str. 249.
760. Srečko Kosovel. - Zbornik Slovenske kulturne akcije, (1994), str. 58-60.
761. Debeljak Tine : Spominska plošča v Škofji Loki dr. Tinetu Debeljaku. - Svobodna Slovenija, Letn. 54[48!]/1995, št. 24, str. 1 ; št. 25, str. 3.
762. Za junijski spomin : [pesem iz Vetrinjskega psalma]. - Misli, Letn. 44/1995, št. 6, str. 162.
763. Lujanski romar : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 68/2001, št. 4, str. 103.
764. Tvoj vrt. - Zaveza, str. 77, Letn. 11, št. 2, jun. 2001.
765. Hej, tretji maj! : [pesem]. - Svobodna Slovenija, Letn. 61/2002, št. 17, str. 1.

766. Letos novembra bo 100-letnica rojstva izseljenskega duhovnika mons. Janeza Hladnika : bližajoča se obletnica. (1). - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 69/2002, št. 8, str. 243-245.
767. 22. decembra bo 100-letnica rojstva izseljenskega duhovnika mons. Janeza Hladnika. (2). - Duhovno življenje: Ilustr., Letn. 69/2002, št. 9, str. 273-274.
768. Debeljak Tine : [Razstava in slovesnosti ob 100-letnici rojstva ... : Črni Kamnitnik - Loma Negra, knjiga]. - Glas Slovenske kulturne akcije : Ilustr., Letn. 49/2003, št. 3/4, str. [2-4].
769. Debeljak Tine : Spomini na starega očeta. - Svobodna Slovenija, Letn. 62/2003, št. 40, str. 3-4.
770. Kdo je prevedel Martina Fierro? : [napaka v tisku]. - Svobodna Slovenija, Letn. 62/2003, št. 41, str. 4.
771. Serenada. - Slovenska zborovska glasba 13 [Zvočni posnetek], 1 CD, št. 16.
772. Iz dna : [pesem]. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 49/2003, št. 1/2, str. [5].
773. V NUK razstava ob 100-letnici rojstva dr. Tineta Debeljaka. - Svobodna Slovenija, Letn. 62/2003, št. 36, str. 2.
774. Ob 100. obletnici rojstva dr. Tineta Debeljaka. - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 70/2003, št. 3, str. 77-78.
775. Ob stoletnici rojstva dr. Tineta Debeljaka. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 62/2003, št. 16, str. 1-2, 4.
776. Predavanje ob stoletnici rojstva dr. Tineta Debeljaka. - Svobodna Slovenija : Ilustr., Letn. 62/2003, št. 16, str. 2.
777. Meditacija ob postavitvi spomenika dr. Tinetu Debeljaku : obletnica. - Meddobje : Ilustr., Letn. 37/2003, št. 3/4, str. 177-186.
778. Predstavitev knjige dr. Tineta Debeljaka »Črni Kamnitnik - Loma Negra« : literarni komentarji. - Meddobje, Letn. 38/2004, št. 1/2, str. 153-160.
779. Sem senca zapuščena : [ob razstavi dr. Tineta Debeljaka]. - Tabor, Letn. 41/2004, št. 1/3, str. 26-27.
780. Debeljak Tine : kulturni večeri - predstavitev knjige »Črni Kamnitnik«. - Glas Slovenske kulturne akcije, Letn. 49[51!]/2004, št. 1/2, str. [7].

781. Debeljakov Črni Kamnitnik : [knjižna ocena]. - Ameriška domovina : Ilustr., Letn. 106/2004, št. 2, str. 2.
782. Podekvatorske jaslice : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 71/2004, št. 10, str. 315.
783. Ob odkritju spomenika dr. Tinetu Debeljaku : [govor na slovesnosti v Škofji Loki, 25. 11. 2003]. - Duhovno življenje : Ilustr., Letn. 71/2004, št. 1, str. 16-18.
784. Brezjanski romar : [pesem]. - Duhovno življenje, Letn. 71/2004, št. 1, str. 28.
785. Iz Vetrinjskega psalma ; Ded in vnuki : [pesmi]. - Tabor, Letn. 41/2004, št. 1/3, str. 24-27.
786. Asperges me hysopo... : (Črna maša). - Tabor, Letn. 42/2005, št. 1/3, str. 3-6.
787. Ob stoletnici Župančičevega rojstva. - Zaveza, str. 86-87, Letn. 17, št. 1, mar. 2007.
788. France Balantič. - Tabor : Portret, Letn. 44/2007, št. 10/12, str. 151-155.

AMERIŠKA DOMOVINA = AMERICAN HOME (1919–2008)

1946

(Prejeli od našega prijatelja iz Avstrije)

nepodpisano - pripis: moje ali Jamar (TD)

- 11.03. Dve himni I.
12.03. Dve himni II
21.08. Ali smo Slovenci Balkanci?
22.08. Ali smo Slovenci Balkanci? (konec)
01.10. Jamar: Srečanje na pol pota
05.09. Klic po moralnih načelih v svetovni politiki II
10.09. Tito snubi duhovščino I
11.09. Tito snubi duhovščino II
11.09. Slovenci v Rimu se poklanjajo ubitim ameriškim letalcem

205

1946

Jamar: (Od našega prijatelja iz begunstva)

- 02.10. »Displaced Persons« I.
03.10. »Displaced Persons« II.
04.10. »Displaced Persons« III.
07.10. »Displaced Persons« IV.
09.10. »Še o brezdomovincih«

06.11.1946 Jamar: Še o ubežnikih I.
07.11.1946 Jamar: Še o ubežnikih II.
20.11.1946 Jamar: Pri nas je demokracija, pri vas je pa ni! I.
21.11.1946 Jamar: Pri nas je demokracija, pri vas je pa ni! II
22.11.1946 Jamar: Pri nas je demokracija, pri vas je pa ni! III

1947

- 02.01.1947 Jamar: Ameriški Domovini za novo leto
13.02.1947 Jamar: Beg Primorcev pred komunizmom I.
14.02.1947 Jamar: Beg Primorcev pred komunizmom II. (Pripis »Že prihaja.... ni moj –TD)
24.02.1947 JAMAR: Še goriška tragedija

1947

Anton Jamar: (Misli slovenskega begunca ob papeževih besedah za božič 46)

»V miselnosti se nismo motili«

- 4.) Kongres Kristusa Kralja 1939
06.07. 5.) Korošec – Natlačen; III.) S kolom in pod masko
20.05 V.) Slovenija – nova Španija
21.05 VI.) Ne proti okupatorju, proti – Bogu!
X.) Smrt fašizmu!
XI.) Ne preganjamo vere!
30. XII.) Udari pastirja!
XIII.) Odpad pod državni jarem

1948

- 06.05.1948 nepodpisano: pripis moje; Pomembno srečanje (ponatis iz Svobodne Slovenije-15.04)

Moja pisma v Ameriško domovino:

1949 Jamar: pisma iz Argentine

- 11.04. Prvo pismo
13.04. Drugo pismo
19.04 Tretje pismo
20.04.(NO.78) Četrto pismo

- 25.04. Peto pismo
- 11.07. Šesto pismo
- 13.07. Sedmo pismo
- 27.07. Osmo pismo

1950

- 08.09. Tine Debeljak: Misli ob Jonzetovi knjigi«Jutro brez sonca» 1.
- 11.09. Tine Debeljak: Misli ob Jonzetovi knjigi«Jutro brez sonca» 2.

1951

- 03.05. Dr. Tine Debeljak (po Svob. Slov.): Ob smrti dr. Antona Novačana

1969

- 10.07.1969 Na rob Kavčičevemu nastopnemu govoru (td v Svob. Sloveniji)
- 28.08.1969 nepodpisani (pripis: moj članek): Izbruhi sovraštva radi verske pripadnosti v Sev. Irski

207

1973

- 09.08. Tito in Nobelova nagrada za mir (ponatis td Svob Slov.)

1978

- 19.05.1978 Tine Debeljak: Draga 75 (ponatis Svob. Slov. 10.02.77)
- 23.06.1978 Tine Debeljak: Knjiga o skandinavskem izvoru Slovencev (Frane Jeza) (recenzija)

Kopije originalnih pisem poslanih za Ameriško domovino; ni originala Am. Domovine):

.....(dat. 24.08.46)

Nastop slovenske pevke v Rimu (dat. 25.11.946)

Skrunilec grobov (datirano 20. 4. 47)

Pred vrati v širni svet (pismo iz Italije - Bagnoli 29.10.1947)

Promocija v taborišču Bagnoli pri Neaplju (dat. 29.10.1947)

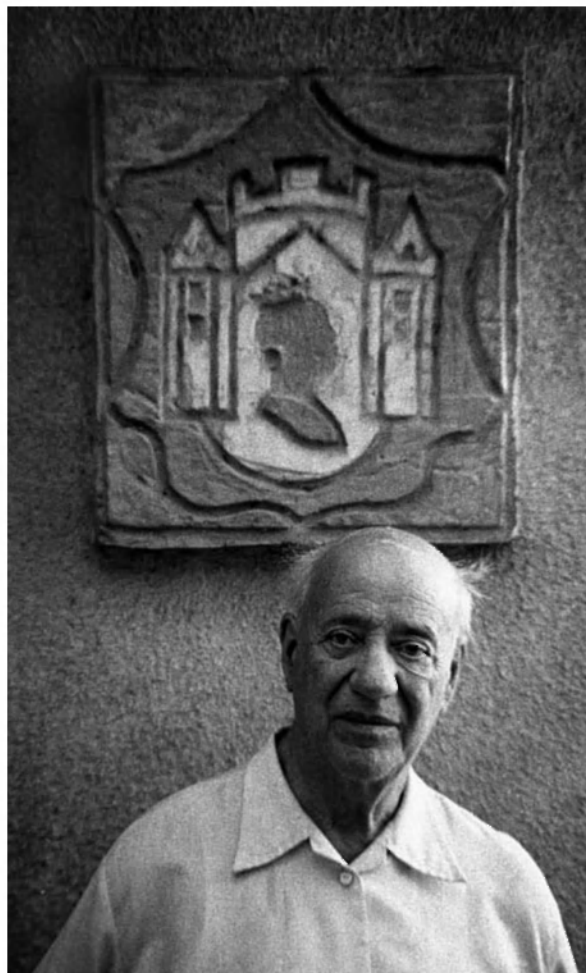
Ob odhodu »Santa Cruz« v Argentino (pismo iz Neaplja datirano 11.1.1948)

Vendar se je premaknilo (dat. 10.2.48)

V kitajske misijone je šel prvi slovenski zdravnik dr. Jancz Jancž – reševalce ameriških padalcev
(dat. 12. maju 1948)

1957

9.1. Karel Mauser: Tinc Debeljak: France Balantič – (recenzija)

dr. Tine Debeljak z loškim grbom v ozadju
(iz družinskega arhiva Marka Vombergarja)

Helena Janežič

ŽIVLJENJE IN DELO TINETA DEBELJAKA

Pisati o dr. Tinetu Debeljaku je častna in težka naloga. Kako zajeti v besede osebnost, ki jo slutimo iz njegovega delovanja, iz pripovedovanj in zapisanega o njem? Kako ujeti hrepenenje in čustva, ki vejejo iz njegovih pesmi, pisem, zapisov...?

S svojim delom je dodobra zaznamoval dva svetova. Najprej stari, predvojni svet - svojo rodno Škofjo Loko in slovenski kulturni prostor: nato pa, po vojni vihri, ki je pretresla zemeljsko oblo, še svoj novi svet, Argentino, ki ga je – begunca – sprejela v svoja nedrja. Kot urednik, slavist, prevajalec, kritik, pesnik in pisatelj je pustil neizbrisen pečat in se uvrstil med velikane slovenskega kulturnega in ustvarjalnega življenja; kot zelo preprostega in skromnega človeka z zlatim srcem pa se ga spominjajo vsi, ki so ga tudi osebno poznali.

Dr. Tine Debeljak se je rodil 27. aprila 1903 v Škofji Loki, v starem mestnem jedru pod uršulinskim samostanom, zato se ga je prijelo tudi ime Tinče s Podnun.

Dijaška leta je preživel na Škofjiški klasični gimnaziji v Šentvidu nad Ljubljano, kjer je urejal list *Domače vaje* ter objavljajl prispevke v številnih glasilih (*Križ na gori*, *Mentor*), svoje prve pesmi pa je objavil že leta 1921 v kulturno-literarni reviji *Dom in svet*. Kot sodelavec in kasneje urednik je reviji ostal zvest vse do svojega odhoda na tuje. Sodeloval je v dijaški igralski skupini in ustvaril nekaj nepozabnih likov iz starogrških dram ter se proslavil kot izvrsten recitator. Ves čas je bil odličen in dejaven učencec, ki pa je, po svojih besedah, imel največ težav po vzgojni plati, saj je spadal med »upornike« in »reformatorje«. Skupaj z drugimi dijaki je namreč škofu Jegliču predlagali reforme v zavodski vzgoji.

Leta 1922 se je vpisal na Filozofsko fakulteto v Ljubljani, na pobudo profesorja dr. Ivana Prijatelja študiral tudi v Pragi ter leta 1927 diplomiral v Ljubljani. Nato je nadaljeval študij v Krakovu na Poljskem, kjer je na tamkajšnji univerzi postal lektor za slovenski jezik in zavzeto pripravljajl disertacijo *Reymontovi Kmetje v luči književne kritike*, ki jo je zagovarjal leta 1936.

V tem času je veliko pisal pesmi ter jih objavljaval v revijah, pripravljaval tudi izdajo pesniške zbirke, vendar je le-ta ostala v rokopisu.

Zgodnja smrt profesorja dr. Prijatelja je preprečila njegovo zaposlitev na ljubljanski univerzi in tako je bil po odsluženem vojaškem roku imenovan za suplenta na gimnaziji v Nikšiću v Črni gori. Na novo delovno mesto je že odšel s svojo mlado ženo Vero Remec, ki jo je spoznal v knjigarni, kamor je hodil kupovat knjige. Kakor da bi ga usoda že takrat hotela pripraviti na kasnejšo ločitev od domovine, je kljub številnim prošnjam za premestitev ostal v Nikšiću do leta 1935. Tudi od tam je spremljal in pisal v slovenske časopise in revije, dokler ni uvidel, da zaradi političnih razmer kot profesor ne bi nikoli mogel oditi domov v Slovenijo. Zato je izstopil iz državne službe in si s tem dejanjem na novo načrtoval pot ter svojo umetniško usodo. Sprejel je delo urednika kulturne rubrike dnevnika Slovenec in na tem mestu ostal do konca njegovega izhajanja (1933–1945). Od leta 1939 do 1945 je bil tudi urednik revije Dom in svet, pisal je pesmi, ocene, kritike, preglednice ter prevajal iz češčine, poljščine, ruščine, italijanščine in madžarščine. Zlasti je prevajal slovanske pesnike in pisatelje, saj je sklenil, da bo iz vsakega slovanskega jezika prevedel najbolj značilna dela. S to idejo se je lotil tudi prevoda Olimpijskega venca, pa ga je konec vojne prehitel. Delo je ostalo neizdano, vendar že opremljeno z ilustracijami svakinje Bare Remec, ki je grafično obogatila večino njegovih del.

Bil je dober poznavalec evropskih literatur in literarnih tokov, hkrati pa je odkrival in dajal možnost tudi mladim slovenskim avtorjem, med drugim se je navduševal nad polnostjo Kocbekove poezije in preučeval Balantiča. Ob njegovi smrti leta 1944 je za izdajo pripravil njegovo pesniško zbirko *V ognju groze plapolam*.

Med drugo svetovno vojno je nadaljeval z uredniškim delom in kršil kulturni molk, saj je verjel, da je slovenska pisana beseda v teh težkih časih še bolj potrebna.

Njegova pot je bila vedno tesno povezana z njegovo rodno Loko. Vedno jo je imel pred očmi, pa čeprav sredi samotne pamppe. Skupaj s kolegi profesorji je leta 1930 ustanovil *Profesorski ceh* v duhu loške cehovske tradicije. Kljub odsotnosti je v njem aktivno sodeloval in bogatil kulturno življenje predvojne Škofje Loke. Bil je med pobudniki in ustanovitelji Muzejskega društva Škofja Loka, ki je nastalo iz Profesorskega ceha, in soustanovitelj Loškega muzeja.

Leta 1936 je priredil in postavil na odre *Škofjeloški pasijon* – prvo slovensko dramsko besedilo izpod peresa patra Romualda ter bil med glavnimi sodelavci zbornika *Škofja Loka in njen okraj* (1936), kjer je objavil svoja prispevka o škofjeloškem pasijonu in o znanih loških kulturnikih.

Že v študentskih letih je skupaj s prijateljskima dr. Pavlom Blaznikom in prof. Francetom Planino, sosedoma iz *podnun*, sanjal, kako bodo obeležili 1000-letnico rojstnega kraja. Čeprav v daljni Argentini, vendar z mislijo na Loko, je leta 1973 poskrbel za izdajo knjige rojaka Ivana Dolenca *Moja rast*, s čimer je izpolnil svojo mladostno obljubo tisočletnemu mestu.

Vojna vihra je vse postavila na glavo. Maja 1945 je skupaj s tatom in obema svakinjama ter mnogimi drugimi zbežal čez mejo v Avstrijo in si s tem rešil glavo. Toda kalvarija se je šele začela. Prek taborišč v Vetrinju, Lienzu in Riccioneju je julija 1945 dospel v Rim in tu ostal tri leta. Že v Italiji je nadaljeval svoje literarno poslanstvo. Leta 1946 je v Rimu izšel njegov *Koledarček slovenskih emigrantov z ilustracijami Bare Remec*.

Argentina ga je sprejela leta 1948. Njegova družina, žena Vera s tremi otroki (Tinc, Metka in Jožek), pa so na posredovanje Rdečega križa lahko prišli za njim šele leta 1954.

Sprva kot pomivalec steklenic v farmacevtski tovarni, nato vratar v oddaljeni tovarni cementa Loma Negra ter po prihodu družine uradnik v pisarni v Buenos Airesu je nadaljeval svoje delovanje tudi v novi domovini in postal pravi kulturni in politični steber tamkajšnjim rojakom.

Leta 1954 je bil med ustanovitelji *Slovenske kulturne akcije (SKA)*, osrednje organizacije za Slovence zunaj domovine in bil prvih deset let njen predsednik. Ves čas je sodeloval pri reviji *Meddobje*, ki jo je sedem let tudi urejal, bil v uredniškem odboru tednika *Svobodna Slovenija* in več let v uredniškem odboru *Koledarja Zbornika Svobodne Slovenije*. Njegov argentinski opus je izjemen, saj je napisal nad tisoč člankov različne vsebine. Nadaljeval je delo, ki ga je opravljal kot kulturni urednik pri *Slovcu* in urednik *Doma in sveta*, udeleževal se je kot literarni kritik, pisal je eseje in ocene ter se posvečal slovenskim izdajam v Argentini in zamejstvu.

Še vedno je tudi veliko prevajal. Izpostaviti velja njegov prevod *Dantejevega Pekla* iz italijanščine, prevedel pa je tudi največji argentinski nacionalni ep *Martin Fierro*.

Hkrati je to čas ubeseditve vojnih in povojnih grozot in hrepenenja, posledično pa nastanka več pesnitev in pesniških zbirk. Že leta 1949 je izšla pesnitev *Velika črna maša za pobite Slovence*, kmalu nato pa še nekaj pesniških zbirk. Med njimi ima posebno mesto zbirka *Poljub* (1951), ki govori o hrepenenju po ljubljeni ženi in predstavlja s tovrstno tematiko pravo redkost v svetovni pesniški antologiji.

V emigraciji je napisal več zgodb s skupnim naslovom *Črni Kamnitnik*, ki so povezale Škofjo Loko z njegovim delovnim mestom v Argentini. Knjiga je izšla posthumno, opremljena s fotografskim materialom njegovega vnuka Marka Vombergaja.

Črni Kamnitnik, Loma Negra, Škofja Loka... Ko razmišljam o dr. Tinetu Debeljaku, ne morem mimo dejstva, da se ga je domovina po vojni mačehovsko odrekla in je bil dolga leta zamolčan. Žal svoje vrnitve ni dočakal, simbolično pa se je vrnil v svoj rodni kraj s simpozijem 12. oktobra 1990, ki je bil organiziran prav v Škofji Loki ob ponatisu prve leposlovne knjige povojne emigracije v Argentini, *Velike črne maše za pobite Slovence*. Različni strokovnjaki so osvetlili njegovo podobo po letih zamolčanja in se mu s tem vsaj delno oddolžili.

Ob stoletnici rojstva je bila v Narodni in univerzitetni knjižnici postavljena razstava o njegovem življenju in delovanju, ob razstavi pa je izšel tudi katalog s popisom njegove literarne zapuščine, ki jo hrani NUK (Ms 1464). Želimo si, da bi se temu opusu pridružil tudi argentinski del, le tako bi bila njegova vrnitev domov res popolna in bi končno našel zasluženo mesto med slovenskimi kulturnimi ustvarjalci.

Spominu nanj se je poklonila tudi njegova Škofja Loka. Leta 1995 so mu na rojstni hiši odkrili spominsko ploščo, leta 2003 pa je ob stoletnici rojstva dobil mesto ob svojih mladostnih podnunskih tovariših, dr. Blazniku in prof. Planini, v Aleji znamenitih Ločanov. Skozi velika očala, ki so njegov zaščitni znak, zamišljeno zre v svoje mesto. In morda ga spet, kakor daljnega leta 1923, obhaja slutnja, ki jo je prelił v pesem:

*Gledam, o gledam pred seboj naše mesto,
Naš košček sveta, našo krajino zvesto...*

...

*Gledam o gledam ta lepi kos zemlje
In vem: nikdar se ga nagledal ne bom...
O Loka, moj dom, moj dom.*

KAZALO

Aleksander Igličar:	Ob izidu knjige Olimpijski venec	5
Piotr Kaszuba:	Nagovor veleposlanika Republike Poljske	8
Janusz Klim:	Nagovor predsednika Društva slovensko-poljskega prijateljstva	9
Kazimierz Wierzyński:	OLIMPIJSKI VENEC	13
Tine Debeljak:	Kazimierz Wierzyński: Olimpijski venec	15
Tine Debeljak:	K. Wierzyński do razpada Poljske 1939	47
Nikolaj Jež:	Lovorov venec zmage in žalost zmagoslavja	73
Nikolaj Jež:	Opombe k pesmim	101
Nikolaj Jež:	Laur olimpijski i smutek zwycięstwa Streszczenie	105
Rozina Švent	GRADIVO ZA BIBLIOGRAFIJO TINETA DEBELJAKA	113
Marija Lebar:	K bibliografiji Tineta Debeljaka	114
Rozina Švent:	Bibliografski pregled	115
	Izvirne knjige ...	117
	Bibliografija predvojnih člankov (1920–1941)	124
	Bibliografija člankov (1945–2007)	159
	Bibliografija člankov iz Ameriške domovine	205
Helena Janežič:	Življenje in delo Tineta Debeljaka	210

MUZEJSKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA